

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ.
17 ΦΕΒΡ. 19



Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β΄.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 20 - 17 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μαθητῶν	μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἡ ἀπότισις φόρου τιμῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν διὰ τῆς καθιερωθείσης τὴν 31ην Ὀκτωβρίου ἑορτῆς τῆς παγκοσμίου ἡμέρας τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν εἶχε μόνον θεωρητικὴν σημασίαν, ἀλλ' ἀπέδωκε καὶ ἄριστα ἀποτελέσματα. Διότι ἔδωσε τὴν εὐχέρειαν εἰς ὅλους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν νεολαίαν, νὰ νοιώσουν βαθύτερα τὴν ὠφελιμότητα καὶ χρησιμότητα τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Ἀδιάψευστος δὲ καθρέπτης τῆς πλήρους κατανοήσεως τῆς ἰδέας τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως ἐκ μέρους τῆς νεολαίας εἶναι αἱ ληφθεῖσαι ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐξ ὅλων τῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον καὶ ἡ εἰς αὐτὰς ἐνδελεχὴς διερεύνησις τοῦ πνεύματος τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Μερικαὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν δημοσιεύονται εἰς διάφορα φύλλα τῆς «Νεολαίας».

Τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κατευθυντηρίων γραμμῶν ποὺ δίδει στὸ κεφάλαιον τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, φροντίζει νὰ ἐνισχύῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸν διὰ τοῦ κουμπαρᾶ τρόπον τῆς καλλιεργείας τοῦ ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος, τόσον εἰς τὸν λαὸν ὅσον καὶ εἰς τὴν νεολαίαν.

Τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς ἀπεδείχθη, εἶναι ἀρκετὰ ἐπιτυχὲς καὶ ἀποδίδει ἄριστα ἀποτελέσματα.

ΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ὁμιλῶν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, κατὰ τὸ γεῦμα ποὺ παρέθεσε πρὸς τιμήν του ὁ Δῆμος, ὁ Ἀρχηγός, ἐτόνισεν ἀληθινὸν ὕμνον εἰς τὸ πολιτικὸν αἰσθητήριον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀφορμὴ διὰ τὸν ὕμνον αὐτὸν ἦσαν αἱ ἰδιαιτέρως θερμαὶ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις, τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ὁ ἴδιος ἀντικείμενον κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ τὴν διάσκεψιν τοῦ Βελιγραδίου. Ὅπως εἶναι γνωστόν, ὁ Ἀρχηγὸς ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς φειδωλὸς εἰς ἀνακοινώσεις καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν συνομιλιῶν τοῦ Βελιγραδίου γενικῶς, ὅλως ἰδιαιτέρως δὲ ὡς πρὸς τὸν ἰδικόν του, τὸν προσωπικὸν ρόλον, εἰς τὰς συνομιλίας αὐτάς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκέψεως, διέφερε πολὺ καὶ κατὰ τὸ ὕφος καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὰ τυπικὰ καὶ ξηρὰ ἔγγραφα ποὺ ἐκδίδονται εἰς παρομοίας περιπτώσεις. Ἔπειτα ὑπῆρχε καὶ κάτι ἄλλο. Ἡ σκηνοθεσία τῆς ἐποχῆς. Τὰ κοσμοϊστορικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐξελίσσονται εἰς τὴν Βόρειον καὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ τῶν ὁποίων φθάνει ὡς ἡμᾶς ὀξὺς καὶ πλήρης ἀπειλῶν καὶ κινδύνων ὁ ἀντίλαλος. Ἦτο τέλος τὸ ἀσυνήθως ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη παρηκολούθησε τὴν διάσκεψιν. Οἱ φόβοι ποὺ διετυπώθησαν σχετικῶς μὲ τὴν ἔκβασίν της καὶ αἱ φῆμαι ποὺ ἔσπευδον νὰ προεξοφλοῦν ἐμπλοκὰς καὶ ἀνησυχίας.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ διάσκεψις διέψευσεν ὅλους τοὺς φόβους καὶ ὑπερενίκησεν ὅλας τὰς δυσχερείας θὰ ἦτο καὶ μόνον του ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ αἴσθημα ἀνακουφίσεως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους λαοὺς καὶ ν' αὐξήσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των πρὸς τοὺς ἐργάτας της. Ἤδη ὅμως, πρὶν ἀκόμη αἱ ἐργασίαι τῆς διασκέψεως τερματισθοῦν καὶ πρὶν αὐτὴ συνοψίσῃ εἰς τὸ βαρυσήμαντον ἀνακοινωθὲν τῆς 4ης Φεβρουαρίου τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν της, εἶχε γίνει ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ Βαλκανικὴ Συνεννόησις δὲν κατώρθωσεν ἁπλῶς καὶ μόνον νὰ διατηρήσῃ τὰς κατακτήσεις καὶ τὰς προόδους, τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησεν ἡ σύντονος καὶ φωτισμένη ἐργασία τῆς ἑξαετίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξέλθῃ ἐν ὄψει τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐκ τούτου ποικίλων καὶ ἰσχυρῶν ἐπηρεασμῶν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν Κρατῶν περισσότερον ἐνισχυμένη καὶ περισσότερον ἀρραγής, νὰ σημειώσῃ δὲ ἐπὶ πλέον νέους τολμηροὺς διασκελισμοὺς πρὸς τὰ ἐμπρός. Μόνον λαοὶ ἐστερημένοι τελείως ἱστορικῆς καὶ πολιτικῆς πείρας θὰ ἦσαν ἀνίκανοι νὰ μὴ διακρίνουν τὸ περιεχόμενον εἰς τὴν τοιαύτην ἔκβασιν κατόρθωμα. Καὶ μόνον λαοὶ ἄκριτοι καὶ ἀναίσθητοι θὰ ἐφειδωλεύοντο εἰς ἐκδηλώσεις προκειμένου νὰ πανηγυρίσουν τὸ κατόρθωμα καὶ νὰ τιμήσουν τοὺς ἐργάτας του. Τὸν ἑλληνικὸν λαὸν οὐδέποτε, οὔτε εἰς τὰς πλέον ἀτυχεῖς στιγμὰς τῆς ζωῆς του, ἐγκατέλειψαν οὔτε ἡ διαύγεια τῆς κρίσεως οὔτε ἡ εὐαισθησία.

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀκολουθήσασα κατὰ τὴν μακρὰν ἐσωτερικὴν κρίσιν εἰς τὴν Χώραν αὐτὴν ἀποχαλίνωσις παθῶν καὶ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ κραιπάλη ὑπενόμευσε καὶ ὑπέσκαψε καὶ διέσεισεν ἐπικινδύνως ὅλας τὰς βασικὰς ἀρετὰς τοῦ λαοῦ μας καὶ τὴν εὐθυκρισίαν του καὶ τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὸ αἴσθημά του τῆς δικαιοσύνης καὶ τὴν προθυμίαν εἰς τὸ νὰ δέχεται, ν' ἀναγνωρίζῃ καὶ νὰ τιμᾷ τὴν ὑπεροχήν, εἶναι ἀκόμη περισσότερον παρήγοροι ἐκδηλώσεις λαϊκαί, ὅπως αἱ τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν τῆς περασμένης ἑβδομάδος. Διότι ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῶν καὶ μέσῳ αὐτῶν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι δὲν ἔμεινεν ἄγονος, ἀλλ' ἀπέδωσε καὶ ἐξακολουθεῖ ν' ἀποδίδῃ πλουσίως ὁ ἀνορθωτικὸς ἀγὼν τὸν ὁποῖον διεξάγει χωρὶς διακοπήν, χωρὶς ἀνάπαυλαν, μὲ ἀνιοῦσαν συνεχῶς ἔντασιν ζήλου καὶ πίστεως καὶ παλμοῦ τὸ Κράτος τὸ ἀπορρεῦσαν ἐκ τῆς αὐγουστιανῆς μεταβολῆς.

Ἡ κίνησις ποὺ ἐγέννησε τὴν 4ην Αὐγούστου ἦτο εἰς τὴν ἐνδιάθετον βούλησιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐπεχείρησαν, κίνησις ἀνορθωτική. Αὐτὸ εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας. Ἀλλ' αἱ ἐνδιάθετοι βουλήσεις δὲν ἤρκεσαν εἰς τὸ νὰ δικαιώσουν τὰς πολιτικὰς μεταβολὰς καὶ νὰ τὰς ἀναδείξουν ἀφετηρίας ἱστορικῆς ἀνόδου εἰμὴ μόνον ὅταν οἱ ἐπιχειρήσαντες τὰς μεταβολὰς κατώρθωσαν νὰ ἐμπνεύσουν τοὺς λαϊκοὺς ὄγκους καὶ νὰ ἐπιτύχουν νὰ τοὺς καταστήσουν συνειδητοὺς μετόχους τῆς ἰδικῆς των προσπαθείας καὶ τοῦ ἰδικοῦ των ἀγῶνος. Ἡ ὕλη μὲ τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ ὁ πολιτικὸς ἀνήρ, ὁ λαός, ὅσον εἶναι εὐγενής, τόσον εἶναι δύσχρηστος καὶ δύσκαμπτος καὶ δύσπλαστος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀκριβῶς ἡ πολιτική, ὅταν δὲν εἶναι ρουτίνα, — ὅπως συμβαίνει πολὺ συχνὰ — καὶ κοινότυπος διεξαγωγὴ ὑποθέσεων, ἐξελισσομένη μέσα εἰς τὰ πλαίσια στατικῶν μορφῶν καὶ θεσμῶν, εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα δημιουργία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπηρεάζονται καὶ ρυθμίζονται καὶ χρωματίζονται ὅλαι αἱ ἄλλαι. Βεβαίως δὲν εἶναι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς περασμένης ἑβδομάδος τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν αἱ μόναι κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν, ποὺ κατέδειξαν τὴν λαϊκότητα τοῦ αὐγουστιανοῦ κινήματος καὶ τὴν ἀμοιβαιότητα ἡ ὁποία ἑνώνει εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν τὸν λαόν, ὅ,τι γνησίως ἀντιπροσωπεύει τὴν ἔννοιαν τοῦ λαοῦ, τὰ ἐργαζόμενα δηλαδὴ στρώματα τῆς Χώρας, μὲ τὸν Κυβερνήτην. Εἶχον προηγηθῆ καὶ ἄλλαι, ὄχι ὀλιγώτερον ζωηραί, αὐθόρμητοι καὶ γνήσιαι, κατὰ καιρούς, ἀρκεταὶ νὰ καταδείξουν ὅτι ἡ ἀνορθωτικὴ πνοὴ τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου ἤρχισεν ἀπὸ τὰς ψυχάς. Ἐὰν αἱ ἐκδηλώσεις τῆς περασμένης ἑβδομάδος ἔχουν, ὅπως ἔχουν, ὅλως ἰδιαιτέραν ἀξίαν, τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τῶν γεγονότων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπήγασαν. Ὄντως, ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου εἰς τὴν Εὐρώπην, μᾶλλον ἀπὸ τῆς περιοδείας τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον, εὐθὺς μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1939, εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν δὲν ἐδόθη ἄλλη εὐκαιρία εὐρείας ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἐκδηλώσεως τῶν αἰσθημάτων του ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ ὅλων τῶν ἁρμοδίων παραγόντων ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις. Αἱ ἐκδηλώσεις τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀπετέλεσαν τὴν πλήρωσιν ἑνὸς κενοῦ, τὸ ὁποῖον, ὅσον καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγνωρίζομεν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν, ἠδύνατο ἐν τούτοις νὰ γεννηθῆ εἰς τὴν φαντασίαν ἰδιοτελῶν ἢ μὴ καλοθελητῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὰς ἐκδηλώσεις ἐκείνας, αὐτὸς ὁ κίνδυνος ἐξουδετερώνεται τελείως. Ἤδη ὁ Κόσμος, ὁ ἐγγὺς καὶ ὁ μακράν, οἱ φίλοι καὶ οἱ μὴ φίλοι — ἐχθροὺς εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν αὐτὴν δὲν αἰσθάνεται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πέριξ του — γνωρίζουν τόσον καλῶς ὅσον καὶ ἡμεῖς ὅτι τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος ἵσταται ἑνιαῖον καὶ ἀδιάσπαστον εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεώς του, ἀπολύτως ὁμόφωνον καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς της πολιτικῆς. Τῆς πολιτικῆς ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν διατήρησιν, διεύρυνσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν φιλιῶν καὶ τῶν συμμαχιῶν του χάριν τῆς κατασφαλίσεως τοῦ εἰρηνικοῦ καθεστῶτος καθ' ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑπεραμυνθῆ δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων τοῦ καθεστῶτος τούτου καὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας του, ἐάν, ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ἤθελεν ἀπειληθῆ τοῦτο ὁθενδήποτε.

Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ τονίσωμεν ἐδῶ πόσον ἡ ἀδιάσπαστος αὐτὴ ἑνότης καὶ ἡ ἀπόλυτος ὁμοφωνία ἁπαλύνει διὰ τὴν Χώραν τὰς τραχείας στιγμὰς τῆς κρίσεως καὶ πόσον ἡ ὁμοφωνία Κυβερνήτου καὶ Λαοῦ ἐγγυῶνται εἰς ἀμφοτέρους νικηφόρον τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς φοβερᾶς καταιγίδος.

Κδς

Ζητοῦμε νὰ τὴν κάνουμε τὴν νεολαία γερὴ στὰ σώματα, γερὴ στὴν ψυχή, εὔθυμη καὶ ἐνθουσιώδη, καὶ πρὸ πάντων ἕνα σύνολον. Πρέπει νὰ μάθῃ κάθε νέος καὶ κάθε νέα ὅτι εἰς μίαν Κοινωνίαν, σὰν τὴν ἰδική μας, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὁ καθένας μόνος καὶ νὰ προσέχῃ μόνον τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ φροντίζῃ καὶ νὰ ἐργάζεται μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό του. Πρέπει ὅλοι νὰ ἀποτελοῦν ἕνα σύνολον καὶ νὰ αἰσθάνωνται καλὰ ὅτι ἡ εὐτυχία ἡ ἰδική των, ἡ χαρά των, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ παρὰ ὅταν ὑπάρχῃ εὐτυχία καὶ χαρὰ εἰς τὸ σύνολον.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΠΑΝΤΟΤΕ ΝΕΟΣ

Ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἄϋρες τῆς Ἀργεντινῆς ἀγγέλλεται ὅτι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τῆς πόλεως ὠνόμασεν ἕνα ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς νοτιοαμερικανικῆς μεγαλοπόλεως μὲ τὸ ὄνομα ἑνὸς Ἕλληνος ποὺ ἐσκοτώθη διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς μακρινῆς χώρας, εἰς ἐποχὴν ἀκόμη ποὺ ἡ ἰδία ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἀκόμη ὑπόδουλος.

Εἰς τὸ πρᾶγμα θὰ ἔπρεπε νὰ ἴδωμεν κάτι περισσότερον ἀπὸ τὸ τυπικὸν γεγονὸς τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου ἑνὸς ἀνθρώπου· κάτι περισσότερον ἀκόμη θὰ ἔπρεπε νὰ ἴδωμεν καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δύο ἀκόμη Ἕλληνες ἐφονεύθησαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἰδίας χώρας. Εὑρίσκονται πάντοτε ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν νὰ προσφέρουν πολλάκις τὸ αἷμά των δι' ὑψηλὰς καὶ ὡραίας ἰδέας. Ἡ διαφορὰ διὰ τοὺς τρεῖς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι ἐσκοτώθησαν εἰς τὸν ξένον τόπον, εἶναι ὅτι ἀνῆκον εἰς τὴν ἰδίαν φυλὴν ποὺ διεξήγαγε σκληρὸν καὶ αἱματηρὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἰδίαν της ὕπαρξιν καὶ ἐθνικὴν αὐτοτέλειαν, ἀδιαλείπτως, ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμπόδιζε τὴν ἰδίαν φυλὴν νὰ ἐξαποστέλλῃ τὰ τέκνα της πρὸς κάθε κατεύθυνσιν, νὰ προσφέρουν καὶ ἄλλο αἷμα, διὰ τὸν ἴδιον πάντοτε σκοπόν, τὴν Ἐλευθερίαν. Καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται καθ' ὅλην τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ὑπάρξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Αὐτὴ ἡ Ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλή, ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς της εἰς ὠργανωμένας κοινότητας καὶ πολιτείας, ὑπῆρξεν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐκπολιτιστικὴ καὶ ἐλευθερώτρια φυλή. Οἱ κατὰ καιροὺς ἀναφανέντες δορυκτήτορες καὶ κατακτηταὶ ἀφῆκαν, ὁπόθεν καὶ ἂν ἐπέρασαν, ἐρείπια καὶ νεκροὺς τόπους. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἰσελαύνων εἰς τὴν Πρόσω Ἀσίαν ἠκολουθεῖτο ἀπὸ στρατιὰν ὁλόκληρον σοφῶν καὶ ἐπιστημόνων καὶ ὁλονὲν προχωρῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν Ἰνδιῶν ἄφηνεν ὄπισθέν του κράτη ὠργανωμένα καὶ λαούς, οἱ ὁποῖοι ἀπεκόμιζαν τ' ἀγαθὰ τῆς ἀληθινῆς Ἐλευθερίας. Αὐτό, ἄλλωστε, ἐξηγεῖ τὸ θαῦμα τῆς πορείας τῶν φαλάγγων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου διὰ μέσου χωρῶν, αἱ ὁποῖαι οὔτε ἕνα Ἕλληνα ἠρίθμουν κάτοικον, μὲ τὴν ὀλιγωτέραν ἀνθρωπίνην φθοράν. Αὐτὸ ἀκόμη ἐξηγεῖ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι παρ' ὅλας τὰς διενέξεις, τοὺς πολέμους καὶ τοὺς διαπληκτισμούς, ἐπὶ αἰῶνας διετηρήθησαν τὰ κράτη τῶν Ἐπιγόνων καὶ ἡ λάμψις τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλοὺς ἀκόμη αἰῶνας διέχεεν ἡ Ἑλληνικὴ ἰδέα εἰς τὰ διάφορα Ἀσιατικὰ κράτη.

Εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν ὁ Ἑλληνισμὸς κατέστη δύναμις πανανθρωπιστική. Ἕλληνες διέσπειραν τὰ φῶτα τῆς Ἀναγεννήσεως, ὡς ἀποδεικνύουν αἱ νεώτεραι μελέται, εἰς τὴν Δύσιν, Ἕλληνες ὑπῆρξαν οἱ ἐκπολιτισταὶ τῆς ἀπεράντου Ρωσίας, Ἕλληνες διέσωσαν ὅλους σχεδὸν τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς ἀπὸ τὴν ξενικὴν ἀπορρόφησιν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔταξε καθῆκόν της, αὐτὴ ποὺ θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐπιδράσῃ ὅσον καμμιὰ ἄλλη καὶ νὰ ἐξελληνίσῃ ἀκόμη τὰς εἰς τὴν Βαλκανικὴν κατοικούσας φυλάς, νὰ τὰς διαφυλάξῃ εἰς τὴν ἐθνικήν των ὑπόστασιν. Εἰς τὰς δέλτους τῆς Ρωσικῆς ἱστορίας εὑρίσκομεν ἀναριθμήτους Ἕλληνας ν' ἀγωνίζωνται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν κατὰ τοῦ Ἀσιάτου ὑποδουλωτοῦ καὶ εἰς τὸ Πάνθεον τῆς Ρουμανικῆς ἐλευθερίας εἰς ἑκατοντάδας ἀνέρχονται χαραγμένα χρυσοῖς γράμμασι ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν τὸ αἷμά των διὰ τὴν Ρουμανικὴν ἐλευθερίαν. Ἂν αὐτὸ δὲν συνέβαινεν, ἂν ὁ Ἑλληνισμὸς ἔμενε συσπειρωμένος εἰς τὸν ἑαυτόν του καὶ δὲν ἔπαιζε τὸν ρόλον τοῦ μεγάλου Ἐλευθερωτοῦ, θὰ ἠρίθμει δεκάδας ἑκατομμυρίων καὶ θὰ κατεῖχεν ἀπεράντους ἐκτάσεις εἰς τὴν ὑδρόγειον. Ὁ ρόλος του ὅμως ἔπρεπε νὰ εἶναι ἄλλος καὶ εἶναι ζήτημα ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ φυλὴ ποὺ γεμίζει τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου μὲ τὴν δρᾶσίν της ἀριθμῇ σήμερον ἄνω τῶν ἕνδεκα ἑκατομμυρίων.

Εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην εἰς ἑκατομμύρια ὅλα ἀνέρχονται οἱ Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ἐνίσχυσαν τὰς ξένας φυλὰς καὶ οἱ ὁποῖοι ἐχάθησαν διὰ παντὸς διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Αὐτὴ ἦτο ἡ μοῖρα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, νὰ εἶναι μία φυλὴ ἐκλεκτῶν, ἀγωνιζομένων διὰ τὰ ὡραιότερα ἰδεώδη, τὴν Πίστιν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν. Ἐλάχισται φυλαὶ κατώρθωσαν τὸ θαῦμα τοῦτο: νὰ ζοῦν ἐπὶ χιλιετηρίδας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ εἶναι πάντοτε νέαι.

Χρ. Ἀγγελομάτης



«Διερχόμεθα χρόνους δυσχερεῖς πολύ, χρόνους, οἱ ὁποῖοι ἠπείλησαν πρὸς στιγμὴν νὰ παρασύρουν εἰς τὴν θύελλαν καὶ τὸν τόπον μας. Καὶ ἐὰν μᾶς ἔσωσε κάτι καὶ δὲν συμπαρεσύρθημεν, τοῦτο ἦτο ἡ ἀπόφασίς μας νὰ πέσωμεν ὅλοι μὲ τὸ κεφάλι ὑψηλά, παρὰ νὰ ζήσωμεν μὲ τὸ κεφάλι κάτω. Καὶ ἔτσι, δὲν λέγω ὅτι θὰ ἀποφύγωμεν μέχρι τέλους τὴν καταιγίδα — τὸ εὔχομαι καὶ θὰ τὸ προσπαθήσω — ἀλλὰ ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον σᾶς βεβαιῶ, εἶναι ὅτι καὶ ἐὰν τὴν ἀποφύγωμεν τὴν καταιγίδα, θὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν καταιγίδα αὐτὴν ὡς ἄνθρωποι δυνάμενοι νὰ ἀξιοῦμεν νὰ μᾶς σέβωνται ὅλοι, σεβόμενοι πρὸ παντὸς ἡμεῖς τὸν ἑαυτόν μας, ὡς ἄνθρωποι ἀξιοπρεπεῖς καὶ μὲ τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς πλῆρες. Ἄλλως, ἐὰν πρόκειται νὰ μείνωμεν εἰς τὴν εἰρήνην ἕρποντες καὶ συρόμενοι, τότε καλλίτερον νὰ μὴ μείνωμεν ποτὲ εἰς τὴν εἰρήνην. Ἕως τώρα μᾶς ἐβοήθησαν ὄχι αἱ περιστάσεις — ὁ Θεός. Καὶ μᾶς ἐβοήθησεν ὁ Θεός, διότι καὶ ἡμεῖς ἐφάνημεν ἀντάξιοι τῆς θείας βοηθείας!».

(Ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐκ Βελιγραδίου).

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Ὁ πνευματικὸς κόσμος τῶν Ἀθηνῶν πρόκειται στὶς 22 τρέχοντος νὰ ἑορτάση τὰ σαράντα χρόνια τῆς λογοτεχνικῆς δράσεως τοῦ Δημοσθένη Βουτυρᾶ. Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ δίκαιους καὶ πιὸ ἐπιβεβλημένους ἑορτασμούς! Γιατὶ ὁ Δημοσθένης Βουτυρᾶς, ἀπὸ τοὺς κορυφαίους Ἕλληνας διηγηματογράφους, προικισμένος μὲ πηγαῖο, πλούσιο καὶ δυνατὸ ταλέντο, ἐχάρισε στὴν ἑλληνικὴ λογοτεχνία ἕνα ὡραῖο καὶ πολύτιμο ἔργο, ποὺ τὴν ἐξύψωσε καὶ τὴν ἐτίμησε ὄχι μόνο στὸν τόπο μας, ἀλλὰ καὶ στὸ ἐξωτερικό, ὅπου εἶχε ζωηρὰν ἀπήχησι καὶ μεταφράσθηκε σὲ ἀρκετὲς γλῶσσες. Ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει ξεχωριστὰ τὸ ἔργο τοῦ διακεκριμένου καλλιτέχνου εἶναι ὁ ζωντανὸς ἑλληνικὸς παλμὸς ποὺ ἔχει μέσα του. Ἡ κυριώτερη, ἡ ἀποκλειστικὴ σχεδὸν πηγὴ ἐμπνεύσεώς του, εἶναι ἡ ἑλληνικὴ ζωὴ καὶ ἰδιαιτέρως τὰ λαϊκώτερα στρώματά της, ὅπου ὁ συγγραφεύς, μὲ ἐξαιρετικὴ διεισδυτικὴ δύναμι, κυττάζει μέσα στὰ πιὸ βαθιὰ μέρη τῆς ψυχῆς τοῦ Λαοῦ, τὰ ἐρευνᾶ, τὰ φωτίζει καὶ τὰ ἐκφράζει μὲ τὸ θαυμάσιο, λιτό, κλασσικό, μπορεῖ νὰ πῇ κανείς, ὕφος του. Γι' αὐτὸ ὁ Δημοσθένης Βουτυρᾶς μπόρεσε νὰ ἐπικοινωνήση ἔντονα καὶ βαθιὰ μὲ τὴν ζωὴ τοῦ μεγάλου ἀναγνωστικοῦ Κοινοῦ καὶ ν' ἀγαπηθῆ καὶ νὰ ἐκτιμηθῆ ἀπὸ δύο ἑλληνικὲς γενεές, νὰ ἀσκήση δὲ συγχρόνως σημαντικὴν ἐπίδρασι στὴ σύγχρονη ἑλληνικὴ λογοτεχνία.

Μ. Ν.

ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑΣ

Ἂν μελετήση κανεὶς τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀπὸ τὸν πιὸ βαρυσήμαντο ἴσαμε τὸν πιὸ ἐπικαιρικό, ἀπὸ ἐκείνους ὅπου καθορίζει τὴν κοινωνικὴ πολιτικὴ τοῦ Κράτους ὡς τὶς ἁπλούστερες ἀπαντήσεις του σὲ προσφωνήσεις πολιτῶν, θὰ διαπιστώση πὼς ἐμπνέονται ὅλοι τους ἀπὸ μιὰ κεντρικὴ ἰδέα. Καὶ ἡ κεντρικὴ αὐτὴ ἰδέα βασίζεται ἀπάνω στὴν αὐτοπεποίθησι στὸν ἑαυτό του καὶ στὸ ἔθνος. Πηγὴ ἀκένωτη αἰσιοδοξίας, ὁ Ἐθνικός μας Κυβερνήτης, ζητάει νὰ μεταδώση σὲ ὅλους, ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο ἕως τὸ μικρότερο, τὴ θερμὴ αὐτὴ πίστι του στὰ ἱστορικά μας πεπρωμένα. Μὰ καθὼς τὸ ὡμολόγησε πολλὲς φορὲς ὁ ἴδιος, κι' ἐκεῖνος ἀντλεῖ ὁλοένα δύναμι ἀπὸ τὸν διάχυτο ἐνθουσιασμὸ τοῦ λαοῦ, ἐμπνευστὴς καὶ δέκτης του συνάμα.

Μὰ εἶναι τόσο ἀπαραίτητη ἡ αἰσιοδοξία σὲ ἕνα λαό; Ἂς ἀπαντήσουμε ἔμμεσα στὸ ἐρώτημα τοῦτο, παρατηρώντας πόσο προοδεύει ἕνα ἄτομο αἰσιόδοξο καὶ πῶς μένει στὰ μισὰ τοῦ δρόμου ἕνα ἄλλο ποὺ τοῦ λείπει τὸ κίνητρο αὐτό. Ἡ αἰσιοδοξία κινεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός, ἐνθαρρύνει καὶ φρονηματίζει, διπλασιάζει τὴν ἀπόδοσι τοῦ καθενός μας. Ἡ ἀπογοήτευσι μαραίνει, στραγγίζει, καταστρέφει τὶς δυνάμεις. Ὁ λαός μας, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ φιλότιμους λαοὺς τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ συνεχίση τὴν πορεία ποὺ τοῦ χάραξαν ἐδῶ καὶ δυόμιση χιλιάδες χρόνια πρόγονοι πανένδοξοι, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀδιάκοπο φρονηματισμό. Δὲν θέλουμε μ' αὐτὸ νὰ ποῦμε — κάθε ἄλλο μάλιστα — πὼς ὑστερεῖ σὲ γενναιότητα, σὲ φιλεργία, σὲ πρόοδο, σὲ ἀρετὲς ποὺ ἐξυψώνουν μιὰ φυλή. Ἀλλὰ σὲ περιστάσεις κρίσιμες σὰν τὴ σημερινή, σὲ μιὰ τέτοια ἐποχὴ διεθνοῦς ἀνωμαλίας, ὅπου καὶ τὰ μεγαλύτερα κράτη ζοῦν μὲ τὸ φάσμα τοῦ κινδύνου, εἶναι φυσικὸ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς μιὰ ἐλαφρὴ ἀποθάρρυνσι, μιὰ ἀόριστη ἀνησυχία. Μποροῦμε ὅμως νὰ χάσουμε τὸ θάρρος μας ἐμεῖς, ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς μας ἕναν τόσο ἐμπνευσμένο Ἀρχηγό; Ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα ὡς τὸ πιὸ ἀπόμερο χωριὸ ξέρουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες πὼς πρέπει νὰ ἔχουν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν ἰδιοφυΐα του. Γι' αὐτὸ ἐπιδίδονται ὅλοι στὴν εἰρηνική τους ἐργασία, βέβαιοι πὼς ἀγρυπνεῖ κάποιος ἀπὸ πάνω τους, κάποιος ποὺ φροντίζει γιὰ ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, γιὰ ὅλες τὶς ἐπαγγελματικὲς τάξεις, γιὰ τὸ ἐθνικὸ σύνολό μας γενικά. Εἶναι ἴσως ἡ πρώτη φορὰ ὅπου ὁ λαός μας ἔχει ἀφοσιωθῆ στὰ ἔργα του μὲ τόση ἐπιμονή, ἑνωμένος κι' ἀδιάσπαστος ὅσο ποτέ, ἀποφασισμένος ν' ἀντιμετωπίση κάθε ἐνδεχόμενο μὲ αὐταπάρνησι ἡρωϊκή. Ἔλειπαν ὡς τώρα οἱ ἱκανότητες αὐτὲς ἀπ' τὴ φυλή μας; Ὄχι, ἀλλὰ ληθαργοῦσαν, ἔμεναν κρυμμένες, μισοάχρηστες, περιμένοντας ἐκεῖνον νὰ τὶς ἀποκαλύψη. Καὶ ὅταν εἴδαμε αὐτὴ τὴ μεταμόρφωσι, κανένας ἀπὸ μᾶς δὲν ἐστάθηκε ἀσυγκίνητος.

Ἡ νέα γενεά, οἱ αὐριανοὶ πολῖτες ποὺ ἔχουν ἀρχίσει ἀπὸ σήμερα, μὲ τὴν ὀργάνωσι τῆς Νεολαίας, νὰ συμμετέχουν στὴν κρατικὴ λειτουργία, δὲν ἔχουν κανένα λόγο νὰ μὴν αἰσιοδοξοῦν. Ἡ κοινωνία δὲν ζητάει ἀπ' αὐτοὺς παρὰ ν' ἀφοσιώνωνται ὅσο μποροῦν περισσότερο στὰ μαθήματα ἢ στὸ ἐπάγγελμά τους. Ἔτσι θὰ καταρτισθοῦν κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο γιὰ τὶς μελλοντικές των ἀσχολίες καὶ θὰ γίνουν χρήσιμα μέλη τῆς ἐθνικῆς οἰκογενείας. Γιατὶ εἶναι πασίγνωστη ἀλήθεια πὼς ἡ ἀτομικὴ εὐημερία συμβαδίζει μὲ τὴν προκοπὴ τοῦ συνόλου.

Κλς



Στὸ περιθώριον

Ο ΕΡΑΝΟΣ

'Ο ἔρανος ὑπὲρ τῶν σεισμο-
παθῶν τῆς Τουρκίας τοῦ περα-
σμένου Σαββάτου ἐσημείωσε
λαμπρὰν ἐπιτυχίαν. 'Αξίζει νὰ
ἐπαινεθῇ ἰδιαιτέρως ἡ ὀργάνω-
σίς του. *Ητο ὄντως τελεία. Πε-
ρισσότερον ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ὀρ-
γάνωσιν ἐπιβάλλεται νὰ ἐπαινεθῇ
τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ τοῦ συμπλέ-
γματος τῆς Διοικήσεως Πρωτευ-
ούσης. 'Ετονίσαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρ-
χῆς, ὅταν τὸν προεκήρυττεν ὁ
'Αρχηγός, ὅτι ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ
ὑλική, πρὸ παντὸς ὅμως ἡ ἠθικὴ
τοῦ ἐράνου, θὰ ἐκρίνετο ἀπὸ τὸ
ποσοστὸν τῆς συμμετοχῆς τοῦ λα-
οῦ. 'Ημποροῦμε τώρα νὰ διακη-
ρύξωμε τὴν ἀπόλυτόν μας ἱκανο-
ποίησιν, διότι τὸ ποσοστὸν αὐτὸ
ἦτο ἀληθῶς μέγα. Περισσότερα
ἀπὸ 700.000 ὀνόματα ὑπάρχουν
εἰς τοὺς συγκεντρωθέντας πίνα-
κας τῶν ἐρανιστῶν. Βεβαίως ἀ-
πὸ ἀπόψεως συνολικοῦ ποσοῦ ἡ
εἰσφορὰ τῆς 'Ελλάδος εἰς τὸ ἔρ-
γον τῆς ἀνακουφίσεως τῶν πλη-
γέντων ἐκ τῆς φοβερᾶς θεομηνί-
ας τουρκικῶν πληθυσμῶν δὲν
εἶναι ἡ μεγαλυτέρα. Μεγάλα καὶ
πλούσια Κράτη προσέφεραν πε-
ρισσότερα. Δὲν γνωρίζομεν ὅμως
ἄλλο παράδειγμα Κράτους ὅπου
ἡ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν στρω-
μάτων νὰ ὑπῆρξε τόσον ἀθρόα,
τόσον συνειδητὴ καὶ πρὸ παντὸς
τόσον πρόθυμος. 'Εβεβαιώθη ἔτσι
μὲ τὸν περιφανέστερον τρόπον ἡ
ἐμπιστοσύνη μας εἰς τὴν γενναιό-
τητα καὶ εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ
ἑλληνικοῦ αἰσθήματος καὶ εἴ-
μεθα βέβαιοι ὅτι ἀνάλογον ἀντα-
πόκρισιν αἰσθημάτων θὰ εὕρῃ
ὁ πλοῦτος αὐτὸς τῶν ἑλληνικῶν
ἐκδηλώσεων ἐκεῖθεν τοῦ Αἰγαίου.
"Εχομεν ἄλλως ἤδη πολύτιμα δεί-
γματα τοιαύτης ἀνταποκρίσεως.

Οἱ "Ελληνες καὶ οἱ Τοῦρκοι
ἠμποροῦμε νὰ ὑπερηφανευώμεθα
διότι ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὀξυ-
τέρας κρίσεις τῶν φυλετικῶν
ἀνταγωνισμῶν μας διετηρήσαμε
καὶ ἐξεδηλώσαμε ἐνεργὸν τὸν ἀ-
μοιβαῖον πρὸς ἀλλήλους σεβα-
σμὸν ὡς λαοί, καὶ ἀφήσαμε νὰ λει-
τουργῇ ὁ γνήσιος καὶ βαθὺς ἀν-
θρωπισμός μας. Καὶ ἀκριβῶς ἀ-
πὸ τὰς ἀναμνήσεις τῶν φωτεινῶν
ἐκείνων στιγμῶν ποὺ ἂν δὲν εὑρί-
σκουν πολλὴν θέσιν εἰς τὴν ἐπί-
σημον ἱστορίαν, μένουν ἐν τούτοις
καὶ θερμαίνονται εἰς τὴν μνή-
μην καὶ εἰς τὰς καρδίας, ἐβλά-
στησε καὶ ἀνεπτύχθη ἡ νέα καὶ
ἰσχυρὰ φιλία μας, τῆς ὁποίας
τόσον γόνιμοι ὑπῆρξαν ἕως τώρα
καὶ ἀκόμη εὐεργετικώτεροι προ-
μηνύονται διὰ τὸ μέλλον οἱ καρ-
ποὶ εἰς ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς 'Ανα-
τολὴν καὶ πέραν αὐτῆς. Εἶναι
πλάνη ὅτι ἡ ἱστορία τῶν λαῶν
ἀπαρτίζεται ἀπὸ κεφάλαια πο-
λέμων καὶ μίσους. "Οπως εἰς
τὴν φύσιν, αἱ καταιγίδες εἶναι
διαβατικαὶ καὶ ἡ εὐδία εἶναι ἡ
μονιμότης, ἔτσι καὶ εἰς τὴν ἱστο-
ρίαν. Εἰς τὴν 'Ελλάδα καὶ εἰς
τὴν Τουρκίαν ἔχει κατανοηθῆ βα-
θύτατα αὐτὴ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ
κατανόησίς της ἀποτελεῖ σήμε-
ρον τὴν στερεωτέραν ἐγγύησιν
τῆς εἰρηνικῆς τάξεως καὶ προό-
δου διὰ τὴν ἰδικήν μας γωνίαν
τοῦ Κόσμου.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

'Η πρώτη: 'Απὸ τὴν ἀποθεωτικὴ ὑποδοχὴ τοῦ 'Αρχηγοῦ εἰς Θεσσαλονίκην κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐκ τῆς Διασκέψεως τοῦ Βελιγραδίου.

'Η τελευταία: Τὸ Μοναστῆρι τῆς Καισαριανῆς τῆς 'Αττικῆς χιονισμένο.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

'Ο λόγος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος Μακαριωτάτου Χρυσάνθου κατὰ τὴν ἐπίσημον δεξίωσιν εἰς τὴν 'Ακαδημίαν, ἠμπορεῖ, χωρὶς καμμίαν ὑπερβολήν, νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς πνευματικὸν γεγονὸς ὅλως ἐξαιρετικῆς σημασίας. Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν περισσότερον παρὰ ποτε ἄλλοτε προβάλλει ἐνώπιον τοῦ "Εθνους ὀξύτατον τὸ πρόβλημα τοῦ πνευματικοῦ του προσανατολισμοῦ, ὁ ἀρχηγὸς τῆς 'Ελλαδικῆς 'Εκκλησίας, θέσει ἡγούμενος τῶν πνευματικῶν ταγῶν τοῦ "Εθνους, ἁρμοδιώτατα ἔθεσε τὸ πρόβλημα τοῦτο, ὡς ἐκδηλοῦται εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς. Κατὰ καιρούς, ἐπ' ἐσχάτων ἀλλὰ καὶ προσφάτως ἀκόμη, ἠκούσθησαν ἀπὸ χείλη ἁρμόδια καὶ ἀναρμόδια γνῶμαι καὶ εἰσηγήσεις περὶ μεταρρυθμίσεων καὶ ἀνακαινισμῶν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, αἱ ὁποῖαι εἰς ἐποχὰς μείζονος πνευματικῆς εὐσταθείας θὰ συνήντων σύντονον τὴν καθολικὴν ἀντίδρασιν. Τὸ κέντρον τῆς πλάνης τῶν εἰσηγητῶν τῶν μεταρρυθμίσεων, συγγνωστῆς ἴσως ἐκ τῆς ὅλως πνευματικῆς ἀνωριμότητος τῆς ἐποχῆς, ἔγκειται εἰς τὴν κακὴν διάγνωσιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς κρίσεως, ἣν διέρχεται ὁμοῦ μὲ τὴν ἄλλην ἀνθρωπότητα καὶ ἡ ὀρθόδοξος Χριστιανωσύνη. 'Η ἀπιστία τῶν ἡμερῶν μας οὔτε ἔχει σχέσιν οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθῇ διὰ μεταρρυθμίσεως τοῦ λειτουργικοῦ ἢ τοῦ τελετουργικοῦ τυπικοῦ. Οἱ τ' ἀντίθετα διατεινόμενοι καλλιεργοῦν ἀφελεῖς οὐτοπίας. Διότι ἢ ὑπάρχει ἡ πίστις καὶ ὅταν ὑπάρχῃ τότε καὶ οἱ τύποι καὶ αἱ τελεταὶ καὶ ὁλόκληρος ὁ αἰσθητικὸς διάκοσμος τῆς λατρείας ζωοποιεῖται ἐξ αὐτῆς, ἢ δὲν ὑπάρχει, ὁπότε οιαδήποτε μεταρρύθμισις τῶν τύπων καὶ τῶν τελετῶν μόνον τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς νεκρώσεως τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς κατεργάζεται.

'Ο 'Αρχηγὸς τῆς 'Ελλαδικῆς 'Εκκλησίας ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπολύτως σαφὴς καὶ κατηγορηματικός. 'Εβεβαίωσε τὴν ἀκράδαντόν του προσήλωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Πατέρων καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ περίτεχνον ψηφιδωτὸν τῶν λαμπρῶν τελετῶν καὶ εἰς τὸν βαθὺν συμβολισμὸν τῶν τύπων, καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς 'Ορθοδοξίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ἑλληνικὴν διατύπωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Εἰς τὸν πυκνὸν εἰς νοήματα καὶ βάθος λόγον του ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἤντλησεν ἀφθόνως ἀπὸ τὰς πηγὰς τῶν Γραφῶν καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων Πατέρων, ὄχι διὰ νὰ ἀπολογηθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὡς ἀπέδειξε, τὸ ἀκαταμάχητον τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει. Διαγράφων ὡς ὅρια γεωγραφικὰ τῆς 'Ορθοδοξίας πρὸς δυσμὰς μὲν τὸν 'Αδρίαν καὶ πρὸς βορρᾶν τὸν Δούναβιν καὶ τὰ Καρπάθια, πρὸς ἀνατολὰς τὴν γραμμὴν τῶν Οὐραλίων καὶ πρὸς νότον τὴν Συριακὴν καὶ τὴν Αἰγυπτιακὴν ἔρημον, διεχάραξεν ἐξ ἴσου εὐκρινῶς τὴν διαφορὰν τῆς ποιοτικῆς της συστάσεως ἔναντι τοῦ γηϊνωτέρου, τοῦ ὑλιστικωτέρου θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν Χριστιανισμοῦ τῆς Δύσεως καὶ τοῦ ἀμορφικοῦ Μουσουλμανισμοῦ τῆς ἀπωτέρας 'Ασίας καὶ τῆς 'Αφρικῆς. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκριβῶς ἐτοποθέτησε τὸν ρόλον τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, πνεύματος ἁρμονίας καὶ μέτρου καὶ χάριτος, τοῦ ἑλληνικοῦ λόγου καὶ τῆς ἑλληνικῆς τυπικῆς καὶ τῆς πλαστικῆς μεγαλοφυΐας τῶν 'Ελλήνων, ἀρετῶν αἱ ὁποῖαι ἀπεθησαυρίσθησαν ὑπὸ τοῦ 'Ελληνισμοῦ διὰ νὰ ἀναδείξουν καὶ ἐπιβάλουν εἰς τὸν Κόσμον τὴν ἐκ τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ ἐκπηγάσασαν ἀνάκλησιν τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους. 'Εδῶ ἀκριβῶς ἀνεζήτησε τὸ σημεῖον τῆς ὑψίστης ἐξάρσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς 'Εκκλησίας, ἡ ὁποία διὰ τοῦ ἀποθησαυρισθέντος ἐν αὐτῇ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπραγματοποίησε κατακτήσεις ὑψηλοτάτας, αἱ ὁποῖαι καλύπτουν τὴν δόξαν τῶν κατακτήσεων τοῦ 'Αλεξάνδρου. Διότι ὄντως διὰ τῆς 'Εκκλησίας τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα προσηλύτιζεν εἰς ἰδικούς του κανόνας ζωῆς τὴν Συρίαν, τὴν 'Ιβηρίαν, τὴν 'Αρμενίαν, τὰ Σλαυικὰ ἔθνη, ὁλόκληρον μὲ μίαν λέξιν τὴν καθ' ἡμᾶς 'Ανατολήν, κατήγαγε κατάκτησιν πηγαίαν καὶ μόνιμον ὅπως εἶναι ἡ πνευματικὴ κατάκτησις καὶ ἡ ὁποία μόνη, ἂν ἔλειπον ὅλαι αἱ ἄλλαι ὑπηρεσίαι του πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, θὰ ἤρκει νὰ δικαιώσῃ τὴν ἄθλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ γῆς.

'Αναλύων καὶ ἑρμηνεύων τὰ ποιοτικὰ συστατικὰ στοιχεῖα τοῦ ἑλληνορθοδόξου πνεύματος, ὁ ἀρχηγὸς τῆς 'Ελλαδικῆς 'Εκκλησίας ἐξέτεινε τὰ διδάγματα τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἐφ' ὅλης τῆς ἄλλης πνευματικῆς τοῦ "Εθνους ζωῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν ἀναγεννήσει πολιτισμοῦ του, τοῦ ὁποίου θεμέλιον ἀρραγὲς θὰ εἶναι πάλιν τὸ φῶς τῆς ἀγάπης καὶ πλαίσιον ἡ ἑλληνικὴ χάρις καὶ ἁρμονία.

Στὸ περιθώριον

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ

'Η Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. παρέτεινε μέχρι τέλους 'Απριλίου ἐ. ἔ. τὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν σύνθεσιν περιγραφῆς τῆς ὡραιοτέρας τοποθεσίας ἑκάστης περιοχῆς. Καὶ ὁ λόγος τῆς παρατάσεως εἶναι ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ ὑπῆρξαν πενιχρά. 'Η Κεντρικὴ Διοίκησις ἀποδίδει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο εἰς τὴν μὴ κατάλληλον ἀνάπτυξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ διαγωνισμοῦ εἰς τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς πιστεύομεν καὶ ἡμεῖς. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν., τὰ ὁποῖα καθημερινῶς μᾶς ἀποστέλλουν διάφορα λογοτεχνήματα, δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἡ πλουσιωτέρα καὶ θετικωτέρα πηγὴ ἐμπνεύσεως εἶναι ἡ Φύσις, καὶ πρὸ πάντων δι' ἡμᾶς τοὺς "Ελληνας, οἱ ὁποῖοι ἔχομεν τὸ προνόμιον νὰ περιστοιχιζώμεθα ἀπὸ τὴν ὡραιοτέραν Φύσιν, ἡ ὁποία μαζὶ μὲ τὴν ὠμορφιάν της περικλείει τοὺς θαυμασιωτέρους θρύλους καὶ παραδόσεις καὶ τὰ ἐνδοξότερα ἱστορικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα. Πρὸς αὐτὴν λοιπὸν πρέπει νὰ στρέψουν ζωηρὸν καὶ ἔντονον τὸ ἐνδιαφέρον των τὰ μέλη τῆς 'Οργανώσεώς μας, προκειμένου νὰ πλουτίσουν τὸν πνευματικὸν καὶ ψυχικόν των κόσμον καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ἐκφράσουν κάτι οὐσιῶδες καὶ ἀληθινὰ ὡραῖον.

ΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΑΣ

"Οπως ἀνηγγείλαμεν εἰς προηγούμενον τεῦχος, ἡ «Νεολαία», ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔλθῃ εἰς ἀμεσωτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸ ἀναγνωστικόν της κοινὸν καὶ τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον, ἀπέστειλεν ἤδη εἰς Κρήτην τὸν ἐκ τῆς Συντάξεως κ. Γ. Καφφετζάκην.

Αἱ ἀποστολαὶ συντακτῶν τοῦ περιοδικοῦ θὰ συνεχισθοῦν εἰς ὅλας τὰς περιφερείας τοῦ Κράτους.

Οἱ Μεγάλοι τοῦ Γένους Διδάσκαλοι

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΛΥΧΝΟΥ

*Ἦταν τριῶν χρονῶν ὁ Ἀναστάσιος Γκάζαλης ὅταν πέθανε ὁ πατέρας του, ὁ Παναγιώτης, ἀφίνοντας τὴν φροντίδα τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἐννέα παιδιῶν του στὴν ἄτυχη γυναῖκά του!...

Τόσο μικρὸς δὲν πολυκατάλαβε τὸ κακὸ τῆς ὀρφάνιας καὶ ἴσως-ἴσως δὲν θὰ τοῦ φαινόταν καὶ πολὺ σοβαρὸ ἂν μεγαλώνοντας δὲν εὕρισκε τὴν πτωχία τρομερὸ ἐμπόδιο μπροστά του γιὰ τὴν ὄρεξι ποὺ εἶχε νὰ μαθαίνῃ...

Στὶς Μηλιὲς τοῦ Πηλίου ποὺ γεννήθηκε μπῆκε στὸ σχολεῖο κι' ἄρχισε νὰ μαθαίνῃ τὰ πρῶτά του γράμματα... Τί χαρὰ αἰσθανόταν διαβάζοντας τὸ ψαλτῆρι καὶ τὸ συναξαριστὴ καὶ μὲ πόση ἐπιμέλεια διάβαζε κι' ἔγραφε ὅ,τι εὕρισκε μπροστά του, στὸ σπίτι του!..

Τ' ἄλλα του ἀδέλφια, μεγαλύτερά του, ἔπαιζαν, μὰ αὐτός, σκυμμένος στὸ βιβλίο, διάβαζε, διάβαζε ἀχόρταγα... Δὲν ἤξερε καλὰ-καλὰ τί θὰ πῇ παιγνίδι, γιατὶ ἡ μανία του μὲ τὸ διάβασμα καὶ τὸ γράψιμο τὸν ἀπορροφοῦσε ὁλόκληρο...

Μικρὸς ἀκόμα ἀποφασίζει νὰ μορφωθῇ ὅσο μποροῦσε περισσότερο, φεύγοντας ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ πηγαίνοντας σ' ἄλλα μέρη, ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ βρῇ δασκάλους ποὺ θὰ ἤξεραν νὰ τοῦ μάθουν πολὺ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μάθαινε στὶς Μηλιές!...

Καὶ βρῆκε τὸν τρόπο! Κάθε μέρα θὰ ἔβγαινε στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ του — μὲ καλαμάρι καὶ χαρτὶ — σωστὸς καλαμαρᾶς τῆς ἐποχῆς του, καὶ θὰ ἔγραφε μὲ ἀμοιβὴ ἑνὸς παρᾶ γράμματα τῶν γυναικῶν στοὺς ξενητεμένους ἄντρες τους!

Μὰ δουλεύοντας ἔτσι ὁ Ἀναστάσιος Γκάζαλης, ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ διαβάζῃ τὶς νύχτες στὸ φῶς τοῦ λύχνου καίγοντας τὸ λάδι τῆς μητέρας του...

Ἡ πτωχὴ χήρα δὲν εἶχε βέβαια μόνο νὰ κυττάξῃ τὸν Ἀναστάσιο. Εἶχε τόσα ἄλλα παιδιὰ καὶ τὸ κάψιμο τόσου λαδιοῦ ἀπὸ τὸ γυιό της γιὰ τὸ διάβασμά του πολὺ τῆς ἐκόστιζε... Καὶ τοὔστησε καυγᾶ καὶ τοῦ ἀπηγόρευσε νὰ διαβάζῃ καίγοντας τὸ λάδι τοῦ σπιτιοῦ ποὺ μὲ τόσους μόχθους τὸ οἰκονομοῦσε γιὰ τὴ διατροφὴ τῆς φαμελιᾶς της!...

Ὁ Ἀναστάσης κακοκάρδισε...

— Μὰ πρέπει μάνα νὰ διαβάζω, τῆς εἶπε...

— Ἀδύνατο καίγοντας λάδι...

— Τότε...

— Κάμε ὅ,τι θέλεις!...

Καὶ βλέποντας κι' αὐτὸς πὼς δίκηο εἶχε κι' ἡ μάνα του νὰ μὴ στερήσῃ τ' ἄλλα του ἀδέλφια ἀπὸ τὸ λάδι τους, ἀποφάσισε νὰ ἀγοράζῃ τὸ λάδι ἀπὸ τοὺς κόπους του... Καὶ πραγματικὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα εἶχε κερδίσει ἕναν παρᾶ ἀπὸ τὴν σύνταξι μιᾶς ἐπιστολῆς. Ἔτρεξε, βρῆκε κάπου ἕνα ὄστρακο ἀπὸ χελώνα, τὸ μετεσχημάτισε σὲ λύχνο, ἀγόρασε λάδι καὶ φυτῆλι κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δαπανοῦσε γιὰ τὸ «φωτισμό» του ἀπὸ τὴν «δική του περιουσία»...

Αὐτὸ βέβαια δὲν τὸν ἔκανε νὰ κακιώσῃ μὲ τὴ μητέρα του. Ἀντίθετα μάλιστα, τὴν ἀγαποῦσε πολύ, κι' ὅταν μεγάλος πιά, ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς — γιατὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἥρως αὐτῆς τῆς διηγήσεώς μας, ὅπως ἄλλαξε τὸ ὄνομά του ὅταν χειροτονήθηκε σὲ διάκο, κι' ὅπως «ἐξεβαρβάρισε» καὶ τὸ ἐπώνυμό του — ἔστελνε πάντα στὴ μητέρα του ἕνα γενναῖο ἐπίδομα γιὰ νὰ περνάῃ καλὰ στὰ γερατειά της...

* * *

Ἔτσι ξεκίνησε στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς, ἡ μεγάλη αὐτὴ φυσιογνωμία ποὺ ταπεινὰ γεννήθηκε στὶς 17 Μαρτίου 1764, στὶς ἡμέρες ποὺ ὁ Ἑλληνισμὸς εἶχε καταδικασθῆ ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ στὴν ἀμάθεια καὶ τὴν πνευματικὴ κατάπτωσι. Κι' ὅμως δὲν ἔπεσε κι' αὐτός, ὅπως τόσοι ἄλλοι, ὑποκύπτοντας στὴ βαρβαρότητα τοῦ κατακτητοῦ. Ἀντίθετα, μέσα στὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς, στὴν πτωχία, μὲ τὴν ἀποφασιστικότητα, τὴν αὐτοπεποίθησι καὶ τὴν φιλομάθεια, κατάφερε νὰ μορφωθῇ καὶ νὰ γίνῃ πνευματικὸς ἡγέτης στὴν Πατρίδα του, τοῦ Γένους μεγάλος Διδάσκαλος, τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἐπίλεκτο μέλος...

Στὸν περιωρισμένο αὐτὸ χῶρο δὲν θὰ ποῦμε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴ μεγάλη του δρᾶσι... Θὰ δώσουμε μόνο σὲ λίγες γραμμὲς μιὰ μικρὴ βιογραφία του γιὰ νὰ δείξουμε τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας του... Ἔτσι σὲ λίγες σκόρπιες σημειωσοῦλες θὰ δειχθῇ ἡ συμβολή του στὴν Ἐθνικὴ ἀναγέννησι τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους!

Ἡ μόνη μέριμνα τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ ἦταν νὰ μορφωθῇ καὶ διαρκῶς μελετοῦσε μὲ τὴν βοήθεια τῶν διδασκάλων του, ὅταν σὲ ἡλικίαν 16 ἐτῶν χειροτονήθηκε ἱεροδιάκονος. Ἀλλὰ ἡ εἴσοδός του εἰς τὸ ἱερατεῖον δὲν τοῦ ἐσταμάτησε τὴν φιλομάθειάν του!



Ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς.

Εἰς Βιζήτζαν ἄρχισε νὰ κάνῃ τὸ δάσκαλο! Κέρδισε ἐκεῖ μερικὰ γρόσια καὶ φεύγει γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου προσλαμβάνεται ὡς γραφιᾶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν συμπλήρωσι τῆς μορφώσεώς του... Μαζεύει ἔτσι μερικὰ χρήματα καὶ φεύγει γιὰ τὴ Βιέννη!...

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ — περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος — ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς φροντίζει νὰ σπουδάσῃ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα. Μαθαίνει γερμανικὰ μέσα σὲ λίγους μῆνες καὶ ἔτσι — διδάσκων καὶ διδασκόμενος — σπουδάζει τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ μεταφράζει σὲ δυὸ τόμους τὴν «Γραμματικὴν τῶν φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν»... Γράφει ἐπίσης καὶ ἐκδίδει κι' ἄλλα πολύτιμα συγγράμματα. Ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ ἦταν ἡ ἔκδοσις τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ», ἐφημερίδος ἑλληνικῆς, εἰς τὴν Βιέννην. Ὁ Ἄνθιμος μαζὶ μὲ ἄλλους εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν νὰ ἱδρύσῃ στὴν πατρίδα του Ἀκαδημίαν Ἐπιστημῶν. Σκοπός του ἦταν νὰ διδάξῃ στὰ ὑπόδουλα Ἑλληνόπουλα τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, μὰ ταυτοχρόνως νὰ τοὺς δημιουργήσῃ συνείδησι ὅτι εἶναι Ἕλληνες καὶ ὅτι μόνος τους σκοπὸς πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσίς τους ἀπὸ τὸν ξενικὸ ζυγό!...

Ὁ κατακτητὴς ἀντιλαμβάνεται ἀπολύτως τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ καὶ τῶν συναγωνιστῶν του καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἵδρυσιν τοῦ σχολείου. Κι' ἔτσι ὁ Ἄνθιμος ἐκδίδει τὸν «Λόγιον Ἑρμῆν». Εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολὴν κυκλοφορεῖ ἡ ἐφημερίς του. Εἰς κάθε της σελίδα ὑπάρχει καὶ ἕνα ἄρθρο ἐθνικοῦ φρονηματισμοῦ.

Καὶ εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἔκδοσις τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ἐθνικωτέρας πράξεις τοῦ Ἀνθίμου.

Ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς εἶχε μυηθῆ ἀκόμη καὶ εἰς τὰ μυστήρια τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ εἶχε προσφέρει ἀναμφισβητήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα! Ἀργότερα ἵδρυσε εἰς Μηλιὲς Λύκειον μαζὶ μὲ τὸν Κωνσταντᾶν καὶ ἐκεῖ τοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ μυήσῃ πολλοὺς κατοίκους τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Φιλικὴν Ἑταιρείαν!

Ὁ Ἄνθιμος Γαζῆς ἦτο καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως, τῆς γνωστῆς ὡς Ἐπαναστάσεως τῆς «Θετταλομαγνησίας». Τῆς ἱδρυθείσης τοπικῆς διοικήσεως ὁ Γαζῆς ἐγένετο πρόεδρος... Ἀπὸ ἀγῶνος εἰς ἀγῶνα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν ὁ Γαζῆς εὑρέθη εἰς Σκόπελον, ὅπου οἱ κάτοικοι ἐκ παρεξηγήσεώς των μὲ τὸν φιλοξενοῦντα τὸν Ἄνθιμον Σκοπελίτην ἐπυρπόλησαν τὸ σπίτι του καὶ ὁ Ἄνθιμος, ἡμίγυμνος σχεδόν, ἐσώθη, ἀφοῦ ὑπέστη καὶ σοβαρὰ ἐγκαύματα...

Ἔπειτα πέρασε στὴν Πελοπόννησο, ἐργάστηκε ἀκατάπαυστα γιὰ τὴν Ἐπανάστασι, στὰ πρῶτα δὲ χρόνια τῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἐκπαιδεύσεως...

Σὲ λίγον καιρό, στὶς 28 Νοεμβρίου 1828, πέθανε στὴν Σῦρο... Ἔσβηνε μὲ τὸ θάνατό του ἕνας σπουδαῖος νικητὴς στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἀγγ. Μεταξᾶς



3. (Συνέχεια)

Όλοι σωπαίνουν ταραγμένοι... Πῶς νὰ τὸν παρηγορήσουν ποὺ κι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι βλέπουν ἀπὸ ὅσα εἰπώθηκαν πῶς ὁ ἄνθρωπος τοῦτος, μ' ὅλο ποὺ ἄθελά του ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε, εἶναι ὡς τόσο ὁ καταραμένος, ὁ σημαδεμένος ἀπὸ τὴ μοῖρα;

Ὡς τόσο ὁ Οἰδίπους κρατεῖ ἀκόμα στὴν καρδιά του μιὰ κάποια ἐλπίδα. Ὁ ἀκόλουθος ποὺ σώθηκε μονάχος καὶ γύρισε πίσω, εἶπε πὼς τὸ Λάϊο τὸν σκότωσαν ὄχι ἕνας, μὰ πολλοί. Ἂν ἐπιμένη ἀκόμα σ' αὐτὸ τὸ «πολλοί», τότε ἀσφαλῶς δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ φονιᾶς.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Κι' ἂν θέλη δὲν μπορεῖ νὰ τ' ἀρνηθῆ·
ὄχι μονάχα ἐγώ, καὶ ἡ πόλη τ' ἄκουσε...
Κι' ἀκόμα ἂν ἄλλαξε τὰ λόγια του ὁ βοσκός,
φονιᾶ τάχα μποροῦσε νὰ σὲ ποῦν;
Καθὼς προφήτεψε ὁ Λοξίας,
τὸ Λάϊο ὁ γυιός του νὰ τὸν θανατώση εἶναι [γραφτό...
Ὅμως πιὸ πρῶτα χάθηκεν ὁ ἄμοιρος...

Καὶ προσθέτει κάτι ποὺ κάνει τοὺς παρευρισκομένους νὰ φρίξουν, γιατὶ πραγματικὰ εἶναι βλαστήμια ἐνάντια στὸ Θεὸ καὶ στοὺς χρησμούς του:

— Δὲν τὰ πιστεύω κεῖνα τὰ μαντέματα,
μὰ κι' οὔτε αὐτὰ ποὺ διαλαλοῦνε σήμερα

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Σωστὰ μιλεῖς, μὰ νὰ καλέσῃς τὸ βοσκό.
Ὤ! στεῖλε κάποιον γρήγορα, μὴν ἀμελεῖς.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Θὰ στείλω ἀμέσως· μὰ νὰ φύγουμε καιρός·
θὰ γίνῃ ὅ,τι μονάχα θὲς καὶ πεθυμᾶς.

Ἔτσι ὁ βασιλιᾶς καὶ ἡ βασίλισσα μπαίνουν στὸ παλάτι. Μὰ οἱ θεοφοβούμενοι πολῖτες στέκουν κατάπληκτοι. Ποῦ ἀκούστηκε ἄνθρωποι — γιατὶ ὅσο καὶ νᾆναι βασιλιάδες, ἄνθρωποι εἶναι — νὰ καταφρονοῦν ἔτσι τοὺς χρησμούς; Ἡ ἔκπληξί τους γυρίζει σὲ θυμό. Τὰ λόγια τους τινάζονται σὰν τοὺς ἀφρούς, θαρρεῖς, μανιασμένης θάλασσας.

Τῆς πράξης τὴν ἀποκοτιὰ
καὶ τὴ βλαστήμια, ὦ θεοί, νὰ τὴ χτυπᾶτε
κι' ὅποιον τὸ δίκαιο δὲ γροικᾶ
καὶ δὲ σᾶς σέβεται καὶ δὲ φοβᾶται·
τ' ἄδικο κέρδος ποὺ ἀγαπᾶ
καὶ στ' ἅγια χέρι βέβηλο ποὺ ἁπλώνει...
Ὁ ἄνομος ἂν τ' ἀψηφᾶ
κι' ἀπὸ τὴ δίκαια τιμωρία γλυτώνει
γιατὶ ὁ χορὸς νὰ σᾶς τιμᾶ;

Στῆς γῆς δὲν πάω τὸν ἀφαλό.
Στὴν Ὀλυμπία πιὰ κανεὶς μὴ τρέξῃ
κι' οὐδὲ στῆς Ἄβας τὸ ναὸ
ἂν φανερὰ ὁ χρησμὸς δὲν ἀληθέψῃ.
Δία μου, αἰώνιε βασιλιᾶ,
μεγαλοδύναμέ μου, κάμε κρίση·
σὲ καταφρόνεση βαρειὰ
ἡ ἅγια προφητεία πάει νὰ σβήσῃ
καὶ ἡ λατρεία παντοτινά.

Ἡ στιγμὴ εἶναι φοβερὰ τραγική. Κιντυνεύει ἡ θρησκεία, γιατὶ ὁ Φοῖβος καὶ οἱ χρησμοί του πᾶνε νὰ γελοιοποιηθοῦν. Ὁ σεβασμὸς κι' ὁ φόβος γιὰ τοὺς θεοὺς κλονίζεται μέσα στὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς ἡ τάξι καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου.

Πρέπει γρήγορα, πολὺ γρήγορα, νὰ δοῦν ἕνα σημάδι, κάτι, νὰ τιμωρηθοῦν οἱ βλάστημοι, νὰ λάμψη ἡ ἀλήθεια τοῦ χρησμοῦ.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀνοίγουν διάπλατες οἱ πόρτες τοῦ παλατιοῦ. Μιὰ ἱερὴ πομπὴ βγαίνει. Μπροστὰ ἡ βασίλισσα, πίσω νέα κορίτσια ἀκόλουθοι τῆς βασίλισσας, κρατῶντας πανέρια πλεχτὰ καὶ μέσα διάφορα χαρίσματα πρὸς τὸ Φοῖβο καὶ προσφορές.

Προχωροῦν ἴσα στὸ βωμὸ τοῦ Θεοῦ ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ στὴν αὐλή. Ἡ Ἰοκάστη λέει:

Τῆς χώρας ἄρχοντες, μοῦ φάνηκε καλὸ
ἀφοῦ στεφάνια πάρω καὶ θυμιάματα
στοὺς θεϊκοὺς μὲ προθυμία νἄρθῶ βωμούς...
Τί βασανίζεται τοῦ Οἰδίποδα ἡ ψυχὴ
μὲ λύπη καὶ δὲ θέλει ὡς ἄντρας φρόνιμος
νὰ κρίνῃ μόνος τὰ καινούργια ἀπ' τὰ παλιά·
κ' ἔτσι σὲ μάταιους φόβους δίνει προσοχή.
Μὲ συμβουλὲς δὲν κατορθώνω τίποτα
καὶ στὸ βωμό σου ἐμπρός, Ἀπόλλων, ἔρχομαι
μεγάλε, Λύκιε, μ' αὐτὲς τὶς προσφορές.
Μιὰ λύση κι' ἕνα τέλος φέρε μας καλὸ
γιατὶ φοβούμαστε ὅλοι ἐκεῖνον βλέποντας.


Ἡ Ἰοκάστη.

Ἡ μυρουδιὰ τοῦ θυμιάματος γεμίζει τὴν αὐλή. Ὅλος ὁ κόσμος ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ παρακολουθεῖ τὴ βασίλισσα μὲ ἱκανοποίησι. Ἡ προσευχή της τούτη δίχως ἄλλο εἶναι μιὰ μετάνοια γιὰ τὰ βλάστημα λόγια ποὺ εἶπε λίγο πιὸ πρίν.

Ὡς τόσο σὲ τί σημεῖα ἔφτασαν τὰ πράματα. Ὅλα κρέμονται ἀπὸ τὴ μαρτυρία τοῦ δούλου, ποὺ ξέφυγε ἀπὸ τὸ φόβο καὶ βρίσκεται τώρα στοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ κοπάδια.

Θ' ἀναγνωρίση τὸν Οἰδίποδα, τὸ φονιᾶ τοῦ Λαΐου, ἢ ὄχι;

Ἀγωνία σφίγγει ὅλες τὶς καρδιές.

Ξαφνικὰ ἕνας περίεργος ξένος καταφτάνει. Τὰ σκονισμένα ροῦχα του δείχνουν πὼς ἔκαμε μακρινὸ καὶ βιαστικὸ δρόμο. Δείχνει κουρασμένος, μὰ ἡ ὄψι του ὡς τόσο εἶναι ζωηρή, παρ' ὅλα τὰ πενῆντα πέντε χρόνια του, καὶ φωτίζεται ἀπὸ χαρά.

Σταματάει, κοιτάζει τοὺς συναγμένους ἀνθρώπους καὶ ρωτᾶ νὰ τοῦ ποῦν ποῦ εἶναι τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ.

— Νά, ἐδῶ! τοῦ ἀπαντοῦν. Κι' αὐτὴ ποὺ στέκεται μπροστὰ στὸ βωμὸ καὶ προσεύχεται εἶναι ἡ γυναῖκα του.

Χαιρετάει μ' ὅλο τὸ σεβασμὸ ποὺ ταιριάζει σ' ἕνα τόσο ὑψηλὸ πρόσωπο καὶ χωρὶς νὰ χάση καθόλου καιρὸ λέει γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἔρχεται:

Ὁ Πόλυβος, ὁ πατέρας τοῦ Οἰδίποδα, πέθανε ἀπὸ γερατειὰ καὶ οἱ Κορίνθιοι, ποὺ δὲ μπορέσανε φαίνεται νὰ ξεχάσουν τὴν πρόσχαρη καὶ τίμια καρδιὰ τοῦ Οἰδίποδα, ἀποφάσισαν νὰ τὸν κάμουν βασιλιᾶ.

— Ἔτσι τοὐλάχιστον ἔλεγαν σὰν ἔφυγα... προσθέτει, γιατὶ — πρέπει νὰ εἰπωθῆ — ὁ ξένος δὲν εἶναι ἐπίσημος ἀποσταλμένος τῆς πολιτείας. Ἕνας ταπεινὸς βοσκὸς εἶναι στὰ κοπάδια τοῦ Πολύβου, ποὺ μόλις ἔμαθε τὸ νέο ἔτρεξε νὰ τὸ φέρη τοῦ Οἰδίποδα μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς κάτι βέβαια θὰ κερδίση ἀπὸ τὴν ὑπόθεσι τούτη.

Ὤ! τί ἀντίθετα συναισθήματα ποὺ γεννοῦν τὰ λόγια τοῦτα τ' ἀναπάντεχα στοὺς παρόντες.

Ὁ λαὸς σκέφτεται: Ὥστε πάλι οἱ χρησμοὶ βγαίνουν ψεύτικοι; Γιατί, σύμφωνα μ' αὐτούς, τὸν Πόλυβο ἔπρεπε νὸν σκοτώση ὁ γυιός του... Ὦ Θέ μου! ποιὸν πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχω πιὰ ὁδηγὸ στὴ ζωή μου ὅταν ἐσὺ ἔτσι μ' ἐγκαταλείπῃς; Θλῖψι καὶ ἀπογοήτεψι. Ἡ Ἰοκάστη σκέφτεται: Νά, τέλος πάντων ὁ Οἰδίπους θὰ ἡσυχάση. Καὶ θλιβερὸ βέβαια εἶναι ἂν ἀποδειχτῆ πὼς αὐτὸς σκότωσε τὸ Λάϊο, ὡς τόσο ἔχει ποῦ νὰ καταφύγῃ κι' οὔτε τὸ βασιλικὸ ἀξίωμα θὰ χάση. Τί θὰ τὸν ἐμποδίση νὰ γυρίση στὴν Κόρινθο μιὰ ποὺ ὁ πατέρας του πέθανε ἀπὸ φυσικὸ θάνατο καὶ οἱ χρησμοὶ ἀποδείχτηκαν δίχως ἄλλο ἀνάξιοι λόγου;

Ἀπὸ τέτοιες σκέψεις παρακινημένη στέλνει ἕνα κορίτσι νὰ τὸν φωνάξῃ.

Κόρη μου, τρέξε γρήγορα στὸ βασιλιᾶ
τὰ νέα νὰ φέρῃς... Θεϊκὰ μηνύματα
τί γίνατε ποὺ ὁ ἄντρας μου σᾶς ἔτρεμε!

Πραγματικὰ ὁ Οἰδίπους ἔρχεται ἀμέσως. Μαθαίνει τὰ καθέκαστα, μὰ τὸ ξεκόβει ἀμέσως. Στὴν Κόρινθο δὲ θὰ πάῃ ὅσο ζῆ ἡ μητέρα του.

— Καὶ γιατὶ φοβᾶσαι τὴ Μερόπη; ρωτάει ὁ ξένος.

Ὁ Οἰδίπους τοῦ διηγεῖται τὸ χρησμὸ ποὺ τοὔδωσαν τότες ποὺ πῆγε στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν νὰ ρωτήση ποιοὶ εἶναι οἱ γονεῖς του.

ΞΕΝΟΣ

Ἀλήθεια αὐτὸ φοβόσουν καὶ μᾶς ἔφυγες;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Ναί, γιὰ νὰ μὴ σκοτώσω τὸν πατέρα μου.



ΣΚΟΥΦΟΥ, ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑ

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔλαμψαν μεγάλοι πατριῶται καὶ ὁ κλῆρος διὰ μακρὸν διάστημα χρόνου, μολονότι καὶ αὐτὸν δὲν ἄφησε ἀνεπηρέαστον τὸ σκοτάδι ποὺ ἐπέβαλεν εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν ἡ δουλεία. Αὐτὸς ὅμως ὁ κλῆρος, τὴν ἐποχὴν ἰδίᾳ ποὺ δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν νὰ ἔχῃ σχολεῖα, ὑπῆρξε τὸ ζωντανὸν ἐθνικὸν φυτώριον καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ὑπηρετοῦσαν εἰς τὰς τάξεις του, οἱ στρατιῶται ποὺ ἐσυνδαύλιζαν ἀδιάκοπα τὴν ἰδέαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἡ ἀλλόθρησκος προπαγάνδα — ἡ ὁποία τόσον κακὸν ἔκαμε εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν — κατώρθωσε μὲν νὰ προσηλυτίσῃ καὶ κληρικοὺς ἀκόμη εἰς τὸν Παπισμόν, δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ προσηλυτίσῃ τῶν ἰδίων αὐτῶν τὴν ψυχήν. Παράδειγμα ὁ καρδηνάλιος Βησσαρίων, ὁ ὁποῖος, ἂν δὲν ὑπῆρχαν αἱ διαμάχαι τῶν Λατίνων κληρικῶν καὶ ἡ ἐναντίον του πρόληψις, διότι διετήρει ὡρισμένα χαρακτηριστικὰ τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας ἀπὸ τὴν ὁποίαν προήρχετο, θὰ κατελάμβανε καὶ αὐτὸν τὸν παπικὸν θρόνον. Ὅλη ἡ μακρόπνοος ζωὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ κληρικοῦ τίποτε ἄλλο δὲν ἦτο ἀπὸ μία πάλη διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ὄχι Ἔθνους — διότι αὐτὸ ἦτο πάντοτε ζωντανὸν — ἀλλὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἂν δὲν ἐπέτυχε, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς γεγονότα ποὺ ἀποτελοῦν αὐτὴν τὴν τραγωδίαν τῆς ζωῆς τοῦ Βησσαρίωνος.

Ἕνας ἄλλος κληρικός, ὁ ὁποῖος προσεχώρησε μὲν εἰς τὸν Παπισμόν, ὑπῆρξεν ὅμως μέγας πατριώτης, εἶναι ὁ Ζακύνθιος, τὴν καταγωγὴν δὲ Κρής, Φραγκίσκος Σκοῦφος. Τί ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὡς σκεπτόμενος καὶ γράφων Ἕλλην, δὲν εἶναι ἄγνωστος. Τὸ βασικόν του βιβλίον «Τέχνη τῆς Ρητορικῆς» ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἕνα μνημεῖον τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ, μολονότι ἐξετυπώθη στὰ 1681. Δὲν εἶναι μόνον τὸ περιεχόμενον ποὺ τὸ καθιστᾷ ἀξιανάγνωστον. Εἶναι καὶ ἡ γλῶσσα εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε γραφῆ τὸ βιβλίον. Μὲ αὐτὸ ἔχομεν τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἂν δὲν παρενεβάλλετο ἡ παρένθεσις τῶν λογίων τοῦ τέλους τοῦ 17ου αἰῶνος καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 18ου, ποὺ ἐφαντάσθησαν δυνατὴν τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον, ἡ γλῶσσα μας, ἡ νεωτέρα γραφομένη, θὰ εἶχε φυσιολογικῶς διαμορφωθῆ. Ἡ γλῶσσα τοῦ Φραγκίσκου Σκούφου εἶναι γεμάτη παλμὸν καὶ αἰσθητικήν. «Ναί, σὲ παρακαλῶ, λέγει εἰς τὴν «Προσευχὴν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος» μὰ τὸ «Χαῖρε» ἐκεῖνο ὅπου ἔφερε τὴν χαρὰν εἰς τὸν κόσμον, μὰ τὴν θείαν σου ἐκείνην ἐνσάρκωσιν εἰς τὴν ὁποίαν, ὄντας θεός, ἐγίνηκες ἄνθρωπος, διὰ νὰ φανῇς μὲ τοὺς ἀνθρώπους φιλάνθρωπος· μὰ τὸ βάπτισμα ὁποὺ μᾶς ἔπλυνεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· μὰ τὸν Σταυρὸν ὅπου μᾶς ἄνοιξε τὸν παράδεισον· μὰ τὸν θάνατον ὅπου μᾶς ἔδωκε τὴν ζωὴν καὶ μὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην ἔγερσιν ὅπου μᾶς ἀνέβασεν εἰς τὰ οὐράνια. Καὶ ἂν ἴσως καὶ ἡ φωναῖς μου ταύταις δὲν σὲ παρακινήσουν τὰ δάκρυα ὅπου μοῦ τρέχουν ἀπὸ τὰ ὄμματα καὶ δὲν φθάνουν καὶ τοῦτα, ἡ φωναῖς, ἡ παρακάλεσαις τῶν ἁγίων σου ὅπου ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίας Ἑλλάδος φωνάζουσι....» Δυστυχῶς, οὔτε ἡ προσωπικότης, οὔτε τὸ ἔργον τοῦ Σκούφου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὰ εἰς τὴν σημερινὴν πνευματικὴν Ἑλλάδα. Διὰ τοῦτο δὲ προσλαμβάνει μεγαλυτέραν ἀκόμη ἀξίαν τὸ βιβλίον ποὺ μὲ τὸν τίτλον «ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΚΟΥΦΟΥ — Πατριωτικὰ καὶ ἠθικὰ» ἐξέδωκε ὁ «Σύλλογος ὠφελίμων βιβλίων». Εἰς ἕνα τόμον διακοσίων καὶ πλέον σελίδων, μὲ πρόλογον καὶ πολυτιμότατα σημειώματα τοῦ κ. Κώστα Καιροφύλα, δίδονται τὰ χαρακτηριστικώτερα ἀποσπάσματα τοῦ ἔργου τοῦ Σκούφου, αἱ ἐπιστολαί του, πατριωτικαὶ καὶ ἠθικαί του μελέται κλπ.

Εἶναι πράγματι ἀπὸ τὰ ἔργα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀξίζει νὰ εὑρίσκωνται εἰς μίαν βιβλιοθήκην.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΙΑΝΗΣ

Τὰ δημοτικὰ τραγούδια ἑνὸς λαοῦ ἀποτελοῦν τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικήν του κληρονομίαν.

Ἰδιαιτέρως ὅμως διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, τὰ δημοτικὰ τραγούδια ἀποτελοῦν καὶ πηγὴν ἱστορίας, ἂν λάβωμεν ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὰ διάφορα ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ καμμίαν ἄλλην πηγὴν δὲν μᾶς διεσώθησαν.

Εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια ὅμως εὑρίσκει ἀκόμη κανεὶς τὸ πνεῦμα ἑνὸς λαοῦ, τὴν ἀναπλαστικήν του δύναμιν, τὴν ψυχικήν του διάθεσιν, τὴν θερμότητα τῆς φαντασίας του τὴν ἔκτασιν τοῦ ὁρίζοντός του. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὲ πλούσιον συναισθηματικὸν κόσμον, ζωηρὰν φαντασίαν καὶ ποιητικὴν προδιάθεσιν, δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχῃ πλάσει τραγούδια ἀπὸ τὰ ὡραιότερα, ἂν ὄχι τὰ ὡραιότερα ὅλων τῶν λαῶν. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ πρέπει νὰ τὸ θεωρήσωμεν ἐξ ἴσου σπουδαῖον, εἶναι ὅτι καὶ σήμερα ἀκόμη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἰδίαν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπάρκειαν. Καὶ τὴν ἀπόδειξιν μᾶς τὴν δίνει μὲ τὸ βιβλίον της ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΙΑΝΗΣ (Παρνασσοῦ) ἡ κ. Εἰρήνη Σπανδωνίδη. Συνεκέντρωσε μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ μὲ τὴν ἀποκτηθεῖσαν πεῖραν ἐκ τῆς προηγουμένης παρεμφεροῦς ἐργασίας της, ὅσα τραγούδια ἤκουσε εἰς τὴν Ἀπάνω Ἀγόριανη, «ἕνα βουνοχῶρι, ποὺ, τοποθετημένο σὲ μιὰ φαρδιὰ πτυχὴ τοῦ βορειοδυτικοῦ Παρνασσοῦ, κυττάζει πρὸς τὸν κάμπο τῆς Σουβάλας ἀπ᾽ τὸ ὕψος 900 περίπου μέτρων». Τὰ συνεκέντρωσε μὲ πολυτίμους σημειώσεις, τὰ συνώδευσε μὲ πλῆρες λεξιλόγιον καὶ τὰ κατέστησε κοινὸν κτῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἴσως τὰ τραγούδια τῆς Ἀγόριανης νὰ μὴν εἶναι τὰ καλύτερα τοῦ εἴδους των, εἶναι ὅμως καὶ αὐτὰ παλμώδη καὶ πιστοποιοῦν τὸ ἀναφερόμενον ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διατηρεῖ τὴν ποιητικὴν καὶ ἐντόνως συναισθηματικήν του διάθεσιν. Ὑπάρχουν εἰς τὴν συλλογὴν τραγούδια ποὺ «ἐποιήθησαν» ἀπὸ τοὺς ἀγνώστους λαϊκοὺς ποιητὰς καὶ ἔχουν ὡς θέμα τὰ γεγονότα ποὺ προσείλκυσαν τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον, ἱστορικὰ ἢ ἄλλα.

Ἰδοὺ ἔξαφνα τὸ τραγοῦδι ποὺ διαιωνίζει τὸ πέρασμα τοῦ Παύλου Μελᾶ ἀπὸ τὸ πατριωτικὸν στερέωμα.

— Κορίτσια ἀπὸ τὴν Καστοριὰ κι᾽ ἀπ᾽ τὴ Βλαχοκκλησούλα,
κάτι νὰ σᾶς ρωτήσουμε, κάτι νὰ σᾶς ἐποῦμε
— Ποιὸς εἶσαι σὺ ποὺ μᾶς ρωτᾷς καὶ θέλεις νὰ σοῦ εἰποῦμε;
— Ἐγῶμαι ὁ Παῦλος ὁ Μελᾶς, τῆς Καστοριᾶς καμάρι,
τῆς Καστοριᾶς, τῆς Ροδινιᾶς καὶ τῆς Βλαχοκκλησούλας.

Χ. Α.

ΞΕΝΟΣ
Ἀπ᾽ τὸ φριχτό σου φόβο δὲ σ᾽ ἀλάφρωσα;
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Δὲ θὰ γυρίσω στὴν πατρίδα, γέρο μου.

Ὁ ξένος βλέπει πὼς τόσος κόπος του πῆγε χαμένος καὶ τότε ἀποφασίζει νὰ πῇ ἕνα μυστικό, ποὺ ἴσαμε τὴ στιγμὴ ἐκείνη κρατοῦσε μέσα του.

ΞΕΝΟΣ
Νὰ ξέρῃς ὅμως δὲ θὰ τὄκρινες σωστό.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Πές μου τὸ πρᾶμα ὡς τόσο κι᾽ ἐξηγήσου μου.
ΞΕΝΟΣ
Γιὰ τοῦτο ἀλήθεια τὴν πατρίδα ἀρνήθηκες;
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Τὸ θεϊκὸ μὴν ἀληθέψῃ μήνυμα.
ΞΕΝΟΣ
Κούφιοι σὲ δέρνουν φόβοι καὶ δὲν τὄνοιωσες;
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Γιατὶ δὲν εἶμαι ἀληθινὰ γιός του λοιπόν;
ΞΕΝΟΣ
Δὲν εἶναι συγγενής σου διόλου ὁ Πόλυβος.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο τότε γιό του μ᾽ ἔλεγε;
ΞΕΝΟΣ
Δῶρο σὲ πῆρε κάποτε ἀπ᾽ τὸ χέρι μου.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Κι᾽ ἀφοῦ ἦταν ξένος πῶς τόσο μ᾽ ἀγάπησε;
ΞΕΝΟΣ
Μὰ μὴν ξεχνᾷς πὼς δὲν ἀπόχτησε παιδιά.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Καὶ σὺ τυχαῖα μὲ βρῆκες ἢ μ᾽ ἀγόρασες;
ΞΕΝΟΣ
Στὸ δασωμένο Κιθαιρῶνα μιὰ φορά...
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Κι᾽ ὁ λόγος ποὺ στὸν τόπο τοῦτο σ᾽ ἔφερε;
ΞΕΝΟΣ
Γύριζα μὲ κοπάδια στὰ βουνὰ βοσκός.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Βοσκὸς ποὺ δούλευε σ᾽ ἀφέντες μισθωτός.
ΞΕΝΟΣ
Σωτήρας σου, παιδί μου, τότες στάθηκα.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Κι᾽ ἀπὸ ποιὸ κακὸ πάθημα μὲ λύτρωσες;
ΞΕΝΟΣ
Τὰ πόδια σου νὰ μαρτυρήσουνε μποροῦν.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Ποιὰ ξεχασμένη ἀναθυμᾶσαι συμφορά;
ΞΕΝΟΣ
Εἶχες τὰ πόδια περασμένα μὲ σκοινί.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Μὲ συντροφεύει ἀπὸ τὰ σπάργανα ἡ ντροπή.

Ζητᾷ νὰ μάθῃ περισσότερα ἀκόμη. Ποιὸς ἄραγε ἀπὸ τοὺς ἀγνώστους γονιούς του τὸν καταδίκασε σὲ τέτοιο ἐξευτελισμὸ καὶ γιατί; Μὰ ὁ Κορίνθιος ξένος ἀπαντᾷ πὼς δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ τοῦ δώσῃ περισσότερες ἐξηγήσεις καὶ πὼς ἂν θέλῃ δίχως ἄλλο νὰ μάθῃ καὶ τὰ ἐπίλοιπα πρέπει νὰ ρωτήσῃ κάποιον ἄλλο. Ἐκεῖνον ποὺ τοῦ τὸν ἔδωσε, γιατὶ ἀπὸ τὰ χέρια ἄλλου τόνε πῆρε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Ποιὸς ἦταν; Τ᾽ ὄνομά του ξέρεις νὰ μοῦ πῇς;
ΞΕΝΟΣ
Μὰ μοὔλεγε στὸ Λάιο πὼς ἐδούλευε.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Ζῇ τάχα ἀκόμη; Θὰ μποροῦσα νὰ τὸν δῶ;
ΞΕΝΟΣ
Σεῖς οἱ Θηβαῖοι θὰ ξέρετε καλύτερα.

Σ᾽ ὅλο τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Ἰοκάστη ἀκούει σιωπηλή. Τὸ πρόσωπό της εἶναι κατακίτρινο. Κάθε ἀπάντησι τοῦ ξένου σὰ δυνατὸ χτύπημα τὴν καταβάλλει περισσότερο... Τέτοια εἶναι ἡ ταραχή της ποὺ στέκει σὰ χαμένη.

Ἔτσι, ὅταν ὁ Οἰδίπους τὴ ρωτᾷ ἂν ξέρῃ αὐτὸν τὸν δοῦλο, καταφέρνει νὰ προφέρῃ:

Τί; Ποιόν; Μὴ δίνεις προσοχὴ καμμιά,
κι᾽ αὐτὰ ποὺ λέει καθόλου μὴ στοχάζεσαι.

Ἂν μποροῦσε ὁ Οἰδίπους νὰ συνδέσῃ ὅσα πιὸ πρὶν τοῦ διηγήθηκε ἡ γυναῖκα του σχετικὰ μὲ τὸ Λάϊο κι᾽ αὐτὰ ποὺ τώρα τοῦ λέει ὁ ξένος, δίχως ἄλλο θὰ καταλάβαινε, ὅπως κατάλαβε ἡ Ἰοκάστη, τὴ φοβερὴ ἀλήθεια... Φαίνεται ὅμως πὼς τὸ λογικό του καὶ τότε καὶ τώρα εἶναι τόσο ταραγμένο, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ σκεφθῇ ψύχραιμα. Τὸ ἐναντίο, μία ὑποψία πάλι παράξενη ὅσο καὶ ἄδικη τοῦ περνᾷ ἀπὸ τὸ νοῦ: πὼς ἡ βασίλισσα τάχα δὲ θέλει νὰ ἐπιμείνῃ στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ ἀπὸ φόβο μὴν ἀποδειχτῇ πὼς ὁ Οἰδίπους εἶναι γυιὸς δούλου ἢ κανένα ντροπιασμένο παιδί, ἀνάξιο νὰ εἶναι ἄντρας καὶ βασιλιᾶς.

Στὴ συμβουλή της λοιπὸν ἀπαντᾷ:

ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Δὲ γίνεται μιὰ ποὺ σημάδια φανερά,
νὰ μάθω τέλος πάντων τὴ γενιά μου, δόθηκαν;
ΙΟΚΑΣΤΗ
Ἂν ἀγαπᾷς τὴ ζωή σου περισσότερα
ὤ! μὴ ζητήσεις, φτάνει ἐγὼ ποὺ βασανίζομαι.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Σὲ τρίτη γενιὰ δοῦλος κι᾽ ἂν ἀποδειχτῶ
μὴ σκιάζεσαι, δὲ θὰ ταπεινωθῇς.
ΙΟΚΑΣΤΗ
Ἄκου καὶ μὴ ξετάσῃς, σὲ παρακαλῶ.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Ὢ! δὲν κρατιέμαι νὰ μὴν μάθω καθαρά.
ΙΟΚΑΣΤΗ
Σὰ φρόνιμη, σὲ συμβουλεύω τὸ καλύτερο.
ΟΙΔΙΠΟΥΣ
Τὸ καλύτερο τοῦτο μὲ βασάνισε.

(Ἀκολουθεῖ)



ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

2. (Συνέχεια)

— Δὲ θέλω! εἶπε μὲ σταθερὴ φωνὴ ὁ Στέφανος. Δὲ θέλω νὰ γίνω φιλόσοφος.

— Γιατί; σούριξε ὁ γέρο φιλόσοφος. Δὲ σοῦ ἀρέσει; Δὲ βλέπεις τὸν πατέρα σου ποὺ εἶναι σπουδαῖος σοφὸς καὶ γιατρὸς κι' ὅλος ὁ κόσμος τὸν τιμάει καὶ τὸν σέβεται; Μήπως τὸν εἶδες ποτέ σου νὰ τρέχῃ σὰν τρελλὸς καὶ νὰ παλεύῃ; Τέτοιος νὰ γίνῃς καὶ σύ! Κι' ἀκόμα καλύτερος. Γιατὶ αὐτὸς δουλεύει σὲ βασιλιάδες· μὰ ἐσὺ πρέπει νὰ γίνῃς ἐλεύθερος! Ἔλα μαζί μου!

— Ὁ πατέρας μου θέλει νὰ γίνω μιὰ μέρα στρατηγός! εἶπε ὁ Στέφανος καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι. Ν' ἀκολουθήσω τὸν Ἀλέξανδρο στὸν πόλεμο, ὅταν θ' ἀνέβῃ στὸ θρόνο.

— Τὸν Ἀλέξανδρο... Τὸν Ἀλέξανδρο, ψιθύρισε μὲ κακία ὁ φιλόσοφος. Αὐτὸς εἶναι τρελλός! Ναί, ναί, τρελλός! Νειρεύεται ξύπνιος καὶ θέλει, λέει, νὰ κυριέψῃ τὸν κόσμο! Ἀκοῦς ἐκεῖ ἀναίδεια! Νὰ κυριέψῃ τὸν κόσμο!

Ἔρριξε γύρω του γρήγορη ματιὰ μήπως τὸν ἀκούει κανένας καὶ μὲ σιγανὴ φωνὴ πρόσθεσε:

— Μὰ δὲ φταίει αὐτός... Ἡ μητέρα του, ἡ τρελλὴ Ὀλυμπιάδα! Αὐτὴ τὸν σπρώχνει. Αὐτὴ τοῦ φουσκώνει τὰ μυαλὰ καὶ δὲν τὸν ἀφίνει ἥσυχο. Μέρα καὶ νύχτα τοῦ φωνάζει: «Μικρὴ εἶναι ἡ Μακεδονία γιὰ σένα. Μικρὴ εἶναι ἡ Ἑλλάδα. Κυρίεψε τὸν κόσμο!».

Μὰ ὡστόσο ὁ Στέφανος κατάφερε νὰ ξεγλιστρήσῃ σιγὰ σὰ χέλι καὶ νὰ φύγῃ.

— Στέφανε! Στέφανε! φώναξε ὁ φιλόσοφος σηκώνοντας τὸ ραβδί του.

Μὰ ποῦ νὰ στραφῇ ὁ Στέφανος! Πετοῦσε σὰν πουλὶ ποὺ ξέφυγε ἀπὸ τὴν παγίδα.

—Ἄργησα... ἄργησα... μουρμούρισε πάλι, ἄργησα... Τώρα πιὰ θἄχουν μαζευτῇ ὅλοι καὶ δὲ θὰ προφτάσω νὰ δῶ ποιὸς θὰ καβαλλήσῃ τὸ Βουκεφάλα!

Κεφ. 3.

Στὴν ἄκρα τῆς πολιτείας, σ' ἕνα εὐρύχωρο ἅπλωμα, κυκλωμένο ἀπὸ λεῦκες καὶ κυπαρίσσια, ἦταν τὸ γυμναστήριο. Στὸ βάθος, πέτρινα σκαλοπάτια, ὅπου κάθουνταν οἱ θεατὲς στοὺς ἀγῶνες· μπροστὰ ὁ μακρόστενος χῶρος, στὸ στάδιο, ὅπου ἀγωνίζουνταν οἱ νέοι στὸν πόλεμο, στὸ δίσκο, στὸ ἀκόντιο, στὸ τρέξιμο.

Ὁ Στέφανος ἔφτασε λαχανιασμένος. Κοίταξε καὶ τὸ πρόσωπό του ἔλαμψε ἀπὸ τὴ χαρά: Δὲν εἶχαν ἀκόμα φέρει τὸ ἄγριο ἄλογο, τὸν Βουκεφάλα.

Ἔκαμε λίγα βήματα, προχώρησε. Δεξιὰ ἦταν συναγμένη ἡ βασιλικὴ αὐλή. Ὁ βασιλιᾶς διακρίνουνταν στὴ μέση μὲ τὴν πλούσια πορφύρα του καὶ μὲ τὸ χρυσὸ διάδημα ποὺ τοῦ στεφάνωνε τὰ πυκνὰ μαλλιά. Στρουμπουλός, εὔθυμος, ἀεικίνητος· εἶχε μονάχα ἕνα μάτι, τὸ ἄλλο τὸ εἶχε χάσει στὸν πόλεμο. Γύρω του οἱ πιστοί φίλοι, οἱ Ἑταῖροι. Ὁ Στέφανος τοὺς γνώριζε καλά· ἔρχουνταν συχνὰ σπίτι κι' ἔβλεπαν τὸν πατέρα του. Ὅλοι εἶχαν πληγωθῆ στοὺς πολέμους κι' εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ γιατρό. Κι' ὁ πατέρας του τοὺς ἔδενε τὶς πληγές, τοὺς ἔβανε ἀλοιφὲς κι' ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν.

Ὁ Στέφανος κράτησε τὰ βήματά του καὶ καμάρωνε τοὺς γενναίους ἄντρες ποὺ περικύκλωναν τὸ βασιλιᾶ. Πῶς σήκωναν ὅλοι τὸ κεφάλι περήφανοι, πῶς ἔλαμπαν τὰ σώματά τους ἡλιοψημένα καὶ δυνατά! Ἦταν ζωσμένοι τὰ σπαθιά τους καὶ φοροῦσαν βαρειὲς χάλκινες περικεφαλαίες.

— Νά, ὁ γέρο στρατηγὸς ὁ Ἀντίπατρος! ψιθύρισε ὁ Στέφανος. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ παραβγῇ στὴν παλληκαριὰ καὶ στὴ φρονιμάδα. Εἶναι πρῶτος στὴ μάχη καὶ πρῶτος στὰ συμβούλια τοῦ βασιλιᾶ. Συχνὰ ὁ Στέφανος ἄκουγε τὸν πατέρα του νὰ λέῃ:

—Ἀλλοίμονο στὸν ἐχτρὸ τοῦ Ἀντίπατρου καὶ χαρὰ στὸ φίλο του!

Νά, ὁ πατέρας τῆς Ἄλκας, ὁ Νέαρχος. Ἦταν ἀπὸ τοὺς νεώτερους Ἑταίρους τοῦ Φιλίππου, λίγο κοντός, μὰ ὅλο δύναμι κι' εὐλυγισία. Ὁ Νέαρχος φημίζουνταν γιὰ τὴν παλληκαριά του στὴ θάλασσα.



—Δὲν ἔχουμε καιρὸ νὰ χάνουμε, εἶπε ὁ Φίλιππος.

— Εἶναι ὁ καλύτερός μου καπετάνιος, ἔλεγε ὁ βασιλιᾶς. Ὅταν αὐτὸς κυβερνᾷ τὸ στόλο μου, ἐγὼ κοιμοῦμαι ἥσυχος.

— Νά, κι' ὁ Ἀντίγονος, ὁ «Κύκλωπας», μὲ τὸ ἕνα μάτι! Εἶχε χάσει κι' αὐτὸς τὸ μάτι του στὸν πόλεμο.

Στὴν ἄκρη, λίγο παράμερα, δυὸ ἄντρες στέκουνταν καὶ κουβέντιαζαν σιγά. Δὲ φοροῦσαν αὐτοὶ ἁπλᾶ ἑλληνικὰ φορέματα, μὰ ἦταν φορτωμένοι πλούσια πολύχρωμα ὑφάσματα μὲ παράξενα κεντήματα καὶ μὲ χρυσάφια. Εἶχαν μακριὰ γένεια χτενισμένα μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ τὰ δάχτυλά τους ἦταν γεμᾶτα δαχτυλίδια· καὶ στὰ μπράτσα εἶχαν περασμένα βαριὰ χρυσᾶ βραχιόλια.

Ὁ Στέφανος τοὺς γνώριζε καλὰ τοὺς δυὸ αὐτοὺς καλοντυμένους, μυρωμένους ἄντρες. Εἶχαν ἔρθει πέρυσι ἀπὸ τὴ Μικρὰν Ἀσία κι' ἔμειναν στὴ βασιλικὴ αὐλή· ἦταν Πέρσες κι' ἔλεγαν πὼς τοὺς εἶχε διώξει ὁ βασιλιᾶς τους καὶ ζήτησαν ἐδῶ καταφύγιο. Τὸν ἕνα τὸν ἔλεγαν Ἀρσίτη, τὸν ἄλλο, τὸν πιὸ γηραλέο, τὸν ἔλεγαν Ἀρτάβαζο.

Θὰ ἦταν πολὺ πλούσιοι, γιατὶ σκόρπιζαν ἄφθονο τὸ χρυσάφι κι' ὁ λαὸς τοὺς ἀγαποῦσε. Ὁ Στέφανος ὅμως, χωρὶς νὰ ξέρῃ γιὰ ποιὸ λόγο, δὲν τοὺς ἀγαποῦσε καθόλου. Τοῦ κάκου τοῦ ἔδιναν δῶρα, πότε ἕνα χρυσὸ σπαθάκι, πότε ἕνα ὡραῖο τόξο... Αὐτὸς ποτὲ δὲ θέλησε νὰ τὰ δεχτῇ.

—Ὄχι, ὄχι, ἔλεγε. Δὲ θέλω. Ἔχω!

Καὶ τώρα τοὺς βλέπει νὰ κρυφομιλοῦν μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ κοιτάζουν μὲ προσοχὴ γύρω τους, σὰ νὰ φοβοῦνται μήπως τοὺς ἀκούσῃ κανένας.

Στὴν ἄλλην ἄκρη στέκουνταν ἀκουμπησμένος στὸ ραβδί του ἕνας ἡλικιωμένος στρατηγὸς καὶ φαίνουνταν χλωμὸς καὶ κουρασμένος.

— Ὁ Παρμενίων! ψιθύρισε ὁ Στέφανος μὲ σεβασμό. Ἤξερε πόσο ἦταν καὶ τοῦτος γενναῖος, προβλεπτικὸς καὶ φρόνιμος. «Εἶναι ὁ πιστότερος καὶ φρονιμώτερός μου φίλος, ἔλεγε ὁ βασιλιᾶς Φίλιππος. Ὅταν μιλᾷ ὁ Παρμενίων ἐγὼ σωπαίνω».

«Εἶναι ἄρρωστος, ἄρρωστος... συλλογίστηκε ὁ Στέφανος. Χτὲς ὁ πατέρας μου πῆγε σπίτι του· ἄνοιξαν πάλι οἱ πληγές του καὶ πονάει. Καὶ τώρα νά, ὁ πατέρας μου πῆγε κοντά του καὶ τὸν κρατᾷ ἀπὸ τὸ μπράτσο...».

Ἔκαμε ὁ Στέφανος νὰ τρέξῃ στὸν πατέρα του, μὰ δὲν πρόλαβε. Ἀπὸ τὴν ἄλλην ἄκρη τοῦ γυμναστηρίου φάνηκε νὰ μπαίνῃ μὲ γοργὸ βῆμα μιὰ συντροφιὰ νέοι. Θὰ ἦταν ὅλοι δεκαπέντε ὣς εἴκοσι χρονῶν. Φοροῦσαν κοντὰ χιτῶ-

νια κι' ἐλαφροὺς πολύχρωμους μαντύες.

— Ἡ νιότη! ψιθύρισε ὁ βασιλιᾶς Φίλιππος μαζεύοντας τὰ φρύδια. Ἡ νιότη, ποὺ βιάζεται νὰ φύγουμε ἐμεῖς καὶ νἄρθῃ στὴ θέσι μας.

Μπροστὰ πήγαινε ἕνας περήφανος νέος ψηλός, μὲ χρυσᾶ μαλλιά, μὲ βιαστικὸ βῆμα, μὲ τὸ κεφάλι λίγο γυρτὸ πρὸς τ' ἀριστερά. Τὰ μάτια του ἦταν γαλάζια κι' ἔλαμπαν σὰν ἄστρα.

Ἡ καρδιὰ τοῦ Στέφανου χτύπησε χαρούμενη.

— Ὁ Ἀλέξανδρος! εἶπε. Ὁ Ἀλέξανδρος!

Πόσο τὸν ἀγαποῦσε! Πόσο ἦταν ἕτοιμος νὰ δώσῃ τὴ ζωή του πρὸς χάρι του.

—Ἄχ, πότε νὰ μεγαλώσω, συλλογίζουνταν, νὰ πάω κι' ἐγὼ στὸν πόλεμο, μὲ ἀρχηγὸ τὸν Ἀλέξανδρο, ν' ἀντραγαθήσω, νὰ δοξάσω κι' ἐγὼ ὅσο μπορῶ τὴν πατρίδα!

Ζύγωσε δειλὰ τὴ συντροφιὰ τοῦ Ἀλέξανδρου. Ὅλοι οἱ φίλοι τοῦ ξανθοῦ βασιλόπουλου ἦταν ἐκεῖ· τώρα ὁ Στέφανος τοὺς διέκρινε καθαρὰ ἕναν ἕνα: Οἱ δυὸ γυιοὶ τοῦ Παρμενίωνα, ὁ ἀλαζονικὸς Φιλώτας κι' ὁ γενναῖος Νικάνωρ, ὁ σιωπηλὸς Πτολεμαῖος, ὁ ἀφωσιωμένος Περδίκας, ὁ πιστὸς Κρατερός, ὁ ὁρμητικὸς Κλεῖτος, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἀράπη, ἐπειδὴ ἦταν πολὺ μελαχροινός.

Ὅλοι ἦταν ὡραῖοι, μὰ ἀπ' ὅλους ὡραιότερος ἦταν ἕνας λιγνὸς νέος, μὲ κάτασπρο δέρμα, μὲ μαῦρα ἀλαφίσια μάτια. Ἔγερνε κι' αὐτὸς τὸ κεφάλι του ἀριστερά, σὰ νἄθελε νὰ μοιάσῃ τοῦ Ἀλέξανδρου. Φοροῦσε φαρδειὰ ἀσημένια ζώνη, ὅπου κρέμουνταν ἕνα ὡραῖο σπαθὶ μὲ χρυσῆ σκαλισμένη λαβή. Πήγαινε τώρα πλάϊ στὸν Ἀλέξανδρο καὶ τὸν κρατοῦσε τρυφερὰ απο τὸ χέρι.

— Ὁ Ἡφαιστίων! συλλογίστηκε ὁ Στέφανος μὲ θαυμασμό. Τί ὡραῖος ποὺ εἶναι! Καὶ πόσο τὸν ἀγαπᾶ ὁ Ἀλέξανδρος! Εἶναι ὁ καλύτερός του φίλος.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη στράφηκε ὁ Ἀλέξανδρος, κοίταξε γύρω καὶ φώναξε μὲ δυνατὴ φωνή:

— Ἀκόμα δὲν ἦρθε τὸ περίφημο αὐτὸ ἀγριάλογο; Ἀκόμα;

Τὸ μάτι του πῆρε τὸν Στέφανο.

— Καλῶς τὸ μικρούλη μου ἀδερφό! εἶπε γελῶντας. Ἦρθες ν' ἀγωνιστῇς κι' ἐσύ;»

Ὁ Στέφανος κοκκίνισε. Ἔκαμε κάτι ν' ἀποκριθῇ, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ ἀπὸ τὴ συγκίνησί του. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἔλεγε «ἀδερφό», γιατὶ εἶχαν βυζάξει τὸ ἴδιο γάλα. Ἦταν ὁμογάλακτοι ἀδερφοί. Ἡ μητέρα τοῦ Στεφάνου, ἡ καλὴ Ἐλπινίκη, εἶχε παρασταθῆ μαμμὴ στὴ βασίλισσα Ὀλυμπιάδα, τὴ βραδιὰ ποὺ γεννοῦσε· κι' αὐτὴ εἶχε βυζάξει τὸν Ἀλέξανδρο καὶ τὸν ἀγαποῦσε σὰν παιδί της.

— Βύζαξαν τὸ ἴδιο γάλα, ἔλεγε κάποτε μὲ περηφάνεια. Μακάρι νὰ τοῦ μοιάσῃ ὁ γυιός μου!

Κεφ. 4.

Κόντευε πιὰ μεσημέρι. Ὁ Φίλιππος σηκώθηκε ἀπότομα ἀπὸ τὸν πέτρινο θρόνο ποὺ κάθουνταν· φαίνουνταν θυμωμένος.

— Δὲν ἔχουμε καιρὸ νὰ χάνουμε, εἶπε. Ἔχουμε κι' ἄλλες δουλειές. Σήμερα περιμένω τοὺς πρέσβεις τῶν Περσῶν· μεθαύριο φεύγω γιὰ τὸν πόλεμο. Δὲν μπορῶ νὰ κάθουμαι ἐδῶ τόσην ὥρα καὶ νὰ περιμένω ἕνα παλιάλογο! Νὰ τρέξῃ ἕνας νὰ τὸ φέρῃ εὐτύς.

Δὲν εἶχε ἀποτελειώσει τὰ λόγια του κι' ἀκούστηκε δυνατὸ χλιμίντρισμα. Τρεῖς ἄντρες φάνηκαν νὰ κρατοῦν ἀπὸ τὸ χαλινάρι ἕνα ἀγριεμένο ἄλογο. Ὅλοι τινάχτηκαν ξαφνιασμένοι.



Στέφανε! Στέφανε! φώναξε ὁ φιλόσοφος σηκώνοντας τὸ ραβδί του.

Ποτὲ δὲν εἶχαν δεῖ ἕνα τόσο θαμαστὸ περήφανο ἄλογο. Γιγάντειο, κατάμαυρο, μὲ μιὰ ἄσπρη βοῦλλα στὸ μέτωπο, σὰν ἄστρο. Τὰ ρουθούνια του, θαρρεῖς, πετοῦσαν φλόγες, περπατοῦσε ἀργά, καμαρωτά, κι' ὡς μπῆκε μέσα στὸ γυμναστήριο κι' εἶδε τοὺς ἀνθρώπους, χλιμίντρησε ὅλο θυμὸ καὶ γρηγόρεψε τὸ βῆμα του.

— Μοῦ ἀρέσει! ψιθύρισε ὁ Ἀλέξανδρος κοιτάζοντας μὲ λαχτάρα τὸ περήφανο ζῶο.

— Ποιὸς θὰ τὸ καβαλλήσῃ πρῶτος; ρώτησε ὁ Φίλιππος κοιτάζοντας εἰρωνικὰ τοὺς στρατηγούς του.

Μὰ οἱ σύντροφοι σιωποῦσαν. Ὅσο κι' ἂν ἦταν παλληκάρια, μιὰ στιγμὴ δείλιασαν.

«Αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλογο, εἶναι θεριό!» συλλογίζουνταν.

— Κανένας; ρώτησε πάλι ὁ Φίλιππος κοιτάζοντας περιπαιχτικὰ τοὺς συντρόφους του. Κανένας;

Ὁ γέρο Ἀντίπατρος ἔκαμε ἕνα βῆμα.

— Εἶμαι γέρος, εἶπε, δὲν μπορῶ νὰ παραβγῶ μὲ τοὺς νεώτερούς μου. Ὅμως μὲ τὴν ἄδειά σου, βασιλιᾶ μου, θὰ δοκιμάσω.

Μὰ ὁ Νέαρχος τότε πετάχτηκε:

— Ὄχι, εἶπε, δὲν εἶναι σωστὸ νὰ σὲ ἀφήσουμε, στρατηγέ μου. Ἐμεῖς εἴμαστε νεώτεροι, μὴ μᾶς ντροπιάσῃς. Ζητῶ τὴν ἄδεια νὰ δοκιμάσω πρῶτος ἐγὼ νὰ καβαλλήσω τὸ ἄγριο αὐτὸ θεριό.

— Ἐγώ! φώναξε τότε κι' ὁ Ἀντίγονος ὁ «Κύκλωπας».

— Ἐγώ! φώναξε κι' ὁ ἀρχηγὸς τῶν Θρακῶν, ὁ φοβερὸς ἀκοντιστὴς Σιτάλκης. Ἦταν πανύψηλος, μὲ κόκκινα γένεια καὶ μακριὰ γερτὰ μουστάκια. Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ ἀντισταθῇ στὸ πάλεμα· τόσο δυνατὸς ἦταν, ποὺ μιὰ φορὰ ἄλειψε μιὰ στρογγυλὴ πέτρα μὲ λάδι, στάθηκε ἀπάνω καὶ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὸν μετακινήσῃ.

— Ἐγώ! φώναξε κι' ὁ Κάλας, περίφημος καβαλλάρης ἀπὸ τὴ Θεσσαλία.



Ὁ Φίλιππος τὸν εἶχε διορίσει ἵππαρχο, ἀρχηγὸ τοῦ μακεδονικοῦ ἱππικοῦ· τόσο πολὺ κυριαρχοῦσε τὸ ἄλογο, ποὺ τὸν ἔλεγαν «Κένταυρο» *.

— Μὴ μαλώνετε! εἶπε γελῶντας ὁ Φίλιππος. Θὰ ρίξουμε κλῆρο.

Τὸ ἄλογο ὡστόσο, ὁ φοβερὸς Βουκεφάλας, εἶχε σταθῆ μπροστὰ ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς καὶ χτυποῦσε δυνατὰ τὴ γῆς μὲ τὸ πόδι του, σὰ νὰ τοὺς προκαλοῦσε.

Ἔρριξε ὁ Φίλιππος τοὺς κλήρους σὲ μιὰ περικεφαλαία. Στράφηκε γύρω, διέκρινε τὸν Στέφανο ποὺ στέκουνταν τώρα δίπλα στὸν πατέρα του.

— Στέφανε, φώναξε, ἔλα ἐδῶ!

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε.

— Βάλε τὸ χέρι σου καὶ βγάλε ἕνα κλῆρο.

Ὁ Στέφανος βύθισε τὸ χέρι του στὴν περικεφαλαία κι' ἔπιασε ἕνα κλῆρο.

— Διάβασε! εἶπε ὁ βασιλιᾶς.

Ὁ Στέφανος ἄνοιξε τὸν κλῆρο, διάβασε:

— Νέαρχος! εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή!

(Ἀκολουθεῖ)

---

* Καθὼς ξέρετε οἱ Κένταυροι ἦσαν μυθολογικὰ τέρατα, ἀπὸ τὴ μέση καὶ πάνω ἄνθρωποι κι' ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω ἄλογα.

ΜΕΤΕΩΡΑ

Ὁ θρῦλος τῶν Μετεώρων — τοῦ παραδόξου αὐτοῦ θαύματος τῆς Φύσεως, ποὺ τὴν εἰκόνα του εἶχα πλάσει μέσα στὴν παιδικὴ φαντασία μου, μὲ τὶς σκοινόπλεχτες βάρκες ν' ἀνεβοκατεβαίνουν ἢ τὶς ἀνεμόσκαλες, ποὺ χάνονται πρὸς τὰ οὐρανόβατα καὶ κρεμαστὰ ὅπως οἱ ποτὲ κῆποι τῆς Βαβυλῶνος μοναστήρια του — μ' ἔκαμε νὰ κατέχωμαι τὴ στιγμὴ ποὺ κινοῦσα νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ ἀπὸ μιὰ ἐνδόμυχη συγκίνησι. Πήγαινα, ἐπὶ τέλους, νὰ δῶ μὲ τὰ μάτια μου τὸ μυθικὸ αὐτὸ μέρος, γιὰ τὸ ὁποῖο μονάχα εἶχα ἀκούσει ὡς τότε ἢ διαβάσει.

Ὅταν, λοιπόν, τὸ χειμωνιάτικο κεῖνο βράδυ, κατεβαίνοντας ἀπὸ μακρὰ ἀνὰ τὴ Δυτικὴ Μακεδονία περιοδεία μου, βρέθηκα περνῶντας μέσ' ἀπὸ κόσμους βράχων, μπροστὰ στὰ κυκλώπεια αὐτὰ ἀναστήματα, ποὺ, σὰν μυθικοὶ Τιτᾶνες, συγκροτοῦν τὸ κολοσσιαῖο αὐτὸ σύμπλεγμα, στάθηκα καὶ διερωτήθηκα ἂν ξεπερνοῦσε ἢ δὲν ἔφθανε κἂν ἡ εἰκόνα ποὺ ἔβλεπα, ἐκείνη ποὺ εἶχα πλάσει μὲ τὴ φαντασία μου. Πρέπει νὰ πῶ πὼς τὴν πρώτη στιγμὴ δοκίμασα μιὰ μικρὴ ἀπογοήτευσι· καὶ πολὺ εὔλογα. Ζητοῦσα νὰ βρῶ τὸ θρυλικὸ θαῦμα τῶν Μετεώρων μέσα εἰς τὸ καταπληκτικὸ θέαμα τῆς φύσεως. Καὶ μία φύσις, ὅσο ἐκπληκτική, ὅσο παράδοξη καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ποτὲς δὲν φτάνει νὰ καταπλήξῃ τὸν ἄνθρωπο.

Ἔπρεπε, λοιπόν, ν' ἀνεβῶ καὶ γὼ μὲ τὴ σειρά μου μὲ τὰ δικτυοφόρα, τὶς ἀνεμόσκαλες ἢ τὶς μόνιμες — ποὺ μόλις εἶχαν ἀποπερατωθῆ — κτιστὲς κλίμακες, νὰ περάσω, ἐκεῖ πάνω, ἀρκετὲς χειμωνιάτικες μέρες, μέσα σὲ μιὰ τέλεια, ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἀπομόνωσι, γιὰ νὰ καταλάβω πὼς τὸ θαῦμα τῶν Μετεώρων δὲ βρίσκεται εἰς τὴν φοβερὴ θέα τῶν πελωρίων βράχων του, ἀλλὰ εἰς τὸ φοβερὸ τῆς οἰκήσεώς των, εἰς τὸν φρενήρη αὐτὸν θρησκευτικὸ ζῆλο, ποὺ, ἀψηφῶντας τοὺς ἰλίγγους, ἀποφασίζει νὰ σκαρφαλώσῃ ὡς τὶς ἀπρόσιτες, καὶ γιὰ τὸ μάτι ἀκόμα, κορυφές, γιὰ νὰ χτίσῃ τὶς πιὸ παράδοξες ποὺ μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς μοναστικὲς πολιτεῖες, ποὺ νομίζεις κι' ἀνήκουν περισσότερο στὸν οὐρανὸ παρὰ στὴ γῆ.

Κλεισμένος μέσα στὶς εὐρύχωρες αἴθουσες τῶν ὑποδοχῶν τους, τὶς ἄλλοτε πολυτελέστατες, μὲ τοὺς πολύχρωμους ἀνατολικοὺς τάπητες καὶ τοὺς τεράστιους κρεμαστοὺς πολυελαίους των, μέσα στὴ μοναστικὴ σιγὴ καὶ τὴν ἀταραξία, ἐνῶ ἔξω ἄκουα νὰ ὠρύωνται σὰ θηρία μέσα στὴ σκοτεινὴ νύχτα οἱ χειμερινοὶ ἄνεμοι, κοιτῶντας ὅλη τὴ μέρα ἀπὸ τὸ παράθυρό μου τὴν πυκνὴ ὀμίχλη νὰ σηκώνεται ἀπειλητικὴ καὶ νὰ πέφτῃ, συνάπτοντας φανταστικὲς μάχες πάνω στοὺς μαυρωποὺς βράχους, τὰ σύννεφα νὰ κατεβαίνουν χαμηλὰ καὶ μεῖς σὰν ἁρπαγμένοι ἀπὸ μιὰ φανταστικὴ αἰώρα ν' ἀνεβαίνουμε πάνω ἀπὸ τὰ σύννεφα, ἔτσι ποὺ ν' αὐξάνῃ τὸ φυσικὸ χάος κι' ἡ ἀσυναρτησία ποὺ μᾶς μετέρριπτε διαδοχικὰ ἀπὸ τὴν ἔκστασι στὴ ζάλη, ἄρχισα νὰ καταλαβαίνω κάτι ἀπὸ τὸ κάποτε ἀληθινὸ αὐτὸ θαῦμα τῶν Μετεώρων, ποὺ σιγὰ-σιγὰ σβήνει μαζὶ μὲ τὴ ζωὴ τῶν Μοναστηριῶν του.

Γιατὶ ὅσο κι' ἂν παραμένουν ἀμετάβλητοι πάντα, κι' αἰώνιοι, οἱ φυσικοὶ παράγοντες τῆς καταπληκτικῆς καὶ παράδοξης αὐτῆς σκηνοθεσίας, λείπει πιὰ ὁ κύριος παράγων τοῦ θαύματος: ὁ ἄνθρωπος.

Αὐτός, ποὺ ἄλλοτε, οἰστρηλατημένος ἀπὸ τὸ θρησκευτικὸ πάθος ὡς τοὺς ἀβάτους αὐτοὺς γκρεμοὺς τῶν ὀρνιων, γιὰ νὰ σηκώσῃ πάνω τους παλάτια καὶ ναοὺς βασιλικούς, ἔφυγε ἐγκαταλείποντας τὰ πάντα σὲ μιὰ μόνωσι πένθιμη καὶ ἐφιαλτική. Μονάχα πιὰ ἡ τέχνη, καὶ ὅ,τι σοῦ θυμίζει ἀκόμα ἐκεῖνον, ποὺ ἄλλοτε ὑπῆρχε καὶ δημιουργοῦσε, σοῦ ἡμερώνει λίγο τὴν ψυχὴ καὶ χρειάζεται πολὺ διάθεσις τῆς φαντασίας γιὰ νὰ ἀναπληρώσῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ λίγα ἀπομεινάρια τὶς γραμμὲς ποὺ ὁ χρόνος ἠφάνισε.

* * *

Τὰ Μετέωρα, αὐτοὶ οἱ κατάκρημνοι μαυρωποὶ ὄγκοι, ποὺ σὰν πελώρια «Μενχίρ» σηκώνονται φοβεροὶ περὶ τὰ τριακόσια μέτρα ἀπὸ τὴ θεσσαλικὴ πεδιάδα, κατὰ τὴν ἔξοδο τοῦ Πηνειοῦ κοντὰ στὴν Καλαμπάκα, πέρασαν σχεδὸν ἀπαρατήρητα καὶ ἀμνημόνευτα ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἡ ἱστορία τους, στενὰ συνυφασμένη μὲ τὴν ἱστορία τοῦ Ἄθω καὶ τὴ φιλομοναστικὴ παράδοσι τῶν Σλαύων τότε χωροδεσποτῶν τῆς Θεσσαλίας, ἀρχίζει κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα.

Τότε παρουσιάζεται γιὰ πρώτη φορὰ σὲ τούτη τὴν περιφέρεια μιὰ μικρὴ μοναστικὴ ὀργάνωσι, στὴν ἀρχὴ σπηλαιοδίαιτη, ποὺ σιγὰ-σιγὰ ὀργανώνεται στὴ Σκήτη Σταγῶν, τὴ σημερινὴ Καλαμπάκα, καὶ χρησιμοποιεῖ ὡς Κυριακάτικό της Ναὸ τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι τῆς Δούπιανης παρὰ τὸ Καστράκι.

Κατὰ τοὺς καιροὺς αὐτοὺς ἐπίσης — καὶ συγκεκριμένα περὶ τὸ τέλος τοῦ ΙΒ' αἰῶνα — Ἁγιορεῖτες καλόγηροι, ποὺ γυρίζουν γιὰ ζητεία, ἐπισκέπτονται τὴν αὐλὴ τοῦ Μεγάλου Ζουπάνου τῆς Σερβίας, Στεφάνου Νεμάγια, καὶ μὲ τὶς διηγήσεις τους κάνουν ὥστε ὁ νεώτατος γυιὸς τοῦ ἡγεμόνα αὐτοῦ, παιδὶ ἀκόμα, ὁ ὄμορφος, εὐλαβὴς καὶ φιλόβιβλος Ραστικὸς (Rastko Rastimire), μὲ τὴν πρόφασι πὼς βγαίνει σὲ κυνήγι, νὰ παρατήσῃ τὸ πατρικὸ βασιλικὸ σπίτι, γιὰ νάρθῃ νὰ μονάσῃ στὸ Ἅγιον Ὄρος, μὲ τὄνομα Σάββας.

Ἀμέσως κατόπιν ὁ πατέρας του, ὁ Μεγάλος Νεμάγια, ἀφοῦ πρῶτα μπροστὰ στὴ σύνοδο, ποὺ συγκροτήθηκε τὸ Μάρτη τοῦ 1196, αὐτοθέλητα παραιτήθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του, φορᾷ τὸ καλογερικὸ ράσο καὶ μὲ τὄνομα μοναχὸς Συμεὼν ἀποτραβιέται, στὴν ἀρχή, στὸ μοναστῆρι ποὺ εἶχε χτίσει ὁ ἴδιος τῆς Στουδενίκας, ἐνῷ ἡ γυναῖκα του Ἄννα, ὡς μοναχὴ Ἀναστασία, μπαίνει στὸ μοναστῆρι τοῦ Ράς.

Μά, ὅπως λέγει ὁ ἴδιος ὁ Μεγάλος Ζουπάνος μοναχός, πληρώθηκε καὶ γι' αὐτὸν ἡ ρῆσις τῆς Γραφῆς: «Κανένας προφήτης στὸν τόπο του». Κι' ἀφίνοντας τὸ μοναστῆρι τῆς Στουδενίκας τραβᾷ κι' αὐτός, μετὰ ἕνα χρόνο, στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου μαζὶ μὲ τὸ γυιό του Ραστικό, ποὺ σηκώνεται καὶ πηγαίνει ἐπὶ τούτῳ στὴν Πόλι γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ σχετικὸ χρυσόβουλλο, χτίζει τὸ σέρβικο μοναστῆρι τοῦ Ἄθω, ὅπου σὲ λίγο πεθαίνει προσευχόμενος μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας μὲ κατάνυξι.

Τὸ μοναστῆρι τοῦτο τοῦ Χιλιανταρίου ἀπέβη μὲ τὸν καιρὸ — ὅ,τι καὶ τὸ μοναστῆρι τῶν Ἰβήρων γιὰ τοὺς Ἴβηρες — ὄχι μονάχα τόπος ἀσκήσεως γιὰ τοὺς Σλαύους, ἀλλὰ καὶ φυτώριο σπουδῶν, ὅπου κείμενα, ἰδίως λειτουργικὰ καὶ ἁγιογραφικά, μεταφράζονται καὶ γίνονται κτῆμα ἐσαεὶ τοῦ σλαυικοῦ κόσμου.

Ὁ Μεγάλος αὐτὸς Ζουπάνος τῆς Σερβίας, ποὺ τὰ ὀστᾶ του μετακομίστηκαν ἀργότερα κι' ἀποτέθηκαν στὸ μοναστῆρι του τῆς Στουδενίκας, μαζὶ μὲ τὸ γυιό του Ραστικό, στάθηκαν οἱ πρῶτοι τῆς φιλομοναστικῆς παραδόσεως τοῦ σέρβικου βασιλικοῦ οἴκου.

Ἔτσι κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, ἄλλος βασιλικὸς βλαστός, ὁ κατὰ κόσμον Ἰωάννης Οὔρεσις, γυιὸς τοῦ Σέρβου βασιλιᾶ καὶ χωροδεσπότου τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας Συμεὼν τοῦ Οὔρεσι, ποὺ ἐμόναζε κι' αὐτὸς εἰς τὸν Ἄθω ὡς μοναχὸς Ἰωάσαφ, θέλοντας νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τοὺς κατατρεγμούς, ποὺ συχνὰ ὑπόφεραν τότε ἀπὸ κουρσάρους τὰ μοναστήρια, καταφεύγει στὴν Σκήτη Σταγῶν (Καλαμπάκα), ὅπου ὁ πρῶτος τῆς Σκήτης ἱερομόναχος Νεῖλος εἶχε χτίσει στὸ μεταξὺ τέσσερες ἐκκλησιές, ποὺ σιγὰ-σιγὰ εἶχαν προαχθῆ σὲ μοναστηράκια.

Εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μετεωρίτης, φιλοδοξῶντας νὰ γίνῃ γιὰ τὰ Μετέωρα ὅ,τι ὁ ὁμώνυμός του Ἅγιος Ἀθανάσιος γιὰ τὸν Ἄθω, ἀνεβαίνει μαζὶ μὲ τὸν πνευματικό του πατέρα Γρηγόριο πρῶτα στὸ ναὸ τῶν Ταξιαρχῶν, τοῦ Στύλου Βράχου (σήμερα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος) καὶ ἀργότερα στὸν Πλατύλιθο (τοῦ κυρίως Μετεώρου), ὅπου χτίζει τὴ Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῆς Παναγίας καὶ ὅπου σὲ λίγο ἔρχεται καὶ καταφεύγει ὁ κατὰ κόσμον μνημονευθεὶς Σέρβος πρίγκηπας μοναχὸς Ἰωάσαφ καὶ διάδοχος κατόπιν τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ Μετεωρίτου.

Ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας τοῦ πρίγκηπα τούτου μοναχοῦ ἡ Μονή, χάρις εἰς τὴν ὑψηλὴ προστασία τῶν Σέρβων χωροδεσποτῶν καὶ τῶν προνομίων ποὺ τῆς παραχωροῦνε, χειραφετημένη πλέον ἀπὸ τὸν πρῶτο τῆς Σκήτης Σταγῶν, ἀποβαίνει μὲ τὸν καιρὸ ἡ ἐξοχώτερα τῶν Μετεώρων.

Στρατῆς Δούκας

(Ἀκολουθεῖ)









ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι. Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου. Οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. Καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν. Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη.

Μὲ τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διδάσκει τί εἶναι ἡ μετάνοια καὶ ποίαν δύναμιν ἔχει αὐτή. Ὁ Ἄσωτος βλέπομεν ὅτι, ἀφοῦ ἐσπατάλησε ὅλην τὴν περιουσίαν ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἔφθασε στὸ σημεῖον νὰ ὑποφέρη κάθε στέρησι καὶ στὸ τέλος, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρη τὴν πεῖνα, ἔγινε δοῦλος, συναισθάνεται καὶ συνέρχεται καὶ ἐνθυμεῖται τὰ καλὰ ποὺ εἶχε στὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Ἐλεεινολογεῖ τὸν ἑαυτό του, μετανοεῖ γιὰ ὅ,τι ἔκαμε καὶ παίρνει τὴν ἀπόφασι νὰ γυρίση στὸ πατρικό του σπίτι. Ὁ γεμᾶτος καλωσύνη πατέρας ὄχι μόνον τὸν δέχεται ξανὰ γεμᾶτος χαρά, ἀλλὰ καὶ τοῦ συγχωρεῖ ὅ,τι κι' ἂν ἔκαμε ἕως τότε καὶ φωνάζει λέγοντας: «Νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη».

Τὸ ἴδιο πρᾶγμα συμβαίνει καὶ μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ Θεοῦ. Ὁ πανάγαθος καὶ γεμᾶτος καλωσύνη Θεός μας ὄχι μόνον μᾶς δέχεται καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας του σὰν μετανοήσωμε γιὰ τὰ ἁμαρτήματά μας, ἀλλὰ καὶ μᾶς συγχωρεῖ κάθε μας κακὴ πρᾶξι. Ὅταν τὸν ξεχνοῦμε, καὶ στὴν ψυχή μας δὲν ὑπάρχη κανένας φόβος τοῦ Θεοῦ, τότε κάθε στιγμὴ κάνομε κι' ἀπὸ μιὰ ἁμαρτία κι' ὁ Διάβολος μᾶς παρασύρει σὲ κάθε κακό. Δὲν καταλαβίνομε ὅτι ὁδηγούμεθα στὴν καταστροφή. Ἐν τούτοις ὁ Θεός μας καὶ πάλιν δὲν μᾶς ἀφίνει στὴν τύχη μας. Καὶ τότε ἐνδιαφέρεται γιὰ μᾶς καὶ φροντίζει γιὰ νὰ σωθοῦμε. Ἐπιθυμεῖ τὴν ἐπιστροφή μας στὸν καλὸ δρόμο. Μὲ τὴν τύψι τῆς συνειδήσεως ποὺ μᾶς φέρνει σὲ ταραχή, μὲ τὰς ἀνησυχίας καὶ τοὺς φόβους ποὺ κάθε στιγμὴ νοιώθουμε, μὲ τὴν ἀπελπισία στὴν ὁποία μᾶς ὁδηγεῖ ἡ ἁμαρτία, στὸ τέλος ἀρχίζομε νὰ συνερχώμεθα καὶ ἀρχίζουμε νὰ ἐνθυμούμεθα τὸν Θεό. Ἀρχίζομε νὰ καταλαβαίνουμε σὲ ποιὸ χάος ἐπέσαμε. Τρέμουε σὰν συναισθανθοῦμε πὼς μᾶς περιμένουν τὰ αἰώνια βασανιστήρια στὴν Κόλασι. Λυπούμεθα ποὺ ξεχάσαμε τὰ ἅγια παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ καὶ αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκη νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἑαυτό μας καὶ εἰλικρινὰ νὰ μετανοήσωμε. Σὰν φθάσωμε στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Θεός μας τρέχει νὰ μᾶς βοηθήση. Μᾶς ἐμπνέει θάρρος κι' ἐλπίδα. Εἶναι ἀφάνταστος ἡ χαρὰ ποὺ γίνεται στοὺς οὐρανοὺς ὅταν ἕνας ἁμαρτωλὸς μετανοήση. Ὁ πανάγαθος Θεὸς τὸν παίρνει καὶ πάλι ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἀκριβῶς ὅπως ὁ πατέρας ἐδέχθηκε τὸν ἄσωτον υἱόν του.

Γι' αὐτὸ καὶ μεῖς ἐὰν ζήσαμε βουτηγμένοι στὴν ἁμαρτία, ἂν ξεχάσαμε τὴν διδασκαλία τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἂν ἐγίναμε σὰν τὸν ἄσωτο υἱό, ἂς μὴ χάσωμε γιὰ πάντα τὸ θάρρος μας, ἂς μετανοήσωμε, ἂς γυρίσωμε χωρὶς ἀργοπορία στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας, ἂς ἀκολουθήσωμε ἀπὸ σήμερα μιὰ καινούργια ζωή, μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς καὶ πάλι θὰ ξαναγίνωμε τέκνα ἀγαπητὰ τοῦ Θεοῦ. Ἂς προσπαθήσωμε νὰ μπῆ στὴν ψυχή μας νέα ζωὴ καὶ ἡ εὐτυχία τῶν οὐρανῶν ἂς καταπραΰνη τοὺς πόνους μας κι' ἂς θεραπεύση τὰς πληγὰς ποὺ ἡ ἁμαρτία μᾶς ἄφησε. Οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ θὰ πανηγυρίσουν τότε μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴ σωτηρία μας καὶ ὁ Θεὸς μὲ στοργὴν θὰ ἀναφωνήση γιὰ τὸν καθένα μας: «Οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη».

ΑΓΙΟΙ ΠΟΥ ΕΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Μία ἀπὸ τὶς πιὸ μαρτυρικὲς μορφὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ κωφὸς ποὺ τιμᾶται ἡ μνήμη του στὰς 2 Ἰανουαρίου. Ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, τοῦ ἀσεβοῦς καὶ θεομάχου ἡγεμόνος, ποὺ ἐπολέμησε μὲ φρικιαστικὲς σκληρότητες τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἅγιος Μᾶρκος ἐγεννήθη στὴν Ἄγκυρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς ὁποίας διοικητὴς ἦταν τότε ὁ ἀσεβὴς καὶ σκληρὸς εἰδωλολάτρης Σατορνῖλος. Ὁ ἅγιος Μᾶρκος ἠσπάσθη ἐκ τῶν πρώτων τὸν Χριστιανισμὸν καὶ ἐκύρυσσε φανερὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Ναζωραίου, ἐμφανιζόμενος εἰς δημοσίας συγκεντρώσεις σὲ διάφορες πόλεις καὶ χωριὰ τῆς αὐτοκρατορίας. Ἀναρίθμητοι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας ἐπείθοντο εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ ἁγίου, τοῦ ὁποίου ὁ βίος ἦταν ὑπόδειγμα ἀρετῆς καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστιανισμό. Μὲ τὴ θεία χάρι ὁ ἅγιος ἐθεράπευε καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ διέσπειρε τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπην. Ἄνθρωποι κακοὶ καὶ Χριστιανομάχοι, ἐγκάθετοι τῆς ἐξουσίας, πῆγαν καὶ κατηγόρησαν τὸν ἅγιο ὅτι προσβάλλει τοὺς θεοὺς καὶ κηρύσσει καινούργια θρησκεία. Ὁ ἡγεμὼν Σατορνῖλος ἐκάλεσε τὸν ἅγιο στὸ διοικητήριο καὶ τὸν ἐρώτησε τί πρεσβεύει. Ὁ ἅγιος ἀπήντησε ὅτι πιστεύει στὴν αἰώνια σοφία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι καμμία δύναμις δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ τὸν ἀναγκάση νὰ τὴν ἀρνηθῆ. Τότε ὁ ἡγεμὼν διέταξε τοὺς φύλακας νὰ ἀπαγάγουν τὸν ἅγιο καὶ νὰ τὸν ὑποβάλουν στὰ φρικτότερα μαρτύρια. Πράγματι τὸν ὡδήγησαν σὲ δημόσιο μέρος τῆς Ἀγκύρας καὶ τὸν ἐκρέμασαν, δεμένον ἀπὸ τὰ χέρια. Ἔπειτα πῆραν περόνια καὶ τὸν τρυποῦσαν ἀλύπητα σὲ ὅλο τὸ σῶμα. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς τιμωρίας τὸν ἐκαλοῦσαν νὰ ἀπαρνηθῆ τὸ Χριστὸ γιὰ νὰ συγχωρηθῆ, ὅμως ὁ ἅγιος ἔμενε ἀπαθὴς καὶ ἔχαιρε διότι θὰ ἀξιωνόταν τῆς αἰωνίας δόξης. Γιὰ τοῦτο μετεφέρθη ἕνεκα τῆς ἐπιμονῆς του στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ὡδηγήθη ἐμπρὸς εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ Ἰουλιανὸς τὸν ἐκάλεσε νὰ μετανοήση καὶ νὰ πιστέψη στοὺς θεοὺς καὶ ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἐπέμενε, διέταξε νὰ τὸν ὑποβάλουν σὲ ἄλλα φρικτότερα μαρτύρια. Τὸν ἔδεσαν, τὸν κρέμασαν καὶ τὸν τρυποῦσαν μὲ καρφιά. Τοῦ τραβοῦσαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια μὲ δύναμι, πολλοὶ μαζὶ ἀπὸ τοὺς φύλακες. Φρικτοὶ πόνοι ἔσφιγγαν τὴν καρδιὰ τοῦ μάρτυρος καὶ ὅμως ἡ ψυχή του ἔμενεν ἀλύγιστη. Λύθηκαν οἱ ἀρθρώσεις τῶν χεριῶν καὶ τῶν ὤμων του καὶ τὰ χέρια του ἔμειναν παράλυτα. Ὕστερα τοῦ ἐχάραξαν μὲ μαχαίρια τὸ δέρμα καὶ αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὶς τομές. «Ἀρνήσου τὸ Χριστό!» Ἐκεῖνος μὲ χαρωπὸ πρόσωπο ἔστρεφε τὰ μάτια στὸν οὐρανό. Μετὰ πῆραν πυρωμένα σίδερα καὶ τοῦ κεντοῦσαν μ' αὐτὰ τὶς σάρκες. Τότε πιὰ οἱ διῶκται του, βλέποντας ὅτι ὅλο αὐτὸ τὸ φρικτὸ μαρτύριο δὲν εἶχε σταθῆ ἱκανὸ νὰ τὸν ἀναγκάση ν' ἀλλάξη γνώμη, τὸν ἔρριξαν μέσα σὲ καιόμενο καμίνι. Καὶ τότε ὅσοι ἐκ τῶν διωκτῶν του ἦσαν παρόντες, περιμένοντες νὰ τὸν ἰδοῦν νὰ καίγεται καὶ νὰ γίνεται κάρβουνο, εἶδαν τὸ θαῦμα ποὺς τοὺς ἐθάμπωσε τὰ μάτια. Ὄρθιος ἀνάμεσα στὶς φλόγες ὁ ἅγιος στεκόνταν μὲ λυτὰ χέρια καὶ ἔκανε τὴν προσευχή του, σῶος καὶ ἀκέραιος, χωρὶς τὸ παραμικρὸ νὰ τὸν πειράξουν οἱ φλόγες. Βλέποντας ὁ Ἰουλιανὸς πὼς μὲ κανένα τρόπο δὲν ἠμποροῦσε νὰ θανατώση τὸν ἅγιο, διέταξε νὰ τὸν διώξουν στὴν Καισάρεια. Ἐκεῖ ἄλλα μαρτύρια τὸν ἀνέμεναν. Ὁ ἄρχων τῆς πόλεως διέταξε νὰ τὸν ρίξουν μέσα στοὺς κλωβοὺς τοῦ θηριοτροφείου γιὰ νὰ τὸν κατασπαράξουν τὰ θηρία. Ἀπτόητος ὁ ἅγιος εὑρέθη ἀνάμεσα εἰς τὰ αἱμοβόρα θηρία, τοὺς λέοντες, τοὺς πάνθηρες, τὰς τίγρεις καὶ χωρὶς νὰ δοκιμάση τὸν παραμικρὸ φόβο ἐστάθη στὴ μέση τοῦ κλωβοῦ. Περιέργως ὅμως τὰ θηρία οὔρλιασαν στὶς γωνίες τοῦ κλωβοῦ καὶ δὲν τὸν ἔθιξαν. Ὁ ἅγιος τότε προσηυχήθη στὸ Χριστὸ κι' ἐζήτησε νὰ θέση τέλος στὸ μαρτύριό του. Ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν προσευχή του καὶ ἐδέχθη τὴν θυσία. Μία λέαινα χύμηξε ἐπάνω του, τοῦ ξέσχισε τὶς σάρκες, καὶ ὁ ἅγιος ἐτελεύτησε καὶ ἀξιώθηκε τοῦ «τῆς ἀθλήσεως στεφάνου». Οἱ συγγενεῖς τοῦ ἁγίου ἐσύναξαν τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ἐκήδευσαν μὲ τιμές, ἀφοῦ τὰ ἄλειψαν μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα.



Ὁ Ἀρχηγὸς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν φίλων Κρατῶν στὴ Βαλκανικὴ Διάσκεψι.

✱ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ✱

«Διότι ἔπρεπε τὰ παιδιὰ νὰ μποῦν μέσα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Κράτους διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ τὴν αἰσθανθοῦν, νὰ τὴν καταλάβουν, νὰ τὴν ἀγαπήσουν καὶ νὰ τὴν συνεχίσουν».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους μας προγόνους κατηγοροῦσε τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἤθελε νὰ λάβῃ μέρος στὰ δημόσια πράγματα τῆς χώρας του, νὰ ἐνδιαφερθῆ γι' αὐτά, νὰ ἀσχοληθῆ, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κράτους του. Σήμερα φυσικὰ κάθε ἄνδρας, κάθε νέος ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τοῦ γίνῃ σύστασι.

Τὸ κορίτσι ὅμως καὶ ἡ γυναῖκα ἔμαθαν νὰ μὴ δίνουν δεκάρα γιὰ τέτοια. Κι' αὐτὴ ἡ παράδοσι, ὅτι τῆς γυναίκας τὸ μυαλὸ εἶναι μόνο γιὰ στολίδια καὶ πλουμίδια, στερεώθηκε καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαφανισθῆ.

Κι' ὄχι μονάχα τὸ κορίτσι δὲν μάθαινε τίποτα γιὰ τὰ κρατικὰ καὶ ἐθνικά του ζητήματα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγόρι, ἂν δὲν ἤτανε μόνο του ἐρευνητικό, ν' ἀνοίγῃ κάπου-κάπου καμμιὰ ἐφημερίδα, ἀπὸ τὴν ὁποία πάλι μόνο ἄκρες καὶ μέσες καταλάβαινε. Τὰ παιδιὰ λοιπὸν δὲν ἤξεραν ἀκόμα τὰ πιὸ στοιχειώδη ποὺ ἀφωροῦσαν τὴν Πατρίδα τους. Δὲν ἤξεραν ποιὸς ἤτανε ὁ πρωθυπουργός των, ποιοὶ οἱ συνεργάτες του κλπ.

Τώρα οἱ ἐποχὲς ἄλλαξαν. Στὰ σχολεῖα, ἀπὸ τὶς πρῶτες ἀκόμα τάξεις τοῦ δημοτικοῦ, διδάσκεται τὸ μάθημα τῆς Ἐθνικῆς ἀγωγῆς καὶ τὸ παιδὶ μπαίνει σιγὰ-σιγὰ στὴ ζωὴ τοῦ Κράτους του, γιατὶ τώρα καλοῦνται ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γιὰ κατανόησι καὶ συνεργασία. Κι' ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν συνεργασίες, ἀπὸ τὴν πιὸ μεγάλη ὡς τὴν πιὸ μικρή. Πλέκοντας ἕνα κορίτσι μιὰ φανέλλα γιὰ τὸν στρατιώτη, φυτεύοντας τὸ περβολάκι του ἕνας συνταξιοῦχος μὲ πατάτες, ἀποφεύγοντας μιὰ νοικοκυρὰ ν' ἀγοράζῃ γιὰ τὴν κουζίνα της ξένα προϊόντα, ποὺ χρειάζονται ἐξαγωγὴ συναλλάγματος, συνεργάζεται μὲ τὸ Κράτος. Μὰ γιὰ νὰ εἶναι ἡ συνεργασία αὐτὴ συνειδητή, ἑκουσία κι' ὄχι ἐπιβεβλημένη, χρειάζεται νὰ κατανοηθῆ. Κι' αὐτὸ ἐννοεῖ ὁ Ἀρχηγός μας, ὅταν λέγῃ ὅτι τὴ ζωὴ τοῦ Κράτους μας πρέπει νὰ τὴν καταλάβουμε καὶ νὰ τὴν συνεχίσουμε.

Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς στὴ στήλη μας αὐτὴ μιλᾶμε καμμιὰ φορὰ γιὰ τὰ ζητήματα αὐτά.

Νά ὁ Ἀρχηγός μας γύρισε προχτὲς ἀπὸ ἕνα ἐπίσημό του ταξίδι. Ἤτανε στὸ Βελιγράδι, τὴν πρωτεύουσα τῆς Γιουγκοσλαυΐας, ποὺ ἔγινε ἡ Βαλκανικὴ Συνδιάσκεψις. Ἐμεῖς φυσικὰ δὲν θέλουμε ἐδῶ ν' ἀσχοληθοῦμε μὲ τὶς συνάφειες τῆς μεγάλης πολιτικῆς, γιατὶ ἴσως κι' ἀκόμα νὰ μὴν τὶς καταλαβαίνουμε. Ἕνα μόνο ὅμως νοιώθουμε. Ὁ στοργικός μας Ἀρχηγὸς ἤτανε πάλι ταξίδι. Στὸ ταξίδι αὐτὸ ἔφυγε μὲ τὴν ἔννοια στὴν Ἑλλάδα καὶ στὰ Ἑλληνόπουλα. Στὸ ταξίδι αὐτὸ μιὰ σκέψι εἶχε: Πῶς νὰ ἰσώσῃ τὸ δρόμο νὰ περάσουμε ἐμεῖς καλύτερα ἀπὸ τοὺς γονιούς μας. Ἐκεῖ φρόντισε μαζὶ μὲ τοὺς ἄνδρας τῶν γειτονικῶν μας χωρῶν νὰ μὴν πέσῃ κι' ἀπάνω στὴν Πατρίδα μας τὸ ἄγριο τοῦ πολέμου χέρι. Ἤ, ἂν πέσῃ, νὰ μᾶς βρῆ τέλεια ἕτοιμους ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές, ὑλικὰ καὶ ψυχικὰ προετοιμασμένους.

Ὑπέγραψε συμφωνίες ποὺ τὶς γεμίζει μόνο ἡ πνοὴ τῆς μεγάλης στοργῆς γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴ φιλία μὲ τοὺς γείτονες, γιὰ τὴν εἰρήνη, ἀλλὰ ἔντιμο εἰρήνη, γιὰ τὴν ἐμπορικὴ συναλλαγή, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τῆς χώρας μας τὴ ζωή, καὶ γιὰ τὴν παράτασι τῆς συνεννοήσεως τῶν Βαλκανίων ἑπτὰ ἀκόμα χρόνια.

Δὲν μποροῦμε, φυσικά, ἐδῶ στὸν μικρό μας χῶρο νὰ ἀναλύσουμε ὅλα τὰ βαθιὰ αἴτια τῶν ἱστορικῶν του αὐτῶν πράξεων. Ἐμεῖς ἕνα μονάχα πρέπει νὰ ξέρουμε καὶ ἄσβηστα μέσ' στὴν ψυχή μας νὰ γράψουμε. Ὅτι ὅλες οἱ χειρονομίες τοῦ Ἀρχηγοῦ μας φτερώνονται ἀπὸ τὴν πνοὴ μιᾶς πατρικῆς λαχτάρας, μιᾶς ἐπιθυμίας Πατέρα γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν παιδιῶν του. Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ τοῦ χαρίζουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας καὶ τὴν ἀγάπη μας, ἔχοντας τὴ στέρεα πεποίθησι πὼς δουλεύει γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ μᾶς.

Σ. Καρ.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Τὰ ἰδιαίτερα προβλήματα τῆς σημερινῆς νέας πολὺ λίγο διαφέρουν ἀπὸ τοῦ κοριτσιοῦ τῶν περασμένων χρόνων.

Ξέρετε μόνο ποιὲς εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι οἱ διαφορές σας ἀπὸ τὰ κορίτσια τῶν παλαιοτέρων γενεῶν; Πρῶτον ἡ δύναμις γιὰ τὴν αὐτοκυριαρχία. Τὸ σημερινὸ κορίτσι, ὡς μαθήτρια, ὡς ἐργάτρια, ὡς φοιτήτρια, καὶ ἀργότερα ὡς νοικοκυρὰ ἢ ἐπαγγελματίας, πρέπει νὰ ξέρῃ νὰ διευθύνῃ τὸν ἑαυτό του πιὸ σταθερά, μὲ περισσότερο ρυθμό. Θὰ μπορῆ νὰ βλέπῃ τὶς μεγάλες γραμμὲς τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς της ζωῆς, γιὰ νὰ μὴ χάνεται στὴ λεπτομέρεια, ἀλλὰ νὰ χαράζῃ τὸ δρόμο της μὲ σύστημα καὶ μέθοδο. Καὶ τὸ δρόμο αὐτὸ θὰ τὸν ἀκολουθῆ χωρὶς περιττὲς μεμψιμοιρίες. Δὲν θὰ παραπονιέται εὔκολα γιὰ τὶς μικρὲς ἀθλιότητες τῆς ζωῆς, θὰ τραβάῃ τὸ δρόμο της γενναία, ἀγόγγυστα, καρτερικά. Σὰν στοίχημα καὶ σὰν ἕνα ψυχικὸ παιγνίδι θὰ ὑπερνικᾶ τὰ ἐμπόδια, ἰδίως ἐκεῖνα ποὺ θὰ τῆς προβάλλῃ ὁ ἑαυτός της, τὶς ἀδυναμίες της, τὶς ἐλλείψεις της, τὰ ἐλαττώματά της.

Στὴν ἐργασία της, τὴν οἰκοκυρικὴ καὶ τὴν ἐπαγγελματική, θὰ ἔχῃ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἐπιμονὴ νὰ τελειοποιῆται συνεχῶς, θὰ ἔχῃ δηλαδὴ περισσότερη ἐλαστικότητα γιὰ νὰ δέχεται τὴν πρόοδο. Ἡ γυναικεία της διαίσθησις, ἡ τόσο πολύτιμη, θὰ εἶναι περισσότερο φωτισμένη ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἐπιστήμης. Καὶ ὡς μέλος τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πατρίδος θὰ ἔχῃ εὐρύτερο τὸ συναίσθημα τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης, θὰ σέβεται τὴ δυστυχία καὶ θὰ τὴν βοηθῆ μεθοδικώτερα καὶ πλατύτερα. Γιὰ τὶς ἄλλες, ἂς δυσπιστῆ, ἂς τὶς ἐλέγχῃ, ἂς τὶς προσέχῃ μήπως διάφοροι δῆθεν ὑμνηταὶ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας τοῦ σημερινοῦ κοριτσιοῦ τὴ βλάψουν ἀνεπανόρθωτα.

Πρέπει νὰ μάθῃ νὰ βοηθῆ τὴν Πατρίδα μὲ ὅλα τὰ μέσα ποὺ θὰ διαθέτῃ· καὶ ὅσο πιὸ πολλὰ θὰ εἶναι ἀργότερα τὰ μέσα αὐτά, ὑλικὰ ἢ πνευματικά, τόσο περισσότερη εὐθύνη πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἀπέναντι τοῦ συνόλου. Δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ ὅτι αὐτὸ θὰ τὴ βλάπτῃ ὡς ἄτομο· ἀπεναντίας μόνον ἔτσι μὰ μπορῆ νὰ βρίσκεται σὲ ἁρμονία μὲ τὸν ἀληθινὸ ἑαυτό της. Γιατὶ καθένας ἀπὸ μᾶς εἶναι ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν Πατρίδα καὶ Πατρίδα εἴμαστε ὅλοι μαζί.

Αὐτὴ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀσφάλεια, τὴν καλὴ συγκοινωνία, τὸν καλὸ δημόσιο ὑπάλληλο, τὸν καλὸ γιατρό.

Ἑλληνόπουλα θὰ εἶναι τὰ παιδιὰ ποὺ θὰ συναντοῦμε σὲ κάθε μας βῆμα, εἴτε γιὰ νὰ συνεργασθοῦμε μαζί τους καὶ νὰ διευκολύνουμε ὁ ἕνας τὶς προσπάθειες τοῦ ἄλλου, εἴτε γιὰ νὰ μᾶς φροντίσουν, ἂν ποτὲ βρεθοῦμε ἄρρωστοι κι' ἀδύνατοι.

Ὅσο πιὸ πολιτισμένη θὰ εἶναι ἡ Πατρίδα μας, τόσο πιὸ καλὰ θὰ μᾶς φροντίσῃ στὶς ἀδύνατες στιγμές μας.

Ἡ Πατρίδα δὲν εἶναι κάτι ἀφῃρημένο καὶ ἀόριστο. Εἶναι κάτι χειροπιαστὸ καὶ κάτι δικό μας. Θὰ τὴν βοηθοῦμε γιὰ νὰ προχωρῆ καὶ θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ αὐτὴ ὅταν τὴν χρειασθοῦμε.

Ν' ἀγαπᾶμε πρέπει καὶ νὰ σεβώμαστε τὰ δημόσια πράγματα, ποὺ εἶναι περιουσία τῆς Πατρίδος.

Ὄχι μόνον νὰ μὴν τὰ χαλᾶμε, ἀλλὰ νὰ τὰ περιποιούμεθα καὶ νὰ τὰ φροντίζομε ὅπως τὰ δικά μας καὶ ἀκόμη πιὸ πολύ, γιατὶ αὐτὰ δὲν θὰ χρησιμεύσουν μόνο σὲ μᾶς, ἀλλὰ καὶ στὰ παιδιά μας καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μας. Δὲν πρέπει νὰ μὴ μᾶς ἐνδιαφέρῃ τί θὰ γίνεται στὴν Ἑλλάδα ἔπειτα ἀπὸ μᾶς.

Ἂν ἡ ζωὴ μιὰ φορὰ τελειώνῃ, δὲν τελειώνουν ὅμως οἱ συνέπειες τῶν εὐγενῶν προσπαθειῶν.

Μιὰ μικρὴ καλὴ συνήθεια, ποὺ θὰ καθιερώσουμε στὸν κύκλο μας, θὰ ζήσῃ καὶ ἔπειτα ἀπὸ μᾶς. Ἕνας εὐγενικὸς δρόμος ποὺ θ' ἀνοίξουμε θ' ἀφήσῃ νὰ περπατήσουν εὔκολα καὶ ὁμαλὰ πολλοὶ ἄλλοι ἐξ αἰτίας μας. Ἡ ζωή μας δὲν θὰ τελειώνῃ, γιατὶ θὰ συνεχίζεται μέσα σ' ἐκείνους ποὺ θὰ βοηθοῦνται ἀπὸ τὶς δικές μας προσπάθειες, γιὰ νὰ προχωροῦν καὶ αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους καὶ νὰ προετοιμάζουν νέας προόδους.

Αὐτὸς εἶναι, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους σκοποὺς τῆς ζωῆς. Ἂς προσέξουμε τὰ μυστικά του, ἂς βροῦμε τὴν ἁρμονία τοῦ ἀληθινοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ θὰ νοιώσωμε ὅ,τι πιὸ ὡραῖο ἔχει νὰ μᾶς δώσῃ ἡ ἀνθρώπινη ζωή.

ΕΛ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ



Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

«Στ' ἀργαστῆρι μας βρίσκεται
[ὁ παληὸς
ὁ χρυσελεφαντένιος ἀργαλειός».

Ἔτσι λέει ὁ ποιητής, στολίζοντας τὸν ἀργαλειὸ μὲ χρυσὸ κι' ἐλεφαντόδοντο. Θέλει μ' αὐτὸ νὰ δείξῃ πόσο πολύτιμος εἶναι γιὰ τὸν πολιτισμὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικὰ τὴν ἐξέλιξί του.

Γι' αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι ἄσχημο νὰ μιλήσουμε σύντομα γιὰ τὸν ἀργαλειὸ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν μυθικῶν χρόνων μάλιστα.

Μιὰ μέρα, ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ θύμωσε πολὺ ἐπειδὴ ἔμαθε ὅτι μιὰ κόρη ἀπὸ τὴν Λυδία, ἡ Ἀράχνη, καυχήθηκε στὶς φίλες της ὅτι ἦταν ἡ πιὸ ἱκανὴ ὑφάντρια κι' ὅτι οὔτε ἡ ἴδια ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ δὲν μποροῦσε νὰ συναγωνισθῇ μαζί της. Ἡ πρόκλησις αὐτὴ μιᾶς ταπεινῆς θνητῆς ἦταν σοβαρὴ προσβολὴ γιὰ τὴν θεὰ τῆς σοφίας. Ὡστόσο, ἡ Ἀθηνᾶ δέχθηκε τὴν πρόκλησι νὰ συναγωνισθῇ μαζί της. Ἡ Ἀράχνη νικήθηκε καὶ ἡ θεά, γιὰ νὰ τὴν τιμωρήσῃ, τὴν μετέτρεψε στὸ ὁμώνυμο ἔντομο, ποὺ δὲν παύει ἀπὸ τότε νὰ ὑφαίνῃ τὸν ἱστό του, λεπτότατα καὶ ἀριστοτεχνικά.

Αὐτὰ λέει ὁ μῦθος.

Ὡστόσο, στὴν ἀρχαιότητα, ἡ ὑφαντικὴ τέχνη ἦταν προνόμιο τῶν γυναικῶν τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως. Οἱ εὐγενεῖς κόρες τῶν Ἀθηνῶν ὕφαιναν τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς γιὰ τὴν γιορτὴ τῶν Παναθηναίων. Ὅλοι γνωρίζομε τὴν ἱστορία τῆς πιστῆς Πηνελόπης, ποὺ ὕφαινε τὴν ἡμέρα καὶ ξύφαινε τὴ νύχτα γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τὴν ὑπομονὴ τῶν μνηστήρων.

Ὁ ἀργαλειὸς ἦταν ἄλλοτε ἕνα ἀπαραίτητο ἔπιπλο σ' ὅλα τὰ ἑλληνικὰ σπίτια. Σώζονται ἄφθονα τὰ ὡραῖα ὑφάσματα ποὺ κατασκεύασαν οἱ γιαγιάδες μας. Σήμερα, δυστυχῶς, στὶς ἐπαρχίες, πολλὲς Ἑλληνοποῦλες ντρέπονται νὰ ποῦν ὅτι ξέρουν τὴν ὑφαντική. Τώρα ὅμως ὁ ἀργαλειὸς ἔγινε τῆς μόδας... καὶ πολλὲς κυρίες καὶ δεσποινίδες τῶν Ἀθηνῶν ἐπεδόθηκαν μὲ ζῆλο στὴν ἐκμάθησι τῆς ὡραίας αὐτῆς χειροτεχνίας. Ἀσφαλῶς, τὰ κορίτσια τῶν ἐπαρχιῶν θὰ παύσουν νὰ ντρέπωνται γιὰ τὸν παραπεταμένο ἀργαλειὸ τῶν γιαγιάδων των.

Περίφημα σπιτικὰ ὑφαντὰ εἶναι τὰ σαμαροσκούτια τῆς Ἠπείρου, τὰ ὡραῖα κιλίμια τοῦ Μετσόβου, τὰ ὑφάσματα τῆς Σκύρου, τῆς Κρήτης καὶ τὰ περίφημα μεταξωτὰ τῆς Καλαμάτας.

Οἱ ξένοι ποὺ ἐπισκέπτονται τὴν Ἑλλάδα θαυμάζουν αὐτὰ τὰ εἴδη καὶ ἀγοράζουν τὰ κεντήματα καὶ τὰ ὑφαντὰ τοῦ τόπου μας. Στὶς διεθνεῖς ἐκθέσεις τοῦ Παρισιοῦ, τοῦ Βερολίνου καὶ τελευταίως τῆς Νέας Ὑόρκης ὁ κόσμος ὅλος θαύμασε τὰ περίπτερα τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης κι' αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ γιὰ τὴν διατήρησι καὶ τὴν τελειοποίησι τῆς οἰκιακῆς χειροτεχνίας. Ἄλλως τε, στὴν δύσκολη ἐποχὴ ποὺ ζοῦμε, πόσο θὰ ἔχῃ νὰ ὠφεληθῇ κάθε οἰκογένεια ἂν μὲ τὸν περιφρονημένο ἀργαλειό της μπορέσῃ νὰ περιορίσῃ τὰ ἔξοδα τοῦ ρουχισμοῦ καὶ ταυτοχρόνως δώσῃ μιὰ νέα ὤθησι στὴν εὐγενικὴ αὐτὴ ἀπασχόλησι κάθε Ἑλληνοπούλας.



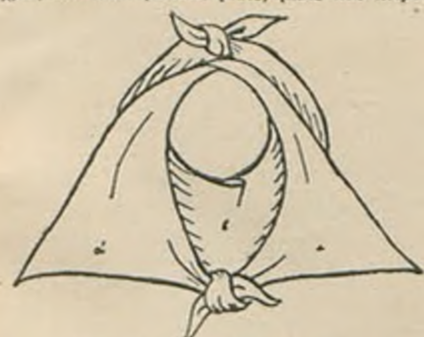
Ἕνα κασκόλ

Μπορεῖτε νὰ κάμετε ἕνα ὡραῖο καὶ εὔκολο κασκὸλ σὰν αὐτὸ ποὺ φαίνεται στὴν εἰκόνα ὡς ἑξῆς:

Πάρετε 30 δράμια δίκλωνο μαλλὶ λεπτὸ καὶ βελόνες 3 νούμερο.

Τὸ μαλλὶ ποὺ θὰ πάρετε θὰ εἶναι δύο χρώματα, τὰ εἴκοσι δράμια ἀπὸ τὸ ἕνα χρῶμα καὶ τὰ δέκα ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Μπορεῖτε νὰ κάμετε πολλοὺς συνδυασμοὺς χρωμάτων, ἄσπρο καὶ μπλέ, μπλὲ καὶ κίτρινο, καφὲ καὶ κόκκινο ἢ ὅ,τι ἄλλα χρώματα νομίζετε ὅτι συνδυάζονται μὲ τὰ χρώματα τοῦ προσώπου ἢ τῶν φορεμάτων σας.



Παίρνετε τὸ ἕνα κουβάρι τὸ μαλλὶ ποὺ εἶναι δέκα δράμια, καὶ ἀρχίζετε μὲ 80 θηλιὲς πλέκοντας ὅλο ἀνάποδη, στὴν ἀρχὴ τῆς δεύτερης σειρᾶς κάνετε ἕνα στένεμα. Ὅταν ἀρχίζετε τὴν τρίτη σειρὰ δὲν κάνετε στένεμα, ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ τῆς τετάρτης γίνεται πάλι στένεμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κάνοντας στενέματα φθάνετε στὸ σημεῖο ποὺ θὰ μείνουν μόνον δύο θηλιὲς στὴ βελόνα σας, τὶς παίρνετε τότε μαζὶ καὶ αὐτὲς καὶ ἔτσι ἔχετε σχηματίσει ἕνα ὀρθογώνιο καὶ ἰσόπλευρο τρίγωνο.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο πλέκετε καὶ ἄλλα δύο ὅμοια τρίγωνα, ἀπὸ τὸ ἄλλο σας κουβάρι τῶν εἴκοσι δραμιῶν τὰ ὁποῖα ἑνώνετε ἀπὸ πίσω (ὅπως φαίνεται στὸ σχῆμα). Ἐμπρὸς τὶς γωνίες τους τὶς δένετε μὲ ἕνα κόμπο ἢ τὶς πιάνετε μὲ μιὰ πόρπη.

Τὸ ἄλλο τρίγωνο ποὺ εἶναι πλεγμένο ἀπὸ τὸ διαφορετικοῦ χρώματος μαλλί, τὸ τοποθετεῖτε κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε ἡ ὀρθή του γωνία νὰ ἔλθῃ ἐμπρὸς καὶ τὶς ἄλλες του τὶς ἄκρες τὶς δένετε πίσω στὸ λαιμό.

Ἡ γλυκοπατάτα

Εἶναι φυτὸν ἰθαγενὲς τῆς τροπικῆς Ἀμερικῆς. Φύεται ἐν τούτοις εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπου τὸ θέρος διαρκεῖ ἀρκετὰ ὥστε οἱ ρίζες ν' ἀποκτήσουν τὴν ἀπαιτουμένην ἀνάπτυξιν. Ὅταν τὶς ἀγοράζωμεν, πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴν ἔχουν τὸ ἐλάχιστο κτύπημα ἢ βλάβη, διότι θὰ καταστραφῇ ὁλόκληρη ἡ πατάτα, ἐνῷ, ἂν τὴν προσέξουμε δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺν καιρὸ σὲ καλὴν κατάστασιν. Πρέπει ἐπίσης ν' ἀναποθηκεύεται σὲ στεγνὸ μέρος.

Ἡ Χώρα μας εἰσάγει μεγάλη ποσότητα γλυκοπατάτας. Παρασκευάζονται βραστές, ἢ τοῦ φούρνου, ὑπὸ τύπον μᾶλλον γλυκίσματος. Τὰ παιδιὰ ἔχουν μιὰ ἰδιαίτερη προτίμησι στὴ γλυκοπατάτα κι' εἶναι καλὸ ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ νὰ δίνωμε στὸ παιδί μας μερικές.

Πατατοψωμο

Δύο κεσσέδες πατάτα βρασμένη καὶ περασμένη ἀπὸ τὴν μηχανὴ (καλοκοπανισμένη), 4 κεσσέδες ἀλεῦρι μαῦρο, 3 κουταλάκια τοῦ γλυκοῦ ἁλάτι, 5 δράμια μαγιὰ τῆς μπύρας, 2 κεσσέδες βραστὸ νερό, 2 κουτάλια τῆς σούπας βούτυρο ἢ λάδι.

ΟΔΗΓΙΑ

Θέσε τὸ λάδι καὶ τὸ ἁλάτι μέσα σὲ μιὰ πήλινη λεκάνη, πρόσθεσε καὶ κσυτὸ τὸ νερό, ἀνακάτευε ἕως ὅτου νὰ διαλυθῇ τελείως τὸ ἁλάτι. Ὅταν τὸ νερὸ γίνῃ χλιαρὸ πρόσθεσε μέσα τὴν μαγιὰ τὴν ὁποίαν ἔχεις διαλύσει σὲ ὀλίγον χλιαρὸ νερό, βάλε τὴν πατάτα καὶ τὸ μισὸ ἀλεῦρι καὶ ἀνακάτεψέ τα ἕως ὅτου γίνουν ὅλα ἕνα μῖγμα, πρόσθεσε κατόπιν σιγὰ τὸ ὑπόλοιπο ἀλεῦρι καὶ ζύμωσε ἕως ὅτου ἡ ζύμη νὰ γίνῃ λεία, ἐλαστικὴ καὶ νὰ ἀρχίζῃ νὰ σχηματίζῃ φουσκάλες. Πασπαλίζετε τὸ ἐπάνω μέρος τῆς ζύμης μὲ λίγο ἀλεῦρι καὶ ἀφήσετέ την νὰ φουσκώσῃ. Ὅταν γίνῃ ξαναζυμώσετέ την, πλάστε την καὶ βάλτε την σὲ λαδωμένες φόρμες ψωμιοῦ. Ἀφῆστέ την νὰ γίνῃ, ἕως ὅτου νὰ διπλασιασθῇ σὲ ὄγκο, ψῆστέ την σὲ πολὺ ζεστὸ φοῦρνο.

Τὸ πατατόψωμο μὲ βούτυρο καὶ μαρμελάδα τρώγεται εὐχάριστα.

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα



ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Σὰ στρατιῶτες ποὺ πολεμοῦν κάτω ἀπὸ τὸ ἴδιο φλάμπουρο κι' ἔχουν ἀντίκρυ τους τὸν ἴδιο κοινὸ ὀχτρό.

Δυνάμωσε ὁ ἀγέρας· τὰ σκινιὰ σφύριξαν. Ὁ δρόμωνας, κλίνοντας στὸ ἕνα πλευρό, ἔτρεχε, πηδοῦσε τὸ κῦμα καὶ πάλι ἔτρεχε... μὲ τέτοια ξενοιασιά, θαρρεῖς... σὰν παλληκαρόπουλο ποὺ γυρνάει στοὺς φόρους, μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες σφυρολογῶντας.

* * *

Ὁ Γρηγόρης βυθίστηκε πάλι στὴ θύμησή του...

Τώρα εἶδε μπροστά του τὸ ἀρχοντικὸ τῆς Χρυσοβέργαινας. Ἐκεῖ τρέξανε μόλις ἔφυγαν ἀπὸ τὴν κυρὰ Σταύραινα. Εἶχε ἀρχίσει πιὰ νὰ ξημερώνη. Καὶ μ' ὅλο ποὺ τὰ βαρειὰ μαῦρα σύννεφα σκέπαζαν ὁλότελα τὸν οὐρανό, τὰ σπίτια, τὰ δέντρα μόλις ξεκαθάριζαν σ' ἕνα θαμπὸ φῶς. Οἱ περιβολάρηδες κουβαλοῦσαν τὰ λαχανικά τους στὴν ἀγορὰ μέσα σὲ χοντρὰ κάρρα.

— Μὴν πῆτε τίποτε στὴ μητέρα μου, εἶπε ὁ Μιχαήλ... Ἀκοῦτε; Οὔτε λέξη γιὰ τὴν ὑπόσχεση ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Φωκᾶς νὰ μᾶς πάρη μαζί του.

— Καὶ βέβαια, πρόστεσε ἡ Δημήτρης... Ἂς ἀφήσουμε τὸν πατέρα νὰ τὴν προετοιμάση... Μὰ τὸ καλύτερο θαρρῶ πὼς εἶναι ν' ἀναλάβης ἐσὺ ὁ ἴδιος, Μιχαήλ, αὐτὴ τὴ δουλειά.

Ἡ Χρυσοβέργαινα κοιμώτανε ἀκόμα. Μὰ μόλις ἔμαθε τί τρέχει σηκώθηκε εὐθὺς ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

— Ἔτσι μᾶς ἀφίνεις, λοιπόν, εἶπε στὸ Γρηγόρη. Κοίταξε αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ παραγγείλω... Πές, πὼς σοῦ τὰ λέει ἡ μάνα σου... Θέλω νὰ μαθαίνω συχνὰ ποῦ βρίσκεσαι καὶ τί κάνεις... Ἐσεῖς, οἱ νιούτσικοι, ξεχνᾶτε γρήγορα... μά, νὰ τὸ ξέρης, ἔχω τόσες γνωριμίες στὴ βασιλεύουσα ποὺ δὲ θὰ σοῦ βγῆ σὲ καλό... Γιατὶ θὰ στείλω σ' ὅλους μήνυμα κι' ἅμα σὲ βλέπουν θὰ λένε: «Νά, ἕνας ποὺ ξεχνάει τοὺς φίλους του καὶ τὴ μάνα του...». Ἔλα δῶ... ποῦ εἶναι ἡ τσέπη σου;

— Ἐδῶ... εἶπε ὁ Γρηγόρης καὶ σίμωσε χαμογελῶντας.

Ἡ Χρυσοβέργαινα καταπιάστηκε νὰ χώση μέσα ἕνα μεγάλο σακκούλι γεμᾶτο χρήματα. Θέλησε νὰ τραβηχτῆ..

— Τί κάνει λέει; εἶπε κείνη καὶ μάζεψε τὰ φρύδια. Ἀρνιέσαι; Δεύτερος λόγος δὲ μοῦ χρειάζεται. Ὥστε, σὰ νὰ ποῦμε, ἂν δὲν εἶχε χρήματα ὁ Μιχαὴλ καὶ βρισκότανε σὲ ὥρα ἀνάγκης κι' εἶχες ἐσύ, δὲ θὰ τὸ θαρροῦσες καθόλου ὑποχρέωσή σου νὰ τὰ μοιραστῆς μαζί του, ἔ; Τέτοιος εἶσαι;

—Ὄχι, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διαμαρτυρήθηκε ὁ Γρηγόρης ἔντονα.

— Τότες λοιπὸν πάψε τ' ἀνόητα καμώματα... Πῶς μᾶς πῆρες; Ἐσὺ μονάχα ἔχεις φιλότιμο μαθὲς καὶ κανένας ἄλλος;

Τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα, μὰ δὲν ντράπηκε καθόλου. Τέτοια ἦταν ἡ ἀγαθότητα καὶ ἡ εὐγένεια τῆς γυναίκας αὐτῆς καὶ μὲ τέτοιο τρόπο φανερωνότανε ποὺ σὲ σκλάβωνε καὶ σὲ συγκινοῦσε μακάρι νἄχες καρδιὰ ἀπὸ πέτρα.

Πῆρε τὸ χέρι της καὶ τὸ φίλησε, ἔτσι ὅπως θὰ φιλοῦσε τὸ χέρι τῆς μάνας του.

— Πήγαινε στὸ καλὸ καὶ στὴν εὐκή μου.

Ὕστερα πρόσθεσε:

— Κι' ὅσο γιὰ τὸν Ἀθανάσιο, μὴν ἔχεις ἔγνοια.

— Δὲν ἀφίνεις, μητέρα, κάτι νὰ τοῦ ὑποσχεθῶ κι' ἐγώ; ρώτησε ὁ Μιχαὴλ γελῶντας.

— Ὤ! γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶμαι πιὰ ἥσυχος... Τρεῖς μοῦ δώσανε τὸ λόγο τους.

— Ἐγώ, ὁ Μιχαὴλ καὶ ποιὸς ἄλλος; ρώτησε ἡ Χρυσοβέργαινα.

— Ἡ Νανώ, εἶπε ὁ Γρηγόρης σοβαρά.

— Ἡ Νανώ! Κοίταξε πῶς τὸ λέει! Μᾶς πρόλαβε μάλιστα ἡ εὐγένειά της καὶ φυσικὰ ἡ ὑπόσχεσή της ἀξίζει περισσότερο. Ἀκοῦς ἐκεῖ!

— Ἐγὼ τὸ ἴδιο σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους.

— Εἶναι ἀνάγκη ἄραγε νὰ βεβαιώνωμε κάθε φορὰ πὼς θὰ κάμωμε τὸ χρέος μας; ἀπόρησε ὁ Δημήτρης.

— Μπράβο, μίλησες σωστότερα ἀπ' ὅλους, ἀνηψιέ, εἶπε ἡ Χρυσοβέργαινα καὶ τὸν χτύπησε στὸν ὦμο. Ὅλα αὐτὰ εἶναι λόγια... καὶ τὰ λόγια ξεθωριάζουν τὴν πράξη ἀντὶ νὰ τὴ στολίζουν. Ὁ ἄντρας μου ὁ μακαρίτης ἔλεγε συχνά: Ἡ καλὴ πραμάτεια δὲ χρειάζεται σύσταση.



Ἡ Χρυσοβέργαινα καταπιάστηκε νὰ τοῦ βάλη στὴν τσέπη ἕνα σακκούλι γεμᾶτο χρήματα.

Τὸν Ἀθανάσιο τὸν εἶχαν εἰδοποιήσει κιόλας κι' ἔτσι, ὅταν πῆγαν, τὸν βρήκανε ἀνακαθισμένο στὸ κρεββάτι του νὰ περιμένη.

— Σταθῆτε ἀπ' ἔξω... Θὰ μπῶ μόνος μου, εἶπε ὁ Γρηγόρης στοὺς φίλους του.

Μόλις τὸν εἶδε ὁ Ἀθανάσιος τοῦ ἔκαμε νεῦμα νὰ πλησιάση. Ὁ Γρηγόρης γονάτισε μπροστά του. Ἐκεῖνος ἅπλωσε τὸ χέρι πάνω στὸ κεφάλι του. Μιλοῦσε σιγὰ τραυλίζοντας, μὰ ἀνάμεσα στὰ λόγια ποὺ εἶπε, ὁ Γρηγόρης κατάφερε νὰ διακρίνη καθαρά:

«Ἡ Καππαδοκία... Ὁ πύργος... Τὸ προγονικὸ χρέος...».

Τὸν φίλησε ὕστερα καὶ τοὔδωκε τὴν εὐκή του. Φαινότανε ὁλότελα ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴ συγκίνηση. Δυὸ χοντρὰ δάκρυα ξεκίνησαν ἀπὸ τὶς γωνιὲς τῶν ματιῶν του καὶ κύλησαν ἀργὰ στὰ γεροντικά του μάγουλα.

Ἡ Χρυσοβέργαινα ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε στὴν κάμαρα.

— Πήγαινε τώρα, εἶπε στὸ Γρηγόρη. Ἡ συγκίνηση τούτη εἶναι πάνω ἀπὸ τὶς δυνάμεις του.

Ἔπρεπε νὰ ξαναγυρίσουν στὸ σπίτι τοῦ Πρωτοσπαθάρη. Στοὺς δρόμους ἡ κίνηση ἦταν ζωηρή, παρ' ὅλο ποὺ ὁ ἥλιος δὲν εἶχε ἀνατείλει ἀκόμη. Παντοῦ συζητοῦσαν γιὰ τὸ θάνατο τοῦ βασιλιᾶ. Πολλοὶ καλόγεροι ἀνεβοκατέβαιναν κατσούφηδες λοξοκοιτάζοντας τοὺς διαβάτες.

Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς περιδιάβαζε στὸ περιβόλι. Πάντα σηκωνότανε πρωΐ κι' ἔκανε ἕναν περίπατο ἀνάμεσα στὶς βραγιὲς μὲ τὰ πολύτιμα λουλούδια του. Ἐκεῖ τὸν βρήκανε καὶ τώρα...

Τὰ λόγια του θὰ τὰ θυμᾶται πάντα...

— Κομιτᾶ, τοῦ εἶπε, εἶσαι πολὺ τυχερός. Ἄλλοι γιὰ νὰ φτάσουνε στὸ σημεῖο ποὺ βρίσκεσαι τώρα κοπιάσανε πολύ... Ἕνας πιστὸς δοῦλος σ' ἅρπαξε μέσα ἀπὸ τὴ σφαγὴ μὲ κίντυνο τῆς ζωῆς του... Ἕνας διαλεχτὸς ἄνθρωπος σ' ἀνάθρεψε καὶ σοὔδειξε τὸ δρόμο τῆς τιμῆς καὶ τοῦ χρέους, ὁ πάτερ Εὐτύχιος. Καὶ τὰ παιδιὰ τῶν βασιλιάδων ἀκόμα θὰ τὸ λογάριαζαν καλοτυχιὰ ἂν πετύχαιναν τέτοιο δάσκαλο... Καὶ πάλι, σὰν ἦρθες ἐδῶ πέρα, βρῆκες φίλους καὶ προστάτες ποὺ σὲ βοήθησαν μ' ὅλη τους τὴν καρδιά... Μποροῦσες νᾆσαι ἕνας ἄγνωρος προσχεράρης αὐτὴ τὴ στιγμή, τσιράκι κανενὸς χαρκιᾶ νὰ ποῦμε, ἡ παραγιὸς πραματευτῆ ποὺ δένει καὶ λύνει τὶς πραμάτειες καὶ νοιάζεται τὰ μουλάρια καὶ τὶς καμῆλες του... κι' εἶσαι ἀκόλουθος τοῦ πιὸ δυνατοῦ ἄρχοντα τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτὸς μπροστά σου. Ἐμπόδια δὲ βλέπω κι' ἔτσι στὸ χέρι σου εἶναι νὰ δείξης ὅλη σου τὴ δύναμη. Δὲ μπορεῖς νὰ πῆς μὲ κανένα τρόπο: «Ἂν οἱ περι-

στάσεις μὲ βοηθοῦσαν...». Σὲ βοήθησαν κι' ἔτσι ἔχεις ὁλόκληρη τὴν εὐθύνη.

Καὶ οἱ τρεῖς στέκανε μπροστά του καὶ τὸν ἄκουγαν.

Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς τοὺς ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιά.

— Αὐτὰ τὰ λόγια μου εἶναι γιὰ ὅλους σας, πρόσθεσε... Κεῖνος ποὺ ἀνεβαίνει γρήγορα μιὰ σκάλα, εἴτε γιατὶ τὸν τραβοῦν χέρια φιλικὰ ἀπὸ πάνω, εἴτε γιατὶ τὸν βοηθοῦν καὶ τὸν παρακρατοῦνε οἱ περιστάσεις, τὰ πλούτη λόγου χάρη ποὺ τ' ἀφῆκε ὁ πατέρας του ἢ τὸ δοξασμένο τ' ὄνομα, δὲ στέκει τόσο ἀσφαλισμένος... Αὐτὸ νὰ τὸ θυμᾶστε πάντα... Γιατὶ τοῦτος δὲν ἀνέβηκε στηριγμένος στὴ δική του δύναμη, δὲ σκόνταψε ἀνεβαίνοντας καὶ φυσικὰ δὲ δασκαλεύτηκε ἀπὸ τὴν ἀποτυχία... Δὲ δοκίμασε τὴν ἀντοχὴ τῆς ψυχῆς του ἐκεῖ ποὺ μοναχὰ δοκιμάζεται τούτη: στὴ δυσκολία καὶ τὴ στέρηση. Ἔτσι ἅμα ἀνταμώσετε ἕναν στὸ δρόμο σας ποὺ βρίσκεται στὴν ἴδια θέση μὲ σᾶς, μὰ ποὺ ἔφτασε ἐκεῖ ἀπὸ ταπεινὸς κι' ἀσήμαντος ποὺ ἦταν, νὰ τὸν σέβεστε καὶ νὰ τὸν νομίζετε καλύτερό σας. Γιατὶ ἔχει κάτι ποὺ ἐσεῖς δὲν τὄχετε καὶ ποὺ εἶναι δίχως ἄλλο πιὸ ἀκριβὸ ἀπὸ κάθε θησαυρό: τὴν πεῖρα, τὴν π ε ῖ ρ α τ ῆ ς ζ ω ῆ ς. Τὸ σπαθί του εἶναι δοκιμασμένο στὴ μάχη, τὸ δικό σας δὲν τραβήχτηκε ἀκόμα ἀπὸ τὸ θηκάρι του...

Ἔσκυψε μιὰ στιγμὴ καὶ κοίταξε προσεχτικὰ ἕνα πράσινο κοτσάνι ποὺ ξεπρόβαλε ζωηρὸ ἀπὸ τὸ χῶμα... Ὕστερα ἐξακολούθησε:

— Κομιτᾶ, θὰ εὐχαριστοῦμαι πολὺ ὅταν μαθαίνω πῶς προκόβεις. Κατὰ τὴν κρίση μου εἶσαι πιὸ γνωστικὸς ἀπὸ τοὺς φίλους σου καὶ πολὺ δίκαια πρῶτος ρίχνεσαι ἐσὺ στὴ ζωή... Κοίταξε νὰ δασκαλευτῆς ἀπ' αὐτὴ ὅσο μπορεῖς περισσότερο κι' ἔτσι, ὅταν ἔρθουν ὕστερα ἀπὸ ἕνα δυὸ χρόνια, ἴσως καὶ γρηγορώτερα, κοντά σου, νἄχουν ἕναν ὁδηγὸ κι' ἕνα σύμβολο. Πήγαινε στὸ καλό! Ὁ Θεὸς μαζί σου!

— Πρώτη φορὰ εἶδα τὸν πατέρα μου συγκινημένο, εἶπε ὁ Δημήτρης μόλις μάκρυναν ἐκεῖθε.

— Τὰ συχαρίκια μου, Γρηγόρη, εἶπε ὁ Μιχαήλ... Ὁ Πρωτοσπαθάρης, καθὼς βλέπεις, σὲ ἔχρισε πιὰ ἀρχηγό μας.

Ἀπόμενε ἀκόμα μία συνάντηση κι' ἕνας ἀποχαιρετισμός.

Μέσα στὰ διάφορα περιστατικὰ τῆς περασμένης νύχτας, τὸ ἐπεισόδιο μὲ τὴ Νανὼ ἦταν πιὸ ἀναπάντεχο κι' ἐκπληκτικό... Γι' αὐτὸ καὶ ἔστεκε ξέχωρα στὴ θύμησή του σὰν ἕνα αἴνιγμα, νὰ ποῦμε, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ μπῆ τέλεια στὸ νόημά του.

— Χωρὶς ἄλλο σήμερα θὰ καταλάβω καλύτερα, σκεφτότανε.

Ἡ Νανὼ τοὺς περίμενε στὸν προθάλαμο μὲ τὰ ψηφιδωτά, ἐκεῖ ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ εἴχανε συναντηθῆ.

Ἦταν σοβαρὴ καὶ ἥσυχη... Ποτὲ δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὁ Γρηγόρης πῶς μποροῦσε τὸ κοριτσάκι αὐτὸ νὰ πάρη τέτοιο ἐπίσημο ὕφος.

— Ἔλα, ὁ Γρηγόρης φεύγει, εἶπε εὔθυμα ὁ Μιχαήλ, ἀποχαιρέτα τον... Κι' ὕστερα ἀπὸ κάμποσους μῆνες καὶ μεῖς... Δὲν ἔμαθες τίποτα;

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗΝ

Οἱ κεραυνοὶ καὶ τὰ ἀλεξικέραυνα

Ὅλοι γνωρίζομεν τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἐπιφέρει ἡ πτῶσις κεραυνῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Καὶ ὅλοι ἔχομεν πεῖραν τοῦ φόβου τον ὁποῖον προκαλοῦν αἱ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς κυρίως μῆνας ἐμφανίσεις τῶν ἀστραπῶν καὶ τῶν βροντῶν, ὅταν μάλιστα συνοδεύωνται ἀπὸ τὸ φαινόμενον τοῦ κεραυνοῦ μὲ ὅλα τὰ καταστρεπτικὰ ἐπακόλουθα αὐτοῦ.

Τὸ ὅτι ὁ κεραυνὸς εἶναι φαινόμενον ἠλεκτρικῆς ἐκκενώσεως, ποὺ γίνεται μεταξὺ ἠλεκτρισμένου νέφους καὶ ὡρισμένου τμήματος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, τὸ γνωρίζομεν ὅλοι. Ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ κεραυνοὶ πίπτουν κατὰ προτίμησιν εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη, ὅπως εἶναι τὰ βουνὰ καὶ οἱ λόφοι, τὰ δένδρα εἰς τὰς πεδιάδας, τὰ κωδωνοστάσια τῶν Ἐκκλησιῶν κλπ. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον μανθάνομεν εἰς τὸ Σχολεῖον ὅτι πρέπει ἐν καιρῷ χειμῶνος, ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι ἀνώμαλος, νὰ ἀποφεύγωμεν νὰ μένωμεν κάτω ἀπὸ ὑψηλὰ δένδρα ἢ ἄλλα ὑψηλὰ μέρη σχετικῶς μὲ τὴν γύρω περιοχήν. Καὶ ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἐφεῦρε τὰ ἀλεξικέραυνα, τὰ ὁποῖα μᾶς προφυλάσσουν ἀπὸ τοὺς κεραυνούς, διότι διοχετεύουν τὸν ἠλεκτρισμὸν ἐκ τοῦ νέφους εἰς τὴν Γῆν, χωρὶς νὰ προξενηθῇ καμμία καταστροφή.

Ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη, τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια, στηριζομένη εἰς μεγάλον ἀριθμὸν πειραμάτων καὶ παρατηρήσεων, ἔχει πολλὰς ἐπιφυλάξεις σχετικῶς μὲ τὴν ἀποτελεσματικότητα ποὺ ἠμποροῦν νὰ ἔχουν τὰ ἀλεξικέραυνα, διότι τὰ φαινόμενα ποὺ παρουσιάζονται μὲ τοὺς κεραυνοὺς εἶναι τόσον περίεργα καὶ πολλὲς φορὲς ἀντίθετα πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἔφεραν τοὺς σημερινοὺς ἐπιστήμονας σὲ δύσκολη θέσιν.

Νεώτεραι στατιστικαὶ μελέται, ποὺ ἔγιναν σὲ διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ κυρίως εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔδειξαν ὅτι οἱ κεραυνοὶ δὲν προτιμοῦν πάντοτε τὰ ὑψηλὰ μέρη, ἀλλὰ τὰ ἐδάφη ἐκεῖνα ποὺ περιέχουν μέταλλα ἢ τὰ ἐδάφη ποὺ ἔχουν ἀπὸ κάτω ὑπογείους ποταμοὺς ἢ ἄλλας συναθροίσεις ὑδάτων, ἢ τέλος τὰ μέρη ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν πολλὰ ἐργοστάσια. Παρατηρεῖται ἐπίσης καὶ τὸ ἐξαιρετικῶς περίεργον φαινόμενον, κατὰ τὸ ὁποῖον, πολλάκις, ἀντὶ νὰ ἐπιφέρουν οἱ κεραυνοὶ καταστροφὰς εἰς ἀνθρώπους ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὰ μέρη ποὺ πίπτουν τοιοῦτοι, ἔχομεν ἄλλα ἀπροσδόκητα φαινόμενα. Διηγοῦνται ἐπὶ παραδείγματι ὅτι κάποτε ἕνας κεραυνὸς ἔβγαλε τὸ σακάκι ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ ἔκαψε τὰ κομβιὰ τοῦ σακακιοῦ τοῦ συντρόφου του, χωρὶς αὐτοὶ νὰ πάθουν ἀπολύτως τίποτε.

Τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἐκεῖνος ποὺ γράφει τὸ παρὸν ἄρθρον παρέστη μάρτυς τοῦ ἀκολούθου ἀξιοπεριέργου φαινομένου ἐν Πεντέλῃ.

Περὶ τὴν 2αν ἀπογευματινὴν συνέβη θερμικὴ καταιγὶς συνοδευθεῖσα καὶ ὑπὸ κεραυνοῦ (ὕψος 509 μ.). Δὲν ἔγινε τίποτε ἀντιληπτόν, ἐνῷ εἰς τὴν πλαγιὰν τοῦ λόφου κατεστράφη ἕνα πεῦκον, πλησίον τοῦ ὁποίου (ἀπόστασις 10 μ.) εὑρίσκετο μιὰ οἰκογένεια, ἡ ὁποία δὲν ἔπαθε τίποτε. Ἐπὶ πλέον, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου κατεστράφησαν τρία καθίσματα ἑνὸς παντοπωλείου ποὺ ἦσαν ἔξω, ἐνῷ οἱ ἐντὸς αὐτοῦ ἄνθρωποι δὲν ᾐσθάνθησαν τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν.

Τὰ τελευταῖα χρόνια εἶπαν πολλοὶ ὅτι τὰ ἀλεξικέραυνα ὄχι μόνον δὲν προφυλάσσουν ὡρισμένην περιοχὴν ἀπὸ τοὺς κεραυνοὺς ἀλλὰ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνα. Διότι ἐνῷ εἶναι ἀληθὲς ὅτι αὐτὰ διαβιβάζουν τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα ἐκ τοῦ νέφους εἰς τὴν Γῆν, συγχρόνως γίνονται ἀφορμή, ὥστε εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην νὰ συναθροίζωνται περισσότερα νέφη φορτισμένα μὲ ἠλεκτρισμὸν καὶ ἔτσι ὑπάρχει φόβος ἀπὸ τὶς πολλὲς φορὲς νὰ πέσῃ καὶ κεραυνὸς ποὺ νὰ ἀκολουθῆται ἀπὸ μεγάλας καταστροφάς. Διότι, μὲ ἄλλους λόγους, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ ἀλεξικέραυνον γίνεται ἀφορμὴ νὰ μαζεύωνται περισσότεροι κεραυνοὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Καὶ τότε ποῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα;

Καλὸν εἶναι νὰ ἀσφαλιζώμεθα ἐν καιρῷ καταιγίδων, ἀποφεύγοντες νὰ παραμένωμεν εἰς ὑψηλὰ μέρη ἢ κάτω ἀπὸ δένδρα ἢ ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ ἔχωμεν καὶ ἀλεξικέραυνα. Ἀλλὰ νὰ μὴ νομίζωμεν ὅτι καὶ μὲ αὐτὰς τὰς προφυλάξεις εἴμεθα καθ' ὅλα ἀσφαλεῖς. Διότι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος παρ' ὅλας τὰς προόδους καὶ τὰς κατακτήσεις του θὰ μείνῃ πολὺ μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξουσιάσῃ παντελῶς τῆς φύσεως, διότι πρέπει πάντοτε νὰ διδάσκεται δι' ὅλων τῶν πραγμάτων, ὅτι ἐπάνω ἀπὸ αὐτὸν ὑπάρχει Κάποιος, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ προοδεύσῃ πραγματικά.

Οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ σεισμογράφοι

Οἱ τελευταῖοι σεισμοὶ ποὺ ἔγιναν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ γίνωνται μὲ τόσον καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν φίλην Τουρκίαν, μᾶς δίδουν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Νεολαίας», ἐπειδὴ ἄλλωστε καὶ ἡ δική μας Χώρα ὑπέφερε κατὰ καιροὺς πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἐπισυμβάντας σεισμούς.

Οἱ σεισμοὶ εἶναι φαινόμενον τὸ ὁποῖον λαμβάνει χώραν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Γῆς, ἡ ὁποία, ἐν τῷ συνόλῳ της, δὲν ἐψύχθη ἀκόμη καὶ δι' αὐτὸ κατὰ καιροὺς θὰ γίνωνται ἀκόμη σεισμοί, ἀλλὰ ὄχι τόσον συχνοὶ καὶ τόσον καταστρεπτικοὶ ὅσον ἦσαν εἰς πολὺ περασμένους αἰῶνας. Ἂν καὶ τὸ φαινόμενον ὅμως αὐτὸ γίνεται ἐντὸς τῆς Γῆς, ἐν τούτοις αἱ ἐκδηλώσεις του εἶναι τόσον ἰσχυραί, ὥστε ἔχουν μεγάλον ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ εἶναι ἐντελῶς περιττὸν νὰ εἴπωμεν τὰς συνεπείας ποὺ ἔχει κάθε ἰσχυρὸς σεισμός, διότι ὅλοι τὰς γνωρίζομεν.

Θὰ προσθέσωμεν ὅμως μερικὰ διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον οἱ ἐπιστήμονες παρακολουθοῦν τοὺς σεισμούς. Καὶ τοὺς παρακολουθοῦν, ὄχι διότι ἠμποροῦν νὰ τοὺς προΐδουν, ἀλλὰ διότι τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐνδιαφέρει, ἀπὸ πολλὰς ἀπόψεις, πολλὰς ἐπιστήμας. Καὶ ἦτο φυσικὸν ἡ ἐπιστήμη ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τοὺς σεισμούς, ἡ Σεισμολογία, νὰ ἀναπτυχθῇ περισσότερον ἐκεῖ ποὺ γίνονται καὶ οἱ περισσότεροι σεισμοί. Ἔτσι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ποὺ κάθε τόσον γίνονται τρομακτικοὶ σεισμοί, ὑπάρχουν οἱ καλλίτεροι σεισμολόγοι καὶ ἔχουν καὶ πολὺ καλοὺς σεισμογράφους. Ἔπειτα καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔχει σημειώσει ἐξέλιξιν ἡ Σεισμολογία.

Οἱ σεισμογράφοι εἶναι ὄργανα τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ σημειώνουν καὶ τοὺς πλέον ἀσθενεῖς σεισμούς, ἔστω καὶ ἂν γίνωνται εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ὑπάρχουν σεισμογράφοι ποὺ καταγράφουν μὲ ἀκρίβειαν πολὺ μακρινοὺς σεισμούς, ἐνῷ τοὺς γειτονικοὺς μὲ τὸν τόπον ποὺ εἶναι ὁ Σταθμός, δὲν τοὺς καταγράφουν. Ἄλλοι πάλιν μᾶς δεικνύουν ἐκείνους ποὺ γίνονται εἰς τὰ πλησίον μέρη καὶ εἶναι ἐντελῶς «ἀναίσθητοι», διὰ τοὺς μακρινούς. Οἱ σεισμοὶ καταγράφονται σὲ μιὰ μαύρη ταινία καὶ παριστάνονται ἐπάνω εἰς αὐτὴν μὲ μιὰ λευκὴ γραμμή. Ὅταν ὁ σεισμολόγος βγάλῃ τὴν ταινίαν, μελετᾶ τὴν κυματοειδῆ γραμμὴν ποὺ εἶναι γραμμένη ἐπάνω, κάμνει διαφόρους ὑπολογισμοὺς καὶ σὲ λίγο εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς πῇ εἰς ποίαν ἀκριβῶς θέσιν καὶ ἀπόστασιν ἦτο τὸ κέντρον τοῦ σεισμοῦ, τί δύναμιν εἶχεν οὗτος καὶ μὲ ποίαν ταχύτητα ἦλθε.

Ὅλα αὐτά, ὅταν παρακολουθοῦνται συστηματικὰ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας, ἠμποροῦν νὰ μᾶς δώσουν ἐνδιαφέροντα πορίσματα διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐδάφους μιᾶς χώρας, διὰ τὴν διαμόρφωσιν ὡρισμένων τόπων, διὰ τὴν σύστασιν καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Γῆς καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Εἰς τὰ μέρη ποὺ τοποθετοῦν τὰ σεισμογραφικὰ ὄργανα λαμβάνουν πρόνοιαν νὰ εἶναι σταθερὰ ἡ θερμοκρασία, ἡ ὑγρασία ὀλίγη καὶ κυρίως νὰ μὴ γίνωνται θόρυβοι γύρω, διότι ὅλα αὐτὰ γράφονται εἰς τὴν ταινίαν καὶ ὑπάρχει φόβος νὰ πάθῃ κάποια σύγχυσιν ὁ ὑπάλληλος ποὺ θὰ μελετήσῃ τὸ σεισμογράφημα.

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει καὶ αὐτὴ ἀπὸ πολλὰ χρόνια Σεισμολογικὸν Σταθμὸν καὶ ἀπὸ τὸ 1924 καὶ ἐντεῦθεν ἔχει φέρει δύο πολὺ καλοὺς σεισμογράφους, οἱ ὁποῖοι εἶναι κατάλληλοι νὰ καταγράφουν τοὺς σεισμοὺς ποὺ γίνονται σὲ μακρινὲς ἀποστάσεις. Ὅταν ὅμως γίνουν σεισμοὶ σὲ γειτονικὰ μέρη τῶν Ἀθηνῶν, τὸ γραφικὸν σύστημα τῶν δύο αὐτῶν ὀργάνων, λόγῳ τῆς ἐντάσεως τῶν σεισμῶν, ἐξαρθροῦται καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ καταγράψουν αὐτούς. Δι' αὐτὸ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ καθηγητὴς τῆς Σεισμολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον κ. Ν. Κρητικὸς κατεσκεύασεν ἕνα νέον σεισμογράφον μὲ ὁριζόντιον ἐκκρεμές, σχετικῶς μικρᾶς μάζης, τοῦτο δὲ εἶναι κατάλληλον νὰ καταγράφῃ μὲ μεγάλην ἀκρίβειαν καὶ τοὺς σεισμοὺς ποὺ ἔχουν μεγάλην ἔντασιν καὶ γίνονται σὲ γειτονικοὺς τόπους.

ΣΕΙΡΙΟΣ

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 21

Ποῖα ἦσαν τὰ ἡρωϊκὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Ἐπαναστάσεως. — Ὁ μικρὸς Κολοκοτρώνης ποὺ καταπλήσσει. — Ὁ Μιαούλης ἔνδοξος πειρατὴς σὲ ἡλικία 17 ἐτῶν! — Ἔγινε χιλίαρχος 18 ἐτῶν ὁ Γρίβας! — Ὁ Νοταρᾶς... στρατηγός, μόλις δεκαεννεαετής. — Δυὸ ἡρωϊκὰ κοριτσάκια: Μπουμπουλίνα καὶ Μαυρογένους! — Ὁ μονόχειρ Πετιμεζᾶς καὶ ὁ δεκατετραετὴς «καπετάνιος» Δ. Σαχτούρης. — Ὁ Ραζικότσικας καὶ ὁ Γ. Σαχτούρης.

Μιὰ ἀξιοπερίεργη διαπίστωσι, τὴν ὁποία μπορεῖ νὰ κάμη κάθε Ἑλληνόπουλο ποὺ γνωρίζει τὴν δοξασμένη ἱστορία τοῦ τόπου του, εἶναι ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἥρωες τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως ἦσαν προικισμένοι στὴν παιδική τους ἡλικία μὲ μιὰ πρώϊμη ἰδιοφυΐα.

Ἡ χαρακτηριστικὴ αὐτὴ ἀλήθεια δὲν πρέπει, ὡστόσο, νὰ θεωρῆται σὰν κάτι τὸ παράξενο καὶ ἀνεξήγητο.

Γιατί, ἕνα ἔργο τόσο τολμηρὸ καὶ μεγαλόπνοο στὴ σύλληψί του, σὰν τὴν Ἑλληνικὴ Ἐθνεγερσία, μόνο ἀπὸ μιὰ τέτοια νεολαία, προικισμένη μὲ πρώϊμη ἰδιοφυΐα καὶ τόλμη, μποροῦσε νὰ γίνη πραγματικότης...

Ἀλλ' ἂς δοῦμε ποιοὶ ἦσαν οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως, ποὺ ἔδειξαν στὰ παιδικά τους χρόνια δύναμι, πνεῦμα καὶ σθεναρότητα μεστωμένων ἀνθρώπων καὶ μεγάλων ἀνδρῶν.

Πολεμοῦσε σὲ ἡλικία 12 ἐτῶν...

Πρῶτος στὴ σειρὰ ἔρχεται ὁ ἔνδοξος στρατηλάτης καὶ ἀρχιστράτηγος τοῦ ἀγῶνος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπὸ δέκα χρονῶν παιδὶ ἔδειξε ὅτι προωρίζετο γιὰ μεγάλους ἄθλους στὴ ζωή του. Ἦταν ἐξαιρετικὰ ἔξυπνος, δυνατὸς καὶ ἀποφασιστικός. Καὶ δύσκολα μποροῦσε κανεὶς νὰ πῆ ὅτι τὸ μικρὸ ἐκεῖνο πλάσμα μὲ τὴν παιδικὴ ἀφέλεια καὶ τὴν ἁπλότητα τῆς ἡλικίας του ἦταν ἕνα παιδί...

Οἱ συγχωριανοί του τὸν θαύμαζαν. Καὶ συχνὰ ἔλεγαν προφητικά:

— Τοῦτο τὸ παιδὶ θὰ γίνη μιὰ μέρα μεγάλος ἄνθρωπος!

Ἡ πρόρρησίς των αὐτὴ βγῆκε πολὺ σύντομα ἀληθινή. Σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν ὁ Κολοκοτρώνης πολέμησε γιὰ πρώτη φορὰ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος του, σώζοντας ἀπὸ βέβαιο θάνατο τὴν οἰκογένειά του.

Σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν ἀνέλαβε τὴν διοίκησι τῶν ἁρματωλῶν Λεονταρίου καὶ εἰκοσαετὴς πιὰ ἐκινοῦσε τὸν θαυμασμὸ ὄχι μόνο τῶν Ἑλλήνων συναγωνιστῶν του, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐχθρῶν του γιὰ τὰ ἀπαράμιλλα ἀνδραγαθήματά του.

Ὁ δεκαεπταετὴς πειρατὴς Μιαούλης

Ἐκπληκτικὸ φαινόμενο προώρου ἰδιοφυΐας ἀπετέλεσε καὶ ὁ ἔνδοξος ναυτικὸς τῶν θαλασσίων ἀγώνων τοῦ Εἰκοσιένα Ἀνδρέας Μιαούλης.

Ἂν καὶ δὲν γνώριζε διόλου γράμματα, ὁ νεαρὸς Μιαούλης σὲ ἡλικία μόλις δέκα χρονῶν ἦταν προικισμένος μὲ μιὰ ὀξυτάτη ἀντίληψι καὶ κατεῖχε τὴν ναυτικὴ τέχνη ὅσο ἐλάχιστοι ἄνδρες ναυτικοί.

Γιγαντόσωμος καὶ μὲ ἀθλητικὸ παράστημα, ὁ Μιαούλης σὲ ἡλικία 12 ἐτῶν φαινόταν ὁλόκληρος ἄνδρας... Ἄφοβος, ἀτρόμητος καὶ τολμηρός, ἦταν ἕνα πραγματικὸ ὑπερφυσικὸ παιδί...

Δωδεκαετὴς ἐταξίδευε σ' ὅλες τὶς θάλασσες τοῦ κόσμου μὲ τὸν πατέρα του, βοηθῶντάς τον ὄχι μόνο στὴν διακυβέρνησι τοῦ ἰδιοκτήτου πλοίου του, ἀλλὰ καὶ στὶς ἐμπορικὲς ἐπιχειρήσεις του.

Σὲ ἡλικία δὲ μόλις δεκαπετὰ ἐτῶν ἐπιδόθηκε στὴν πειρατεία, ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὴν ἄμυνα τῶν ἐπαναστατῶν ἐναντίον τῶν πολυαρίθμων ἐχθρῶν των, λαμβάνοντας μέρος στὶς μεγάλες ἐπιδρομὲς ποὺ γινόντανε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου, τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Ἕνα παιδὶ ποὺ δὲν φοβᾶται τὸν θάνατο!

Ὁ Θεοδωράκης Γρίβας, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ γενναίους καὶ ἀτρομήτους ἥρωας τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως, ὑπῆρξε κι' αὐτὸς ἕνα μεγαλοφυὲς παιδί.

Σὲ ἡλικία δὲ μόλις δεκαεπτὰ ἐτῶν ἁρματωλίκι» ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Πανουργιᾶ. Ὅταν δὲ κηρύχθηκε ἡ Ἐπανάστασις, ἔσπευσε νὰ μετάσχη σ' αὐτὴν ἀπ' τοὺς πρώτους, διορισθεὶς ἀπὸ τὴν Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος χιλίαρχος σὲ ἡλικία μόλις δεκαοκτὼ ἐτῶν!

Χαρακτηριστικώτατο τοῦ ἄφθαστου πατριωτισμοῦ καὶ τῆς γενναιοψυχίας τοῦ μικροῦ πολεμιστοῦ Γρίβα εἶναι καὶ τὸ ἀκόλουθο περιστατικό:

Ὁ πατέρας τοῦ Θεοδωράκη Γρίβα, ὁ πολὺς Δράκος, ὑπηρετοῦσε στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ὡς ἔμπιστος ὑπερασπιστής του. Κάποτε λοιπὸν ὁ Ἀλῆς ζήτησε ἀπὸ τὸν Δράκο νὰ φέρη στὴν αὐλὴ τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὸν μικρὸ γυιό του Θεοδωράκη, ποὺ ἦταν μόλις ἕνδεκα χρονῶν! Ὁ Δράκος παρήγγειλε στὸ γυιό του τὴν ἐπιθυμία τοῦ Ἀλῆ. Ὁ Θεοδωράκης ὅμως ἔγινεν ἔξω φρενῶν:

— Νὰ προσκυνήσω τὸν Ἀλῆ; φώναξε. Ποτέ! Προτιμῶ νὰ πάρω τὰ βουνά...

Καὶ χωρὶς δισταγμό, ἐγκατέλειψεν ἀμέσως τὸ πατρικό του σπίτι καὶ κατετάγη στὸ ἐθελοντικὸ σῶμα τοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου.

Ὁ Ἀλῆ πασᾶς, ὅταν ἔμαθε τὴν προσβλητικὴ στάσι τοῦ νεαροῦ Θεοδωράκη, ἔστειλε ἀποσπάσματα Τουρκαλβανῶν νὰ τὸν συλλάβουν. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ ἑνδεκαετὴς Θεοδωράκης ὡδηγεῖτο πρὸ τοῦ τρομεροῦ Ἀλῆ πασᾶ, μαζὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους ἁρματωλούς.

— Νὰ τοὺς τουφεκίσετε ἀμέσως! διέταξε ὁ αἱμοβόρος τύραννος. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλους αὐτὸ τὸ π α λ η ό π α ι δ ο ποὺ τόλμησε νὰ μοῦ σηκώση κεφάλι

Τὴν ὥρα ποὺ τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα ὕψωνε τὰ ὅπλα νὰ πυροβολήση, ὁ Θεοδωράκης ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του μὲ τὴν κάπα του.

— Ὤχου, δειλέ! κάγχασε ὁ Ἀλῆς. Τόσο πολύ, λοιπόν, φοβᾶσαι τὸν θάνατο;

— Δὲν εἶναι ποὺ φοβᾶμαι τὸν θάνατο, ἀπάντησε ὁ Θεοδωράκης ἀγέρωχα. Μὰ ντρέπουμαι νὰ πεθάνω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς γύφτους ἐδῶ — κι' ἔδειξε τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος — ἀντὶ νὰ βρῶ τὸν θάνατο ἐκεῖ ποὺ τὸν ζήτησα τόσες φορὲς μόνος!

Ὁ δεκαεννεαετὴς Νοταρᾶς... στρατηγός!

Ὁ Γιαννάκης Νοταρᾶς ὑπῆρξε κι' αὐτὸς ἕνα ὑπερφυσικὸ παιδί. Σὲ ἡλικία δεκαπέντε χρονῶν ἦταν τόσο ρωμαλέος καὶ ἀνδρεῖος, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ «παραβγοῦν» μαζί του οἱ δυνατώτεροι ἄνδρες συναγωνισταί του.

Δεκάξη χρονῶν παιδὶ πῆρε τὰ ὅπλα γιὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας Ἀγῶνα, ὅταν δὲ ἔγινε δεκαοκτὼ χρονῶν τοῦ ἀνετέθη ἡ ἀρχηγία τῆς ἐπαρχίας Κορίνθου.

Στὴν τρυφερὴ αὐτὴ ἡλικία ὁ ἀτρόμητος Γιαννάκης Νοταρᾶς πολεμοῦσε σὰν λιοντάρι, ἔχει μείνει δὲ ἱστορικὴ ἡ γενναιότης ποὺ ἐπέδειξε στὴν περίφημη πολιορκία τοῦ Ἀκροκορίνθου, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὁδηγῶντας τὸ ἐθε-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 640)



Ὁ Ἀνδρέας Μιαούλης εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν.





Ἄνω: Παράταξις ἀθλητικῶν ὁμάδων ἐκ τῶν μετασχουσῶν εἰς τοὺς Α' Παμπελοποννησιακοὺς ἀγῶνας ἐν Τριπόλει. *Εἰς τὸ μέσον:* Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τῆς Ε.Ο.Ν. Σητείας. *Κάτω:* Οἱ Σκαπανεῖς τοῦ 9ου Ὑποτομέως Ἀθηνῶν.

Απ
ΤΗΝ Ε
ΔΗ ΥΠΟ
ΤΟΥ ΑΡ
ΚΑΤΑ Τ
ΣΤΡΟΦ
ΕΚ ΒΕ
Δ

ΙΟ
ΝΘΥΣΙΩ-
ΟΔΟΧΗΝ
ΧΗΓΟΥ
ΗΝ ΕΠΙ-
ΗΝ ΤΟΥ
ΞΛΙΓΡΑ-
ΑΙΟΥ

Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς Πωγωνίου.

Φαλαγγῖται Ἀθηνῶν εἰς τὸ στρατόπεδον «Ι. Μεταξᾶς».

Η ΑΠΟΚΡΗΑ Σ'ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῆ στὴν Ἑλλάδα ἡ Ἀποκριὰ χωρὶς μασκαράδες. Τὸ ἄλλαγμα τῆς ἐνδυμασίας καὶ τὸ ἄλλαγμα τοῦ προσώπου μὲ μουτζούρωμα ἢ μὲ μάσκα ἀποτελοῦν τὸ βασικὸ ἑλληνικὸ ἔθιμο τῆς Ἀποκριᾶς.

Οἱ μετημφιεσμένοι τῆς Ἀποκριᾶς ἔχουν κατὰ τόπους διάφορα ὀνόματα. Στὴν Ἀθήνα λέγονται «μάσκαρες», στὴν Πελοπόννησο «μποῦλες», στὴν Κέρκυρα «κουκουγέροι», στὴ Σμύρνη «κουδουνᾶτοι»... Ὡστόσο ἡ συνήθεια τοῦ μασκαρεύματος εἶναι μία καὶ ὅμοια σ' ὅλους τοὺς τόπους τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ.

Καὶ ἡ συνήθεια τοῦ ἀποκρηάτικου μασκαρεύματος, ὅπως καὶ τόσες ἄλλες σύγχρονες ἑλληνικὲς συνήθειες, ἔχει τὴν ἀρχή της ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Οἱ γιορτὲς τῆς Ἀποκριᾶς μὲ τοὺς μασκαράδες, μὲ τοὺς χορούς, μὲ τὰ εὔθυμα τραγούδια καὶ μὲ ὅλες τὶς διασκεδάσεις τους, ἔχουν τὴν ἀρχή τους στὰ ἀρχαῖα Διονύσια, ποὺ μὲ τόση μεγαλοπρέπεια καὶ εὐθυμία ἐγιορτάζοντο στὰς ἀρχαίας Ἀθήνας.

Στὰ Διονύσια ὀφείλεται καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς μάσκας, δηλαδὴ τῆς προσωπίδος, ὅπως τὴν ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι. Πρῶτος ὁ ἠθοποιὸς Θέσπις, ποὺ ἔδινε παραστάσεις περιοδεύοντας μὲ τὸ ἱστορικό του ἅρμα, ἐγκαινίασε τὴν ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου. Ὅταν αὐτὸς παρουσιάσθη μὲ τὸ πρόσωπό του βαμμένο μὲ μαῦρο κρασὶ ἔκαμε πρῶτος ἀρχὴ τῆς προσωπίδος. Ὀλίγο ἀργότερα ὁ ἐπίσης περίφημος ἠθοποιὸς Χέριλος πρῶτος ἔφτιασε προσωπίδα. Τριάντα χρόνια κατόπι, ποὺ τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο ἔφθασε στὴν ἀκμή του μὲ τὰ ἔργα τοῦ Αἰσχύλου, ἡ προσωπίδα ἐγενικεύθη στὸ θέατρο. Ὅλα τὰ ἔργα, δραματικὰ καὶ κωμικά, ἐπαίζοντο μὲ προσωπίδες. Ὅπως λοιπὸν τὸ ἀρχαῖο θέατρο προῆλθεν ἀπὸ τὶς γιορτὲς τοῦ Διονύσου, ἔτσι κι' ἡ μάσκα ἐμπῆκε σ' αὐτὸ ἀπὸ τὰ Διονύσια.

Σήμερα ἡ μάσκα δὲν χρησιμοποιεῖται στὸ θέατρο, γιατὶ τὸ θέατρό μας ἔχει ἀκολουθήσει τὶς συνήθειες τοῦ θεάτρου τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ὡστόσο ἡ μάσκα διατηρήθηκε στὶς γιορτὲς τῆς Ἀποκριᾶς.

* * *

Στὴν Ἀθήνα κατὰ τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἀργότερα ἡ Ἀποκριὰ ἐπῆρε διάφορες συνήθειες περίεργες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀποκρηάτικες διασκεδάσεις, ποὺ ἐγίνοντο στὰ σπίτια μὲ μασκαρευμένους, μὲ χοροὺς καὶ μὲ τραγούδια, διάφοροι τυπικοὶ μασκαράδες ἐγύριζαν στοὺς δρόμους. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τοὺς μασκαράδες τοῦ δρόμου ἦταν ἡ γκαμήλα, τὸ γαϊτανάκι, τὰ ρόπαλα, τ' ἀλογάκια καὶ ὁ ξυλοπόδαρος.

Ἡ γκαμήλα, ποὺ εἶναι χονδροειδὴς μίμησις τοῦ γνωστοῦ τετραπόδου ζώου, φαίνεται ὅτι ἄρχισε νὰ ἐμφανίζεται μετὰ τὴν Ἐπανάστασι. Ὁ ειδικὸς μελετητὴς τῶν ἀθηναϊκῶν ἐθίμων κ. Δ. Γ. Καμπούρογλους ἔχει γράψει ὅτι ἡ ἀποκρηάτικη γκαμήλα εἶναι δημιούργημα τῶν ὑπαλλήλων τῶν φούρνων. Καὶ ὑπῆρχε τὸ ζωντανὸ ὑπόδειγμα, ἀφοῦ ἐξοῦσαν γκαμῆλες στὴν Ἀθήνα ὡς τὸ 1860 περίπου.

Τὸ γαϊτανάκι, τὰ ρόπαλα, τὰ ἀλογάκια, ὁ ξυλοπόδαρος, εἶναι ὁμοίως λαϊκὰ δημιουργήματα, ποὺ κάνουν τὴν ἐμφάνισί τους ἀκόμα καὶ σήμερα. Σ' αὐτὰ προσετέθη καὶ ὁ λαϊκὸς ποιητὴς Θεοδοσίου μὲ τὸ κάρρο του. Ἀπάνω στὸ κάρρο ἔπαιζε μικρὸς θίασος, καὶ ὁ Θεοδοσίου ἀπήγγελλε τοὺς σατυρικοὺς στίχους του.

* * *

Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μασκαράδες συνήθιζαν οἱ ἑορτασταὶ τῆς Ἀποκριᾶς νὰ ρίχνουν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο ἀλεῦρι. Ἀλλοῦ ρίχνουν καλαμπόκι ἢ στραγάλια. Στὴν Πάτρα ὑπάρχει πολυτελέστερο ἔθιμο. Ρίχνουν πλάκες σοκολάτας. Ὅπως τὸ Πάσχα, συνηθίζεται νὰ τρώγεται τὸ ἀρνί, καὶ τὰ Χριστούγεννα ὁ γάλος, ἔτσι στὶς περισσότερες ἐπαρχίες τὸ κυριώτερο φαγώσιμο τῆς Ἀποκριᾶς εἶναι ὁ χοῖρος. Τὴν προτελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκριᾶς ἢ τὴν Τσικνοπέφτη σφάζεται τὸ «σπιτικὸ χοιρινὸ θρεφτάρι». Τὸ λῖπος λυώνεται καὶ φυλάγεται. Καὶ τὸ κρέας του χρησιμεύει γιὰ τ' ἀποκρηάτικα γλέντια. Τὴν τελευταία Κυριακὴ — τῆς Τυρινῆς — δὲν τρῶνε κρέας, ἀλλὰ τὶς τυρόπηττες καὶ γαλατόπηττες.

Στὴν Στερεὰ Ἑλλάδα ντύνονται μασκαράδες μὲ φουστανέλλες καὶ φέσια, ἢ μὲ ρεδιγκότες καὶ ἡμίψηλα. Οἱ πρῶτοι παριστάνουν ληστὲς καὶ οἱ δεύτεροι γιατρούς. Συνηθίζονται ὅμως καὶ ἄλλοι μασκαράδες. Μὰ μερικοὶ φοροῦν μονάχα ἕνα φέσι.

* * *

Ἡ Ἀποκριὰ γιορτάζεται κυρίως μὲ τραγούδια καὶ μὲ χορούς. Ἕνα πλῆθος εὔθυμα τραγούδια ὑπάρχουν, ποὺ τὰ τραγουδοῦν μόνο τὴν Ἀποκριά.

Ἔξαφνα στὴν Ἤπειρο τραγουδοῦν καὶ χορεύουν κατὰ τὶς Ἀποκριὲς τὸ τραγούδι τῶν κουκκιῶν. Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἀρχίζει ἔτσι:

«Πέρασ' ἀπὸ τὴν Καρυὰ
Κι' εἶδα πῶσπερναν κουκκιά.
Ἔτσι γιὰ τὰ σπέρνανε
Οἱ Καρυῶτες τὰ κουκκιά».

Στὶς ἄλλες στροφὲς ἀναφέρεται πῶς οἱ Καρυῶτες ἐπότιζαν, ἐσκάλιζαν, ἐμάζευαν, ἐσάκκιαζαν καὶ ἐφόρτωναν τὰ κουκκιά τους. Καὶ σὲ κάθε στροφὴ ἐκεῖνος ποὺ σέρνει τὸ χορὸ δείχνει μὲ χειρονομίες πῶς γίνεται καθεμιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐργασίες.

Οἱ ἄλλοι χορευτὲς τὸν μιμοῦνται.

Στὰ Γιάννενα κατὰ τὶς Ἀποκριὲς ἐγίνονταν καὶ εἶδος ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ. Δυὸ καλοὶ τραγουδισταὶ ἔλεγαν ὁ ἕνας κατόπιν ἀπὸ τὸν ἄλλον δίστιχα. Καθένας ἦταν ὑποχρεωμένος ν' ἀρχίση μὲ τὴν ἴδια λέξι ποὺ τελείωσεν ὁ ἄλλος καὶ νὰ ἔχη περίπου τὸ ἴδιο θέμα.

Στὴν Γορτυνία τραγουδοῦν τὶς Ἀποκριὲς πολλὰ περιγελαστικὰ τραγούδια. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι τῆς τεμπέλας:

Οὖλοι μου οἱ κακοὶ γειτόνοι,
ἀκαμάτρα μὲ φωνάζουν.
Μ' ἀκαμάτρα 'γὼ δὲν εἶμαι
τὴ δουλίτσα μου τὴν κάνω.
Ὅσο νάμπη, νάβγη ὁ χρόνος
ἔρριξα κλωνὰ στ' ἀδράχτι.
Κι' ὅσο νὰ διπλοχρονιάση,
ἔγινε ξεσφοντυλίδι!
Κι' ἔπιασα νὰ τ' ἀναλύσω
ἀπ' ἀφτί, σ' ἀφτὶ τῆς γάτας.
Εἶδε ἡ γάτα τὸ ποντίκι
κι' ἀνακάτωσε τὸ νῆμα...
Θάφτιανα τ' ἀντρός μου σκούφια
κι' ἔλειπε ἡ κορφὴ κι' ὁ γῦρος!

Στὰ χωριὰ τῆς Καρπάθου τὸ μεγαλύτερο γλέντι γίνεται στὸ σπίτι τοῦ προεστοῦ. Μαζεύονται ἐκεῖ τὶς Ἀποκριὲς ὅλες οἱ οἰκογένειες, ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ ἔχουν πένθος.

Κάθε νοικοκύρης παίρνει μαζί του καὶ κάτι γιὰ τὸ γλέντι. Μετὰ τὸ φαγοπότι ἀρχίζει τὸ τραγούδι.

Πρῶτα - πρῶτα τραγουδιοῦνται αὐτὰ τὰ δίστιχα:

Ὁ μόσκος ποὖναι στὸ κουτὶ
τσαὶ μὲς στὸ μοσκοπούλι
Ἐτσ' ἄνε τσὴ παρέα μας
τσὴ συντροφιά μου οὔλη.
Ὡς εἶν' τὸ μῆλο κότσινο
τσαὶ τὸ διαμάντι ἄσπρο.
Ἐτσ' ἄνε τσὴ παρέα μας
θεμελιωμένο κάστρο.

Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γιορτάζεται ἡ Ἀποκριά, δηλαδὴ μὲ μασκαράδες, μὲ χοροὺς καὶ μ' εὔθυμα τραγούδια, σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος κι' ὅπου βρίσκονται σκορπισμένοι Ἕλληνες.

Φ. Γιοφύλλης

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια



(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κάποιος περνοῦσε ἐκείνη τὴν ὥρα, καὶ τὸν σταματήσαμε, γιὰ νὰ τὸν ρωτήσουμε ποῦ κατοικεῖ ὁ κ. Ἐσπινασοῦ.

—Ἐκεῖ! μᾶς εἶπε, δείχνοντας τὴν πόρτα τοῦ κουρείου.

Παράξενο μᾶς φάνηκε: Πῶς ἕνας μουσικὸς μποροῦσε νὰ κάθεται μαζὶ μ' ἕνα μπαρμπέρη; Ἐπιτέλους δὲν ἦταν κι' ἀδύνατο. Καὶ μπήκαμε στὸ κουρεῖο.

Ἦταν χωρισμένο σὲ δύο. Στὸ ἕνα μέρος, ἔβλεπες σὲ ράφια, βοῦρτσες, χτένια, βαζάκια μὲ πομμάδες, σαπούνια, μυρωδιές· στὸ ἄλλο, σ' ἕνα τραπέζι καὶ στὸν τοῖχο, ἦταν ἀραδιασμένα ἢ κρεμασμένα μουσικὰ ὄργανα, βιολιά, κορνέττα, τρομπέττες.

Ὁ κ. Ἐσπινασοῦ; ρώτησε ὁ Ματτίας.

Ἕνας ἀνθρωπάκος, ζωηρὸς καὶ πηδηκτούλης σὰν πουλί, ποὺ ξύριζε ὁλοένα ἕνα χωρικό, καθισμένο σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ μπάσσου:

—Ἐγώ.

Ἔρριξα μιὰ ματιὰ στὸ σύντροφό μου, γιὰ νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ πῶς ἕνας μουσικομπαρμπέρης δὲν ἦταν ὁ δάσκαλος ποὺ γυρεύαμε, καὶ πῶς θὰ πετούσαμε τὰ λεπτά μας ἂν παίρναμε μαθήματα ἀπ' αὐτόν. Μὰ ὁ Ματτίας, ἀντὶ νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ μ' ἀκούσῃ, πῆγε ἴσια καὶ καλοκάθισε σὲ μιὰ καρέκλα.

—Μπορεῖτε νὰ μοῦ κόψετε τὰ μαλλιά, ἅμα ξυρίσετε τὸν κύριο; ρώτησε.

—Εὐχαρίστως, νεανία μου. Καὶ νὰ σὲ ξυρίσω ἂν θέλῃς.

—Ἄ, ὄχι σήμερα, εὐχαριστῶ, ἀποκρίθηκε φαιδρὰ ὁ Ματτίας. Ὅταν θὰ ξαναπεράσω.

Ἀποροῦσα μὲ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ συντρόφου μου. Ἀλλὰ μοῦ ἔρριξε κρυφὰ μιὰ ματιά, ποὺ μὲ παρακαλοῦσε νὰ μὴ βιασθῶ νὰ θυμώσω μαζί του.

Σὲ λίγο, ὁ Ἐσπινασοῦ τελείωσε τὸ ξύρισμα καὶ μὲ τὴν πετσέτα στὸ χέρι, ἦλθε νὰ κόψῃ τὰ μαλλιὰ τοῦ Ματτία.

—Κύριε Ἐσπινασοῦ, τοῦ εἶπε ἐνῷ τοῦ ἔδενε τὴν πετσέτα στὸ λαιμό· εἴχαμε μιὰ συζήτησι, ὁ σύντροφός μου κι' ἐγώ, κι' ἐπειδὴ ξέρουμε πῶς εἶστε περίφημος μουσικός, θὰ σᾶς παρακαλέσουμε νὰ μᾶς πῆτε τὴ γνώμη σας γιὰ κάποιο ζήτημα, νὰ ἰδοῦμε ποιὸς ἔχει δίκαιο.

—Εὐχαρίστως· πῆτέ μου ποιὸ ἦταν τὸ ζήτημά σας;

Κατάλαβα τὸ σκοπὸ τοῦ Ματτία· πρῶτα, ἤθελε νὰ ἰδῇ ἂν ὁ μουσικο-μπαρμπέρης ἦταν ἱκανὸς νὰ τοῦ λύσῃ τὶς ἀπορίες του· καὶ δεύτερο, ἂν ἦταν πραγματικῶς, νὰ πάρῃ ἀπ' αὐτὸν τὸ μάθημα ποὺ ἤθελε μόνο μὲ τὴν τιμὴ ἑνὸς κοψίματος μαλλιῶν.

Τί κατεργάρης κι' αὐτὸς ὁ Ματτίας!

—Γιατί, τὸν ρώτησε τότε, τὸ βιολὶ κουρδίζεται σὲ ὡρισμένες νότες κι' ὄχι σ' ἄλλες;

Ἐνόμισα πῶς ὁ μπαρμπέρης αὐτός, ποὺ τὴ στιγμὴ ἐκείνη χτένιζε κιόλα τὰ μακριὰ μαλλιὰ τοῦ συντρόφου μου, θὰ τοὔδινε καμμιὰ ἀπάντησι σὰν τὶς δικές μου· καὶ γελοῦσα ἀπὸ μέσα μου, ὅταν ἄξαφνα... τὸν ἀκούω νὰ λέῃ:

—Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα ἀριστερὰ χορδὴ τοῦ βιολιοῦ πρέπει νὰ δώσῃ τὸ λ ά στὴ φυσικὴ διαπασῶν, οἱ ἄλλες χορδὲς πρέπει νὰ κουρδισθοῦν σὲ τρόπο ὥστε νὰ δίνουν τὶς νότες ἀπὸ πέμπτη σὲ πέμπτη· ἔχουμε λοιπὸν σ ό λ, τετάρτη χορδή· ἔπειτα,—σ ό λ, λ ά, σ ί, ν τ ό, ρ έ, πέντε νότες,—ρ έ, τρίτη χορδή· λ ά, δεύτερη χορδὴ καὶ μ ί, πρώτη χορδή.

Ὄχι πιὰ ἐγώ, ἀλλὰ ὁ Ματτίας ἔβαλε τὰ γέλια. Κορόϊδευε τὴν κατάπληξί μου; Ἦταν χαρούμενος ποὺ μάθαινε τέλος ἐκεῖνο ποὺ ἤθελε; Τὸ βέβαιο εἶναι πῶς γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

Ὅσο βάσταξε τὸ κόψιμο τῶν μαλλιῶν, ὁ Ματτίας δὲν ἔπαψε τὶς ἐρωτήσεις του· καὶ σ' ὅλες ὁ μπαρμπέρης τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ τὴν ἴδια εὐκολία καὶ μὲ τὴν ἴδια γνῶσι ποὺ τοῦ εἶχε ἀποκριθῆ καὶ γιὰ τὸ βιολί.

Ἔπειτα ἄρχισε νὰ ρωτᾷ κι' αὐτὸς κι' ἔτσι ἔμαθε μὲ ποιὸ σκοπὸ πήγαμε στὸ κουρεῖό του.

Γελῶντας τότε δυνατά, ἐφώναξε:

—Ὢ τί καλὰ παιδιά! τί ἔξυπνα παιδάκια!

Καὶ παρακάλεσε τὸ Ματτία, ποὺ τοῦ φαινούνταν βέβαια πιὸ ἔξυπνος ἀπὸ μένα, νὰ τοῦ παίξῃ κάτι τι.

Εὐθὺς ὁ Ματτίας πῆρε θαρρετὰ τὸ βιολί του κι' ἄρχισε νὰ παίζῃ ἕνα βάλς.

—Καὶ δὲν ξέρεις μουσικὴ οὔτε νότα! ἐφώναξε ὕστερα ὁ μπαρμπέρης χειροκροτῶντας. Μπράβο, παιδί μου, μπράβο!

Εἶπα ὅτι τὸ μισὸ μαγαζὶ ἦταν γεμᾶτο ὄργανα. Ὁ Ματτίας, ἀφοῦ τελείωσε τὸ κομμάτι του μὲ τὸ βιολί, πῆρε ἀπὸ ἐκεῖ ἕνα κλαρινέττο.

—Ξέρω καὶ κλαρινέττο, εἶπε.

—Ἐμπρός! παῖξε!

—Μ' αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι θαῦμα! εἶπε ὕστερα ὁ Ἐσπινασοῦ. Ἂν θέλῃς νὰ μείνῃς μαζί μου, θὰ σὲ κάμω μεγάλο μουσικό! Τὸ πρωὶ θὰ ξυρίζῃς τὴν πελατεία καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἡμέρας θὰ σοῦ κάνω μάθημα. Μὴ φαντασθῇς πῶς δὲν εἶμαι ἱκανός, ἐπειδὴ μὲ βλέπεις μπαρμπέρη. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει καὶ σωματικὲς ἀνάγκες,—φαΐ, πιοτό, ροῦχα, στέγη, κρεββάτι—καὶ γι' αὐτὲς τὸ ξυράφι εἶναι καλό. Κι' ὁ Ζασμὲν ἐξύριζε κι' ἐκούρευε, μ' αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ εἶναι ὁ μαγαλύτερος ποιητὴς τῆς Γαλλίας. Ἔλα, μικρέ· τὸ ἀποφασίζεις;

Ἤμουν περίεργος νὰ ἰδῶ τί θ' ἀπαντοῦσε σ' αὐτὲς τὶς προτάσεις ὁ Ματτίας. Θὰ μὲ ἄφινε, γιὰ νὰ κάμῃ τὴν τύχη του μὲ τὸν Ἐσπινασοῦ; Δὲν ἤμουν πιὰ ὁ φίλος του, ὁ σύντροφός του, ὁ δάσκαλός του, ὁ ἀδελφός του; Θὰ προτιμοῦσε ἀπὸ μένα ἕνα μπαρμπέρη ποὺ τὸν ἔβλεπε πρώτη φορά;

Ὄχι! Ὁ Ματτίας μοῦ ἦταν πιστὸς κι' ἀφωσιωμένος.

—Δὲν μπορῶ ν' ἀφήσω τὸ φίλο μου! ἀποκρίθηκε.

Τοῦ κάκου ὁ Ἐσπινασοῦ τοῦ ἔταζε λαγοὺς μὲ πετραχήλια: Πῶς θὰ τὸν δίδασκε πρῶτα ὁ ἴδιος, πῶς θὰ τὸν ἔστελνε κατόπι στὴν Τουλούζα, στὸ Παρίσι, στὸ Κονσερβατόριο. Τίποτα! Ὁ Ματτίας τὴν ἴδια ἀπάντησι τοῦ ἔδινε πάντα:

—Δὲν μπορῶ ν' ἀφήσω τὸ Ρεμῆ!

—Τότε λοιπόν, εἶπε στὸ τέλος ὁ Ἐσπινασοῦ, ἐγὼ θὰ κάμω γιὰ σένα κάτι ἄλλο: Θὰ σοῦ χαρίσω ἕνα βιβλίο ποὺ θὰ σὲ μάθῃ ὅσα δὲν ξέρεις.

Κι' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ τὰ συρτάρια. Κι' ὕστερα ἀπὸ πολὺ ψάξιμο, βρῆκε ἕνα βιβλίο παληό, μεταχειρισμένο, χαλασμένο· μποροῦσε ὅμως νὰ χρησιμεύσῃ ἀκόμα κι' ὁ τίτλος του ἦταν: «Θεωρία τῆς Μουσικῆς».

Πῆρε τότε μιὰ πέννα καὶ στὴν πρώτη σελίδα ἔγραψε: «Χαρισμένο στὸ παιδί, ποὺ ὅταν γίνῃ μεγάλος μουσικός, θὰ θυμᾶται τὸν κουρέα τῆς Μάντης».

Δὲν ξέρω ἂν ὑπῆρχαν τότε στὴ Μάντη κι' ἄλλοι μουσικοδάσκαλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μπαρμπέρη Ἐσπινασοῦ· μ' αὐτὸν μονάχα γνωρίσαμε καὶ δὲν τὸν ξεχάσαμε ποτέ, οὔτε ὁ Ματτίας, οὔτε ἐγώ.



Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἐσπινασοῦ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.
Η ΑΓΕΛΑΔΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀγαποῦσα τὸ Ματτία κι' ὅταν φθάσαμε στὴ Μάντη· μὰ ὅταν φύγαμε, τὸν ἀγαποῦσα περισσότερο. Ὑπάρχει καλύτερο, γλυκύτερο πρᾶγμα γιὰ τὴ φιλία, παρὰ νὰ ἔχῃ κανεὶς τὴ βεβαιότητα πῶς ἀγαπιέται ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἀγαπᾷ;

Καὶ τί τρανότερη ἀπόδειξι τῆς ἀγάπης του μποροῦσε νὰ μοῦ δώσῃ ὁ Ματτίας, ἀπὸ τὸ ν' ἀρνηθῇ, ὅπως τὄκαμε, τὴν πρότασι τοῦ Ἐσπινασοῦ,—σὰ νὰ λέμε τὴν ἡσυχία, τὴν ἀσφάλεια, τὴν ἄνεσι, τὴ διδασκαλία γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸν πλοῦτο ἴσως γιὰ τὸ μέλλον,—γιὰ νὰ συμμερισθῇ τὴ φτωχὴ τυχοδιωκτική μου ζωή, ποὺ οὔτε μέλλον εἶχε καὶ καλὰ-καλὰ οὔτε παρόν;

Μπροστὰ στὸν Ἐσπινασοῦ δὲν μποροῦσα νὰ τοῦ πῶ πόσο μὲ συγκίνησε ὁ λόγος του ἐκεῖνος: «Δὲν μπορῶ ν' ἀφήσω τὸ φίλο μου!», μὰ ὅταν βγήκαμε ἔξω, τοῦ ἔσφιξα τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπα:

—Ξέρεις, πῶς ἐμεῖς οἱ δυὸ εἴμαστε πιὰ ἀχώριστοι σὲ ζωὴ καὶ σὲ θάνατο;

Ἄρχισε νὰ γελᾷ καὶ κοιτάζοντάς με μὲ τὰ μεγάλα του μάτια, ἀποκρίθηκε:

—Αὐτὸ τὄξερα ἀπὸ καιρό!...

Ὁ Ματτίας ποὺ ὡς τότε τὰ κατάφερνε τόσο ἄσχημα μὲ τὴν ἀνάγνωσι, ἔκανε προόδους καταπληκτικὲς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἄρχισε νὰ διαβάζῃ τὴ «Θεωρία τῆς Μουσικῆς» τοῦ Κούν. Δυστυχῶς δὲν μποροῦσα νὰ τὸν βάζω νὰ μελετᾷ ὅσο ἤθελα καὶ ὅσο ἤθελε καὶ κεῖνος, γιατὶ ἤμαστε ἀναγκασμένοι νὰ περπατοῦμε ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ, γιὰ νὰ περάσουμε τὸ γρηγορώτερο τὴ Λοζέρα καὶ τὴν Ὠβέρνη, πολὺ ἀφιλόξενες γιὰ τραγουδηστάδες καὶ μουσικούς. Στὶς φτωχὲς αὐτὲς χῶρες, ὅπου ὁ χωρικὸς κερδίζει λίγα, δὲν ἔχει καμμιὰ ὄρεξι νὰ δίνῃ· ἀκούει μ' εὐχαρίστησι ὅ,τι τοῦ παίζουν· ὅταν καταλάβῃ ὅμως πῶς θὰ βγῇ δίσκος, φεύγει ἢ κλείνει τὴν πόρτα του.

Τέλος, ἀπὸ τὸ Σαὶν-Φλοὺρ καὶ τὸ Ἰσσουάρ, φθάσαμε στὰ λουτροχώρια, ποὺ ἦταν ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ. Καὶ μὲ χαρὰ μας εἴδαμε πῶς οἱ πληροφορίες τοῦ ἀρκουδιάρη ἦταν ἀληθινές: Στὸ Σαὶν-Νεκτὰρ καὶ προπάντων στὸ Μὸν-Ντὸρ ἐκάμαμε πολὺ καλὲς δουλειές.

Γιὰ νὰ εἶμαι δίκαιος, πρέπει νὰ πῶ πῶς τὰ λεπτὰ ποὺ μαζέψαμε χρωστιοῦνται στὸ Ματτία, στὴν ἱκανότητά του, στὸν τρόπο του. Ἐγώ, ὅταν ἔβλεπα μαζεμένους ἀνθρώπους, ἔπαιρνα τὴν ἅρπα μου κι' ἄρχιζα νὰ παίζω, ὅσο καλύτερα μποροῦσα, ἀλήθεια, μὰ μὲ κάποια ἀδιαφορία. Ὁ Ματτίας ὅμως δὲν ἔκανε ἔτσι. Δὲν τοῦ ἔφθανε αὐτουνοῦ νὰ μαζευθοῦν ἄνθρωποι γιὰ ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως νὰ παίζῃ. Πρὶν πάρῃ τὸ βιολί του ἢ τὸ κορνέττο του, ἐσπούδαζε πρῶτα τὸ κοινό του καὶ δὲν τοῦ χρειάζουνταν πολὺ γιὰ νὰ καταλάβῃ ἂν ἔπρεπε ἢ ὄχι νὰ παίξῃ, κι' ἀκόμη τί ἔπρεπε νὰ παίξῃ.

Τὴν τέχνη αὐτὴ ὁ Ματτίας τὴν εἶχε μάθει καλὰ στοῦ Γαροφόλη καὶ τὴν ἐξασκοῦσε τώρα στὶς λουτροπόλεις αὐτές, ὅπου ξανάβρισκε τὸ γνώριμο, τὸ συνηθισμένο του καὶ σπουδασμένο κοινὸ τοῦ Παρισιοῦ.

—Τὸ νοῦ σου! μοῦ ἔλεγε, ἅμα ἔβλεπε νὰ μᾶς πλησιάζῃ στὴ Δενδροστοιχία καμμιὰ νέα κυρία μὲ πένθος· πρέπει νὰ παίξουμε κάτι λυπητερό. Νὰ τὴ συγκινήσουμε, νὰ τὴν κάμουμε νὰ θυμηθῇ ἐκεῖνον ποὺ ἔχασε. Ἂν κλάψῃ, ἡ δουλειά μας ἔγινε!

Καὶ παίζαμε τόσο ἀργὰ καὶ λυπητερά, ποὺ ἦταν σπαραγμὸς ψυχῆς...

Στὰ περίχωρα τοῦ Μὸν-Ντόρ, στοὺς περιπάτους, ὑπάρχουν μέρη ποὺ τὰ λένε σ α λ ό ν ι α. Εἶναι μικρὲς πλατεῖες μὲ δένδρα πυκνά, ὅπου οἱ ἄρρωστοι, πρὶν καὶ μετὰ τὸ λουτρό, περνοῦν λίγες ὧρες στὸ ὕπαιθρο. Ὁ Ματτίας ἐσπούδαζε τὸ κοινὸ αὐτῶν τῶν σαλονιῶν καὶ σύμφωνα μὲ τὶς παρατηρήσεις του κανονίζαμε τὸ πρόγραμμά μας.

Ὅταν βλέπαμε κανένα ἄρρωστο, καθισμέ-

νο μελαγχολικὰ σὲ καμμιὰ καρέκλα, χλωμό, μὲ θαμπὰ μάτια καὶ μὲ βαθουλὰ μάγουλα, δὲν πηγαίναμε ποτὲ νὰ σταθοῦμε ἀπότομα μπροστά του καὶ νὰ τὸν ἀποσπάσουμε ἀπὸ τὸ θλιβερό του ρέμβασμα. Ἀρχίζαμε νὰ παίζουμε ἀπὸ μακριά, σὰ νὰ παίζαμε μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μας, καὶ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ τὸν κρυφοβλέπαμε. Ἂν μᾶς κοίταζε μὲ θυμό, φεύγαμε· ἂν φαίνουνταν εὐχαριστημένος, τὸν πλησιάζαμε· καὶ τότε ὁ Κάπης μποροῦσε νὰ τοῦ παρουσιάση θαρρετὰ τὸ δίσκο, χωρὶς φόβο νὰ διωχθῆ μὲ καμμιὰ κλωτσιά.

Ἀλλὰ μὲ τὰ παιδιὰ προπάντων ὁ Ματτίας εἶχε τὶς πιὸ μεγάλες ἐπιτυχίες του. Μὲ τὸ δοξάρι του, φτέρωνε τὰ πόδια τους γιὰ χορὸ καὶ μὲ τὸ χαμόγελό του τἄκανε νὰ γελοῦν ἀκόμα κι᾽ ὅταν ἦταν μουτρωμένα. Πῶς τὸ κατώρθωνε; Δὲν ξέρω. Ξέρω μόνο πὼς ἄρεσε, πὼς τὸν ἀγαποῦσαν.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἀλήθεια λαμπρό. Βγάλαμε ὅλα μας τὰ ἔξοδα καὶ μᾶς ἔμειναν, καθαρὸ κέρδος, ἑξηνταοκτὼ φράγκα.

Ἑξηνταοκτὼ καὶ ἑκατὸν σαρανταέξη ποὺ εἴχαμε; Διακόσια δεκατέσσερα φράγκα! Ἔ, ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ κινήσουμε γιὰ τὸ Σιαβανό, περνῶντας ἀπὸ τὸ Οὐσέλ, ὅπου, καθὼς ἔλεγαν, ἐπρόκειτο νὰ γίνη κάποιο πανηγύρι.

Ἦταν ὅ,τι μᾶς χρειάζουνταν. Γιατὶ στὸ πανηγύρι αὐτὸ θἄχαν διάφορα ζῶα γιὰ πούλημα καὶ θὰ μπορούσαμε ν᾽ ἀγοράσωμε μιὰ καλὴ ἀγελάδα.

Ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή, δὲν εἴχαμε παρὰ τὴν εὐχαρίστησι νὰ θωπεύουμε τὸ ὄνειρό μας καὶ νὰ τὸ κάνουμε ὅσο ὡραῖο μᾶς συγχωροῦσε ἡ φαντασία: Ἡ ἀγελάδα μας θἆταν ἄσπρη, ὠνειρεύουνταν ὁ Ματτίας· ὄχι, θἆταν κόκκινη, ὠνειρευόμουν ἐγώ, θυμούμενος τὴν Κ ο κ κ ί ν ω μας. Θἆταν ἥμερη, ὄμορφη, καὶ θἄκανε πολλὲς ὀκάδες γάλα, ὠνειρευόμαστε κι᾽ οἱ δυό.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ὄνειρα ἔπρεπε τώρα νὰ περάσουμε στὴν ἐκτέλεσι, στὴν πραγματικότητα. Κι᾽ ἀπὸ ἐδῶ ἄρχιζε ἡ δυσκολία.

Πῶς θὰ διαλέγαμε μιὰ ἀγελάδα, ποὺ νἄχη πραγματικῶς ὅλα τὰ προτερήματα ποὺ τὶς ἔδινε ἡ φαντασία μας; Πολὺ δύσκολο! Γιατὶ οὔτε ἐγώ, οὔτε ὁ Ματτίας ξέραμε ἀπὸ τὶ σημάδια γνωρίζεται ἡ καλὴ ἀγελάδα.

Κι᾽ ἡ ἀμηχανία μας μεγάλωνε μὲ ὅσα ἀκούγαμε στὰ χάνια καὶ στὰ ξενοδοχεῖα, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ βάλαμε στὸ νοῦ ν᾽ ἀγοράσουμε ἀγελάδα. Ἦταν κάτι ἱστορίες ποὺ τὶς συλλογιζόμαστε καὶ τρομάζαμε: Ἕνας χωριάτης ἀγοράζει ἀπὸ τὸ πανηγύρι μιὰ ἀγελάδα, ποὺ ἔχει τὴν ὡραιότερη οὐρὰ τοῦ κόσμου. Μὲ τὴν οὐρὰ αὐτὴ θὰ μπορῆ νὰ ξεμυγιάζεται ὡς τὴν ἄκρη τῆς μύτης της.— πρᾶγμα, ποὺ καθὼς ξέρουν ὅλοι εἶναι μεγάλο πλεονέκτημα. Γυρίζει στὸ σπίτι του μὲ καμάρι, γιατὶ ἡ ἀγελάδα δὲν τοῦ στοίχισε καὶ πολὺ ἀκριβά. Τὴν ἄλλη μέρα, πάει στὸ σταῦλο νὰ τὴν ἰδῆ: Δὲν ἔχει πιὰ οὐρὰ καθόλου! Ἐκείνη ποὺ εἶχε, ἦταν ψεύτικη, τῆς τὴν εἶχαν κολλήσει. Ἔτσι κάποιος ἄλλος ἀγόρασε ἀγελάδα μὲ κέρατα ψεύτικα, κι᾽ ἄλλος μὲ τεχνητὰ φουσκωμένα μαστάρια, ποὺ δὲν ἔδιναν οὔτε δυὸ ποτήρια γάλα τὸ ἡμερόνυκτο. Μὰ δὲν ἔπρεπε νὰ γελασθοῦμε ἔτσι κι᾽ ἐμεῖς!

Ὅσο γιὰ τὴν ψεύτικη οὐρά, ὁ Ματτίας δὲν εἶχε φόβο: Θὰ κρεμιοῦνταν ὁλάκαιρος ἀπὸ τὶς οὐρὲς ὅλων τῶν ἀγελάδων ποὺ θὰ μᾶς ἄρεσαν, θὰ τὶς τραβοῦσε τόσο δυνατά, ποὺ ὅποια ἦταν κολλημένη θὰ ξεκολλοῦσε. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ τεχνητά, φουσκωμένα, τὰ φυσημένα μαστάρια, ὑπῆρχε τρόπος τὸ ἴδιο σίγουρος: Νὰ τὰ τρυπήση κανεὶς μὲ μιὰ χοντρὴ καὶ μακριὰ καρφίτσα.

Ναί, αὐτὰ ἦταν ἀλάνθαστα, ἂν ἡ οὐρὰ ἦταν ψεύτικη καὶ τὸ μαστάρι φυσημένο. Μ᾽ ἂν ἡ οὐρὰ ἦταν ἀληθινή; Ἡ ἀγελάδα δὲν θἄδινε μιὰ γερὴ κλωτσιὰ στὴν κοιλιὰ ἢ στὸ κεφάλι ἐκείνου ποὺ θὰ τῆς τὴν τραβοῦσε ἔτσι; Κι᾽ ἂν τὰ μαστάρια δὲν εἶχαν μέσα τους ἀέρα, πῶς θὰ δέχουνταν τὸ ζῶο ἕνα τέτοιο τρύπημα καρφίτσας στὸ κρέας του;

Ἡ ἰδέα τῆς κλωτσιᾶς ἀπογοήτευε τὸ Ματτία καὶ μέναμε μὲ τοὺς φόβους μας. Μὰ θἆταν φοβερὸ νὰ χαρίσουμε στὴ μάνα Μπαρμπερίνα μιὰ ἀγελάδα ποὺ νὰ μὴν ἔχη οὐρά, νὰ μὴν ἔχη κέρατα ἢ νὰ μὴν κάνη γάλα!

Σὲ μιὰ ἀπ᾽ αὐτὲς τὶς ἱστορίες ποὺ ἀκούσαμε, ὑπῆρχε καὶ κάποιος κτηνίατρος, ποὺ ἐβοήθησε πολὺ τὸν ἀγοραστὴ νὰ ξεμασκαρέψη τὸν ζωέμπορο. Ἂν παίρναμε καὶ μεῖς ἕνα κτηνίατρο νὰ μᾶς βοηθήση; Αὐτοὶ ξέρουν ὅλες τὶς κατεργαριές. Βέβαια θὰ μᾶς ἐκόστιζε, μὰ θὰ ἤμαστε ἐξασφαλισμένοι. Καὶ τὸ ἀποφασίσαμε, γιατὶ μᾶς φάνηκε τὸ πιὸ φρόνιμο. Ἔτσι χαρούμενοι ἐξακολουθήσαμε τὸ δρόμο μας.

Τὸ Οὐσὲλ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸ Μὸν-Ντόρ. Δυὸ μέρες ἐκάναμε νὰ φθάσουμε καὶ πάλι φθάναμε νωρίς.

Μπορῶ νὰ πῶ πὼς ἤμουν στὸν τόπο μου. Στὸ Οὐσὲλ ἔκαμα τὴν πρώτη μου ἐμφάνισι μὲ τὴν κωμωδία «Ὁ ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Καρδούλη», κι᾽ ἐδῶ ὁ Βιτάλης μοῦ ἀγόρασε τὰ πρῶτα μου παπούτσια, τὰ παπούτσια ἐκεῖνα μὲ τὰ καρφιὰ ποὺ μ᾽ ἔκαμαν τότε τόσο εὐτυχισμένο.

Ὁ κακόμοιρος ὁ Καρδούλης, μὲ τὴν κόκκινη στολὴ τοῦ Ἄγγλου στρατηγοῦ, δὲν ἦταν πιά· μὰ κι᾽ ὁ Ζερμπῖνος κι᾽ ἡ χαριτωμένη Δούλση ἔλειπαν... Ὁ δυστυχισμένος ὁ Βιτάλης! δὲν θὰ τὸν ξανάβλεπα νὰ βαδίζη μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, μὲ τὸ στῆθος μπροστά, ρυθμίζοντας τὸ βῆμα μὲ τὰ δυό του χέρια καὶ μὲ τὰ δυό του πόδια... Ἀπὸ τοὺς ἔξη ποὺ ἤμαστε τότε, δυὸ μόνο μέναμε ζωντανοί: ὁ Κάπης κι᾽ ἐγώ. Μ᾽ αὐτὴ τὴ σκέψι, μπῆκα πολὺ μελαγχολικὸς στὸ Οὐσέλ. Κάθε στιγμή, μοῦ φαίνουνταν πὼς θἄβλεπα τὸ μεγάλο καπέλλο τοῦ Βιτάλη νὰ προβάλλη ἀπὸ καμμιὰ γωνιὰ καὶ πὼς θἄκουγα τὸ πρόσταγμά του, ποὺ τόσες φορὲς εἶχε ἀντηχήσει στ᾽ αὐτιά μου: Ἐμπρός!

Τὸ παλαιοπωλεῖο, ὅπου ὁ Βιτάλης μὲ εἶχε πάει γιὰ νὰ μὲ ντύση σὰν «καλλιτέχνη» μοῦ ἔδιωξε λίγο τὶς θλιβερὲς σκέψεις: Τὸ βρῆκα ὅπως τὸ εἶχα ἀφήσει. Στὴν πόρτα του κρέμουνταν ἡ ἴδια ἐκείνη στολὴ μὲ τὰ γαλόνια στὶς ραφές, ποὺ εἶχε κινήσει τότε τὸ θαυμασμό μου· καὶ στὶς βιτρίνες εἶδα τὰ ἴδια παληὰ τουφέκια καὶ τὶς ἴδιες παληὲς λάμπες.

Θέλησα νὰ ξαναϊδῶ καὶ τὴν πλατεία ὅπου εἶχα πρωτοπαίξει τὸν «Ὑπηρέτη τοῦ κυρίου Καρδούλη». Κι᾽ ὁ Κάπης τὴ θυμήθηκε καὶ κούνησε τὴν οὐρά του.

Ἀφήσαμε τὰ πράγματά μας στὸ ἴδιο χάνι ποὺ μείναμε καὶ τότε μὲ τὸν Βιτάλη, καὶ πήγαμε νὰ βροῦμε κανένα κτηνίατρο.

Βρήκαμε καὶ τοῦ εἴπαμε τὶ θέλουμε:

— Μιὰ ἀγελάδα ποὺ νὰ δίνη πολὺ γάλα...

— Καὶ ποὺ νἄχη οὐρὰ ἀληθινή, ἐπρόσθεσε ὁ Ματτίας.

— Κι᾽ ἤλθαμε, κύριε κτηνίατρε, νὰ σᾶς παρακαλέσουμε νὰ μᾶς βοηθήσετε, γιὰ νὰ μὴ μᾶς γελάση κανένας ζωέμπορος κατεργάρης.

Ὅλα αὐτὰ τὰ εἶπα, προσπαθῶντας νὰ μιμηθῶ τὸ εὐγενικὸ ἐκεῖνο ὕφος ποὺ ἔπαιρνε ὁ Βιτάλης, ὅταν ἤθελε νὰ κατακτήση κανένα ἄνθρωπο.

— Καὶ τὶ διάβολο τὴ θέλετε σεῖς τὴν ἀγελάδα; ρώτησε ὁ κτηνίατρος.

Τοῦ ἐξήγησα μὲ λίγα λόγια τὶ τὴ θέλαμε.

— Μπράβο, μᾶς εἶπε. Εἶσθε καλὰ παιδιὰ καὶ θὰ σᾶς βοηθήσω. Αὔριο τὸ πρωῒ θὰ πᾶμε μαζὶ στὸ πανηγύρι καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι πὼς ἡ ἀγελάδα ποὺ θὰ σᾶς διαλέξω δὲν θἄχη ψεύτικη οὐρά.

— Οὔτε ψεύτικα κέρατα! Εἶπε ὁ Ματτίας.

— Οὔτε!

— Οὔτε φυσημένα μαστάρια.

— Οὔτε! Θὰ εἶναι καλὴ ἀγελάδα. Πρέπει ὅμως νἄχετε γιὰ νὰ τὴν πληρώσετε...

('Ακολουθεῖ)

ΕΝΤΟΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ



Ὅταν ἐπιχειροῦμε νὰ κάνωμε ἕνα κύκλο μὲ τὸ χέρι, χωρὶς διαβήτη, τότε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀντὶ τοῦ κύκλου σημειώνομε μιά... πατάτα! Ὅ,τι ὅμως δὲν κατορθώνει ὁ ἄνθρωπος, τὸ κατορθώνει ἕνα μικροσκοπικὸ ἔντομο: ἡ «μέλισσα τῶν τριανταφυλλιῶν», ποὺ φτιάχνει τοὺς τελειοτέρους κύκλους ποὺ μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε, χωρὶς κανένα βοηθητικὸ μέσο.

Ἡ μέλισσα αὐτὴ στρέφεται πρὸς τὰ πράσινα φύλλα τῶν ἀγκαθερῶν θάμνων τῆς τριανταφυλλιᾶς. Αὐτὸ εἶναι τὸ πεδίον τῆς δράσεως, ἡ εἰδικότης της. Θὰ προσέξατε ἴσως ὅτι τὰ φύλλα τῶν τριανταφυλλιῶν φέρουν κάποτε περίεργες στρογγυλὲς τρῦπες, καὶ θὰ ἐνομίσατε ὅτι ἀπ᾽ ἐκεῖ πέρασε κάποια κάμπια ἢ κανένα σκαθάρι καὶ κατεβρόχθισε μὲ μεγάλη ὄρεξι τὸ μέρος τοῦ φύλλου ποὺ λείπει. Ἡ ἀφορμὴ ὅμως εἶναι ἄλλη. Τὶς τρῦπες ἐκεῖνες, ποὺ κάνουν ἐντύπωσι μὲ τὸ τέλειο στρογγυλὸ σχῆμά τους, τὶς ἄνοιξε ἡ μικρὴ μέλισσα, γιὰ τὴν ὁποία μιλήσαμε. Ἐνῷ ἡ μέλισσα αὐτὴ στρέφεται περὶ τὸν ἄξονά της, μὲ τὰ κοφτερὰ ὄργανα τοῦ στόματός της, ποὺ κόβουν σὰν ψαλίδι, τέμνει στὸ σκληρὸ φύλλο μιὰ τέλεια κυκλικὴ τρύπα. Προσέχει δὲ νὰ φτιάχνη τοὺς κύκλους της στὴν ἐπιφάνεια τοῦ φύλλου, ποὺ ἀπέχει ἀπὸ τὴν κεντρικὴ «φλέβα» τοῦ φύλλου, τὴν πιὸ σκληρή, γιατὶ αὐτὸ θὰ τῆς ἔφερε μεγαλείτερη ἀντίστασι καὶ θὰ τὴν ἀνάγκαζε νὰ χασομερήση.

Ἐρωτᾶται ὅμως: Τί τὰ κάνει ἡ μέλισσα τὰ στρογγυλὰ κομματάκια ποὺ τὰ κόβει ἀπὸ τὸ φύλλο; Μόλις κόβει τὸ φύλλο, ἁρπάζει τὸ κομμένο κομματάκι μὲ τὰ σαγόνια της καὶ πετᾶ καὶ φεύγει. Καθὼς τὴν βλέπει μάλιστα κανεὶς σὲ τέτοιες στιγμές, ἔχει τὴν ἐντύπωσι ὅτι πετᾶ ἐπάνω σ᾽ ἕνα μικρό, πράσινο πιάτο! Ποῦ πηγαίνει ἡ μέλισσα; Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιφυλάσσεται ἡ δεύτερη ἔκπληξις. Ἡ μέλισσα τῆς τριανταφυλλιᾶς δὲν ζῆ ὅπως οἱ μέλισσες ποὺ παράγουν μέλι, σὲ μιὰ μεγάλη κοινωνία, στὴν κυψέλη. Εἶναι ἐρημίτις. Ζῆ μοναχή της. Χτίζει λοιπὸν τὴν μονοκατοικία της, ποὺ συνίσταται σ᾽ ἕνα μικρὸ πηγάδι ποὺ σκάβει ἐπὶ ἡμέρες ἐπίμονα μέσα στὴ γῆ. Ἐκεῖ μέσα μεταφέρει τὰ κομμάτια τῶν φύλλων ποὺ κόβει. Πρόκειται νὰ τὰ χρησιμοποιήση ὡς τροφή: Ὄχι! Τὰ χρησιμοποιεῖ ὡς οἰκοδομήσιμο ὕλη — γιὰ ταπετσαρία τῆς κατοικίας της. Στρώνει τὰ φύλλα τὸ ἕνα πλάϊ στὸ ἄλλο καὶ μετὰ τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο, ἐπάνω στὰ τοιχώματα τῆς ὑπόγειας κατοικίας της.

Μόλις τελειώση ἡ ἐπένδυσις τοῦ βάθους τῆς ὑπογείου κατοικίας της, ἡ μέλισσα γεννᾶ στὸ πρῶτο αὐτὸ διαμέρισμα τοῦ σπιτιοῦ της τὸ πρῶτό της αὐγό, κι᾽ ἐπὶ πλέον λίγο μέλι καὶ γῦριν λουλουδιῶν ὡς τροφὴ γιὰ τὴν νύμφη ποὺ θὰ βγῆ ἀργότερα ἀπὸ τὸ αὐγό της. Ὕστερα, μὲ πολλὰ κομματάκια φύλλα, ποὺ μεταφέρει ἀπὸ τὴν τριανταφυλλιά, ἡ μελισσομάνα σχηματίζει ἕνα διάμεσο τοίχωμα, τὸ ὁποῖο θὰ χωρίζη τὸ κατασκευασθὲν ἤδη δωμάτιο ἀπὸ τὸ νέο ποὺ θὰ κτίση. Κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπο προσθέτει στὴν ὑπόγεια κατοικία της πολλὰ δωμάτια. Τὸ καθένα εἶναι ἐπιμελῶς ἐνδεδυμένο καὶ στὸ καθένα φροντίζει νὰ ὑπάρχη τὸ ἀπαραίτητο ἀπόθεμα τροφῆς, ὑπολογιζομένης νὰ ἐπαρκέση ὡς τὴν στιγμὴ ποὺ ἀνεπτυγμένο πιὰ σὲ τέλειο ἔντομο τὸ παιδί της θὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ συντηρηθῆ μόνο του.

Θαν. Γιαν.



Γράμματα ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ "Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ"

Χαρισμένο στὸν Ἀρχηγό, ποὺ ἀπὸ μιὰ περικοπὴ ὁμιλίας Του στὸν Σύλλογο Γονέων ἔχω ἐμπνευσθῆ τὸ διήγημα αὐτό.

16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀγαπητή μου μητέρα,

Ἐφθάσαμε καλά. Τὸ μέρος εἶναι πολὺ ὡραῖο. Ἕνας θαυμάσιος συνδυασμὸς θάλασσας καὶ δάσους.

Οἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ Στρατοπέδου ἔκτακτες. Ὅλα καθαρὰ καὶ νοικοκυρεμένα.

Ἡ κυρία Εὐγενία μὲ ρώτησε γιὰ τὶς πρῶτες ἐντυπώσεις μου καὶ τῆς εἶπα πὼς εἶναι καλές.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τῆς ἔκρυψα κάτι, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κρύψω κι' ἀπὸ σᾶς: Μιὰ κάποια δυσάρεστη ἐντύπωσι ποὺ μοῦ προκαλεῖ ἡ συντροφιὰ τῶν ἄλλων κοριτσιῶν. Πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ; Φωνάζουν καὶ γελοῦν δυνατά, ἀστειεύονται ζωηρά, τρέχουν καὶ πηδοῦν ἐλεύθερα. Δὲν ἔχουν τρόπους. Φαίνονται πὼς εἶναι ἀπὸ κατώτερες τάξεις τὰ καϋμένα.

Ξέχασα νὰ σᾶς πῶ πὼς εἶναι μαζὶ κι' ἕνα ἀπὸ τὰ τρία κορίτσια, ἐκεῖνα ποὺ κάθονται στὸ ἀντικρυνό μας ὑπόγειο καὶ τὰ βλέπαμε συχνὰ νὰ πηγαίνουν στὴ δουλειά τους. Τὰ θυμᾶστε; Τὸ καταλαβαίνω πὼς θέλει νὰ μὲ πλησιάσῃ, μοῦ χαμογελᾷ ἀπὸ μακριά, μὰ ἐγὼ τὸ ἀποφεύγω μὲ τρόπο.

Σᾶς φιλῶ τὸ χέρι
Ἔφη.

17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀγαπημένη μου μητέρα,

Ἡ χθεσινή μου μέρα πέρασε καλά. Κουράστηκα λιγάκι, μ' ἔβαλαν στὴν ὁμάδα τῆς κουζίνας, κι' ἐγώ, ἀμάθητη καθὼς εἶμαι, δυσκολεύτηκα. Σκεφθῆτε πώς, κοντὰ στὰ ἄλλα, εἶχα νὰ πλύνω καὶ πιάτα!

Ὕστερα ὅμως περάσαμε ἀρκετὲς ὧρες στὸ ὕπαιθρο. Χάρηκα τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιο. Τί ὡραῖα ποὺ ἦταν, μαμά, κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, κοντὰ στὴ θάλασσα!

Ὅμως ἂν καὶ ἤμουνα μαζὶ μὲ τ' ἄλλα κορίτσια, δὲν ἔπιασα σχέσεις μὲ καμμιά. Δυσκολεύομαι νὰ βρῶ τῆς σειρᾶς μου. Θὰ ρωτήσω τὴν κυρία Εὐγενία.

Ἐκεῖνο τὸ κορίτσι τοῦ ὑπογείου μοῦ χαμογελᾷ ὁλοένα, ἀλλὰ δὲν τοῦ δίνω θάρρος.

Τὸ βράδυ κοιμήθηκα καλά. Βέβαια, δὲν μοῦ ἦταν εὐχάριστο νὰ πλαγιάσω στὸν ἴδιο κοιτῶνα μὲ τόσες ἄλλες, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικά. Ἦταν ὅμως τόσο δροσερὴ κι' εὐχάριστη ἡ ἀτμόσφαιρα, ποὺ κοιμήθηκα ἀμέσως. Κάποια στιγμή, ποὺ εἶχα μετακινηθῆ στὸ κρεββάτι, ξεσκεπάστηκα, τὄνοιωσα καὶ ξύπνησα· μὰ πρὶν προφτάσω νὰ τακτοποιηθῶ, μὲ πλησιάζει ἕνα κορίτσι, ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶχαν σειρὰ νὰ προσέχουν τὶς πλαγιασμένες, μὲ σκέπασε καὶ μοῦ ἔσιαξε τὰ σκεπάσματα. Σᾶς θυμήθηκα, μητέρα, ποὺ μοῦ κάνατε καὶ σεῖς τὸ ἴδιο κι' ἔνοιωσα μιὰ γλυκειὰ συγκίνησι. Μὰ ἔκαμα τὴν κοιμισμένη, γιὰ νὰ μὴν τὸ καταλάβῃ τὸ κορίτσι.

Σᾶς φιλῶ τὸ χέρι
Ἔφη.

18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μητέρα μου,

Πάλι κουράστηκα λιγάκι χθές. Σκούπισμα, ξεσκόνισμα, καθάρισμα στὶς πόρτες καὶ στὰ παράθυρα. Καὶ δὲν εἶναι μόνο ποὺ κουράζεται κανείς, ὅταν μάλιστα εἶναι ἀσυνήθιστος καὶ δὲν τὰ καταφέρνῃ, μὰ πειράζεται καὶ ἡ ἀξιοπρέπειά του. Οἱ ἄλλες εἶναι μαθημένες· νὰ δῆτε, μαμά, μὲ πόση προθυμία καὶ γρηγοράδα τὰ καταφέρνουν.

Μιὰ μικρὴ μονάχα, ποὺ εἶναι πολὺ ἀδύνατη ἡ καϋμένη, φάνηκε πὼς δὲν μποροῦσε· καὶ μὲ μιᾶς οἱ ἄλλες τὴν ἔβαλαν νὰ καθήσῃ καὶ δὲν τὴν ἄφηκαν νὰ ἐργασθῆ.

Κάποια στιγμή, πίσω ἀπὸ τὸ παράθυρο, φάνηκε τὸ κορίτσι τοῦ ὑπογείου.

— Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω; μὲ ρωτᾷ χαμογελῶντας. Θὰ κουράστηκες.

— Ὄχι, εὐχαριστῶ, δὲν κουράστηκα καθόλου, τῆς ἀπήντησα σοβαρά.

Ἔφυγε κατσουφιασμένη, σὰν λυπημένη, κι' ἐγὼ μετάνοιωσα ποὺ τῆς ἀποκρίθηκα αὐστηρά. Μὰ ν' ἀρχίσω μαζί της κουβέντες;

Σᾶς φιλῶ ἡ κόρη σας
Ἔφη.

20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μαμάκα μου,

Ἔλαβα τὸ γράμμα σας καὶ χάρηκα πολὺ γιὰ ὅσα μοῦ γράφετε. Ἔννοια σας, καὶ δὲν ξεχνῶ τὶς συμβουλές σας. Θὰ ἔχω ὑπομονή, νὰ εἶστε ἥσυχη, καὶ θὰ προσπαθήσω γρήγορα νὰ συνηθίσω.

Ἐνῷ τὸ διάβαζα, ἕνα κορίτσι, ποὺ καθόταν δίπλα μου, μὲ παρακολουθοῦσε.

— Εἶναι ἀπὸ τὴ μαμά σου;

— Μάλιστα.

— Ἡ δική μου δὲν ξέρει γράμματα καὶ δὲν μοῦ γράφει.

Καὶ σὲ λίγο, χωρὶς νὰ τὴ ρωτήσω:

— Κι' οὔτε μπαμπᾶ ἔχω, γιὰ νὰ μοῦ γράφῃ ἐκεῖνος. Ἐσύ;

Ἀναγκάστηκα νὰ τῆς ἀπαντήσω:

— Κι' ἐγὼ δὲν ἔχω.

— Τί κρίμα, ἔ; Μὰ ἡ μαμά σου δὲν ξενοδουλεύει βέβαια. Ἡ δική μου εἶναι πλύστρα. Καὶ κουράζεται πολὺ ἡ καϋμένη. Τί νὰ τῆς κάμῃ ἡ δική μου βοήθεια;

— Ἐργάζεσθε;

— Καὶ βέβαια ἐργάζομαι. Πῶς θὰ τὰ βολεύαμε ἀλλοιώτικα; Δουλεύω σὲ βιβλιοδετεῖο. Μικροπράματα βέβαια ἀκόμα, μὰ σιγὰ-σιγὰ θὰ βγάζω ἀρκετά, ποὺ νὰ τὴ γλυτώσω ἀπὸ τὴ σκάφη.

Κι' ἔμεινε σιωπηλή, κυττάζοντας τὴ θάλασσα. Πόσο τὴ λυπήθηκα, μαμά μου, πόσο τὴ συμπάθησα, ποὺ δούλευε γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὴ μητέρα της καὶ νὰ τὴ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴ βαρειὰ δουλειά!

— Πῶς σᾶς λένε; τὴ ρώτησα.

— Ἄννα. Καὶ σένα;

— Ἔφη.

— Τί ὡραῖο ὄνομα! Θέλεις νὰ πιάσουμε φιλία, Ἔφη;

— Ναί.

Σηκώθηκε χαρούμενη, μ' ἀγκάλιασε καὶ μὲ φίλησε. Μαμά, νὰ εἶστε βέβαιη πὼς εἶναι καλὸ κορίτσι. Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι καλὸ κορίτσι.

Σᾶς γλυκοφιλῶ
Ἔφη.

21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μητέρα μου ἀγαπημένη,

Χθὲς ἤμουν πάλι στὴν ὁμάδα τῆς καθαριότητος. Ἔπειτα ἀπὸ τὸ σκούπισμα καὶ τὸ ξεσκόνισμα, ἀρχίσαμε νὰ πλένουμε τὰ τζάμια. Δίπλα μου ἦταν κι' ἕνα κορίτσι, ἀπὸ τὰ ἴδια ποὺ ἤμαστε μαζὶ στὴν ὁμάδα τῆς κουζίνας. Εἶδε πὼς δὲν ἤξερα νὰ τὰ πλένω κι' ἄρχισε νὰ μοῦ δείχνῃ.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ πέρασε τὸ κορίτσι τοῦ ὑπογείου.

— Νὰ σὲ βοηθήσω; μὲ ρώτησε καὶ πάλι, πάντα χαμογελαστά.

Πρόσεξα τὰ μάτια της, ποὺ ἦταν γεμᾶτα καλωσύνη.

— Μὰ μοῦ δείχνει τὸ κορίτσι ἀπὸ δῶ, τῆς εἶπα, καὶ θὰ τὰ καταφέρω.

Μὰ ἐκείνη πῆρε μιὰ παλιὰ ἐφημερίδα, τὴν ἔβρεξε στὸ νερὸ κι' ἄρχισε νὰ πλένῃ τὸ ἴδιο τζάμι δίπλα μου! Ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα τὴ δουλειά μου, μὰ ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ ἔτριβα τὸ τζάμι, ἔσπασε κι' ἄνοιξε μιὰ μεγάλη τρύπα. Ἔνοιωσα τὸ αἷμα ν' ἀνεβαίνῃ στὸ κεφάλι μου. Ἤθελα νὰ κλάψω. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ εἶδα τὸ χέρι τοῦ κοριτσιοῦ τοῦ ὑπογείου νὰ πλησιάζῃ στὴν τρύπα τοῦ τζαμιοῦ καὶ νὰ σπρώχνῃ καὶ νὰ ρίχνῃ χάμω κάποια ραγισμένα κομμάτια ποὺ δὲν εἶχαν πέσει μαζὶ μὲ τὰ πρῶτα.

— Πάει, τὄσπασα! φώναξε. Τί στενοχωριέσαι ἐσύ; μοῦ λέει. Ἐγὼ δὲν τὄσπασα;

Ἔμεινα ἔκπληκτη.

— Μὰ πῶς; Ἀφοῦ τὄσπασα ἐγώ;

— Ἐσύ; εἶπε γελῶντας. Λάθος ἔχεις. Δὲν ρωτᾶς καὶ τὴ Στάσα;

— Βέβαια, τὸ εἶδα κι' ἐγώ, λέει ἡ Στάσα. Ἡ Κατίνα τὄσπασε. Ἄδικα στενοχωριέσαι.

Μαμάκα μου, εἴδατε τί καλὰ κορίτσια; Εἶπαν καὶ τὰ δυὸ ψέματα κι' ἐπῆραν ἀπάνω τους τὸ βάρος τῆς δικῆς μου ζημιᾶς, γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθῶ.

'Απ' αὐτὴ τὴν ὥρα, μαμά, δὲν μὲ πειράζει νὰ πλένω τζάμια, δὲν μὲ πειράζει καμμιὰ δουλειά. Κι' ἀγαπῶ αὐτὰ τὰ κορίτσια. 'Η μιὰ λέγεται Στάσα κι' ἡ ἄλλη Κατίνα.

Σὲ φιλῶ γλυκὰ
ἡ κόρη σας
Ἔφη.

23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

'Αγαπημένη μου μαμά,

Καλὰ μοῦ τὸ γράψατε πὼς θὰ συνηθίσω. Ἔχω κι' ὅλας συνηθίσει. Ἔμαθα ὅλες τὶς δουλειὲς καὶ τὶς κάνω μιὰ χαρά. Νὰ μὲ δῆτε τί καλὰ ποῦ σερβίρω, ἀκόμα καὶ ποὺ μαγειρεύω! Ὅταν θὰ γυρίσω, θὰ σᾶς ψήνω συχνὰ ἀπὸ τὰ φαγητὰ ποὺ ἔμαθα καὶ θὰ μὲ θαυμάσετε!

Καὶ πόσα ἄλλα πράματα ἔχω μάθει, μαμά! Ξέχασα νὰ σᾶς γράψω πὼς κάθε μέρα ἔχουμε μαθήματα, οἰκοκυρικά, νοσοκομειακά, ὑγιεινή, ἀεράμυνα, γυμναστικὴ καὶ ἄλλα. Καὶ νὰ σᾶς πῶ κι' ἕνα ἄλλο: τώρα ποὺ ἔχω τόσες φίλες — εἴμαστε πάντα μαζὶ μὲ τὴν Κατίνα, τὴν Ἄννα καὶ τὴ Στάσα — ὅλα πιὰ μοῦ φαίνονται εὔκολα κι' εὐχάριστα. Κι' οἱ δουλειὲς καὶ τὰ μαθήματα.

Καὶ ξέρετε τί μὲ ξαφνιάζει, μαμά; Νόμιζα πὼς οἱ νέες μου φίλες θὰ μὲ χρειάζονταν νὰ τὶς βοηθῶ τοὐλάχιστο στὰ μαθήματα. Οἱ περισσότερες δὲν ἔχουν τελειώσει οὔτε τὸ δημοτικό! Κι' ἤθελα τόσο πολὺ νὰ μπορέσω νὰ τοὺς ἀνταποδώσω τὴ βοήθεια ποὺ μοῦδωσαν στὶς διάφορες ἐργασίες. Ὅμως δὲν μὲ χρειάζονται σὲ τίποτε. Ἔχουν μιὰν ἀντίληψι, μιὰν εὐκολία νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ ἐκφράζωνται!

Σᾶς φιλῶ πολὺ-πολὺ
Ἔφη.

25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

'Αγαπημένη μου μητέρα,

Δὲν προφταίνω νὰ σᾶς τὰ γράφω ὅλα. Τὰ περισσότερα μοῦ ξεφεύγουν καὶ θὰ σᾶς τὰ λέω σιγὰ-σιγὰ ὅταν θὰ γυρίσω. Ἔτσι μοῦ ξέφυγε νὰ σᾶς πῶ, πὼς μαθαίνω κολύμπι, ἢ καλύτερα πὼς ἔμαθα κι' ὅλας. Μοῦ τὅμαθαν οἱ νέες μου φίλες. Τί πρόθυμες, τί καλὲς ποὺ εἶναι πάντα, μαμάκα μου. Ἔπρεπε νὰ τὶς βλέπατε πῶς θυσίαζαν τὸ κολύμπι τους, τὰ παιγνίδια τους, γιὰ νὰ προσπαθοῦν νὰ μὲ μάθουν ἐμένα νὰ κολυμπῶ, πόσο κοπιάζουν γι' αὐτό!

Χτὲς μοῦ συνέβη κι' ἕνα ἐπεισόδιο. 'Εκεῖ ποὺ κολυμποῦσα, χτύπησα τὸ πόδι μου σ' ἕνα βραχάκι. 'Αμέσως οἱ φίλες μου μ' ἔβγαλαν ἔξω, ἡ Στάσα ἔμεινε κοντά μου κι' ἡ Κατίνα μαζὶ μὲ τὴν Ἄννα ἔτρεξαν στὸ φαρμακεῖο. Τὴν ἴδια στιγμὴ κι' ἄλλα πολλὰ κορίτσια μὲ τριγύρισαν καὶ δὲν ἤξεραν πῶς νὰ μὲ παρηγορήσουν καὶ νὰ μὲ περιποιηθοῦν. Ἄλλες κάθησαν χάμω καὶ κρατοῦσαν ψηλὰ τὸ πόδι μου γιὰ νὰ σταματήσουν τὸ αἷμα, ἄλλες ἔφερναν νερὸ τῆς θάλασσας καὶ μοῦ τὄπλεναν. Καὶ μιὰ κύτταξε μὲ προσοχὴ τὸ γδάρσιμο καὶ εἶπε: «Καλὲ αὐτὴ πληγώθηκε γιὰ καλὰ καὶ πρέπει νὰ τὴν πᾶμε στὸ φαρμακεῖο». Καὶ μὲ μιᾶς μὲ πῆραν στὰ χέρια τους καὶ μ' ἔφερναν μὲ προσοχὴ στὸ φαρμακεῖο. 'Η Στάσα ἀκολουθοῦσε ταραγμένη κι' ἀνήσυχη.

Σὲ λίγο στὸ φαρμακεῖο μοῦκαναν ἕνα σωρὸ περιποιήσεις. Εὐτυχῶς δὲν ἦταν καθόλου σοβαρό, ἕνα ἁπλὸ γδάρσιμο, μὰ τὰ κορίτσια ἀπόξω δὲν ἐννοοῦσαν νὰ φύγουν πρὶν νὰ μὲ δοῦν καὶ νὰ μάθουν πὼς εἶμαι καλά. Κι' ἐγὼ ἔνοιωθα μέσα μου μιὰ τρυφερὴ συγκίνησι κι' ἀναρωτιόμουν: μὰ εἶναι λοιπὸν καὶ τἄλλα κορίτσια τόσο καλά; Εἶναι ὅλα τόσο καλά;

Τώρα, μητέρα μου, εἶμαι ἐντελῶς καλὰ καὶ σᾶς φιλῶ.

Ἔφη.

26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μητέρα μου ἀγαπημένη,

Χθὲς ἔκλαψα — δὲν μπορῶ, δὲν θέλω νὰ σᾶς τὸ κρύψω. Μὰ τὸ κλάμα μου μὲ παρηγόρησε καὶ μ' ἀνακούφισε. 'Ακοῦστε τί εἶχε συμβῆ.

Εἴχαμε πάει σ' ἐκδρομή. Αὐτὴ τὴ φορὰ λιγάκι πιὸ μακρυά. Ὄχι πὼς κουράστηκα. Μὰ ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι τὸ ἀδύνατο, ποὺ σᾶς ξανάγραψα γι' αὐτὸ — τὸ λένε Μάρω — δὲν μποροῦσε τὸ καϋμένο νὰ βαστάξῃ στὴν πεζοπορία. Κουράστηκε. Τὸ προσέξαμε. 'Εγὼ ἄρχισα νὰ τοῦ λέω λόγια ἐνθαρρυντικά, πὼς λίγο ἀκόμα κι' ἐφτάσαμε, πὼς δὲν ντρέπεται νὰ κουράζεται κοτζὰ μου κορίτσι κι' ἄλλα τέτοια. Μὰ ἐνῷ ἐγὼ τὸ παρηγοροῦσα μὲ λόγια, μιὰ ἄλλη τὸ σήκωσε ἀπάνω, τὸ φόρτωσε στὴν πλάτη της κι' ἐξακολούθησε τὸ δρόμο της. Ὕστερα τὸ πῆρε μιὰ ἄλλη, ἔπειτα πάλι κάποια ἄλλη, ὥσπου ἔτσι, ἀπὸ πλάτη σὲ πλάτη, ἡ Μάρω ἔφτασε στὸ τέρμα ξεκούραστη.



Μὴ στενοχωριέσαι, ἐγὼ τὄσπασα... μοῦ εἶπε ἡ Στάσα.

Ἄχ, μητέρα μου, γιατὶ νὰ μὴν τὸ σκεφτῶ ἐγὼ αὐτό; Κι' ὅταν τὸ σκέφτηκε μιὰ ἄλλη, γιατὶ κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες, νὰ μὴν τὴ σηκώσω τὴν κουρασμένη Μάρω; Πῶς δὲν τὄκαμα; Πῶς δὲν τὸ σκέφτηκα;

Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτό μου σφάλμα. Μὰ τὸ ἄλλο, τὸ χειρότερο, τὸ ἔκαμα ἀργότερα. 'Εκεῖ ποὺ φτάσαμε, ἦρθαν σὲ λίγο κάτι μικροπωλητές, ποὺ πουλοῦσαν διάφορα πράματα: κουλούρια, σταφύλια, καραμέλλες κι' ἄλλα. Ὅλες ἀγοράσαμε ἀπὸ κάτι καὶ τὰ τρώγαμε, ἄλλες μαζὶ κι' ἄλλες χωριστά. 'Η μικρούλα ἡ Μάρω δὲν εἶχε πάρει τίποτε, καὶ τῆς δίναμε ἐμεῖς ἀπὸ κάτι. Μὰ κάτι ἄλλα κορίτσια παρακάτω ἔβαλαν ὅλες ἀπὸ λίγα λεπτά, ἀγόρασαν ἕνα σωρὸ πράματα καὶ τἄδωσαν τῆς Μάρως, ποὺ ἔμπηξε χαρούμενες φωνές.

Μοῦ ἦρθε νὰ κλάψω. Εἶχα τὰ περισσότερα λεφτὰ ἀπ' ὅλες. Κι' ὅμως δὲν σκέφτηκα ν' ἀγοράσω τίποτε γιὰ τὴ μικρὴ Μάρω. Κι' ἐνῷ οἱ ἄλλες ἔδιναν γι' αὐτὴν ἀπὸ τὰ ὑστερήματά τους, ἐγὼ τῆς πέταξα μόνο ψίχουλα ἀπὸ τὰ τόσα πράματα ποὺ ἀγόρασα!

Ντράπηκα φοβερά. Ἔνοιωσα μιὰ φριχτὴ ταπείνωσι. 'Αποτραβήχτηκα σὲ κάποιο ἀπόμερο μέρος κι' ἄδειασα τὸ πορτοφόλι μου στὰ χαμόκλαδα κάποιου θάμνου. Καὶ τὴ νύχτα, στὸ κρεβάτι, ἔκρυψα τὸ πρόσωπό μου στὸ μαξηλάρι κι' ἔκλαψα πολύ.

Φιλῶ ἄπειρες φορὲς τὸ χέρι σας, μαμάκα μου,

Ἔφη.

27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μητερούλα μου,

Τί χαρὰ εἶχα σήμερα, τί χαρά! 'Η Κατίνα ἔγινε βαθμοφόρος! Εἶμαι ἀληθινὰ περήφανη, ἀληθινὰ εὐτυχισμένη. Τῆς ἄξιζε τόσο πολύ! Ὅλη τὴν ὥρα τὴν ἀγκαλιάζω καὶ τὴ φιλῶ. Κι' ἐκείνη κλαίει! Πόσο εἶναι πάντα εὐγενική! Καὶ τὴν ἀγαπῶ τόσο!...

Καὶ νὰ σᾶς πῶ κάτι, μαμά; Ἂν ἦταν στὸ χέρι μου, θἄκανα τώρα ἀμέσως βαθμοφόρους καὶ τὴν Ἄννα καὶ τὴ Στάσα, κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες ἀπὸ τὰ καλὰ κι' εὐγενικὰ αὐτὰ κορίτσια ποὺ γνώρισα ἐδῶ.

Μαμάκα, νὰ τὰ σχίσετε ἐκεῖνα τὰ ἐλεεινὰ γράμματα ποὺ σᾶς ἔστειλα στὴν ἀρχὴ καὶ σᾶς μιλοῦσα γιὰ κατώτερα κορίτσια. Πόσο ντρέπομαι γι' αὐτὰ ποὺ σᾶς ἔγραψα! Μὰ δὲν τἄξερα, τί κρῖμα ποὺ δὲν τἄξερα! Τώρα ὅμως ποὺ τἄμαθα, τώρα ποὺ τὰ ξέρω πιὰ καλά, σᾶς τὸ λέω καθαρὰ καὶ νὰ τὸ πιστέψετε, μαμά: δὲν εἶναι καθόλου «κατώτερα», δὲν ἔχουν καμμιὰ διαφορὰ ἀπὸ μᾶς, κι' ἂς μᾶς λένε «τῶν ἀνωτέρων τάξεων». Πολλὲς φορὲς μάλιστα εἶναι κι' ἀνώτερά μας, καὶ στὴ σκέψι καὶ στὴν ψυχή. Ἔχουν ζήσει πιὸ πολὺ ἀπὸ μᾶς, ἔχουν πονέσει πιὸ πολὺ κι' ἡ σκέψι τους ἔχει ἀκονιστῆ περισσότερο, κι' ἡ ψυχή τους ἔχει γίνει πιὸ εὐκίνητη, πιὸ εὐγενική.

Ὅταν θὰ γυρίσω, μητέρα, αὐτὲς θὰ εἶναι οἱ καλύτερές μου φίλες. Κι' ἡ Στάσα, κι' ἡ Ἄννα, ἀκόμα κι' ἡ μικρούλα ἡ Μάρω κι' ἄλλες καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλες ἡ Κατίνα. Θὰ τὶς φέρνω τακτικὰ στὸ σπίτι. Θὰ πηγαίνω στὰ δικά τους. Θὰ βγαίνω ἔξω μαζί τους. Κράτησα ξεχωριστὰ τὴ διεύθυνσι τῆς Μάρως, γιὰ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ δῆτε ἐσεῖς ἡ ἴδια τὴ μάνα της καὶ νὰ κάμετε ὅ,τι μπορεῖτε γι' αὐτὸ τὸ παιδί. Πόσο εὐτυχισμένη θὰ εἶμαι!

Μαμά μου, καλὴν ἀντάμωσι. Νὰ τὸ ξέρετε ἀπὸ τώρα: μὲ στείλατε ἐδῶ γιὰ νὰ δυναμώσω. 'Εκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτό, ἔγινε καὶ κάτι σπουδαιότερο, μαμά μου: Ἔγινα καλύτερη, πολὺ καλύτερη.

Σᾶς φιλῶ χίλιες φορὲς
'Η Ἔφη σας.

Μελῆς Νικολαΐδης

Ο ΙΞΟΣ ΚΙ' Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

Ο ἰξός, ἢ τὸ λεγόμενο «γκί», μὲ τὸ ὁποῖο στολίζομε τὰ σπίτια μας στὶς ἑορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἔχει πολὺ παλαιὰ τὴν ἱστορία του. Εἶναι ἀλήθεια χαριτωμένος ὁ παράσιτος αὐτὸς θάμνος μὲ τὸ παράξενο φύλλωμά του καὶ τὰ σὰν μαργαριτάρια λουλούδια του. Τὸ βρίσκουν συνήθως στοὺς κλώνους τῶν ἐλάτων, τῆς βαλανιδιᾶς, τῆς μηλιᾶς καὶ μερικῶν ἄλλων δένδρων. Ἴσως ἐπειδὴ φουντώνει καὶ ἀνθίζει μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνος, τότε ποὺ τὰ δένδρα εἶναι ἀπογυμνωμένα ἀπὸ τὰ φύλλα των, ἴσως γι' αὐτὸ νὰ θεωρήθηκε ὡς φυτὸν ἱερό, ἰδίως στὶς Σκανδιναυϊκὲς χῶρες καὶ στὴν ἀρχαία Γαλατία. Οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἱ Δρυΐδαι, τοῦ ἀπόδιδαν θαυματουργὸ θεραπευτικὴ δύναμι, ὁ δὲ Πλίνιος τὸν ὠνόμαζε «Πανάκεια».

Τὴν πρώτη ἡμέρα τοῦ Νέου Ἔτους γινόταν ὁλόκληρη ἱεροτελεστία γιὰ τὴν κοπὴ τοῦ ἰξοῦ. Ὁ λαὸς συγκεντρωνόταν γύρω στὴν γέρικη βαλανιδιά, ποὺ ἔφερε τὸ περήφανο φυτό, ποὺ δὲν καταδέχεται νὰ φυτρώσῃ στὴ γῆ, διαλέγει δὲ τοὺς κλώνους τῶν δένδρων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπορροφᾷ τὸν χυμὸ γιὰ τὴν ἀνάπτυξί του. Σὲ λίγο, ἐρχόταν ἡ ἐπίσημος πομπὴ μὲ τοὺς ἱππεῖς μπροστά, τοὺς πολεμιστὰς μὲ τὸν παράξενο ὁπλισμὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀκολουθοῦσαν τὰ ἅρματα μὲ τὰ γενναῖα παλληκάρια, οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου, κατόπιν οἱ νεαροὶ σπουδασταί, οἱ τρουβαδοῦροι καὶ τέλος οἱ λευκοφορεμένοι ἱερεῖς μὲ τὸν Μεγάλο Ποντίφικα ἐπὶ κεφαλῆς. Σεβάσμιος κι' ἐπιβλητικὸς μὲ τὰ κάτασπρα μαλλιὰ καὶ γένεια του, προχωρεῖ ἀργὰ πρὸς τὸν ἀνοιχτὸ χῶρο μπροστὰ στὸ ἱερὸ δένδρο. Ὁ λαὸς περιμένει μὲ ἀγωνία ἐνῷ τὸ βλέμμα τοῦ γέροντα ἐρευνᾷ ἐξεταστικὰ τοὺς κλώνους, ὅπου φύεται ὁ ἰξός. Ταυτοχρόνως ἀρχίζει ἡ ψαλμωδία ποὺ ὑμνεῖ τὸ θεῖον δῶρον, τὸ ὁποῖο θὰ φυλάξῃ τὸν λαὸ ἀπὸ κάθε ἀρρώστια καὶ κακό.



Τότε, ἕνα νεαρὸς ἱερεύς, ἐφωδιασμένος μ' ἕνα μικρὸ χρυσὸ δρεπάνι, ἀνεβαίνει τὶς σχοινένιες σκάλες ποὺ ἔχουν προσδεθῆ ἐκ τῶν προτέρων στοὺς κλώνους τοῦ δένδρου. Κάτω, τέσσερες ἄλλοι Δρυΐδαι περιμένουν νὰ δεχθοῦν τὸ ἱερὸ φυτὸν μέσα στὸ λευκὸ ὕφασμα ποὺ κρατοῦν τεντωμένο. Ὁ κόσμος παρακολουθεῖ μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπο μὴ τυχὸν πέσῃ χάμω ὁ ἰξὸς καὶ τότε, ἀλλοίμονον, ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ κακὰ θὰ ἐνσκήψουν στὴ χώρα τους. Μέσα στὴν ἐπιβλητικὴ σιγή, ὁ ἀρχιερεὺς δίνει τὴν εὐλογία του, τὸ χρυσὸ δρεπάνι ἐκτελεῖ τὸ ἔργον του, ὁ ἱερὸς θάμνος κόπτεται, κατρακυλᾷ ἀπὸ κλῶνο σὲ κλῶνο καὶ τέλος τὸν δέχεται τὸ ἁπλωμένο σεντόνι. Τότε, τὸ πλῆθος ξεσπᾷ σὲ φωνὲς χαρᾶς. Τὸ ἱερὸ φυτὸ δὲν ἄγγιξε τὴν γῆ καὶ αὐτὸς εἶναι καλὸς οἰωνός. Ἀμέσως, δύο βοηθοὶ πλησιάζουν σέρνοντας δύο νεαροὺς λευκοὺς ταύρους ποὺ δὲν ἔχουν γνωρίσει ποτὲ τὸν ζυγό, τὰ ζῶα θυσιάζονται καὶ μέσα στὰ ἀχνίζοντα σπλάγχνα τους οἱ ἱερεῖς διαβάζουν τὴν θεία βούλησι. Οἱ οἰωνοὶ εἶναι καλοὶ καὶ νέες φωνὲς χαρᾶς ὑποδέχονται τὸ εὐχάριστο ἄγγελμα.

Αὐτὴ ἦταν ἄλλοτε ἡ ἱεροτελεστία τῶν Δρυΐδῶν. Σήμερα, στὶς βόρειες χῶρες, ὁ ἰξὸς ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῆται, ἂν ὄχι ὡς ἱερὸ φυτόν, πάντως ὅμως ὡς σύμβολον χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Στὰ σπίτια, ἕνας κλῶνος ἰξοῦ εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ τὸν γιορτασμὸ τῶν Χριστουγέννων. Πρέπει ὅμως νὰ κρεμιέται ψηλὰ καὶ ποτὲ νὰ μὴ τοποθετῆται μέσα σὲ δοχεῖα.

Τὸ ἔθιμο αὐτό, ἐντελῶς ξενικό, ἔγινε τώρα τῆς μόδας καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Ο ΠΥΡΕΤΟΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Κάθε φυτό, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, ἔχει μιὰν ἰδιαίτερη ἐσωτερικὴ θερμοκρασία, ποὺ ἀνεβαίνει ἢ κατεβαίνει ὅταν εἶναι ἄρρωστο. Μὲ ἄλλους λόγους παθαίνουν καὶ τὰ φυτὰ πυρετό.

Ὁ Ἑλβετὸς βοτανολόγος Ἐρνέστος Γκάουμαν κατεσκεύασε τελευταίως ἕνα πολὺ εὐαίσθητο μηχάνημα, μὲ τὸ ὁποῖον κατορθώνει νὰ μετράῃ τὴν θερμοκρασία τῶν φυτῶν καὶ τὶς διακυμάνσεις της. Ἔτσι ἐξακρίβωσε ὅτι τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῆς θερμοκρασίας τῶν φυτῶν γίνεται σὲ δύο περιστάσεις: Πρῶτον ὅταν τὸ φυτὸ εἶναι ἄρρωστο, καὶ δεύτερο ὅταν ἀλλάξῃ περιβάλλον, ὅταν δηλαδὴ τὸ μεταφέρουμε σὲ ἄλλο μέρος ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἐμεγάλωσε.

Γιὰ τὰ πειράματα τὰ ὁποῖα ἔκαμε ὁ Γκάουμαν καταλληλότερη ἀπεδείχθη ἡ πατάτα, ἡ θερμοκρασία τῆς ὁποίας ἀνεβοκατεβαίνει μὲ τὸ παραμικρό. Καὶ ὁ Γκάουμαν, μὲ τὴν χρησιμοποίησιν εἰδικῶν θερμομέτρων, γαλβανομέτρων καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων ἰδικῆς του εὑρέσεως, κατώρθωσε νὰ παρακολουθήσῃ ὅλες αὐτὲς τὶς μεταβολές. Ἔτσι ἐξακρίβωσε ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ θερμοκρασία τῆς πατάτας εἶναι πάντα λίγο ἀνώτερη ἀπὸ τὴν θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος.

Ἀρκεῖ ὅμως τὸ παραμικρὸ γιὰ νὰ μεταβληθῇ ἡ θερμοκρασία αὐτή. Ὅταν λόγου χάριν ξύσῃ κανεὶς μὲ τὸ νύχι του τὸ φλοῦδι τῆς πατάτας, ἡ θερμοκρασία γύρω ἀπὸ τὴν πληγὴν αὐξάνει κατὰ ἕξη ἕως ἑπτὰ χιλιοστὰ τοῦ βαθμοῦ, καὶ μένει ἐκεῖ μέχρις ὅτου ἡ πληγὴ ἀρχίσῃ νὰ ἐπουλώνεται. Ἡ ὕψωσις αὐτὴ τῆς θερμοκρασίας εἶναι βέβαια ἀσήμαντη. Ἂν ὅμως λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κανονικὴ θερμοκρασία τῆς πατάτας εἶναι 0.005 βαθμοί, θὰ ἰδῆτε ἀμέσως ὅτι ὁ πυρετὸς ἀντιπροσωπεύει 14 ἕως 15 φορὲς τὴν κανονικὴ θερμοκρασία. Ἂν δηλαδὴ συνέβαινε τὸ ἴδιο στὴ θερμοκρασία τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἀρρωσταίνῃ θὰ εἴχαμε πυρετὸ 431 ἕως 511 βαθμῶν, ἀφοῦ ἡ κανονικὴ θερμοκρασία τοῦ αἵματός μας εἶναι περίπου 36,5 βαθμῶν.

Περιεργότερες ἀκόμη παρατηρήσεις ἔκαμε ὁ βοτανολόγος αὐτός, μολύνοντας τὴν πληγὴ τῆς πατάτας μὲ ἕνα μικρόβιο. Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι, ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες ἡ θερμοκρασία τῆς πατάτας ἀνεβαίνει τριάντα καὶ τριανταπέντε φορὲς παραπάνω ἀπὸ τὴν κανονική. Ἂν πάρουμε τὴν ἴδιαν ἀναλογία στὸν ἄνθρωπον, θὰ εἴχαμε πυρετὸ ἀπὸ 1095 ἕως 1277 βαθμούς!



Ἡ πατάτα, ὅπως κάθε ζωντανὸς ὀργανισμός, ἔχει ἀμυντικὰ μέσα γιὰ νὰ προστατεύεται ἀπὸ παντὸς εἴδους μολύνσεις. Καὶ τὰ ἀμυντικὰ αὐτὰ μέσα συγκεντρώνονται πάντα εἰς τὸ σημεῖο ὅπου παρουσιάζεται ὁ κίνδυνος. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἐνῷ στοὺς ἀνθρώπους ἡ ὕψωσις τῆς θερμοκρασίας στὸν πυρετὸ εἶναι ἡ ἴδια σὲ ὅλο τὸ σῶμα, εἰς τὰ φυτὰ ἡ θερμοκρασία ἀνεβαίνει μόνο στὰ μέρη ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ἀνάγκη νὰ προστατευθοῦν ἀπὸ κάποια προσβολή.

Ἀξιωσημείωτη εἶναι ἀκόμη ἡ παρατήρησις τὴν ὁποίαν ἔκαμε ἕνας ἄλλος βοτανολόγος, ὁ Ντράβερτς: ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν φυτῶν συνοδεύεται πάντα ἀπὸ μίαν αὔξησι τῆς θερμοκρασίας στὰ μέρη της ἀναπτύξεως, ἐνῷ τὰ μέρη ποὺ βρίσκονται ἐν ἀναπαύσει διατηροῦν τὴν ἴδια, ὁμαλὴ θερμοκρασία. Ὑπάρχουν καὶ φυτὰ ποὺ παρουσιάζουν τὸ φαινόμενον αὐτὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀνθίζουν.

Εἶναι ζωτικὲς δυνάμεις ἀνεπαίσθητες, ποὺ μᾶς φανερώνουν ἐν τούτοις ὅτι καὶ τὰ φυτὰ ζοῦνε, αἰσθάνονται καὶ ὑποφέρουν, ὅπως καὶ κάθε ζωντανὴ ὕπαρξις ποὺ βρίσκεται στὸν κόσμο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

— Μία ἀρχαία κρήνη, ποὺ λέγεται «βρύση τῶν δακρύων» καὶ κατεσκευάσθη ἀπὸ ἕνα Τάταρον πρίγκηπα εἰς τὴν Κριμαίαν, ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα ἄγαλμα γυναικός, ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ὁποίας στάζει κάθε λεπτὸ μία σταγόνα νερό. Τὸ ἄγαλμα αὐτὸ ἀνηγέρθη εἰς ἀνάμνησιν τῆς συζύγου αὐτοῦ τοῦ πρίγκηπος.

★

— Τὰ κύματα τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ διαβιβρώσκουν συνεχῶς τὰς δυτικὰς ἀκτὰς τῆς Ἀγγλίας. Κάθε αἰῶνα περίπου, εἴκοσι χωριά, εὑρισκόμενα πλησίον τῶν ἀκτῶν, καταστρέφονται ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν κυμάτων.

★

— Ἕνα φορτηγὸν ἀτμόπλοιον 7.500 τόννων καταναλίσκει περὶ τοὺς 400 τόννους ἀκαθάρτου πετρελαίου διὰ νὰ κάμῃ τὸν διάπλουν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν Ἀμερικήν. Τὰ μεγάλα ὅμως ὑπερωκεάνεια καταναλίσκουν περὶ τοὺς 5.000 τόννους.

★

— Κάθε χρόνο εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας περὶ τὰ τέσσερα ἑκατομμύρια ἐπιστολαὶ καὶ δελτάρια δὲν φθάνουν εἰς τὸν προορισμόν των, λόγῳ ἐσφαλμένης ἢ ἐλλιποῦς διευθύνσεως. Οἱ ἀφηρημένοι αὐτοὶ ἀποστολεῖς σπαταλοῦν ἀδίκως περὶ τὰ 300.000 δολλάρια.

★

— Εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας εὑρίσκονται περὶ τὰ 25 ἑκατομμύρια σκυλιά. Μόνον ἡ Ν. Ὑόρκη ἔχει 450.000. Κατ' ἔτος εἰς ὅλην τὴν χώραν δαπανῶνται περὶ τὰ δέκα ἑκατομμύρια φράγκων διὰ τὴν ἀγορὰν τροφίμων τῶν πιστῶν φίλων τοῦ ἀνθρώπου.

★

— Κατὰ τοὺς πρώτους τέσσαρας μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους εἰς τὸ Λονδῖνον ἐφονεύθησαν 238 ἄνθρωποι ἀπὸ διάφορα τροχοφόρα καὶ ἐτραυματίσθησαν 11.989.

★

— Εἰς τὰ 1918 ἡ Παλαιστίνη εἶχε περὶ τοὺς 600.000 Ἄραβας καὶ 53.000 Ἑβραίους. Σήμερον οἱ Ἄραβες ἀνέρχονται εἰς 900.000 καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἰς 500.000.

★

— Μία πόλις τοῦ Μεξικοῦ ἔχει τὸ ἑξῆς περίεργον ὄνομα: Παρραμανταμανακουτιριμικουάρο.

★

— Μία τηλεφωνικὴ συσκευή, ἡ ὁποία τὸ 1918 ἐζύγιζε περὶ τὰ ὀκτὼ χιλιόγραμμα, σήμερα δὲν ὑπερβαίνει τὰ δύο.



ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ



Ἡ κατάρα τῆς Μάνας*

Μιὰ φορὰ ἦτανε ἕνας βασιλιᾶς, — σὰ νὰ ποῦμε στὴν Ἀθήνα, — κι' ὁ βασιλιᾶς αὐτὸς εἶχε στὸ κορμί του λέπρα, μὰ τόσο πολὺ κακὴ λέπρα, ποὺ κανένας γιατρὸς δὲ μποροῦσε νὰ τοῦ τὴ γιατρέψη. Τότενες, νάσου καὶ παρουσιάσθηκε στὴν πόρτα τοῦ παλατιοῦ ἕνας κακομοίρης, ἕνας παλιάνθρωπος, ποὺ συχαινόσουνα νὰ φτύσης ἀπάνω του· αὐτὸς τὸ λοιπὸν ὁ παλιάνθρωπος λέει: — Θέλω νὰ 'δῶ τὸ βασιλιᾶ.

— Βρὲ φύγε, τοῦ λένε οἱ ἄνθρωποι τοῦ παλατιοῦ, ποὺ θὰ δῆς ἐσὺ τὸ βασιλιᾶ, ποὺ εἶναι στὸ ἀμὴν νὰ πεθάνη.

— Μά, λέει, θέλω νὰ τὸν 'δῶ, νὰ τοῦ πῶ πὼς ξέρω ἕνα γιατρικὸ γιὰ τὴν ἀρρώστεια του, ἕνα κι' ἕνα.

— Βρὲ ἄιντε στὸ καλὸ ἄνθρωπέ μου, ἐδῶ ἤρθανε κὰν καὶ κὰν γιατροί, οἱ καλλίτεροι τοῦ κόσμου, καὶ δὲν κάνανε τίποτα, καὶ θὰ τὸν κάνης ἐσὺ καλά!

—Ὄχι, λέει ἐκεῖνος, θὰ 'μπῶ.

—Ὄχι δὲ θὰ 'μπῆς.

Φωνὲς ἀπ' ἐδῶ, φωνὲς ἀπ' ἐκεῖ, μαλώματα, τ' ἄκουσ' ὁ βασιλιᾶς καὶ τοὺς λέει:

— Βρὲ τί εἶναι, τί τρέχει;

—Ἕνας παλιάνθρωπος, τοῦ λένε, θέλει νὰ σὲ 'δῆ, γιατί, μᾶς λέει, ξέρει ἕνα γιατρικὸ γιὰ τὴν ἀρρώστεια σου, ποὺ εἶναι ἕνα κι' ἕνα.

— Μπᾶ, λέει ὁ βασιλιᾶς, ἀφῆστε τον νάρθη τὸν ἄνθρωπο, ποῦ ξέρει κανείς, μπᾶς καὶ μὲ κάνει καλά· ἐγώ, ἔτσι κι' ἔτσι, ἀπ' τοὺς γιατροὺς προκοπὴ δὲν εἶδα· πέστε του νάρθη γλήγορα ἀπάνω.

Τὸ λοιπόν, ἅμα ἀνέβηκε στὸ βασιλιᾶ, πέφτει στὰ πόδια του καὶ τοῦ κάνει τεμενά.

—Ἀφέντη μου, πολυχρονεμένε μου βασιλιᾶ, τοῦ λέει, ἂν θέλης γιὰ νὰ γιατρευθῆς, πρέπει νὰ κάνης τοῦτο καὶ τοῦτο: Πρέπει νὰ κλέψης κανένα βασιλόπουλο, νὰ τὸ μεγαλώσης, κι' ἀφοῦ τὸ μεγαλώσης νὰ τὸ σφάξης, καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ πλύνης τὸ κορμί σου, κι' ἡ λέπρα θὰ σοῦ περάση στὴ στιγμή.

— Μὰ πῶς, λέει ὁ βασιλιᾶς, θὰ τὸ βροῦμε τὸ βασιλόπουλο, γιὰ νὰ τὸ κλέψουμε;

— Στάσου, τοῦ λέει, βασιλιᾶ μου· νὰ γιομίσης τρία καράβια, ὅλο σπάνια πράγματα, διαμαντόπετρες, μαργαριτάρια, χρυσάφια, ἄγρια θηρία, καὶ νὰ τὰ στείλης στ' ἄλλα βασίλεια· νὰ μὴ τὶς βγάλουν τὶς πραγμάτειες ὄξω νὰ τὶς πουλᾶνε· καὶ τότες, σὰν πάη καὶ κανένα βασιλόπουλο ν' ἀγοράση ἢ καὶ νὰ 'δῆ, τὸ κλέβουνε.

Τὸ λοιπὸν τὰ καράβια τοιμαστήκανε καὶ φύγανε κι' ἀφοῦ ἀράξανε, βγάνουν διαλαλητάδες: Ἤρθανε τρία καράβια κι' ἔχουν σπάνια πράγματα, διαμαντόπετρες, μαργαριτάρια, χρυσάφι κι' ἄγρια θηρία, ποὺ νὰ φρίξη ὁ νοῦς σας.

Ὁ κόσμος ἔτρεχε νὰ 'δῆ τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πράγματα· λέει λοιπὸν καὶ τὸ βασιλόπουλο: Βρέ! τόσος κόσμος πηγαίνει, δὲν πηγαίνω κι' ἐγὼ ἐκεῖ νὰ δῶ ἐκεῖνα τὰ ἄγρια θηρία; Καὶ καθὼς μπῆκε μέσα στὸ καράβι, κάνει τὸ καράβι πανιά, κι' ἀπὸ 'δῶ πᾶν' οἱ ἄλλοι. Καὶ τὰ καράβια πᾶνε ἴσια στὸ βασιλιᾶ τὸ βασιλόπουλο.

Ὁ βασιλιᾶς σὰν εἶδε τὸ βασιλόπουλο διατάζει νὰ τὸ βάλουνε στὴ φυλακή. Καὶ τὸ ταΐζανε μέλι καὶ κουκουνάρι, γιὰ νὰ μεγαλώση καὶ νὰ παχύνη.

* * *

Ὁ βασιλιᾶς εἶχε μιὰ κόρη, ποὺ δὲν εἶχε γίνει ὀμορφότερη γυναῖκα — ἔβγα ἥλιε γιὰ νὰ βγῶ, νὰ λάμψης γιὰ νὰ λάμψω — τέτοια ὀμορφιά! Ἡ πεντάμορφη τοῦ κόσμου ἦτανε· καὶ σὰν εἶδε τὸ βασιλόπουλο τ' ἀγάπησε.

Τοῦ ἔστελνε, λοιπόν, καθεμέρα φαγιὰ μαγειρεμένα μὲ τὰ ἴδια της τὰ χέρια: λαγούς, γάλους παραγεμισμένους (Ἄ νάχαμε κανένα πόδι καὶ καμμιὰ χιλιάρικη χα χα χά. — Σωπᾶτε βρὲ ἀδερφέ, ὅλο κόβετε τὸ παραμύθι καὶ δὲν ἔχει γοῦστο). Τὸ λοιπὸν τοῦ ἔστελνε λαγούς, γάλους παραγεμισμένους καὶ ροῦχα ἄσπρα ἄσπρα,



Τοῦ δώσανε παρὰ μία τεσσαράκοντα.

πουκάμισα σιδερωμένα κι' ὁλοκαίνουργια: Τοῦ τἄστελνε ἀπόνα λαγοῦμι ποὖχε κάνει στὴ φυλακή. Τέλος, ἐλευθερώνει τὸ βασιλόπουλο, παίρνει καὶ πλούτη πολλὰ ἀπ' τὸν πατέρα της κρυφὰ καὶ φύγανε μαζί.

Ὁ πατέρας της κι' ἡ μάνα της τὴν καταράσθηκαν μ' αὐτὴν τὴν κατάρα: Τὸ βασιλόπουλο, εὐθὺς ποὺ θὰ τὸ φιλήση ἡ μάνα του, νὰ τὴν ξεχάση αὐτήν, νὰ μὴ τὴν θυμᾶται: ποῦ σ' εἶδα καὶ ποῦ σὲ ξέρω.

Αὐτὴ ἔμαθε πὼς τὴν καταράσθηκε ἡ μάνα της, καὶ εἶπε τοῦ βασιλόπουλου νὰ μὴ φιληθῆ μὲ τὴ μάνα του, γιατί, πάει, τοῦ λέει, μ' ἔχασες.

—Ἔννοια σου, τῆς λέει αὐτός, μόν' στάσου ἐσὺ ἐδῶ μέσ' στὸ καράβι, νὰ πάω ἐγὼ νὰ 'δῶ τοὺς γονιούς μου, κι' ἔπειτα γυρίζω καὶ σὲ παίρνω.

Πάει, καὶ καθὼς τὸν βλέπει ἡ μητέρα του, χύθηκε καὶ τὸν ἀγκάλιασε, γιὰ νὰ τὸν φιλήση.

— Μή, μανοῦλα μου, μή, τῆς λέει, γιατὶ τὴν κόρη ποὺ μὲ γλύτωσε, τὴν καταρασθήκανε οἱ γονιοί της μ' αὐτὴ τὴν κατάρα: Ἅμα μὲ φιλήσης νὰ τὴν ξεχάσω.

Ἐπειδὴ ὅμως ἦτανε κουρασμένος ἀπ' τὸ ταξίδι, ἔπεσε λίγο νὰ κοιμηθῆ, κι' ὕστερα νὰ σηκωθῆ νὰ πάη νὰ πάρη τὴ γυναῖκά του, τὴ βασιλοποῦλα. Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ κοιμώτανε πῆγε ἡ μάνα του νὰ τὸν σκεπάση μ' ἕνα λεπτὸ μαντῆλι γιὰ νὰ μὴν τὸν τρῶν' οἱ μυῖγες, ἀλλὰ ἔσκυψε καὶ τὸν φίλησε.

Ὅταν σὲ λίγο ξύπνησε τὸ βασιλόπουλο, ἡ μάνα του τοῦ λέει: Πότε θὰ πᾶμε νὰ πάρουμε τὴ νύφη ἀπ' τὸ καράβι;

— Ποιὰ νύφη, τῆς λέει.

— Νά! ἐκείνη ποὺ σὲ γλύτωσε, ἐκείνη ποὺ σ' ἔφερε ἐδῶ.

— Βρὲ μάνα μου, τί λὲς ἐκεῖ; ἐγὼ ἔφερα νύφη; Δὲ θυμᾶμαι νὰ μὲ γλύτωσε κανείς.

—Ἄ! ἀλλοίμονο, λέει ἡ βασίλισσα, τὸν φίλησα καὶ τὴ λησμόνησε.

Ἡ βασιλοποῦλα, ἀφοῦ κατάλαβε ὅτι τὴ λησμόνησε, πῆγε καὶ κάθησε ἀντίκρυ στὸ παλάτι· καὶ τότε, καθεμέρα ἐτραγουδοῦσε τόσο γλυκά, ποὺ νόμιζες ὅτι λαλούσανε ἀηδόνια, κι' ἔκανε ὅλους τοὺς νέους τῆς πολιτείας καὶ ζουρλαθήκανε.

Δυὸ φίλοι τοῦ βασιλόπουλου, ποὺ τὴν εἴδανε, χάσανε τὰ μυαλά τους καὶ θελήσανε νὰ πᾶνε νὰ τὴν 'δοῦνε στὸ σπίτι της.

Ἐκείνη τότες τοὺς παράγγειλε ὅτι ἂν δὲ μπορέσουν ν' ἀνεβοῦνε τὴ σκάλα, θὰ φᾶνε ξύλο τῆς χρονιᾶς τους, ποὺ θὰ βάλουνε καὶ στὴν τσέπη τους. Ἐκείνη ἔβαλε τοὺς δούλους της κι' ἀλείψανε τὶς σκάλες μὲ ξύγκια, σπαρματσέτα, σαπούνια, γιὰ νὰ γλιστροῦνε, καὶ νὰ μὴ μπορῆ κανένας ἀπ' αὐτοὺς ν' ἀνέβη ἀπάνω.

* * *

Λοιπόν, καθὼς πάει ὁ πρῶτος ν' ἀνέβη, μπούρρρ! πάρτον κάτω. Ξαναδοκιμάζει, τρεῖς φορές, τίποτε: Τότε τὸν πιάνουν οἱ δοῦλοι καὶ τοῦ ρίχνουν παρὰ μία τεσσαράκοντα.

Στοὺς ἄλλους ὅμως ἐκεῖνος δὲν εἶπε ὅτι ἔφαγε ξύλο, μόν' τοὺς εἶπε πὼς τὴν εἶδε τάχα, κι' εἶναι ἄγγελος, ὅτι γελάει καὶ πέφτουν ρόδα στὴν ποδιά της· καὶ τὴν ἀνέβασε τέλος στὰ ἑφτὰ οὐράνια.

Πάει κι' ὁ δεύτερος, κι' ἀφοῦ ἐχόρτασε κι' αὐτὸς ἀπὸ ξύλο, λέει τὰ ἴδια κι' αὐτός.

Τότες πάει καὶ τὸ βασιλόπουλο, μὰ κι' αὐτὸς πέφτει κάτω ἀπὸ τὴ σκάλα, καὶ διατάζει ἡ βασιλοποῦλα νὰ τὸν δείρουνε πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ τόνε κάνανε τ' ἀλατιοῦ.

Σὲ κακὰ χάλια γυρίζει τὸ κακομοίρικο τὸ βασιλόπουλο στὸ παλάτι ἄρρωστο, πέφτει στὸ κρεββάτι, ὁ πα-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 640)

* Λέγεται πρὸς τὸ παραμύθι αὐτό: «Ἡ κατάρα τῆς μάνας» ἔχει σχέσι μὲ τὸ μῦθο τοῦ Θησέως καὶ τοῦ Μινώταυρου.





ΜΠΡΑΒΟ!

Νά λοιπόν τί μοῦ γράφει ὁ Σκαπανέας Ν. Χριστόπουλος ἀπό τό Ληξούρι.

Τό σπίτι μου, στό Ληξούρι, δέν ἔχει καθόλου αὐλή, οὔτε ταράτσα. Ὅταν ὅμως, στόν ἐναρκτήριο λόγο τοῦ Γεωπόνου μας στό Γεωργικό Σχολεῖο Ε. Ο. Ν. Ληξουριοῦ, ἄκουσα τά λόγια πού μᾶς μετεβίβασε, τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, σάν γύρισα σπίτι, διάλεξα μιά ξεβλαστημένη πατάτα. Πῆρα τήν ἄδεια τοῦ πατέρα μου καί τόν παρακάλεσα, μιά καί δέν ἔχουμε καμμιά γωνιά γῆς νά σπείρουμε λαχανικά, νά μοῦ ἐπιτρέψη νά πετάξω ἀπ' τόν γκαζοντενεκέ τά ἄνθη τῆς ἀδελφούλας μου καί νά φυτέψω ἐκεῖ τήν πατάτα μου...

Μέ τί χαρά πού μέ ἐβοήθησε καί τήν φυτέψαμε μαζί! Ἤτανε 22 Σεπτεμβρίου. Μέβαλε καί ἐσημείωσα τήν ἡμερομηνία. Δέν μοῦ ἐπέτρεψε ὅμως νά μπάζω τόν γκαζοντενεκέ στό σπίτι μέσα τά βράδυα καί τίς κρυερές ἡμέρες — γιά νά ἰδοῦμε, ἔλεγε, τί ἐπίδρασι θάχουνε. Ἔτσι ἡ πατατούλα μου, ἐνῶ τήν 2 Ὀκτωβρίου φύτρωσε καί ἀναπτύχθηκε γοργά, τά μέσα Νοεμβρίου μ' ἔφθασε στό μποΐ.

Οἱ δυνατοί καί παγεροί ἄνεμοι πού ἀνεμόδερναν τό μπαλκόνι μας ἀπ' ὅλες τίς μεριές, τῆς κατετσάκισαν τούς βλαστούς καί καταξεσχίσανε τά φύλλα. Τόσο πού ἀναγκάσθηκα νά τῆς στερεώσω τόν βλαστό σέ τρία καλάμια πυραμίδας καί τούς μικρότερους νά τούς δέσω στά κάγκελλα τοῦ μπαλκονιοῦ.

Τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων τήν ξερριζώσαμε μέ τόν μπαμπᾶ μου. Ἡ χαρά μου δέν περιγράφεται, πόσο ὡραῖες καί μεγάλες πατάτες βρήκαμε! Τίς ζυγίσαμε στοῦ διπλανοῦ ἐμπόρου. Βγήκανε 575 δράμια! Ὁ πατέρας μου πῆρε τότε ἕνα γάλο καί τόν φτιάξαμε τά Χριστούγεννα μέ τίς πατάτες μου!

Σκέπτομαι λοιπόν, τώρα πού ἀρχίζουν πάλι νά φυτεύουνε πατάτες, μιά καί εἴμαστε 700.000 Σκαπανεῖς καί Φαλαγγῖτες, ἄν φυτεύαμε ὅλοι μας ἀπό μιά γλάστρα μέ μιά πατάτα, θάχαμε παραγωγή σέ τρεῖς μέσα μῆνες ἀπό 1.000.000 ὀκάδες πατάτες!

Νίκος Π. Χριστόπουλος
Σκαπανεύς Ληξουρίου,
Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Πάλλης

Εἴμαστε σύμφωνοι, ἀγαπητέ Χριστόπουλε, ἔτσι πρέπει νά σκεπτώμαστε ὅλοι.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τό παραμυθάκι μας

ΚΑΤΣΙΚΙ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ

Μιά φορά ἕνα κατσικάκι ξέκοψε ἀπό τό κοπάδι του κι' ἐπῆγε νά παίξη καί νά βοσκήση μοναχό του. Χωρίς νά τό καταλάβη τράβηξε πέρα μακριά, ὅπου βρῆκε ἕνα λειβάδι καί ξέγνοιαστο βάλθηκε νά τρώη ἀπό τό



Ὁ λύκος ἄρχισε κι' αὐτός νά χορεύη

δροσερό χορτάρι καί νά παίζη πηδῶντας πότ' ἐδῶ καί πότ' ἐκεῖ.

Ξαφνικά νά σου καί πετιέται μπροστά του ἕνας πελώριος λύκος! Τό κατσικάκι τόβαλε στά πόδια. Μά κι' ὁ λύκος δέν κάθησε μέ σταυρωμένα χέρια. Ὅσο ἔτρεχε τό κατσικάκι, ἔτρεχε κι' ὁ λύκος ξοπίσω του. Καί μποροῦσε δέν μποροῦσε τό πρόφθασε.

— Χάθηκα, συλλογίστηκε τό καϋμένο κατσικάκι κι' ἔξυσε τό κεφάλι του γιά νά κατεβάση καμμιά ἔξυπνη ἰδέα, νά ξεγελάση τό λύκο καί νά τοῦ τό σκάση.

Καί δέν ἄργησε νά τή βρῆ. Γυρίζει λοιπόν καί τραγουδιστά λέει στό λύκο:

Λύκε, λύκε, ὅ,τι κι' ἄν κάνω,
δέ γλυτώνω, θά πεθάνω
καί τῆς μάνας μου ἡ κατάρα
— ἄχ Θεέ μου, τί τρομάρα —
ἔτσι δέ θά πάη ἀδίκως.
Μοὖπε: «Νά σέ φάη ὁ λύκος».
Σοῦ ζητῶ λοιπόν μιά χάρι,
ἄν τό θές, ἄν σοῦ γουστάρη
κάτι νά μοῦ τραγουδήσης.
Θέλω πρίν νά ξεψυχήσω
νά χορέψω, νά γλεντήσω.

Ὁ κουτολύκος πίστεψε στά λόγια, πού τοῦ εἶπε τό κατσικάκι, κι' ἄρχισε νά τραγουδᾶ καί νά χορεύη κι' αὐτός μαζί. Καί γίνηκε τέτοια φασαρία, πού ἄκουσαν ἀπό πέραθε οἱ βοσκοί.

— Λύκος στό κοπάδι! φώναξαν. Κι' ἀμόλησαν τά μαντρόσκυλα, πού ὥρμησαν πρός τό λειβάδι.

Σέ λίγο, ὁ λύκος ἦταν περικυκλωμένος. Ἔκανε νά φύγη, ἀλλά ποῦ!...

Νιόνιος Τοτός & Σία

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΤΑ ΖΙΖΑΝΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ...

Τά παιδιά πού ἔπαιζαν στό δρόμο σταμάτησαν τό παιγνίδι τους...

Εἶχαν ἀκουστῆ φωνές ἀπ' τό σπίτι τοῦ Νιόνιου:

— Μαμάκααα! Μηή... μηή...

— Χόπ! χόπ! τίς τρώει πάλι ὁ Νιόνιος πρωΐ - πρωΐ, ἔκανε μέ χαρά ἕνα ἀπό τά παιδιά, ὁ Τοτός.

— Μά γιατί τόν δέρνουν; ρώτησε ὁ Πίπης, ὁ πιό μικρός τῆς παρέας.

— Ξέρω 'γώ, κάτι θάκανε, εἶπε ὁ Τοτός καί ξεκίνησε μαζί μέ τήν παρέα του γιά νά πάη νά δῆ γιατί τίς ἔτρωγε ὁ φίλος του.

Ἔφτασε λοιπόν μπροστά στήν αὐλόπορτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Νιόνιου καί τήν σιμάνοιξε σιγά γιά νά σπάσουν ὅλοι κέφι.

— Ὤ, ὤ... Παντούφλα δουλεύει ἐδῶ!...

Ὁ Νιόνιος ξεφώνιζε... Κι' ὁ Πίπης εἶχε τόσο ἐνθουσιαστῆ μέ τόν ξυλοδαρμό τοῦ φίλου του, ὥστε ἄρχισε νά μετρᾶ τίς... παντουφλιές:

— Μιά... δυό... τρεῖς... τέσσερις... Νιόνιο περαστικάααα!

Ἀλλά δέν πρόφτασε νά μισοτελειώση, ὁπόταν ὁ Νιόνιος ξεφεύγει ἄξαφνα ἀπό τά χέρια τῆς μητέρας του καί καταφουρκισμένος ἁρπάζει τόν Πίπη ἀπό τά μαλλιά, τόν βάζει κάτω καί τόν ἀρχίζει στό ξύλο... Τό τί γίνηκε δέν μπορῶ νά σᾶς τό πῶ.

Ὁ Νιόνιος ἄφριζε ἀπ' τό κακό του καί τώρα ξεθύμαινε γιά καλά στήν πλάτη τοῦ φουκαρᾶ τοῦ Πίπη...

Στό τέλος ὅμως ὁ Πίπης κατάφερε νά ξεγλυτώση καί νά τό βάλη στά πόδια μέ ἀρκετές γρατζουνιές καί πολλά - πολλά δάκρυα!

Ὁ Νιόνιος ἔβραζε ἀκόμη σάν ἡφαίστειο ἀπ' τό θυμό του καί γιά νά ξεθυμάνη μοίρασε δεξιά κι' ἀριστερά στά ἄλλα παιδιά ἀπό ἕνα δυό σιγανά... χαστουκάκια...

Κανένα ὅμως παιδί δέν τόλμησε ν' ἀγριέψη στόν Νιόνιο κι' αὐτός, ἱκανοποιημένος πού ἦταν... νικητής, βάλθηκε νά σηκώση τό παντελόνι του πού... κόντευε νά πέση ἀπ' τό πάλεμα κι' ἀπό τίς παντουφλιές!

Ἔπειτα ἔστρωσε λίγο τά μαλλιά του, πού ἦσαν ἄνω-κάτω καί ἀφοῦ ἔβαλε τά χέρια του στίς τσέπες τοῦ πανταλονιοῦ του, στηρίχτηκε στόν τοῖχο κι' ἄρχισε νά σφυρίζη... ἀξιοπρεπῶς.

Ὁ Τοτός τότε τόν πλησίασε...

— Νιόνιο, τί ἔκανες μωρέ πού ἔφα-




ΔΥΟ ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ

Ἄψυχος-ψυχᾶτος, κουτσοποδαρᾶτος,
στέκεται καὶ κρίνει τὴ δικαιοσύνη.
Λαϊκὸ (Τὸ καντάρι)

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀθαν. Μυττάρα.

Τὄχετε φάει ὅλοι σας
μπορῶ νὰ τ' ὁρκιστῶ,
μὰ οὔτε ὠμὸ δὲν τρώγεται,
οὔτε ψητό, οὔτε βραστό.
(Τὸ ξύλο ποὺ τρῶνε καμμιὰ φορὰ τὰ παιδιά)

Ἐστάλη ὑπὸ Κωνστ. Σαμίου.

Δεξιὰ κι' ἀριστερά, μπροστὰ καὶ πίσω, παντοῦ τὸν εἶχαν ζώσει τὰ σκυλιά!

Καὶ τώρα, ἕτοιμος ὁ λύκος νὰ φαγωθῆ ἀπὸ τὰ σκυλιά, γυρίζει καὶ λέει στὸ ἔξυπνο κατσικάκι, ποὺ χαρούμενο τὸν κοίταζε ἀπὸ μακριά:

Χαχανίζεις, καμαρώνεις
καὶ σὰ διάνος μοῦ φουσκώνεις
γιὰ τὸ ἔξυπνο τερτίπι.
Μὰ ἐγὼ — τί καρδιοχτύπι —
ὅπου νἆναι θὰ πεθάνω,
δὲν ξεφεύγω ὅ,τι κι' ἂν κάνω.
Θἄρθη ὅμως κι' ἡ σειρά σου,
ἂν τὰ λόγια τῆς μαμᾶς σου
δὲν ἀκοῦς κι' ἀπ' τὸ κοπάδι
τρέχης πέρα στὸ λειβάδι.
Θὰ βρεθῆ ἕνας ἄλλος λύκος
νὰ σὲ χάψη. Κι' ὄχι ἀδίκως.


Ὁ Σκαπανεὺς Νίκος Χριστόπουλος μὲ τὴν πατατιά του — καλλιέργεια σὲ γκαζοτενεκὲ — ποὺ τοῦ ἀπέδωσε 575 δράμια πατάτες μέσα σὲ τρεῖς μῆνες...

ἔξυπνα κουτά

Γιαννάκης: Μαμά, γιατί τὸ ρολόγι τοῦ παπποῦ, ποὺ εἶναι τόσο μικρό, μπορεῖ καὶ πηγαίνει ἴσα στὶς ὧρες μὲ τὸ ρολόγι τῆς ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι τόσο μεγάλο;

Ἐστάλη ὑπὸ Μαρίας Κάταρη.



Πᾶνος: Μητέρα, πῶς θὰ ψήσης τὸ λαγό;

Μητέρα: — Μὲ λάχανα...

Πᾶνος: Ὄχι, μητέρα. Ὁ λαγὸς ἀγαπᾶ τόσο πολὺ τὰ λάχανα, ποὺ θὰ τὰ φάη...

Ἐστάλη ὑπὸ Πάνου Χατζηθάνου.



Ὁ Τοτὸς προσεύχεται:
«Ἄχ, Θεούλη μου, κάμε νὰ ξεχάση ἡ μαμὰ τὰ κλειδιὰ ἐπάνω στὸν μπουφέ...».

γες τόσο ξύλο; τοῦ εἶπε δειλά.

— Ἔπλυνα τὰ δόντια τῆς... γάτας μὲ τὸ βουρτσάκι τῆς... μαμᾶς, ἀπάντησε ὁ Νιόνιος.

— Χί, χί, χί, ἔκανε ἐνθουσιασμένος ὁ Τοτός...

Καὶ οἱ δυὸ μαζὶ ἔσκασαν στὰ γέλια.

— Καὶ σὺ τί ἔκανες χτὲς ποὺ τὶς ἔφαγες;

— Ἐγὼ τάϊσα τὸν παπαγάλο... σκορδαλιά!

Κι' ἀφοῦ γέλασαν κι' οἱ δυὸ πολύ, ὁ Νιόνιος πῆρε τὸν φίλο του ἀγκαλιὰ καὶ ξεκίνησαν γιὰ βόλτα...


Τὸν ἄρχισε στὶς παντουφλιές.

— Ξέρεις τίποτα; τοῦ εἶπε στὸ δρόμο, σκαρώνουμε μιὰ δουλειά;

— Λέγε, εἶπε ὁ Τοτός...

Κι' ὁ Νιόνιος, σκύβοντας στ' αὐτὶ τοῦ Τοτοῦ, τοῦ εἶπε ἕνα σωρὸ μυστικὰ καὶ γελῶντας τὸν ρώτησε:

— Σύμφωνοι;

— Ναί, ἀπάντησε ὁ Τοτός.

Τί εἴδους ὅμως δουλειὰ σκέφθηκε ὁ τρελλο-Νιόνιος;

Δὲν ξέρω!

Ξέρω ὅμως ὅτι ὁ Νιόνιος καὶ ὁ Τοτὸς ἦσαν τὰ πιὸ ζιζάνια, τὰ πιὸ τρελλόπαιδα τῆς γειτονιᾶς...

Οἱ γειτόνισσες τὰ ἔβλεπαν καὶ ἔκαναν τό... σταυρό τους.

— Πῶ... πῶ... πῶ... ξωρκισμένα νἆναι.

Γιατὶ χαλοῦσαν τὸν κόσμο... Τί τενεκέδες ἔδεναν στὶς οὐρὲς τῶν σκυλιῶν, τί ποντίκια ζευγαρώνανε... Βάζανε βαρελότα πίσω ἀπ' τὶς πόρτες ποὺ ἔσκαζαν μόλις τὶς ἄνοιγαν, χτυποῦσαν τὰ κουδούνια καί, καὶ ὅ,τι ἀταξία βάλη ὁ νοῦς σας...

Μόλις λοιπὸν οἱ δυὸ πιτσιρίκοι ἔκαναν τὰ σχέδιά τους, ἀμέσως ἔβγαλαν μιὰ σφυρίχτρα κι' ἄρχισαν νὰ σφυρᾶνε...

Μὲ τὰ σφυρίγματα ποὺ ἔκαναν τὰ δυὸ παιδιά, ὁ Νιόνιος καὶ ὁ Τοτός, εἰδοποιοῦσαν, ὅπως φαίνεται, τὴν... παρέα.

Δὲν πέρασαν παρὰ λίγες στιγμὲς καὶ οἱ πιτσιρίκοι τῆς γειτονιᾶς ἄρχισαν ἕνας-ἕνας νὰ τρέχουν σ' αὐτὸ τὸ περίεργο... προσκλητήριο!

Ἐδῶ νὰ βλέπατε, παιδιά μου, μοῦτρα καὶ μουτράκια...

Ἀλλουνοῦ παιδιοῦ τὸ πρόσωπο ἦταν πυροκοκκινισμένο ἀπ' τὸ πολὺ κυνηγητὸ ποὺ εἶχε κάνει ἀπ' τὸ πρωΐ...

Ἀλλουνοῦ τὰ μαγουλάκια ἦσαν πασαλειμμένα ἀπὸ τὴ μαρμελάδα ποὺ εἶχε πάνω στὸ ψωμί του...

Ἄλλο παιδὶ ἦταν μουτζουρωμένο σὰ νὰ εἶχε πάει τὸ παληόπαιδο στοῦ... μουντζούρη τὸ γάμο καὶ νὰ μὴν τὰ πολυλογᾶμε κανένα παιδὶ δὲν ἦταν ἐν τάξει... Ὅλα ἦσαν μ' ἀνακατωμένα μαλλιά, μὲ πεσμένες κάλτσες καὶ ὁλοσκόνιστα ροῦχα...

Ἔτσι σὲ λίγο ἡ παρέα τῶν πιτσιρίκων εἶχε μαζευτῆ γύρω ἀπὸ τὸν Τοτὸ καὶ τὸ Νιόνιο καὶ κάθε πιτσιρίκος ρωτοῦσε μὲ πολλὴ περιέργεια νὰ μάθη γιατὶ σφύριζαν ὁ Τοτὸς καὶ ὁ Νιόνιος.

Ὁ Νιόνιος τότε, ἀφοῦ ἔκανε τὰ παιδιὰ νὰ σωπάσουν, τὰ ρώτησε ὀρθὰ-κοφτά:

— Ἔχετε σφεντόνες;

— Γιά... πετροπόλεμο; ρώτησαν μερικὰ παιδιά.

— Ὄχι! εἶπαν ὁ Τοτὸς κι' ὁ Νιόνιος μαζί.

Καὶ παίρνοντας καθένα παιδὶ χωριστὰ τοῦ ἐξηγοῦσαν τί θὰ κάνανε.

Κι' ὅταν πιὰ καὶ ὁ τελευταῖος πιτσιρίκος ἔμαθε τά... καθήκοντά του, ὁ Νιόνιος τοὺς εἶπε:

— Ἐν τάξει παιδιά;

—... καὶ παρατάξει, εἶπαν οἱ πιὸ ζωηροὶ τῆς παρέας καὶ σκόρπισαν στὰ γύρω στενοσόκακα... σκυφτὰ καὶ προφυλακτικὰ σὰν νὰ ἦσαν... συμμορῖτες!...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχὲς)



Γιά νά μαθαίνετε

Τρίγωνον

* * * * * 1η σειρά: Μυθικός γίγας. 2α σειρά: Κάτοικος πόλεως τῆς Μ. Ἀσίας, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐπολέμησαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. 3 Ἡ γυναῖκα πού ἔγινε στήλη ἅλατος. 4 Μόριον τῆς προστακτικῆς. 5 Σύμφωνον.

Καί καθέτως τά ἴδια.

Β. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μεταγραμματισμός

Ἑνός μέρους τοῦ προσώπου ἄν τό πρῶτο γράμμα βγῆ κι' ἕνα ἄλλο προστεθῆ ποταμός τῆς Ἀφρικῆς θά παρουσιασθῆ.

ΗΛ. ΦΟΝΤΑΛΗΣ

Ἀκροστιχίς

Τά ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν εὐρωπαϊκοῦ κράτους.

1) Κράτος τῆς ΝΑ. Εὐρώπης. 2) Βιομηχανική πόλις τῆς Ἀγγλίας. 3) Χώρα τῆς Ἀσίας. 4) Ὑπομονητικός ἄνθρωπος. 5) Πλοῖον (ἀρχ.). 6) Ὡραία ἑλληνική νῆσος. 7) Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος.

Α. ΔΟΥΚΟΥΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τριγενές...

Τό ἀρσενικό μου κάτοικος χώρας βρεττανικῆς,
τό θηλυκό μου στή βάρκα ἴσου
πολλές φορές κρατεῖς
καί τοῦ φωτός τ' ἀντίθετο
στό οὐδέτερο θά ἰδῆς.

Σ. Ε. ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 19ου ΦΥΛΛΟΥ

Αἴνιγμα: Ἡ καρδιά.

Ἀπ' τ' ἀντίθετα: Κρήτη (Καλός, Ράπτω, Ἡσυχία, Τέλος, Ἡμέρα).

Λεξίγριφος: Ὅμηρος (Ο — μηρός).

Κρυπτογραφικόν: Πίνδαρος, Ρόδος, Πάδος, Δάς, Ἰνδίαι, Πίνδος, ἀνά.

Μαγική εἰκών: Μπάνιο (ΜπαΜΠΑ ΝΙΟνιο).

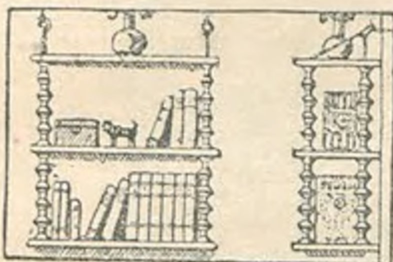
Ἀκροστιχίς: Πίνδος (Παρίσιοι, Ἰνδίαι, Νορβηγία, Δῆλος, Ὀλλανδία, Σπάρτη).

Πτερωτόν γράμμα: Ξίφος, ὀξεῖα, Νάξος, Ἄναξ Κόραξ.

Ἐρωτήσεις: Τά ἄγραφα, ὁ Πάνθηρ, ἡ Ὕαινα, ἡ Αἴγινα, ἡ Ἔδεσσα, τά ροδάκινα, τό ἀχλάδι, τά μῆλα.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Ἡ ἐταζέρα ἀπό παληές κουβαρίστρες εἶναι μιά χαριτωμένη κατασκευή, πού δέν χρειάζεται πολλές τεχνικές γνώσεις καί μεγάλην ἐπιδεξιότητα. Μέ λίγη προσοχή καί ὑπομονή μπορεῖτε νά φτιάξετε τήν ὥμορφη ἐταζέρα πού βλέπετε στήν εἰκόνα.



Ὑλικά: Παίρνετε τρεῖς σανίδες, πλάτους 15 - 20 ἑκατοστομέτρων καί μήκους 50 - 70. Σαράντα κουβαρίστρες ἄχρηστες, χωρίς κλωστή ἐννοεῖται καί δυό κορδόνια γερά μήκους 1 μ. 50 τό καθένα.

Ἐργασία: Στίς τέσσαρες ἄκρες τοῦ κάθε σανιδιοῦ μπορεῖτε νά ἀνοίξετε ἀπό μιά τρυπίτσα, ἴση πρός τό μέγεθος τῆς τρύπας τῆς κουβαρίστρας. Βάζετε τή μιά σανίδα κάτω καί κολλᾶτε στίς τέσσαρες ἄκρες, ἐπάνω ἀπό τίς ἀνοιγμένες τρυπίτσες, ἀπό πέντε κουβαρίστρες. Τό κόλλημα γίνεται προσεκτικά μέ ψαρόκολλα. Ἐπάνω στίς τέσσαρες κολῶνες πού φτιάξατε, τοποθετεῖτε τή δεύτερη σανίδα, τη στερεώνετε μέ ψαρόκολλα καί ἔπειτα βάζετε πάλι στίς ἄκρες ἀπό πέντε κουβαρίστρες, κολλημένες καλά μεταξύ τους. Ἀπό ἐπάνω θά μπῆ ἡ τελευταία σανίδα.

Ὅταν κολλήσουν καλά οἱ κουβαρίστρες καί τά σανίδια, περνᾶτε ἀνάμεσα στό σωλῆνα πού ἐσχημάτισαν οἱ τρῦπες τό κορδόνι, συνεχίζετε ἀνάμεσα στόν δεύτερο σωλῆνα καί δένετε τό κορδόνι στό ἐπάνω μέρος. Τό ἴδιο γίνεται καί στήν ἄλλη πλευρά τῆς ἐταζέρας, πού εἶναι πιά ἕτοιμη καί μπορεῖ νά τοποθετηθῆ ἐπάνω σέ ὁποιοδήποτε ἔπιπλο ἤ νά κρεμασθῆ γερά, ἀπό τόν τοῖχο.

Οἱ εἰκόνες δείχνουν τήν προσθία (ἀριστερά) καί τήν πλαγία (δεξιά) ὄψι τῆς ἐταζέρας.

Οἱ ἀριθμοί

Συνέχεια τῶν μαγικῶν ἀριθμῶν πού ἐδημοσιεύσαμε στό προηγούμενο φύλλο.

Ὁ ἀναγνώστης μας κ. Δ. Φροσυνάκης μᾶς προσφέρει μιά νέα παρατήρησι του. Ὅτι ὁ ἀριθμός 5.363.222.357 πολλαπλασιαζόμενος ἐπί τό 2.071.723 δίδει γινόμενον — οὔτε λίγο, οὔτε πολύ... — δέκα καί ἑπτά ἄσσους στή σειρά!!

Δηλαδή:

2.071.723
5.363.222.357
11.111.111.111.111.111

Δημοσιεύομεν τόν περίεργο αὐτόν πολλαπλασιασμό, χωρίς νά ἐξακριβώσωμεν ἄν εἶναι πραγματικό καί σωστό τό γινόμενο.

Ἄν θέλετε μπορεῖτε νά κάμετε ὁλόκληρη τήν πρᾶξι γιά νά ἐξακριβώσετε ἄν ὁ ἀποστολεύς δικαίως ἀράδιασε τά δεκαεπτά 1 ἤ ἄν ἔκαμε ἀστεῖα... Χρειάζεται ὅμως κουράγιο, ἐφ' ὅσον ὁ πολλαπλασιαστής καί ὁ πολλαπλασιαστέος εἶναι ἀριθμοί ἑκατομμυρίων καί δισεκατομμυρίων...

Ζωγραφική



Χρωματίσατε τά μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει:

1 μέ κίτρινο,
2 μέ μπλέ ἀνοικτό,
3 μέ κιτρινοπράσινο,
4 μέ πράσινο ἀνοικτό,
5 μέ πράσινο σκοῦρο,
6 μέ πορτοκαλλί,
7 μέ καφετί ἀνοιχτό,
8 μέ καφετί σκοῦρο.

Τά μέρη τῆς εἰκόνος πού ἔχουν 0 θά μείνουν λευκά.

Λίγη εὐθυμία

ΣΤΗ ΣΚΙΑ ...

Μιά μέρα ὁ Διάδοχος τοῦ Θρόνου τῆς Περσίας περπατοῦσε στόν κῆπο τοῦ παλατιοῦ του, ὅταν εἶδε τόν κηπουρό νά κοιμᾶται στή σκιά, κάτω ἀπό ἕνα δένδρο. Θυμωμένος τοῦ φώναξε:

— Τεμπέλη, δέν σοῦ ἀξίζει οὔτε νά φωτίζεσαι ἀπ' τόν ἥλιο.

— Τό ξέρω Ὑψηλότατε, ἀπαντᾶ ὁ κηπουρός, γι' αὐτό κι' ἐγώ κοιμᾶμαι κάτω ἀπό τό δένδρο.

ΕΛΑ ΓΡΗΓΟΡΑ

Διηγοῦνται ὅτι κάποτε ἕνας ἠθοποιός πού ἔπαιζε στό θέατρο τό ρόλο τοῦ Ριχάρδου τοῦ Γ' στό ὁμώνυμο ἔργο τοῦ Σαίξπηρ καί τή στιγμή πού μέ πάθος φώναζε τήν ἀποστροφή: «Ἕν' ἄλογο! Ἕν' ἄλογο! Δίνω τό βασίλειό μου γιά ἕνα ἄλογο!», κάποιος γαβριᾶς ἀπ' τή γαλαρία τόν εἰρωνεύθηκε λέγοντας:

— Ἕνας γάϊδαρος δέ θάκανε τήν ἴδια δουλειά;

Κι' ὁ ἠθοποιός, χωρίς νά τά χάση, τοῦ ἀπήντησε:

— Ναί, ναί. Μά ἔλα γρήγορα.

ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ...



— Περαστικά σου φίλε μου. Ἀλλά τί ἔπαθες; Ἔπαιξες σέ κανένα πυγμαχικό μάτς;

— Ὄχι. Ἔπαιξα ἁπλῶς διαιτητής...

Διασκεδάζοντας



Γνωρίζετε:

1. Ἂν ὑπάρχῃ τακτικὴ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία μεταξὺ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Αἰγύπτου;
2. Ποῖα εἶναι τὰ ταχύτερα σκάφη τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος;
3. Οἱ ταχύτεροι δρομεῖς τοῦ κόσμου ἀνήκουν στὴ λευκὴ ἢ στὴ μαύρη φυλή;
4. Ποία εἶναι παλαιοτέρα διῶρυξ; Ἡ διῶρυξ τοῦ Παναμᾶ ἢ τῆς Κορίνθου;
5. Σὲ ποιὰ νῆσο εὑρίσκεται ἡ κωμόπολις Λιμενάρια;

Ἀπορίες

Γιατί λέμε Ἶρις (Ἰ-ρὶς) κι' ὄχι Ἰμύτη;

Γιατί Ἑρμῆς (Ἑρ-μῦς) κι' ὄχι Ἐργαλῆ;

Γιατί ἀντωνυμία (Ἀντώνη-μία) κι' ὄχι Νικοπέντε;

Γιατὶ Μυτιλήνη (μύτη-λύνει) κι' ὄχι Στομαδένει;

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΙΠΟΝ

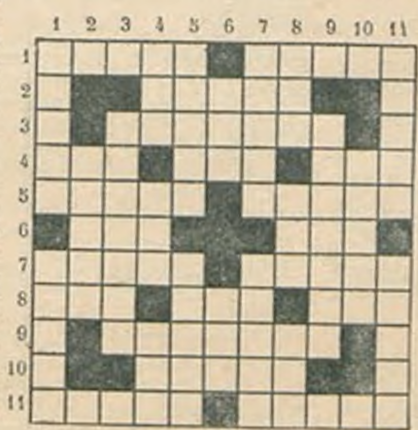
μς—μ—***—πλζ

Ἂν μεταξὺ τῶν συμφώνων τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα φωνήεντα θὰ σχηματισθῇ ἕνα ἀρχαῖον ρητόν.

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1 Ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα γυιοὺς τοῦ Ἰακὼβ — Τρυφερός, εὐγενικός, 2 Μουσικὸν ὄργανον, 3 Εἶναι αἱ γυναῖκες, 4 Χρονικὴ μονὰς — Ποσοτικὸν (θηλ.) — Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, 5 Πόλις τῆς Θεσσαλίας — Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀεροδρόμια τῆς Ἑλλάδος, 6 Ἕκαστος — Ἥμερον ζῶον, πολύτιμο γιὰ τὸ γάλα του (καθαρ.), 7 Ἑκάστην — Κάτοικος περιφερείας τῆς Νοτίου Ἑλλάδος, 8 Ὄργανον αἰσθήσεως — Πρόθεσις καὶ ἀριθμητικὸν — Ποσοτικὸν (οὐδ. πληθ.), 9 Χαρακτηρίζει τοὺς σοβαρούς, ἀξιοπρεπεῖς καὶ ταπεινοὺς ἀνθρώπους, 10 Μικρὸν καὶ συνήθως τεχνητὸν δάσος, 11 Κατοικία ζώων — Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ κράτους ἢ ὄνομα Βασιλίσσης τῆς Ἑλλάδος ἢ εὑρίσκεται στοὺς λόγους τοῦ Ἀρχηγοῦ μας.



Καθέτως: 1 Εἶχε δώδεκα υἱούς, ὅπως ἀναφέρει ἡ Γραφὴ — Ἤπιος, μαλακός, 2 Τάσεις (καθαρ.), 3 Εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ξηρά, 4 Θεὰ τῆς νεότητος — Τὸ αὐτὸ μὲ τὴν τρίτην λέξιν τοῦ 8 ὁριζοντίως — Θεὸς τῶν ἀρχαίων, 5 Εἶναι ἀγαπητός, πολλὲς φορὲς ὅσον σχεδὸν καὶ ὁ ἀδελφὸς — Γυναικεῖον ὄνομα, 6 Ὄργανον αἰσθήσεως — Δηλητήριον, 7 Δυνάμεως ἢ ὑποκοριστικὸν ἀνδρικοῦ ὀνόματος — Κάτοικος πόλεως, 8 Βιασύνη (καθ.) — Ἐποχὴ — Ἥσουνα, 9 Ὠκεανός, 10 Πόλις καὶ περιφέρεια τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, 11 Νῆσος τοῦ Α. Αἰγαίου — Ἑρπετόν.

Αἴνιγμα

Μιὰ κόρη λιγερὴ
βῆμα - βῆμα περπατεῖ,
καὶ πίσω της πηγαίνει
μιὰ γρηὰ βλογιοκομμένη.
Τί εἶναι;

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Κρυπτογραφικὸν

1234567890	= Μέσον ἐπικοινωνίας.
37590	= Ζῶον.
164337	= Ἀσθένεια.
43370	= Κράτος.
14390	= Φόρος.
34690	= Νῆσος.
56259690	= Γοργός, ταχύς.
4390	= Ἑστία ἀσθενειῶν.
678120	= Ἐπάγγελμα.
87690	= Ὁδηγεῖ.

ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

Τονόγριφος

Εἶμαι πόλις τῆς Εὐρώπης
—ὅπως ἔχω ἂν μ' ἀφήσῃς—
Μένω ὅλως διόλου μόνο
ἂν τὸν τόνο μου κινήσῃς.

ΧΑΡ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Ὀλίγη εὐθυμία

ΤΙ ΕΠΙΑΣΑΝ...



Οἱ ψαράδες, ποὺ ἔμπλεξαν τὰ ἀγκίστριά τους:

Ὁ Α': Μωρὲ τσίμπησε γιὰ καλά!

Ὁ Β': Πώ, πὼ βάρος!

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Ἕνας ἐρυθρόδερμος, ποὺ μπῆκε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ κάποιο σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, κύτταξε περίεργα ἕναν ὑπάλληλο, ὁ ὁποῖος συνεννοεῖτο τηλεφωνικῶς μὲ τὸ γειτονικὸ σταθμό.

Ὁ Ἰνδὸς δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῇ ὅτι μ' αὐτὸ τὸ μηχάνημα εἶναι δυνατὸν νὰ συνομιλοῦμεν ἐξ ἀποστάσεως καὶ ρώτησε τὸν ὑπάλληλο μὲ ποιὸν μιλοῦσε μέσα σ' αὐτὸ τὸ κουτί.

— Μὲ κάποιον ἄλλον ἄνθρωπο, ἀπαντᾷ ξερὰ ὁ ὑπάλληλος, ρίχνοντάς του μιὰ περιφρονητικὴ ματιά.

— Μὰ τὴν πίστι μου, μονολογεῖ ὁ Ἰνδός, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ χωρῇ ἐκεῖ μέσα!

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μητέρα, στὴ μικρή της κορούλα:

— Γιατί τραβᾷς τὰ μαλλιά σου;

— Γιὰ νὰ μεγαλώσω γρήγορα, μαμά!

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ

— Τρία ἀπὸ ἕξη πόσα κάνουν;

— Δὲν ξέρω κύριε.

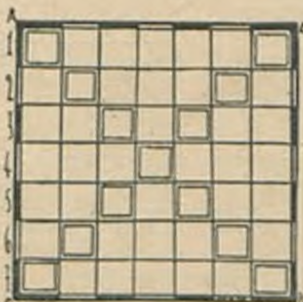
— Δὲν εἶναι δύσκολο παιδί μου. Ἔχεις ἕξη μῆλα, σοῦ ζητάω τὰ τρία, πόσα θὰ σοῦ μείνουν;

— Ἕξη κύριε.

— Μὰ πῶς; Ἀφοῦ σοῦ ζητάω τὰ τρία;

— Ναί, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν σᾶς δίνω κανένα.

Δικτυωτὸν



Ὁριζοντίως:

1. Μάγος, θαυματοποιός.
2. Ἀρχαῖος μυθοποιός.
3. Ἐπάγγελμα σχετικὸν μὲ τὸ γάλα.
4. Σωματικὸς πόνος (καθ.).
5. Σύμφωνος μὲ τὸν νόμον, ἐν τάξει.
6. Κόπτουν τὴν τροφὴν (γεν. πληθ.).
7. Ἑλληνικὸν πέλαγος.

Διαγωνίως: Α—Β: Ὁ σύζυγος τῆς Βαυκίδος. Γ—Δ: Ὁ σύζυγος τῆς Ἀλκήστιδος.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 19ου ΦΥΛΛΟΥ

Ὁ κῆπος: 1 Πριγκήπισσα, 2 ἀξιωματικός 3 μαγγάνι, 4 πριόνι, 5 παιχνίδια, 6 σαρκοφάγον, 7 δαχτυλήθρα, 8 ἱπποκόμος, 9 λιοντάρι, 10 στρατιώτης, 11 ὑποδήματα.

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 2 Ἰωνία—ὡραῖα, 3 ἄρωμα, 4 ντὸ—ναί, 5 ἥρως—σῶος, 7 Μόρς—ἔρις, 8 τάς—ἀαρ, 9 ξίφος, 10 ἀκούω—σῖτος. Καθέτως: 2 σωστὴ—μάσκα, 3 ὄρμος, 4 μία—ξύω, 5 Ἄρης—σείω, 7 ὦμος—ἕλος, 8 Ἥρα—Σία, 9 νότια, 10 Σίνας—Σάμος.

Δικτυωτόν: Ὁριζοντίως: 1 Μακεδών, 2 Κανάρης, 3 Κέρκυρα, 4 Τυρόλον, 5 Πολικός, 6 Ὑμηττός, 7 Σούνιον, Α—Β: Μαρόκον.

Γνωρίζετε: 1 ὁ Φινλανδὸς Μοῦρμι, 2 σὲ 1.30, 3 ὁ Ἀλέξανδρος, 4 ὁ Βάσκο ντὲ Γάμα.



Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΚΡΙΜΑΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ἐτελέσθη εἰς τὸ δασύλλιον Βασιλίσσης Σοφίας ἡ τελευταία σειρὰ τῶν προκριματικῶν ἀγώνων ἀνωμάλου δρόμου τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, δεδομένου ὅτι ὁ τόπος δὲν πληροῖ ὅρους εὐνοϊκοὺς διὰ τοὺς ἀθλητάς. Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουσιν οὕτω:

51η Φάλαγξ

3.000 μέτρα.— 1) Κατραβᾶς, 2) Ἀντωνίου, 3) Δεληγιάννης, 4) Πυλαρινός, 5) Κότσυφας, 6) Γιοβάνος.

2.000 μέτρα.— 1) Καραγιάννης, 2) Σκαναβῆς, 3) Κατσάμπας, 4) Παπασταθόπουλος, 5) Τσιμπούκης, 6) Κουλουμπῆς.

1.000 μέτρα.— 1) Πριονᾶς, 2) Ἀποστολόπουλος, 3) Δανίκας, 4) Φίλιας, 5) Ἀγγελῆς.

Ναυτοφάλαγξ

2.000 μέτρα. 1) Ἀνδρεόπουλος, 2) Πετρόπουλος, 3) Σουλήρας, 4) Θανόπουλος, 5) Γρίβας.

ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΑ

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν τῆς ὁμάδος Παιδ. Ἀκαδημίας μετὰ τῆς ὁμάδος τῆς Σχολῆς Συνεταιριστῶν ἡ πρώτη ἐνίκησε τὴν δευτέραν διὰ 40—32.

ΑΓΡΙΝΙΟΝ.— Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ διαιτησίαν τῶν λοχιτῶν γυμναστῶν κ. κ. Χειμαρρᾶ Κ. καὶ Μάρου Χρήστου ἐτελέσθησαν ποδηλατικοὶ ἀγῶνες ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ ἀποστάσεως τριάντα χιλιομέτρων. Νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Φαλαγγίτης Γεωργούλας μὲ χρόνον 56' καὶ δεύτερος ὁ Χαβίνης Ἀναστάσιος.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας διεξήχθησαν ἀγῶνες ποδοσφαιρικοὶ μεταξὺ τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων «Ὀλυμπιακοῦ» Ἀμφιλοχίας καὶ «Παναιτωλικοῦ» Ἀγρινίου μὲ ἀποτέλεσμα 4—0 ὑπὲρ τῆς ὁμάδος Ἀγρινίου. Τῶν ὁμάδων τούτων τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν ἦσαν Φαλαγγῖται.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διεξαχθέντος πρωταθλήματος ποδηλασίας τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Θεσσαλονίκης, ἐπὶ ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων, ἔχουν οὕτω:

1) Γρηγορίου Α 275 56' 25''.
2) Ραχώνης Α 275.
3) Καρέζης Μ. Τ.

Β' Κατηγορίας.— Ἐξ ἄλλου τὰ ἀποτελέσματα ποδηλάτου περιπάτου εἶναι:

1) Τσίγκας Μ. Τ. 57' 20'', 2) Ζώρας Μ. Τ., 3) Γιαννάκης Α 136. Πολυνίκης Σχηματισμὸς Μηχανοκινήτου Τάγματος.

Πρωτάθλημα καλαθοσφαίρας Ε. Ο. Ν.— Εἰς τὸ «κλειστὸν» Γυμναστήριον τῆς Ε.Ο.Ν. ἔλαβον χώραν αἱ συναντήσεις καλαθοσφαίρας διὰ τὸ πρωτάθλημα τῆς XXII Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης. Τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Α 138 Φάλαγξ — Α 135 Φάλαγξ 45—7. Α 271 Φάλαγξ—Α 138 Φάλαγξ 63—8. Α 271 Φάλαγξ — Α 135 Φάλαγξ νικήτρια ἡ δευτέρα ἄνευ ἀγῶνος.
Α 138 Φάλαγξ — Α 136 Φάλαγξ 81 — 1.

ΔΡΑΜΑ.— Τὴν 28ην Ἰανουαρίου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 5 χιλιομέτρων καὶ ποδηλασίας 30 χιλιομέτρων.

Εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἀγῶνας συμμετέσχον ἑξήκοντα περίπου Φαλαγγῖται ἀθληταὶ Α' κατηγορίας τῶν Ὑποδιοικήσεων καὶ Φαλάγγων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας.

Τοὺς ἀγῶνας παρηκολούθησαν ὁ Νομάρχης Δράμας κ. Κ. Δήμας, ὡς Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν., ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς κ. Σ. Δημητρίου, ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Δράμας κ. Σωτηρόπουλος, οἱ Διοικηταὶ τῶν Φαλάγγων, πλῆθος κόσμου, ὡς καὶ ἅπασα ἡ δύναμις τῆς Ὑποδιοικήσεως Δράμας.

Τοὺς ἀθλητὰς κατὰ τὴν διαδρομὴν παρηκολούθει αὐτοκίνητον, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον Φαλαγγῖται νοσοκόμοι τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας ὑπὸ ἀνώτερον βαθμοφόρον μὲ πλῆρες συνεργεῖον πρώτων βοηθειῶν.

ΚΑΒΑΛΛΑ.— Ἐν μέσῳ μεγάλης συγκεντρώσεως φιλάθλων ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ Α' γύρου τοῦ ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχουν αἱ ἀντιπροσωπευτικαὶ ὁμάδες ἕνδεκα Τετραρχιῶν τῶν Ὑποδιοικήσεων Καβάλλας καὶ Παγγαίου.

Αἱ πρῶται συναντήσεις ἔλαβον χώραν εἰς τὸ ἐνταῦθα Δημοτικὸν Γυμναστήριον παρουσίᾳ πολλῶν ἀξιωματούχων τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἔχουσιν οὕτω:

Τῆς 171ης Φάλαγγος ἡ Ι Τετραρχία νικᾷ τὴν IV διὰ 5—0 καὶ τῆς 172ας Φάλαγγος ἡ III Τετραρχία νικᾷ τὴν Ι διὰ 2—1.

ΠΡΕΒΕΖΑ.— Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελεσθέντων ποδηλατικῶν ἀγώνων ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1ος Ν. Σμπόνιας 1.18', 2ος Εὐθ. Πεπόνης 1.19', 3ος Ι. Κωνσταντόπουλος 1.20', 4ος Νικ. Ζέσκας 1.24', 5ος Ι. Τσαντούλας 1.34'.

ΣΠΑΡΤΗ.— Ἐτελέσθησαν καὶ εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Λακωνίας οἱ λόγῳ τοῦ καιροῦ ἀναβληθέντες ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 5 χιλιομέτρων μὲ τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα:

1) Γεωργιτσανάκος Εὐάγ. 26'29'', 2) Κουβαρᾶκος Παν. 28'55'', 3) Ἀποστολᾶκος Παν. 29', 4) Κορωνιὸς Παν. 29'30'', 5) Γιαννόπουλος εὐάγ. 29'40'', 6) Κουσάκος Ἀντ. 29'46''.

— Εἰς τὸν προκριματικὸν ἀγῶνα ποδηλασίας ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων τῆς ἰδίας Π. Δ. ἐτερμάτισαν κατὰ σειρὰν οἱ ἀκόλουθοι:

1) Ἀράπης Βασ. 1.19', 2) Σωτηρίου Βασ. 1.20', 3) Τριανταφύλλου 1.21', 4) Παπαδάκος Σωτ. 1.22', 5) Κουρουνάκος Πιέρρος 1.23', 6) Βορρεᾶκος Γρ. 1.29'.

ΚΙΑΤΟΝ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Κιάτου ὠργάνωσε ποδηλατκοὺς ἀγῶνας ἀποστάσεως 30 χιλιομέτρων.

Οἱ ἀγῶνες διεξήχθησαν μὲ παραδειγματικὴν τάξιν καὶ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν εἰς ὅλας των τὰς λεπτομερείας. Ἐτερμάτισαν δὲ κατὰ σειρὰν καὶ μὲ θαυμασίας ἐπιδόσεις οἱ 1) Κωστοῦρος, 1) Σπηλιόπουλος καὶ 3) Ποῦλος.

ΧΑΝΙΑ.— Τὴν 28ην παρελθ. μηνὸς ἐγένετο ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου 5 χιλ. μεταξὺ τῶν σχηματισμῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως τῇ συμμετοχῇ 14 ἀθλητῶν, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικά. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔλαβε χώραν φιλικὴ ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῆς 248 Φάλαγγος (Λόχος ἐργαζομένων) καὶ τῆς 249 Φάλαγγος. Ὁ ἀγὼν ἔληξε μὲ νίκην τῆς ὁμάδος τοῦ Λόχου ἐργαζομένων διὰ τερμάτων 3 — 1.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης).— Μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἐγένοντο τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 4 Φεβρουαρίου ποδηλατικοὶ ἀγῶνες 30 χιλιομέτρων μεταξὺ ἀθλητῶν τῆς Ε. Ο. Ν.

Τοὺς ἀγῶνας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἐτηρήθη παραδειγματικὴ τάξις, παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ Ὑποδιοικήσεως Ἡρακλείου, εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦ τερματισμοῦ εἶχε συρρεύσει πλῆθος κόσμου διὰ νὰ χειροκροτήσῃ τοὺς νικητάς, οἵτινες ἦσαν κατὰ σειρὰν οἱ ἑξῆς:

1) Ἀρ. Ναλετάκης 1.8'2'', Χρ. Καπακλῆς 1.8'3'', 3) Γεώργ. Χατζηγεωργίου 1.8'41''.

Ἐκ τοῦ ἐπιτευχθέντος χρόνου — ὅστις σημειωτέον εἶναι ἄριστος λόγῳ τοῦ ἀνωμάλου ἐδάφους καὶ τοῦ σφοδρῶς πνέοντος ἐναντίου ἀνέμου — οἱ δύο πρῶτοι ἐτερμάτισαν μὲ ἐλαφρὰν διαφορὰν ἡμίσεος στήθους ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἕτερον.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὸ γήπεδον «Χάνδαξ» ἔλαβε χώραν ἐνδιαφέρων ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν 252ας καὶ 254ης Φαλάγγων. Κατόπιν ἑνὸς τεχνικωτάτου καὶ πλήρους ἐνδιαφέροντος ἀγῶνος νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τῆς 252ας Φάλαγγος διὰ τερμάτων 6—1.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ



Κεντρική Διοίκησις

Αἱ μεταδιδόμεναι ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν δύο ὁμιλίαι, καθ' ἑβδομάδα, διὰ τὴν «Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας», ἐπὶ διαφόρων γενικωτέρων ἰδεολογικῶν, διαφωτιστικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν θεμάτων, ὡς καθωρίσθη ἤδη, θὰ μεταδίδωνται ἀνελλιπῶς καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ὥραν 8 μ. μ. καὶ Τετάρτην ὥραν 7.45' μ. μ.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΟΣ

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ὠνομάσθη συνεργάτις χρυσοῦ σήματος ἡ καλλιτέχνις κ. Μαρίκα Κοτοπούλη.

Ἡ μοναδική μας τραγωδός, βαθύτατα συγκεκινημένη ἐκ τῆς γενομένης πρὸς αὐτὴν τιμῆς, ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε.Ο.Ν. εὐχαριστήριον ἐπιστολήν, καταλήγουσαν ὡς ἑξῆς:

«Ἀποδεχομένη μετὰ συγκινήσεως τὸν ὡς ἄνω τιμητικὸν δι' ἐμὲ τίτλον, σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν ἔκφρασιν τῆς μεγάλης χαρᾶς μου, καθὼς καὶ τὰς ἐγκαρδίους μου εὐχὰς διὰ τὴν πλήρη πραγματοποίησιν τῆς Ἐθνικῆς ἀποστολῆς τῆς Ε.Ο.Ν.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Μαρίκα Κοτοπούλη»

ΣΧΟΛΗ Α΄ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν συνεστήθη Σχολὴ πρώτων βοηθειῶν. Ἡ δημιουργία τῆς σχολῆς αὐτῆς ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν, καθ' ὅσον οἱ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενοι θὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ὑγειονομικοὶ ἐκπαιδευταὶ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων.

Τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς ταύτης παρακολουθοῦν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, συνίστανται δὲ εἰς πρακτικὴν ἐξάσκησιν εἰς τὰ κρατικὰ νοσοκομεῖα καὶ εἰς κλινικὰς εἰδικοτήτων. Οὕτω οἱ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενοι, καλῶς κατηρτισμένοι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξυπηρετήσουν, ὡς αὐτοτελεῖς ἐπιστήμονες ἐργαζόμενοι, τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν τοῦ τόπου των.

— Ἐπίσης καὶ τὸ τμῆμα προπαγάνδας ἔχει ἤδη ἑτοίμους πλείστας ὅσας ἐργασίας, θὰ προβῇ δὲ λίαν προσεχῶς εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ δημοσίευσιν αὐτῶν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν ἐστάλη ἐκ μέρους τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἱδρύματος «Ἐγγὺς Ἀνατολή» καὶ τῆς «Ἑλλην. Ἑταιρείας προστασίας ἀναπήρων παίδων» ἡ κάτωθι εὐχαριστήριος ἐπιστολή:

«Ὁμὰς τῆς ὑμετέρας Περιφερειακῆς Διοικήσεως, ἐλθοῦσα εἰς Κέντρον ἡμῶν, ἐμοίρασεν εἰς τὰ πτωχὰ ἀνάπηρα παιδιά, τὰ ὁποῖα φοιτοῦν εἰς τὸ Σχολεῖόν μας, διάφορα γλυκὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐφαίδρυνε τὴν ἐπίπονον ζωὴν τῶν ἀτυχῶν μικρῶν.

Ἡ πρᾶξις αὐτὴ τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης καὶ φιλανθρωπίας εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς ὀρθῆς κοινωνικῆς διαπαιδαγωγήσεως, τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τὴν Νεολαίαν ἡ Ὀργάνωσις ὑμῶν, καθοδηγουμένη ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς συγχαρῶμεν εἰλικρινῶς διὰ τοῦτο καὶ νὰ προσθέσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας εἰς τὰς τῶν μικρῶν προστατευομένων μας.

Ἡ Προϊσταμένη
τοῦ Φυσικοθεραπευτικοῦ Κέντρου
Ἀλὶς Κάρρ»

Ἐπίσης οἱ μικροὶ ἀνάπηροι τῶν ὡς ἄνω Ὀργανώσεων ἀπέστειλαν πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐμοίρασαν γλυκίσματα, τὴν ἀκόλουθον εὐχαριστήριον ἐπιστολήν:

«Ἀγαπητὲς καλές μας φίλες,

Σᾶς εὐχαριστοῦμε μ' ὅλην μας τὴν καρδιὰ γιὰ τὴν καλωσύνη τοῦ εἴχατε νὰ μᾶς θυμηθῆτε τὶς ἅγιες ἡμέρες ποὺ πέρασαν. Παρακαλοῦμεν τὸν Θεὸν στὶς προσευχές μας καθημερινῶς νὰ φυλάττῃ ἀπὸ κάθε κακὸ τὸν Μεγάλον μας Πατέρα καὶ Κυβερνήτην καὶ μαζὶ μ' αὐτὸν τοὺς συνεργάτας του καὶ ὅλους ἐκείνους ποὺ σκέπτονται γιὰ τὸ καλὸ τῶν παιδιῶν τῆς γλυκειᾶς μας Πατρίδος.

Μὲ ἐκτίμησι κι' ἀγάπη

Χαράλαμπος Θ. Κωτσιγιάννης, Γεώργιος Χατζηκοσμᾶς, Εὐρυδίκη Ι. Μιχάλαγα, Στέλλα Γ. Κατσαΐτη, Πολυξένη Ζαφειροπούλου, Ἀμαλία Κοντοῦ, Ἀλίκη Ζαφειροπούλου, Κλεάνθη Νικολαΐδου».

Ἀθλοπαιδιῶν

Εἰς τὸ ἐντευκτήριον τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἔλαβε χώραν καλλιτεχνικὴ ἑορτὴ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν. Ταύτην ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς κ. Κυρίμης, ὁ Μητροπολίτης κ. Γεννάδιος, ὁ Σωματάρχης, οἱ Στρατηγοὶ καὶ οἱ Διοικηταὶ μονάδων, ὁ Πρύτανις, ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀνώτατοι ἐκπαιδευτικοὶ καὶ πλῆθος κόσμου.

Ἡ ἑορτή, περιλαμβάνουσα παράστασιν θεατρικοῦ ἔργου καὶ ἐκτέλεσιν μουσικῶν τεμαχίων ὑπὸ Φαλαγγιτῶν φοιτητῶν, ἐσημείωσεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν, δυναμένη ὡς ἐκ τούτου νὰ θεωρηθῇ ὡς μία ἐκ τῶν καλυτέρων καλλιτεχνικῶν ἐμφανίσεων τῆς Ε. Ο. Ν. Θεσσαλονίκης.

— Συνεχίζονται μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε ἔντασιν εἰς τὰς Ὑποδιοικήσεις τῆς Δ. Α. Σ. αἱ ἐσωτερικαὶ συναντήσεις διὰ τὸ πρωτάθλημα ἀθλοπαιδιῶν. Οὕτω τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα συνηντήθησαν αἱ ὁμάδες τῶν σχολῶν Μηχανολόγων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Μ. Πολυτεχνείου μὲ νικήτριαν τὴν πρώτην.

Ἐπίσης ἡ ὁμὰς τῶν Μηχανολόγων, συναντηθεῖσα μὲ τὴν ὁμάδα Ἀρχιτεκτόνων, ἐνίκησε ταύτην. Ὡσαύτως ἡ ὁμὰς τῆς Σχολῆς Ἐργοδηγῶν ἐνίκησεν εἰς ἀγῶνα πετοσφαίρας τὴν ὁμάδα τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν.

— Μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Μ.Π. ἤρχισε διενεργούμενος ἔρανος ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Τουρκίας.

— Ἡ Ὑποδιοίκησις Παντείου παρουσιάζει ζωηρὰν καλλιτεχνικὴν κίνησιν. Ἐκτὸς τῆς χορωδίας, τῆς ὀρχήστρας καὶ τοῦ θεατρικοῦ τμήματος κατηρτίσθη ἤδη καὶ τμῆμα ἀπαγγελίας.

— Βαθμοφόρος τῆς Διευθύνσεως Ὑγειονομικοῦ τοῦ τμήματος προπαγάνδας ὑγιεινῆς τῆς Δ.Α.Σ. ὡμίλησε τὴν 5ην τρέχ. «περὶ τετάνου» ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ μας σταθμοῦ.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐδόθη ὑπὸ τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν εἰς τὴν αἴθουσαν ἑορτῶν τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης ὁ δεύτερος χορὸς ὑπὲρ τῆς φοιτητικῆς ἀλληλεγγύης, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεφανίσθη ἡ ὀρχήστρα τζὰζ τῆς Δ.Α.Σ., ἀποσπάσασα τὰ εἰλικρινῆ χειροκροτήματα τῶν παρευρισκομένων.

— Τὴν Κυριακὴν 11 τρ. οἱ Φαλαγγῖται φοιτηταὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τῆς Ὑποδιοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐξέδραμον εἰς τὸ Τατόϊ. Ἐπίσης Φαλαγγῖται φοιτηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Αὐτῆς Ὑποδιοικήσεως ἐξέδραμον εἰς Πεντέλην καὶ τῆς Ἰατρικῆς εἰς λίμνην Μαραθῶνος.

— Τάγμα Φαλαγγιτῶν τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν μετέσχεν εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἀπέδωσε τιμάς.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Αἱ ἐργασίαι ὅλων τῶν γραφείων τῆς Π.Δ.Θ.Π. ἐκτελοῦνται ρυθμικώτατα.

Ἂν καὶ εἶναι ἡ περίοδος τῶν διαγωνισμῶν εἰς τὰ σχολεῖα, ἐν τούτοις παρατηρεῖται, ὅπως πάντα, ἡ ἰδία μεγάλη κίνησις εἰς ὅλους τοὺς σχηματισμούς.

Μεγάλη προετοιμασία γίνεται διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 25ης Μαρτίου.

Ὁμάδες Φαλαγγιτισσῶν διαφόρων Ὑποτομέων τῆς Υ.Θ.Π. κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πρασίνου ἐξώρμησαν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν καταστρεπτικῶν καμπῶν τῶν πεύκων εἰς τοὺς πλησιεστέρους πευκῶνας τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς.

Εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων ἡ χειρονομία τῶν Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Α΄ Γυμνασίου Θηλέων, αἵτινες ἀπέστειλαν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Π.Δ.Θ.Π. πέντε χιλιάδας (5.000) δραχμῶν ὑπὲρ τῆς στολῆς Φαλαγγιτίσσης. Ἡ κ. Μαυρίκου ἐξ Αἰγύπτου προσέφερε δραχμὰς 500 διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν.



ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

'Η κίνησις τῶν Σχημ)μῶν Ε.Ο.Ν. Θηλέων 'Αττ)τίας συνεχίζεται ἐντατικῶς. Καθ' ἑκάστην Τετάρτην ἐφαρμόζεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος ἀπασχολήσεως τῶν μελῶν συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Κεντρ. Διοικήσεως. 'Η 'Υποδιοικήτρια Λεβαδείας μετὰ τῆς 'Επιτελοῦς τοῦ IIIου Γραφείου μετέβησαν εἰς Λεβάδειαν καὶ περίχωρα, ὅπου ἔκαμαν διαφόρους ὁμιλίας καὶ διαλέξεις εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν. 'Επίσης κατὰ τὴν 28ην λήξαντος ἡ 'Υποδιοικήτρια 'Ελευσῖνος μετὰ τῆς Α' 'Επιτελοῦς ἐπεσκέφθησαν τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν. 'Ασπροπύργου, Μάνδρας, Βιλλίων, ὡμίλησαν πρὸς τὰ μέλη καὶ κατήρτισαν ὁμάδας καλλιτεχνικὰς ἐκ Φαλαγγιτισσῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκτελέσουν διάφορα ἔργα 'Εθνικοῦ περιεχομένου κατὰ τὰς προσεχεῖς ἑορτὰς τῆς 'Εθνικῆς 'Ανεξαρτησίας τὴν 25ην Μαρτίου. 'Ωσαύτως ἡ 'Υποδιοικήτρια Μεσογείων μετέβη τὴν 29ην λήξαντος πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Σχηματισμῶν της καὶ καθωδήγησε τὰς ἀθλητικὰς ὁμάδας διὰ τοὺς προσεχεῖς ἀγῶνας βόλεϋ. 'Η Διοικήτρια 'Αχαρνῶν μετὰ τῆς Α' 'Επιτελοῦς μετέβησαν τὴν 30ὴν λήξαντος εἰς Αὐλῶνα, Νέα Παλάτια καὶ Σκάλαν 'Ωρωποῦ, ὅπου διωργάνωσαν τμήματα Ε.Ο.Ν. Θηλέων μὲ ἀρκετὴν δύναμιν μελῶν. Γενικῶς ἐπικρατεῖ ὀργασμὸς 'Εθνικὸς εἰς ὅλους τοὺς Σχημ)μοὺς Ε.Ο.Ν. Θηλέων 'Αττ)τίας.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ. — "Απαντες οἱ Φαλαγγῖται τῶν 248 καὶ 249 Φαλάγγων παρηκολούθησαν διάλεξιν «'Ο 'Ιησοῦς ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Προφητειῶν», γενομένην ὑπὸ τοῦ συνεργάτου κ. Πνευματικάκη Χαρ.

— Οἱ κατώτεροι βαθμοφόροι τῆς ἕδρας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Τετράρχου κ. Δρακωνάκη Μιχαὴλ καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Ψυχαγωγίας Τμηματάρχου συνεργάτου κ. Μαντὴ Κ. ἐξέδραμον εἰς Μουρνιές. 'Επὶ τόπου ἐδιδάχθησαν πλεῖστα ὅσα παιγνίδια ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν παιγνιδίων τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐδόθησαν αἱ γενικαὶ κατευθύνσεις περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ ψυχαγωγοῦνται οἱ Φαλαγγῖται κατὰ τὰς ἐκδρομάς.

— Τὴν 24ην παρελθόντος μηνὸς ὁ κ. 'Υπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης ὡς Γενικὸς 'Επόπτης Ε.Ο.Ν. ἐνήργησεν ἐπιθεώρησιν ἁπάντων τῶν γραφείων καὶ Δ)σεων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ὡς καὶ τῶν βαθμοφόρων τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ Φαλάγγων, διαπιστώσας δὲ τὴν ἀρτίαν λειτουργίαν τῶν 'Επιτελικῶν Γραφείων καὶ Δ)σεων τῆς Περ)κῆς Δ)σεως, τὴν τελείαν ὀργάνωσιν τῶν Φαλάγγων, προσέτι δὲ καὶ τὸ ἦθος καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν βαθμοφόρων, στοιχεῖα ἅτινα καταδεικνύουν τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν, ἥτις συντελεῖται ἐν τῇ Δ)σει ἡμῶν, ἐξέφρασε τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν του.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Περ)κῆς Δ)σεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης ἐγένετο μάθημα πολιτικῆς καὶ 'Ιδεολογικῆς Διαφωτίσεως ἀνωτέρων στελεχῶν. Τοῦτο παρηκολούθησαν ἡ Περ)κὴ Δ)τρια καὶ πάντα τὰ ἀνώτερα στελέχη. 'Η Περ)κὴ Δ)τρια συνοδευομένη ὑπὸ βαθμοφόρων τοῦ 'Επιτελείου της ἐπεσκέφθη τὴν 28ην λήξαντος τὰ εἰς τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον ἀσθενῆ μέλη Ε.Ο.Ν. Θηλέων καὶ 'Αρρένων παραμείνασα ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν περίπου.

'Εν συνεχείᾳ μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Τριῶν 'Ιεραρχῶν, ὅπου παρηκολούθησε τὴν διάλεξιν «'Ανατροφὴ καὶ μόρφωσις τοῦ γυναικείου φύλου ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ προορισμοῦ τῆς γυναικός», δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς συνεργάτιδος Εὐαγγελίας Μαραγκουδάκη.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁ λόχος ἐξωσχολικῶν μετὰ τῆς Δ)τρίας των χάριν ψυχαγωγίας ἐπεσκέφθη τὴν ὡραίαν τοποθεσίαν Κουμπέ, εὑρισκομένην ἔξωθι τῆς πόλεως καὶ παρέμεινεν ἀρκετὴν ὥραν. Κατὰ τὴν ἐκεῖ παραμονὴν ἡ Λοχίτης Ραδου ἔδωσε διδακτικὴν ὁμιλίαν.

'Η Περ)κὴ Δ)τρια, πλεῖσται βαθμοφόροι καὶ Φαλαγγίτισσαι παρηκολούθησαν τὸ Κρητικὸν Δρᾶμα «'Η 'Ερωφίλη», τὸ ὁποῖον ἐδίδαξαν μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἀμφοτέρων τῶν Διοικήσεων Ρεθύμνης.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — 'Η εἴσοδος τοῦ Νέου "Ετους ἐσήμανε τὴν ἀρχὴν νέας περιόδου δράσεως εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. Θηλέων 'Ηρακλείου. 'Η ζωηρὰ κίνησις εἰς ὅλα τὰ Τμήματά της πείθουν ὅτι ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Θηλέων 'Ηρακλείου βαίνει πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσιν καὶ τὴν πλήρη συνειδητοποίησιν τῆς ἀγωνιστικῆς διαθέσεως καὶ τῆς τελευταίας φαλαγγιτίσσης.

Τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τοῦ μηνὸς 'Ιανουαρίου ἐφηρμόσθη τακτικῶς εἰς ὅλας τὰς Φάλαγγας. Κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ 'Ιανουαρίου ἐγένοντο αἱ ἑξῆς ὁμιλίαι καὶ ἀνεπτύχθησαν τὰ ἀκόλουθα θέματα εἰς τὰς διαφόρους Φάλαγγας: «'Ο 'Ελληνισμὸς καὶ ὁ Χριστιανισμὸς» «'Η 4η Αὐγούστου» «Τὸ "Εθνος» «'Ο Βασιλῆας μας» «'Η Θρησκευτικὴ πίστις ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐτυχίαν» «'Η καθαριότης τοῦ ὕδατος» «'Η ἱστορία τῆς 'Ελληνικῆς Σημαίας» καὶ «'Ο Πλοῦτος δὲν φέρει εὐτυχίαν».

'Η λειτουργία τῆς Σχολῆς Βαθμοφόρων καὶ ἡ σχολὴ τῆς Νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἐξακολουθεῖ κανονικῶς. Κατὰ τὴν τελευταίαν συγκέντρωσιν ὡμίλησεν εἰς τὰς βαθμοφόρους ἡ Διοικήτρια τῆς 252 Φάλαγγος μὲ θέμα «'Η Γυμναστικὴ διὰ μέσου τῶν αἰώνων» Τὸ δὲ μάθημα τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς τὴν Νοσ. Περίθαλψιν Φαλαγγιτισσῶν ἦτο «'Αδένες ἔσω ἐκκρίσεως».

Τὴν Πέμπτην 18ην τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐγένετο ἐπιθεώρησις ἁπάντων τῶν Βαθμοφόρων ἀπὸ τῆς 'Ενωμοτάρχου καὶ ἄνω ὑπὸ τοῦ παρεπιδημοῦντος εἰς τὴν πόλιν μας δικηγόρου 'Αλεξανδρείας κ. Κοκώνη.

Τοῦτον προσεφώνησεν ἡ 'Υποδιοικήτρια ἑρμηνεύσασα τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν ἁπάντων τῶν Βαθμοφόρων πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου. 'Εξῆρε τὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσιν τῆς Κρήσσας εἰς τὰς φλέβας τῆς ὁποίας ῥέει αἷμα ἐνδόξου παρελθόντος, αὐτοθυσίας εἰς τὴν μεγάλην ἰδέαν τῆς Πατρίδος, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ὁποίας τάσσονται καὶ αἱ σημεριναὶ Κρῆσσαι μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸν 'Αρχηγόν.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. — 'Η Περ)κὴ Δ)σις 'Αρρένων Νομοῦ Λέσβου χωροῦσα εἰς τὸ πρόγραμμα ἐργασίας της διωργάνωσε σειρὰν διαλέξεων διὰ τὸ Κοινὸν καὶ διὰ τοὺς Φαλαγγίτας ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνός. Τὸ Κοινὸν καὶ οἱ Φαλαγγῖται παρακολουθοῦν μετ' ἐνδιαφέροντος τὰς ἐν λόγῳ διαλέξεις, αἵτινες θὰ ἐξακολουθήσωσι καθ' ὅλην τὴν χειμερινὴν περίοδον. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων τούτων ἐδήλωσαν συμμετοχὴν μὲ ὁμιλίας ἅπαντες σχεδὸν οἱ διανοούμενοι τῆς Μυτιλήνης.

Λόγῳ τοῦ καιροῦ εἶχον διακοπῆ τὰ μαθήματα τῶν παρὰ τῇ ἕδρᾳ τῆς Δ)σεως λειτουργουσῶν σχολῶν, ἤτοι Νυκτερινῆς Σχολῆς Τεχνιτῶν, Λογιστῶν καὶ Μουσικοῦ Τμήματος.

"Ηδη βελτιωθέντος τοῦ καιροῦ ἐπανήρχισε κανονικῶς ἡ λειτουργία των.

ΛΗΜΝΟΣ. — Εἰς Κάστρον Λήμνου ἐγένετο ἡ πρώτη διάλεξις μὲ ὁμιλητὴν τὸν 'Επισμηναγὸν ἐ. ἀ. Κορμαζόπουλον καὶ μὲ θέμα «Παθητικὴ 'Αεράμυνα». Τὴν διάλεξιν ταύτην παρηκολούθησαν οἱ Βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν. οἱ Φαλαγγῖται καὶ περὶ τοὺς 500 πολῖται.

ΣΥΡΟΣ. — Βελτιωθέντος τοῦ καιροῦ ἐπανελήφθησαν καὶ πάλιν ἡ στρατιωτικὴ προπαίδευσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς δυνάμεως Σύρου κατὰ Λόχους, καὶ αἱ ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως.

Αἱ ὁμιλίαι καὶ διαλέξεις διαφόρου περιεχομένου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγιῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν Βαθμοφόρων, ἐξηκολούθησαν κανονικῶς μὲ θέματα «Περὶ ἀνεμοπορίας», «Περὶ ὑγιεινῆς», «Περὶ "Εθνους».



Ναυτοφαλαγγῖται τοῦ 'Υποτομέως "Υδρας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ 'Αρχηγοῦ.

Τὴν 24ην παρελθόντος μηνὸς ὁλόκληρος ἡ πρώτη Φάλαγξ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ 'Υποδιοικητοῦ Τσόντσου Νικηφόρου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ II 'Επιτελικοῦ Γραφείου τῆς Περ)κῆς Δ)σεως μετέβη εἰς τὸ Γυμναστήριον ὅπόθεν, ἀφοῦ ἐξετέλεσεν ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως, ἐξέδραμεν εἰς τὸ χωρίον 'Επισκοπειό, ὅπου μετὰ ἡμίωρον ἀνάπαυσιν οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς ἠσχολήθησαν μὲ ἀθλοπαιδιάς.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Δασονόμου Σύρου δύναμις 15 Φαλαγγιτῶν ἠσχολήθη μὲ τὴν κλάδευσιν μικρῶν πεύκων παρὰ τὴν θέσιν «Βαπόρια».

ΤΗΝΟΣ. — Καὶ εἰς τὴν 'Υποδ)σιν Τήνου ἐπανήρχισαν αἱ διακοπεῖσαι ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως τῶν ὁμάδων. Δὲν παρελείφθη ὅμως καὶ ἡ διαφώτισις τῶν τε ἐσωσχολικῶν καὶ ἐξωσχολικῶν Σκαπανέων καὶ Φαλαγγιτῶν διὰ καταλλήλων ὁμιλιῶν ὡς αἱ «Σχολεῖον καὶ Κοινωνία», «Περὶ καθήκοντος», «Ποῖα τὰ καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων ἔναντι τῆς Κοινωνίας, τῆς οἰκογενείας καὶ πρὸ πάντων ποῖον τὸ καθῆκον ἡμῶν ἔναντι τῆς Πατρίδος» κ. ἄ.

Κατὰ τὴν 25ην τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἡμέραν τῆς Ε.Ο.Ν., συνεκεντρώθη ὁλόκληρος ἡ Φάλαγξ εἰς τὸ ἀγρόκτημα αὐτῆς, ἔνθα παραμείνασα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, παρουσίᾳ καὶ τοῦ 'Υποδ)τοῦ Τήνου, ἠσχολήθη εἰς τὴν φύτευσιν διαφόρων δένδρων καὶ τὸ πότισμα 700 τοιούτων τῇ ἐπιβλέψει τοῦ 'Επαρχιακοῦ Γεωπόνου Τήνου Ν. Κοτζιά.

ΠΑΡΟΣ. — 'Εξαιρετικὴ κίνησις παρετηρήθη εἰς τὴν 'Υποδ)σιν Πάρου. Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἐπιχωμάτωσιν κοινοτικοῦ χώρου εἰς Μάρπισσαν Πάρου, ἐφρόντισαν διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σχολικῶν κήπων Δραγουλᾶ καὶ 'Αρχιλόχου καὶ παρηκολούθησαν τὰς γενομένας ὁμιλίας «Προσωπικότης τοῦ 'Αρχηγοῦ», «Περιστολὴ τῆς βλασφημίας», «Γενικαὶ ἀρχαὶ ἐκπαιδεύσεως», «Περὶ "Εθνους» καὶ ἄλλας 'Εθνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περιεχομένου.

ΚΕΑ. — Καὶ φέτος τὴν πρωτοχρονιὰ στὴν Κέα παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος κ. Ι. Κορδοκούλη, τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του, ἁπάντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐκλεκτοῦ κόσμου, μὲ πραγματικὸ χαρακτῆρα σεμνῆς πατριωτικῆς ἑορτῆς ἐκόπη ἡ πῆττα τῆς Ε.Ο.Ν. στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Κέας.

Τὴν πῆττα ἔκοψε ὁ ἱδρυτὴς τῆς ἐν Κέα ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. καὶ ἤδη συνεργάτης αὐτῆς κ. Ι. Περίδης συμβολαιογράφος.

Κατ' ἀρχὴν ἐψάλη ὁ ὕμνος τῆς «Νεολαίας» ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ τμήματος τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Φαλαγγάρχου κ. Δ. Καρυώτογλου ἡ εὐχὴ τοῦ 'Αρχηγοῦ πρὸς τὴν Νεολαίαν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, ἀκολούθως δὲ ὁ κ. Ι. Περίδης ἀποτεινόμενος πρὸς τὰ μέλη τῆς Νεολαίας ὡμίλησε καταλλήλως ἐξάρας τὸ ἔργον τοῦ 'Εθνικοῦ Κυβερνήτου.

ΕΥΒΟΙΑ:

ΙΣΤΙΑΙΑ. — 'Ο Ἰδεολογικὸς διαφωτισμὸς γίνεται κανονικῶς εἰς τὰ τμήματα τῆς 47ης Φάλαγγος «Λιχαδιώτη». Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἐγένοντο αἱ ἑξῆς ὁμιλίαι. 'Ο Καθηγητὴς κ. Α. Κωτσῆς ὡμίλησε μὲ θέμα «'Απὸ τὴν Ἱστορίαν τῆς 'Ελληνικῆς 'Επαναστάσεως», ὁ 'Ομαδάρχης κ. Ι. Παυλίνης Δικηγόρος μὲ θέμα «'Η προσωπικότης τοῦ 'Αρχηγοῦ», ὁ Τετράρχης κ. Γ. Κωνσταντίνου μὲ θέμα «Οἱ μεγάλοι πρόγονοί μας», ὁ 'Υποφαλαγγάρχης κ. Δημ. Τριανταφυλλίδης μὲ θέμα «'Ο 'Ιωάννης Μεταξᾶς».

ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΙ (Λίμνης). — Εἰς συγκέντρωσιν γονέων καὶ Φαλαγγιτῶν ὡμίλησεν ὁ ἀφιχθεὶς ἐκ Λίμνης Συνεργάτης τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως κ. Χρ. Βέρροιος.

ΜΑΡΜΑΡΙΟΝ. — Φαλαγγῖται τοῦ τμήματος τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων, περιέφερον κατὰ τὸ τοπικὸν ἔθιμον τὸν Τίμιον Σταυρὸν καὶ συνέλεξαν ποσὸν ἐκ 400 δραχ. ὅπερ κατέθεσαν εἰς τὴν Τοπικὴν 'Επιτροπὴν Συντονισμοῦ.

ΑΣΜΗΝΙΟΝ. — 'Υπὸ τοῦ 'Αρχηγοῦ τοῦ τμήματος ἐγένετο πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας ὁμιλία μὲ θέμα «'Η προσωπικότης τοῦ 'Αρχηγοῦ».

ΣΤΥΡΑ. — 'Υπὸ τῶν μελῶν τοῦ τμήματος ἐφυτεύθησαν περὶ τὰ 300 δενδρύλλια πεύκης. 'Επιμελείᾳ Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, ἐγένετο ἡ ἀπολύμανσις τοῦ σπόρου διὰ τὴν καλλιέργειαν 6 στρεμμάτων κριθῆς.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ



Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΖΕΡΜΠΙΣΙΑ (Ἀλιβερίου). — Μέλη τοῦ τμήματος ἔσπειραν διὰ σίτου τὸν παραχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Κατσογιάννη, ἀγρὸν ἐξ ἑνὸς στρέμματος.

ΑΙΔΗΨΟΣ. — Παρεχωρήθη εἰς τὸ τμῆμα Ε.Ο.Ν. ἀγρὸς ἐκτάσεως 2½ στρεμ. πρὸς καλλιέργειαν.

ΠΑΣΣΑ. — (Κονιστρῶν). — Ὑπὸ τοῦ καφεπώλου κ. Π. Πανούση προσεφέρθη εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Πασσᾶ ἔκτασις ἡμίσεος στρέμματος, ἥτις καὶ ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῆς 2ας ὁμάδος τοῦ Λόχου Πασσᾶ.



ΠΑΤΡΑΙ. — Ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Περ)κῆς Δ)σεως Ἀρρένων Ἀχαΐας ἐφυτεύθησαν, μέχρι σήμερον, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τρεχούσης ἀναδασωτικῆς περιόδου, τὰ κάτωθι εἴδη δενδρυλλίων: Κυπάρισσοι 16.600, πεῦκα 14.250, σφένδαμνοι 300, εὐκάλυπτοι 3.650, ἀκακίαι 2.750, γαζίαι 100, Λυγοῦστ 50, Τούγες 500, πιπερέαι 150, μωρέαι 200, καστανέαι 1.500, δασικὰ 1.000, ὀπωροφόρα 2.270. Ἐπίσης ἐφυτεύθησαν καὶ 850 δένδρα εἰς ὁδούς. Ἐν συνόλῳ ἡ Περ)κὴ Δ)σις Ἀχαΐας ἐφύτευσε 43.720 διάφορα δενδρύλλια. Ἡ φύτευσις συνεχίζεται.

— Οἱ Φαλαγγῖται τοῦ Τμήματος Δουμενῶν Ἀχαΐας προέβησαν εἰς φύτευσιν σπόρων ἀμυγδάλου, καρύου καὶ καστάνου ἐπὶ ἐκτάσεως 500 στρεμμάτων.

— Οἱ Φαλαγγῖται τῶν Τμημάτων Σαγεΐκων, Φράγκας καὶ Ριόλου Ἀχαΐας ἐφύτευσαν εἰς τὰς περιφερείας των 6.000 δενδρύλλια.

ΚΑΛΑΜΑΙ. — Ἐτελέσθησαν ἐν πάσῃ ἐπισημότητι τὰ ἐγκαίνια τοῦ Οὐλαμοῦ Ε.Ο.Ν. Θηλέων Μεσσηνίας, τοῦ ὁποίου τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐκήρυξεν ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου ὁ Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας. Τὸ ἐναρκτήριον μάθημα ἐγένετο ὑπὸ τῆς Περ)κῆς Δ)τρίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων.

Εἰς τὴν ἄνω Περ)κὴν Δ)σιν Ε.Ο.Ν. Θηλέων παρατηρεῖται πυρετώδης κίνησις διὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν χειροτεχνημάτων τῆς Ε.Ο.Ν., ἥτις θὰ λάβῃ χώραν εἰς Ἀθήνας ἐντὸς τοῦ Φεβρουαρίου.



ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων πρὸς μόρφωσιν τῶν μελῶν αὐτῆς σύμφωνα μὲ τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα ὑπὸ τῆς Δ)σεως τῆς Ε.Ο.Ν.

Πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας ὡμίλησεν ὁ Ἰατρὸς κ. Ράπτης, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε στοιχεῖα ὑγιεινῆς καὶ Πρώτων βοηθειῶν.

Τὸ δεύτερον θέμα εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἐδίδαξεν ὁ κ. Μηνᾶς Δασκαλάκης, Ἐπιθεωρητὴς Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν παρὰ τῇ Ἀγροτικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Δασκαλάκης ἐχειρίσθη τὸ πρῶτον θέμα τοῦ μαθήματος τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας: «Ὁ Χαρακτὴρ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας» μὲ πλήρη σαφήνειαν καὶ ἀντικειμενικότητα, τονίσας ὅτι τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. εἶναι ἀνάγκη νὰ διδαχθοῦν τὸ μάθημα τοῦτο καὶ νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν καλῶς προκειμένου νὰ εἶναι ἐνήμερα σχετικῶς μὲ τὸ συντελούμενον ἔργον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας. Ὁ κ. Δασκαλάκης καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ μέχρις ἐξαντλήσεως τῶν κάτωθι θεμάτων θὰ διδάσκῃ τὸ μάθημα τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων.

Θέματα πρὸς διδασκαλίαν: 1) Γεωργία, Βιομηχανία, Ἐμπόριον, Ναυτιλία, Ὑπέδαφος, Βιοτεχνία. 2) Πλουτοπαραγωγικαὶ πηγαὶ τῆς Χώρας. 3) Τὸ Κράτος ὡς ὑπέρτατος ρυθμιστὴς τῆς Οἰκονομίας τῆς Χώρας. 4) Ἐθνικὴ Οἰκονομία, Αὐτάρκεια. 5) Κυριώτερα προϊόντα Ἐθνικῆς παραγωγῆς. 6) Ἡ σημασία καὶ ἡ Ἠθικὴ ἀξία τῆς ἐργασίας.

Ὁ Στρατηγὸς - Διοικητὴς τῆς VIII Μεραρχίας ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἀντικαθιστῶσαν τὴν Περ. Δ)τριαν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ἰωαννίνων κ. Καλλιόπην Χρήστου τὸ κάτωθι εὐχαριστήριον ἔγγραφον.

«Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν καὶ ταῖς ὑφ' ὑμᾶς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἡμῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Μεθορίου, οἵτινες μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης καὶ ζωηρᾶς συγκινήσεως ἔλαβον τὰ ἐκλεκτὰ δῶρα τὰ ὁποῖα εἴχετε τὴν καλωσύνην καὶ ἐπαινετὴν πρωτοβουλίαν νὰ συλλέξητε καὶ διανείμετε εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ Νέου Ἔτους.

Ἡ ἔνθερμος αὕτη πατριωτικὴ καὶ ἔμπλεως Ἐθνικοῦ παλμοῦ χειρονομία Σας, ἔσχε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς Ἀκρίτας τῆς Μεθορίου, οἵτινες φρουροὶ ἄγρυπνοι τῆς Πατρίδος καὶ μακρὰν τῶν οἰκείων των, εὗρον ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν τὴν φιλόστοργον ἀδελφήν, τὸν παρήγορον ἄγγελον καὶ ἰσχυρὸν παραστάτην ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ὑψηλοῦ ἀλλὰ καὶ ἐπιμόχθου καθήκοντός των».

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΣ
Ὑποστράτηγος

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ. — Ἡ VIII Μεραρχία ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Νομάρχην Θεσπρωτίας ὡς Γενικὸν Ἐπόπτην τῆς Ε.Ο.Ν. τὴν κάτωθι εὐχαριστήριον ἐπιστολήν:

«Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἡμῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τῆς μεθορίου, οἵτινες μετὰ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ ζωηρᾶς συγκινήσεως ἔλαβον τὰ ἐκλεκτὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα εἴχατε τὴν καλωσύνην ν' ἀποστείλητε καὶ διανείμετε αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς Ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

Τὸ πατρικὸν τοῦτο ἐνδιαφέρον Σας ἔσχε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς Ἀκρίτας ὁπλίτας τῶν Ἠπειρωτικῶν συνόρων, ἀγρύπνους φρουροὺς τῆς Πατρίδος καὶ ἐνίσχυσε πολλαπλῶς τούτους ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ὑψηλοῦ ἀλλὰ καὶ ἐπιμόχθου καθήκοντός των».

ΧΑΡΑΛ. ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΣ
Ὑποστράτηγος



ΛΑΜΙΑ. — Εἰς ἅπαντας τοὺς Σχηματισμοὺς Θηλέων Φθιωτιδοφωκίδος συνεχίζονται τακτικῶς αἱ συγκεντρώσεις τῆς Τετάρτης, τὸ δὲ καθορισθὲν πρόγραμμα ἐκτελεῖται μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας. Ὁ ἐκκλησιασμὸς ὅλων τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν γίνεται τακτικά.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἐκκλησιασμοῦ ἀκολουθοῦν παιγνίδια, ὕμνοι, χοροί, καιροῦ δὲ μὴ ἐπιτρέποντος γίνονται ὁμιλίαι.

Τὸν παρελθόντα μῆνα ἡ Περιφ. Δ)τρια ἐπεθεώρησε τὰ Τμήματα Στυλίδος συσκεφθεῖσα μετὰ τῶν ἀνωτέρων βαθμοφόρων ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων. Ἰδιαιτέρα προσπάθεια καταβάλλεται διὰ τὴν φανέλλαν τοῦ στρατιώτου συνεχιζομένου τοῦ ἐράνου εἰς ὅλα τὰ Τμήματα Θηλέων.

Ἡ Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Παρνασσίδος ἀπέστειλεν ἤδη εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ πρώτην ἀποστολὴν 11 φανέλλας συμβάλλουσα εἰς τὴν ἔκκλησιν τῆς Περιφ. Δ)τρίας.

ΑΓΡΙΝΙΟΝ — Μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν μεριμνῶν της ἡ Ὀργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας ἔχει περιλάβει καὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων κοινωφελῶν ἔργων. Ἰδιαιτέρως δὲ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας τὸ δάσος προσφέρει ὡς καὶ τὴν ἀνάγκην δημιουργίας φιλοδασικῆς κινήσεως, καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀναδάσωσιν καταλλήλων πρὸς τοῦτο ἐκτάσεων.

Συνεχίζεται οὕτω ἡ ἐργασία τῆς δεδροφυτεύσεως ὑπὸ τῶν διαφόρων Τμημάτων καὶ ἰδίᾳ τῶν Φαλάγγων Ἀγρινίου, Θέρμου καὶ Ἀνεξαρτήτου Τετραρχίας Ἀστακοῦ.

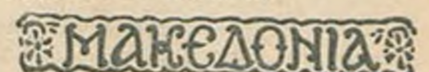
Ὑπὸ τῆς Φάλαγγος Ἀγρινίου ἐφυτεύθησαν ἤδη εἰς τοὺς παρὰ τὸν παλαιὸν Ἅγιον Χριστόφορον λόφους περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας μικρὰ πεῦκα.

Ὁ θεολόγος κ. Λαζαρίδης Ἀντ. ὡμίλησε πρὸς ἅπαντας τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς τῆς Φάλαγγος Ἀγρινίου ἐν συγκεντρώσει «Περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀπιστίας», τονίσας τὴν ὀλεθρίαν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος ἡ ἡμιμάθεια καὶ ἡ διαφθορὰ τοῦ χαρακτῆρος.

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς προγενέστερα γεωργικὰ μαθήματα ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Προστασίας Καπνοῦ κ. Κωνσταντινίδης Κ. ὡμίλησε γλαφυρότατα καὶ διεξοδικῶς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ποιοτικῆς βελτιώσεως καὶ τῆς κατὰ ποσότητα ἀποδόσεως τοῦ Καπνοῦ.



Ὁ Σχηματισμὸς τοῦ χωρίου Μακρόβρυση —Μουριῶν τῆς Π. Δ. Κιλκίς.



ΚΑΣΤΟΡΙΑ. — Εἰς τοὺς Φαλαγγίτας τῆς Ὑποδ)σεως Καστορίας ὡμίλησαν περὶ ὑγιεινῆς ὁ κ. Γ. Λιάκος καὶ εἰς τοὺς Σκαπανεῖς ὁ κ. Γ. Βολωνάκης.

Ἤρχισεν ἡ στρατιωτικὴ προπαίδευσις ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν κ. Σκοῦραν καὶ ἐσυνεχίσθησαν τὰ μαθήματα νοσοκόμων ὡς καὶ τὰ τῆς ἀνεμοπορίας.

Ἡ ψυχαγωγία περιωρίσθη εἰς μαθήματα μανδολινάτας καὶ παρακολούθησιν διδακτικῆς κινηματογραφικῆς ταινίας. Ὡσαύτως ἐγένοντο μαθήματα κατηχητικοῦ σχολείου ὑπὸ τοῦ συνεργάτου κ. Κ. Πηχεῶν καὶ κανονισμοῦ ὑπὸ τοῦ Τετράρχου κ. Π. Παπαδοπούλου. Ὁ συνεργάτης κ. Γεωργίου ἐπὶ τῆς διαφωτίσεως ὡμίλησε περὶ κλεφτῶν καὶ ἁρματωλῶν.

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς παραδόσεως καὶ ἀναλήψεως τῆς Ὑποδιηκήσεως εἰς τὸν κ. Λ. Μπατρίνον ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Βασιλοπούλου. Κατ' αὐτὴν ἐλογοδότησεν ὁ πρώην Ὑποδιοικητὴς κ. Βασιλόπουλος διὰ τὴν μέχρι τοῦδε δρᾶσιν τῆς Ὑποδ)σεως. Εἰς τὸ τέλος τῆς τελετῆς ἐψάλησαν οἱ ὕμνοι τῆς Νεολαίας, 4ης Αὐγούστου καὶ Ἐθνικὸς Ὕμνος.

Καθ' ἅπασαν τὴν ὕπαιθρον ἐγένοντο μαθήματα, θεωρίαι, ἀσκήσεις καὶ διδασκαλίαι ἀσμάτων.

Ἡ συγκέντρωσις τῆς Κυριακῆς 14ης Ἰανουαρίου εἰς τὴν Ὑποδ)σιν Νεστορίου ἐγένετο παρόντων ἁπάντων σχεδὸν τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς ἕδρας. Κατὰ ταύτην ὡμίλησεν ὁ Λοχίτης τῆς 167 Φάλαγγος Χαρ. Χατζῆς ἀναπτύξας ἐπιτυχῶς τὴν ὁμιλίαν «Περὶ Βασιλέως». Κατὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἐτονίσθη ἰδιαιτέρως ἡ σώφρων καὶ συνετὴ διοίκησις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μας Γεωργίου τοῦ Β΄ καὶ τὸ σωτήριον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ. — Ἡ Ε.Ο.Ν. Βουκουρεστίου, ἡ ὁποία ἱδρύθη μόλις τὸν Ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐσημείωσε μέσα στὸ ὀλίγο αὐτὸ χρονικὸ διάστημα ἐξαιρετικὴ πρόοδο.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1939-1940 ἡ ὀργάνωσις ἔλαβε νέαν ζωὴν ὀφειλομένην ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν ταύτης παρὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν διορισμὸν ὡς Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε.Ο.Ν. Ρουμανίας τοῦ Γεν. Προξένου κ. Κουντουριώτου.

Ἡ Ε.Ο.Ν. Βουκουρεστίου καθαρῶς σχολικὴ ὥρισε τὸ ἀπόγευμα ἑκάστου Σαββάτου ὡς ἡμέραν τῆς Ε.Ο.Ν., κατὰ ταύτην δὲ οἱ λόχοι τῆς τετραρχίας ἐπιδίδονται εἰς ἀσκήσεις σχηματισμῶν, παρελάσεων κλπ. Γίνονται ἐπίσης θεωρία ἐπὶ τῶν ἰσχυόντων κανονισμῶν, ψυχαγωγικαὶ παιδιαὶ καθὼς καὶ ὁμιλίαι καὶ διαλέξεις ἐθνικοηθοπλαστικοῦ περιεχομένου.

Τὰς ὁμιλίας καὶ τὰς διαλέξεις δίδουν οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, παρακολουθοῦν δὲ ταύτας πάντοτε ὁ κ. Γεν. Ἐπόπτης, τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. καθὼς καὶ οἱ γονεῖς των καὶ τὰ πλεῖστα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας.

Τὴν τελευταίαν διάλεξιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλολογίας κ. Χαρ. Τσούλα μὲ θέμα «Οἱ ξενητευμένοι Ἕλληνες καὶ οἱ δεσμοί των μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα» παρηκολούθησαν ὁ κ. Γεν. Πρόξενος ὁ διδασκαλικὸς σύλλογος, ὁ Γεν. Γραμ. τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος καὶ ἡ ἐκλεκτοτέρα μερὶς τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας Βουκουρεστίου.

Ὁ ὁμιλητής, ὅστις ἀνέπτυξε τὸ θέμα του λίαν ἐπιτυχῶς, ἀπέσπασε τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων.

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 631)

τέρας, ἡ μάνα του τὸ ρωτοῦν: Τί ἔχεις, τί ἔχεις παιδί μου, τί ἔπαθες;

Ἡ γειτόνισσα, τοὺς λέει, ποὺ τραγουδάει τόσο γλυκὰ καὶ θέλησα νὰ πάω νὰ τὴν ἰδῶ, ποὺ λέγανε πὼς εἶναι τόσο ὄμορφη, μ' ἔδειρε καὶ μένα, κι' ἀπὸ τοὺς φίλους μου πιὸ πολύ. Γι' αὐτὸ πατέρα μου θέλω νὰ τὴ φωνάξης νὰ τὴ σκοτώσης.

Στέλνει λοιπὸν ὁ βασιλιᾶς νὰ τὴ φωνάξουνε. Τότες ἐκείνη στολίστηκε, ἔβαλε τὰ καλλίτερά της διαμαντικά, — μαργαριτάρια, — τὰ καλλίτερά της στολίδια, καὶ πηγαίνει στὸ παλάτι, στὸ βασιλιᾶ.

Τότες τῆς λέει ὁ βασιλιᾶς: Τί σοῦ κάνανε τὰ παλληκάρια;

Τοῦ φίλου δίνεις ἑκατὸ καὶ τ' ἀλλουνοῦ διακόσιες,
τοῦ γυιοῦ μου τοῦ κακόμοιρου τοῦ δίνεις πεντακόσιες;

Κι' αὐτὴ τοῦ ἀπαντάει:

Κακομοιριὲς καὶ δυστυχιὲς θὰ λάβη τὸ κορμί του,
καὶ πόνους ἀλευθέρωτους θὰ λάβ' ἡ κεφαλή του.

Καὶ μετὰ γυρίζει καὶ λέει στὸ βασιλόπουλο (ἆ, λησμόνησα νὰ σᾶς πῶ ὅτι τὸ βασιλόπουλο τὸ λέγανε Φιορετίνη).

Θυμήσου, Φιορετίνη μου, τ' ἔχεις καὶ δὲ θυμᾶσαι,
κὰν τὰ φιλὰ πουκάμισα ποὔστελνα κι' ἄλλαζά σε.
Θυμήσου, Φιορετίνη μου, τ' ἔχεις καὶ δὲ θυμᾶσαι
κὰν τοὺς λαγοὺς τοὺς ὄμορφους ποὔστελνα κι' ἔτρωγές σε.

Καὶ γυρίζει ἡ μάνα του καὶ τοῦ λέει:

— Θυμήσου, Φιορετίνη μου, μὴν πᾶς καὶ εἶν' ἡ ξένη;
— Μάνα μου (οἰκονομικά) καὶ μὰ τὴν Παναγιά μου,
στὰ μάτια μου δὲ σεῖδα 'γὼ ἐσένανε κυρά μου.
— Πάρε φιλὶ ἀπ' τὴ μάνα σου, μήπως καὶ θυμηθῆς με,

Καὶ τότε παίρνει φιλὶ ἀπ' τὴ μάνα του καὶ τῆς λέει:

Ἐσ' εἶσαι ἡ σουλτάνα μου, ἐσ' εἶσαι τὸ Λενιώ μου,
ἐσ' εἶσαι ποὺ μὲ γλύτωσες ἀπὸ τὸ θάνατό μου.

κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά της.

Παντρευτήκανε λοιπόν: ὄργανα, τούμπανα, χαρὲς μεγάλες· καὶ ζήσανε ἐκεῖνοι καλά, κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ 21

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 624)

λοντικὸ σῶμα ποὺ εἶχε καταρτίσει ὁ ἴδιος, ἐπέτυχε νὰ παραδοθοῦν σ' αὐτὸν οἱ πολιορκούμενοι Τοῦρκοι...

Γιὰ τὴν λαμπρὴ αὐτὴ νίκη του προήχθη σὲ ἀντιστράτηγο καὶ μετὰ ἕνα χρόνο σὲ στρατηγό!

Δύο ἀτρόμητα κορίτσια, κατόπιν ἡρωΐδες!

Μὰ καὶ οἱ δυὸ περίφημες ἡρωΐδες τῆς Ἐπαναστάσεως, Μπουμπουλίνα καὶ Μαντὼ Μαυρογένους, ὑπῆρξαν δυὸ ἐξαιρετικὰ παιδιά.

Ἡ Μαυρογένους σὲ ἡλικία δεκαπέντε χρονῶν, ὀρφανὴ ἀπὸ πατέρα, ἐξώπλισε δυὸ πλοιάρια καὶ κατεδίωξε τοὺς πειρατὰς ποὺ εἶχαν ἐπιδράμει στὴν πατρίδα της Μύκονο, ἐπωφελούμενοι ἀπὸ τὴν ἀναμπουμπούλα τῆς Ἐπαναστάσεως.

Καὶ πολεμοῦσε μὲ τὴν γενναιότητα ἀνδρός, χειριζομένη μὲ μοναδικὴ ἱκανότητα τὸ ξίφος ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τὴν ὁπλοθήκη τοῦ πατέρα της.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν θρυλικὴ Μπουμπουλίνα, τὴν γυναῖκα τοῦ γενναίου ναυτικοῦ Μπούμπουλη, ἀπὸ πολὺ μικρὴ μυήθηκε στὰ μυστικὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ μὲ τὸ ἱστορικό της καράβι, τὸν «Ἀγαμέμνονα», ποὺ ναυπήγησε μὲ ἔξοδά της, πολέμησε μὲ παράτολμο θάρρος καὶ ὑπέροχη γενναιότητα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς σκλαβωμένης πατρίδας της.

Ἀτελείωτη σειρὰ ἡρωϊκῶν παιδιῶν

Θἄταν παράλειψις ἂν δὲν ἀναφέραμε καὶ τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστὰς τοῦ Εἰκοσιένα Θανάση καὶ Γιαννάκη Ραζηκότσικα, τὸν θρυλικὸ ναύαρχο τοῦ Ἀγῶνος Γ. Σαχτούρη, τὸν Γεωργάκη Πετιμεζᾶ, τὸν Δ. Μακρῆ, τὸν Ν. Βάσσο, τὸν Ἀσημάκη Φωτήλα, ποὺ ὑπῆρξαν ὅλοι μεγαλοφυῆ παιδιά...

Ὁ Θανάσης Ραζηκότσικας σὲ ἡλικία 19 χρονῶν μόλις διωρίστηκε γενικὸς ἀρχηγὸς τῶν Μεσολογγιτῶν, ὁ δὲ νεώτερός του ἀδελφὸς Γιαννάκης ὑπαρχηγὸς τῶν Μεσολογγιτῶν ἀπ' τὴν ἀρχὴ τοῦ Ἀγῶνος.

Ὁ Γ. Σαχτούρης, σὲ ἡλικία 14 χρονῶν, ἦταν ἕνας δεινὸς θαλασσοπόρος καὶ ἀτρόμητος καπετάνιος, ὅταν δὲ ἄρχισε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις προσεχώρησε σ' αὐτὴν μὲ ἀκράτητο ἐνθουσιασμὸ καὶ πολέμησε μὲ πρωτοφανῆ ἀνδρεία μὲ τὸ ἰδιόκτητο πλοῖο του «Ἀθηνᾶ», ποὺ τὸ μετέτρεψε σὲ πολεμικό...

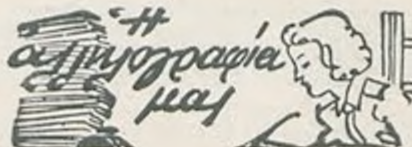
Ὁ ἡρωϊκώτατος Γεωργάκης Πετιμεζᾶς ἦταν μονόχειρ! Κι' ὅμως ἀπὸ παιδὶ χειριζόταν τὸ ὅπλο μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι — γιατὶ τοῦ ἔλειπε ὅλο τὸ δεξὶ — μὲ καταπληκτικὴ εὐχέρεια!

Ὁ γενναῖος ἁρματωλὸς τοῦ Ζυγοῦ Δ. Μακρῆς σὲ ἡλικία 18 χρονῶν ἦταν ἀρχηγὸς ἁρματωλικοῦ σώματος, ὁ Ν. Βάσσος, μόλις δεκαεννέα χρονῶν, διοικοῦσε τοὺς ἐπαναστάτας Εὐβοίας κι' ὁ Ἀσημάκης Φωτήλας, νεαρώτατος, μόλις δεκαπενταετής, ἐνίσχυσε τὸν Ἀγῶνα μὲ πολεμεφόδια καὶ τρόφιμα καὶ συντηροῦσε τὰ ἐπαναστατικὰ σώματα καὶ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα μὲ τὰ χρήματα τῆς περιουσίας του, τὴν ὁποία διέθεσεν ἐξ ὁλοκλήρου γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐπαναστάσεως...

Ὑπάρχουν, βέβαια, καὶ ἄλλα ἡρωϊκὰ παιδιὰ ποὺ ἔδρασαν στὴν Ἐπανάστασι καὶ δοξάστηκαν προτοῦ νὰ ἐνηλικιωθοῦν...

Ἐμεῖς ἀναφέραμε ἐδῶ τὰ κυριώτερα, γιατὶ ἄλλως θἄπρεπε ν' ἀφιερώσουμε πολλὲς σελίδες τῆς «Νεολαίας».

Μιχ. Χαννούσης



ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δδα Β. ΠΑΝΑΓ. Πάτρας. Ἐλάβαμε τὰ ποιήματά σου (;) «Χιόνι», «Τὸ δειλινό», «Σὲ σὲ γλυκειὰ Ε.Ο.Ν.», τὰ ὁποῖα δὲν ἐδιαβάσαμε, ἐπειδὴ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι δὲν εἶναι δ ι κ ά σου, ἀλλ' ὅτι θὰ τὰ ἔχης ἀντιγράψει κι' αὐτά, ὅπως ἀντέγραψες τὸ ποίημα «Πεταλουδίτσα» τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ κ. Στ. Σπεράντσα καὶ μᾶς τὸ ἔστειλες γιὰ δικό σου. Σοῦ θυμίζουμε ὅτι τὰ π α ι δ ι ὰ τῆς 4ης Αὐγούστου πρέπει πρωτίστως νὰ σέβωνται τὴν ἀλήθεια. Ἂν εἶσαι μαθήτρια, σὲ παραπέμπουμε στὸν κ. Γυμνασιάρχη σου, τὸν ὁποῖον παρακαλοῦμε θερμῶς νὰ σὲ νουθετήση καταλλήλως. Ἐμεῖς ἀρκούμεθα νὰ σοῦ ποῦμε ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔκαμες εἶναι ἕνα βαρύτατο σφάλμα, ἄξιο ἀναλόγου τιμωρίας. Εὐχόμεθα τὸ πάθημα αὐτὸ νὰ σοῦ γίνη μάθημα, διὰ τὸ μέλλον. — ΚΩΝΣΤ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Ἐνωμοτάρχην Β' Ὑποτομέως Ἀθηνῶν. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸ θάρρος σου νὰ ὁμολογήσης τὸ σφάλμα σου καὶ νὰ κατακρίνης σὺ ὁ ἴδιος πολὺ αὐστηρότερα τὸν ἑαυτό σου, ἀπ' ὅ,τι ἐκάμαμε μεῖς... Ἔπειτ' ἀπὸ τὸ γράμμα σου αὐτό, δὲν ἔχομε λόγους νὰ εἴμαστε δυσαρεστημένοι μαζί σου. Εὐχόμαστε μόνο τὸ γνωστὸ γεγονὸς νὰ σταθῆ ἕνα καλὸ μάθημα καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, ποὺ ἔκαμαν τὸ ἴδιο λάθος. Ἡ «Νεολαία» σὲ θεωρεῖ καὶ πάλι ἕνα ἀπὸ τοὺς φίλους της ἀναγνώστας. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΓΑΪΤΑΝΑΚΗΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ γραφόμενά σου. Ἀντὶ ποιημάτων στεῖλε μας καλύτερα κανένα σύντομο παραμῦθι τοῦ τόπου ἢ μερικὲς παροιμίες. Κάτι λ α ο γ ρ α φ ι κ ό. — ΝΙΚ. ΤΣΟΥΜΙΤΑΝ. Ὁμοίως. Τὸ περιοδικὸ προτιμᾶ λαογραφικὴν ὕλη. — ΑΘΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐλάβαμε τὸ ποίημα τοῦ παπποῦ σου μὲ τὸν τίτλο «Ἡ Ἑλληνικὴ Νεότης». Ὅταν τοῦ γράψης, διαβίβασέ του τοὺς χαιρετισμούς μας. — ΜΙΧ. ΔΕΣΠΟΤΙΔΗΝ. Καλὸ ὡς σχολικὸς διάλογος. Στείλετέ μας κανένα παραμύθι τοῦ τόπου σας. Τὸ προτιμοῦμε. — ΕΠΑΜ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ποιηματάκι σου ὄχι καλό. Τί ἐννοεῖς μὲ τὸ «ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι ἀνάκατη, κατὰ Βουτιερίδην»; — ΓΙΑΝΝΗΝ ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗΝ. Τὸ διήγημά σου «Τὸ κούτσουρο» κλείνει πολὺ «πεσσιμισμό», ὅπως συνηθίζομε νὰ λέμε. Δηλαδὴ ἀπαισιοδοξία. Γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ ἂν κι' εἶναι ἀρκετὰ καλογραμμένο. Φαίνεται πὼς τὸ δούλεψες μὲ ὄρεξι κι' ὄχι ὅπως - ὅπως. Δοκίμασε νὰ μᾶς γράψης κανένα παραμῦθι τοῦ τόπου σου. Ὄχι ὅμως μεγάλο. — ΓΕΡΑΣ. ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ 4η Αὐγούστου» προχειρογραμμένο. Στεῖλέ μας καλύτερα λαογραφικὴν ὕλη. — ΒΑΣ. ΔΟΥΜΑΖΟΝ. Ἀποφεύγετε στίχους σὰν τοὺς παρακάτω:

Στὴν Ἑλλάδα τὴ νέα ποὺ φτιάχτη
τὴν ἡμέρα Αὐγούστου τετάρτη,
λεβεντιά, δόξα, χάρι ἀστράφτει
συννεφιὰ οὔτε σκότος ὑπάρχει.

ΙΒΥΚΟΝ. Τὸ ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε: ὄχι ψευδώνυμα. — Ε. ΓΑΪΤΑΝΟΝ. Πολὺ σωστὰ πράγματα λέει τὸ ποίημά σου. Μόνο ποὺ τὰ λέει σὲ γλῶσσα ἀντιποιητική. — ΑΝΤ. ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΝ. Ἀρκετὰ καλό. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. — Β. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ. Τὸ διήγημά σου «Ἕνα γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀμερική» δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον. Προσέχετε ὅταν γράφετε νὰ κάνετε ὅσο τὸ δυνατὸν λιγώτερα ὀρθογραφικὰ λάθη. Παρατηροῦμε ὅτι τὴν ἴδια λέξι, ἀλλοῦ τὴν γράφεις σωστὰ κι' ἀλλοῦ πάλι λανθασμένα. — ΗΛΙΑΝ ΚΑΚΟΥΛΙΑΝ. Μᾶς θερμοπαρακαλεῖς νὰ σοῦ δημοσιεύσωμε τὸ τετράστιχο αὐτό:

Ἕνας ἄνθρωπος καλὸς
τόσα χρόνια σιωπηλός,
ποὺ ὅλον τὸν κόσμο βλέπει
καὶ τὴν νεολαία τὴν κατέχει.

Ὁρίστε ποὺ τὸ δημοσιεύσαμε. Ἀλλά... σὲ θερμοπαρακαλοῦμε τώρα κι' ἐμεῖς μὲ τὴ σειρά μας νὰ μᾶς πῆς τί κ α τ ά λ α β ε ς. — Π. Φ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ποίημά σου ἔχει μετρικὰ λάθη. Διάβασέ το δυνατὰ καὶ θὰ τὰ βρῆς μὲ «τ' αὐτί». Μᾶς ζητεῖς νὰ σοῦ ἀπαντήσουμε λεπτομερῶς. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ τὸ κάμωμε μιὰν ἄλλη φορά. — ΑΝ. ΠΑΠ. Ποίημα μὲ 206 στίχους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῆ σὲ περιοδικό, ὅσο καλὸ κι' ἂν εἶναι. Σημειώνουμε τὴν ὀρθὴ ὁμοιοκαταληξία του. Πρόσεχε ν' ἀποφεύγης στὸν ἔμμετρο λόγο λέξεις κι' ἐκφράσεις σὰν κι' αὐτές: «μ' ἀφῆσαν οἱ ἀχρεῖοι», «τὸ δόρυ ἐκεῖνο σύει», «ταῖς πρώταις ταῖς ἀχτίδες του» κλπ. — Η. Χ. Ὁλόκληρο τὸ ὀνοματεπώνυμό σου, σὲ παρακαλοῦμε. — Ε' ΤΑΞΙΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὸ ὡραιότατο γράμμα σας. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΑΡΡΗΝ. Κοίταξε τοὺς ἑπόμενους στίχους:

Γέλα, ὦ μάννα καὶ μὴ κλαῖς, μάννα γλυκειὰ ὡραία,
νὰ τὸ σπαθί σου τὄζωσαν χιλιάδες «Νεολαία».

Γιὰ νὰ κάμης ὁμοιοκαταληξία χαλᾶς τὸ νόημα. — Γ. Δ. ΠΑΠ. Ὡραιότατο τὸ ποίημά σας. Δυστυχῶς ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ, διότι ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. — ΦΟΙΒΟΝ ΔΕΛΦΗΝ. Λυπούμεθα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμε ἰδιαιτέραν σύστασιν διὰ τοῦ περιοδικοῦ. Τὸ ποίημά σας μὲ τὸν τίτλο «Τὸ τραγοῦδι

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

τῆς γῆς» ἐδόθη στόν κ. Χρ. Ἀγγελομάτην, εἰς τόν ὁποῖον τό ἀφιερώσατε. — Α. ΠΑΡΑΘΥΡΑΝ, Δημ)λον. Τό ἄρθρον σας μέ τόν τίτλο «Ἡ ἠθική ἀναγέννησις τῆς Ἑλλάδος» πολύ καλό. Τό ἐδιαβάσαμε στήν Ἐπιτροπή. Δυστυχῶς ἀδυνατοῦμε νά τό δημοσιεύσωμε, διότι λαμβάνομε καθημερινῶς πολλά παρόμοια ἄρθρα καί ἐπίσης καλά, τά ὁποῖα ἐλλείψει χώρου δέν εἶναι κατορθωτόν νά δημοσιευθοῦν στήν «Νεολαία». Τά φυλάσσομε ἰδιαιτέρως διά νά τά περιλάβωμεν εἰς προσεχῆ ἔκδοσιν ὑπό τόν τίτλον «Ἡ 4η Αὐγούστου καί ἡ Κοινή Γνώμη». — ΧΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ. Γιατί στίς δυό ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; — ΚΥΡ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΝ. Τό «Ὁ χειμῶνας» θέλει ἀκόμη νά τό ἐπεξεργασθῇς. — ΠΕΤΡΟΝ ΜΑΝΟΥΣΟΝ. Ὑπεβλήθη. — — Α. ΗΛΙΑΚ. Ὁλόκληρο τό ἐπώνυμό σου. — Γ. ΜΑΜΑΛΗΝ. Σ' ἀρέσει αὐτό τό τετράστιχο:

Ἡ Βασίλισσα ποιά εἶναι;
Εἶν' ἡ μάννα τῶν Ἑλλήνων.
Καί γιατρός της ποῖος εἶναι;
Εἶναι ὁ πατέρας κ ε ί ν ω ν.

ΙΣΜΗΝΗΝ ΚΑΛΑΜΑΝΟΥ. Τά σημεῖα Π43, πού σοῦ ζητήσαμε νά σημειώσης, εἶναι ὁ αὐξ. ἀριθμός τοῦ γραπτοῦ σου. Δηλ. Πεζό 43. Ξαναγράψε το λοιπόν μόνο ἀπό τή μιά ὄψι τοῦ χαρτιοῦ καί στεῖλέ το πάλι. Τήν ἀπάντησι μέ τίς λύσεις τήν ἐδώσαμε στόν ἁρμόδιο συντάκτη. Θά σοῦ ἀπαντήση στήν εἰδική στήλη. — ΣΤΑΥΡΟΝ ΒΟΣΥΝΙΩΤΗΝ. Τό ἐδιαβάσαμε. — ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΚΑΝΑΚΗΝ. Τό «Οἱ Φαλαγγῖτες στούς Ἀκρίτας» ὡραῖο ὡς ᾆσμα. Μάθε το στούς Φαλαγγίτας τῆς Ὑποδιοικήσεως, στήν ὁποία ἀνήκεις, νά τό τραγουδοῦν. — ΝΙΚ. ΒΡΕΤΤΑΚΟΝ. Τό «Ἕνα τραγοῦδι πρός τήν Ἐργασίαν» (γιά τραγοῦδι, πιάνο, χορωδία) πολύ καλό. Στεῖλέ μας καί τή μουσική. Σημείωσε Σ 263. — ΑΝΑΣΤ. ΜΙΧΑΛΑΚΗΝ. Ἐδιαβάσαμε τήν ἔκθεσίν σου. Πράγματι εἶναι πολύ καλή. Δυστυχῶς δέν μποροῦμε νά τήν δημοσιεύσωμε λόγῳ ἐλλείψεως χώρου. Λαβαίνομε κάθε ἑβδομάδα πολλές ἐκθέσεις Φαλαγγιτῶν καί Σκαπανέων, τίς ὁποῖες διαβάζομε προσεκτικά καί τίς καλύτερες τίς φυλάσσομε γιά νά τίς δημοσιεύσωμε ἀργότερα σ' ἕνα μεγάλο τόμο μέ τόν τίτλο «Διαλεκτές σχολικές ἐκθέσεις Φαλαγγιτῶν καί Σκαπανέων». — ΜΑΙΡΗΝ ΓΚΟΥΝΤΕΡ. Τήν ἴδια ἀπάντησι ἔχουμε καί γιά σένα. — ΜΙΧ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Δημοσιεύομε στή στήλη αὐτή τό τραγουδάκι σου «Λόγια Σκαπανέα»:

Εἶμαι ἕνα Σκαπανάκι
μέ ὡραία φορεσιά,
μέ κοντό παντελονάκι
καί γερή κορμοστασιά.

Ἔχω πίστι στό Χριστούλη,
σεβασμό στό Βασιλιᾶ,
σά μεγάλο πατερούλη
ἀγαπῶ τόν Μεταξᾶ.

Εἶμαι ἕνα Σκαπανάκι
ὅλο δύναμι κι' ὁρμή
παύω νἆμαι πιά παιδάκι
κι' ἔχω ἀξία στή ζωή.

ΔΗΜΟΣΘ. ΑΓΓΕΛΗΝ. Ἰδού τά δύο πρῶτα τετράστιχα ἀπό τό ποίημα, πού μᾶς ἔστειλες:

Τό σπιτάκι μου τό πενιχρό,
μαῦρο καί μοναχό,
τό βλέπω πάντα μπρός μου
σά νἆναι νεκρικό.

Κάθε βραδάκι στίς ὀκτώ
ἕνα φῶς φωτίζει ἐδῶ,
μά δέν ξέρω κι' ἐγώ
ποῦ ὀφείλεται αὐτό.

Μή μᾶς στέλετε παρακαλοῦμε, τέτοιου εἴδους... ποιήματα. Ἀλλ' οὔτε καί νά τά γράφετε. Ὁ χρόνος — καί μάλιστα στήν ἐποχή πού ζοῦμε — εἶναι τόσο πολύτιμος καί πρέπει, γιά τό προσωπικό μας συμφέρο, νά τόν σεβώμαστε. Γιά νά γράψης τό ποίημα πού μᾶς ἔστειλες, ἀσφαλῶς θά ἐθυσίασες 3 — 4 ὧρες. Κι' ὅμως θά μποροῦσες τήν ὥρα αὐτή νά τή διαθέσης στό διάβασμα ἑνός ὡραίου καί ὠφελίμου βιβλίου, στό νά κάμης ἕνα περίπατο στήν ἐξοχή ἤ σέ κάποια ἄλλη ἐργασία μέ θετικώτερο ἀποτέλεσμα. Ἔτσι λέμε μεῖς. Τί ἔχεις ν' ἀπαντήσης; — Γ. Λ. ΚΑΠΑΚΟΝ. Ἐδιαβάσαμε τήν ἔκθεσί σου «Παλαιοχῶρι». Τό ποίημα δέν εἶναι δημοσιεύσιμο. — ΣΟΦΙΑΝ ΚΑΤΑΡΗ. Θά δημοσιευθοῦν μόνο τά «ἔξυπνα καί κουτά». — ΑΓΓ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Τό «Οἱ πασχαλοῦδες» γραμμένο μέ παρατηρητικότητα καί αἴσθημα. Τό «Φθινοπωρινές ἀναμνήσεις» ἀκατάλληλο γιά τή «Νεολαία». Θά ὑποβληθῆ τό πρῶτο. — ΠΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΝ. Τό συμβολικό διήγημά σου «Ἡ Ἐλπίδα» ἀνεπιτυχές. Προσπάθησε ν' ἀποφεύγης τύπους σἄν κι' αὐτόν: «ε ἴ π α τ α ν» ἀντί εἴπετε ἤ εἴπατε. Γράφεις κάπου: «...γυναίκα, δέν κατάλαβα τί μοῦ εἴπαταν». Τό ποίημα «Τό ἀηδόνι» χειρότερο. Πρόσεξε τί μᾶς ἔστειλες:

Μόλις ἡ αὐγή ἔχει χαράξει,
ἕνα μικρό χαριτωμένο
πουλάκι σ' ὅλους ξακουσμένο
μέσ' ἀπό τά χαμόκλαδα προβάλλει.

Σ' αὐτή τήν πρωϊνή σιγαλιά
ἕνα ἀηδόνι πετάχτηκε
μέσ' ἀπό τή μικρή του τή φωλιά
ἀπάνω σ' ἕνα μικρό δεντράκι.

Διάβασε τήν ἀπάντησί μας πρός τόν Δημοσθ. Ἀγγελῆν. — ΜΑΡΙΑΝ ΛΑΜ... Τριπλό τό κακό. 1ον Γραμμένο καί στίς δυό ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. 2ον Ἐπιστολή καί συνεργασία στό ἴδιο χαρτί καί 3ον ἐπώνυμο συγκεκομμένο. Ἐκτός πιά ἄν σέ λένε «Λαμ», ὁπότε ἔχεις τό περιεργότερο ἑλληνικό ἐπώνυμο! — ΧΡΗΣΤΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐκεῖνο τό «θ έ λ ω ν ά κλπ.» σοῦ τά χάλασε ὅλα. Μάθε ἀπό τώρα πού εἶσαι μικρός νά χρησιμοποιῆς τό «σ ᾶ ς π α ρ α κ α λ ῶ». Μέ τήν εὐγένεια καί τόν καλό τρόπο θά σημειώσης πολύ περισσότερες ἐπιτυχίες στή ζωή σου, παρά μέ τό «θ έ λ ω ν ά...». Λυπούμεθα, ἀλλά μόνον αὐτά μποροῦμε νά σοῦ ἀπαντήσωμε, πρός τό παρόν. — Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΝ. Δέν ἐλάβαμε ὡς τώρα τίποτα. — ΒΕΡΑΝ ΛΙΓΟΜΕΝΙΔΟΥ. Ἄν κριθῆ ὡς ἔκθεσις κάτι πάει κι' ἔρχεται, ἄν τό δοῦμε ὅμως ὡς διήγημα, ὅπως τό λές, θά τό βροῦμε πολύ κακότεχνο. — ΛΕΩΝ. ΚΑΜΑΡΑΝ. Ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή. — ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΝ ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΟΥ. Γιατί καί στίς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; Ἀπό τό ποίημά σου «Ἡ ἀνάμνησις τῆς πατρίδος»:

Ἐδῶ πίσω σ τ ῆ ν π ε δ ι ά δ ο ς
ἕνα ρυάκι τήν στολίζει,
τῶν ἀνθῶν τήν πρασινάδα
τό νερό του τά δροσίζει.

Κάπου ἐδιαβάσαμε ὅτι «ἡ γλῶσσα διαμορφώνεται ἀπό τούς ποιητάς». Νά ὅμως πού π α ρ α μ ο ρ φ ώ ν ε τ α ι κάποτε. Μάλιστα... λίαν ἐπιτυχῶς. — ΧΡΥΣ. ΡΟΪΝΙΩΤΟΥ. Πολύ μακρύ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Β. Σ ί δ ε ρ η ν, Λευκάδα. Ἀνεπιτυχεῖς οἱ λέξεις τοῦ σταυρολέξου (Ριρή, τότ). Ἀ μ. Λ έ κ κ α, Κέρκυραν. Γνωστοί οἱ μεταγραμματισμοί. Τό σταυρόλεξο, μέτριο. Ἀ ρ. Γ. Κ ο ρ κ ό δ ε ι λ ο ν, Ἄνδρον. Ἐγκρίνονται τῆς 1ης σελίδος. Μή γράφετε ἀπό τίς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Χ ρ. Ν. Θ ε ο δ ο σ ι ά δ η ν, Ἡράκλειον. Ἀκαταινόητος ἡ διατύπωσις. Α. Π α π α δ ό π ο υ λ ο ν. Τεράστιον τό σταυρόλεξό σας, μέ λίγες σχετικῶς λέξεις. Β. Ε. Χ α τ ζ η γ ι ά ν ν η ν, ἐνταῦθα. Γράφετε «Μεσοστοιχίς», ὁρίζετε ὅτι πρέπει νά ληφθοῦν τά π ρ ῶ τ α γράμματα καί στή λύσι ἔχετε τά δ ε ύ τ ε ρ α... Τί πράγμα εἶναι αὐτό; Περιμένουμε ποικιλίαν ἀσκήσεων καί ὄχι μόνο ἀκροστιχίδες, ἀπ' τίς ὁποῖες μᾶς στέλνουν ὅλοι καί δημοσιεύουμε ἐλάχιστες. Δ η μ. Φ ρ ο σ υ ν ά κ η ν Σητείαν. Χαριτωμένα τά μαθηματικά περίεργα καί θά δημοσιευθοῦν. Ι. Μ α ρ κ ο μ α ν ω λ ά κ η ν, Ἡράκλειον ἐγκρίνονται. Γ. Α. Λ α μ π ρ ό π ο υ λ ο ν, Τρίπολιν. Ὅλα καλά, ἀλλά τά ὦτα εἶναι ὦτα καί ὄχι ὅτα... Κρῖμα στό ὡραῖο σας σταυρόλεξο. Γιατί δέν προσέχετε; Ἐ λ. Π. Ρ ά π τ ο υ. Χαριτωμένη ἡ Μαγ. Εἰκών. Ἐγκρίνεται. Α. Ἀ λ ε ξ ι ά δ η ν, Θεσσαλονίκην, Π. Β ο ύ γ α ν, Ε. Λ ά γ ι α ν, Ν. Ἀ ρ ι σ τ ά ρ χ ο ν, ἐνταῦθα. Ἀπορρίπτονται. Παρακολουθήσατε τίς λύσεις γιά νά καταλάβετε περί τίνος πρόκειται. Κ. Γ ι α ν ν α κ ό π ο υ λ ο ν. Σχετικῶς καλό, ἀλλά δυστυχῶς ἔχει ὡρισμένα ἀδύνατα σημεῖα. Χ. Ζ. Χ α τ ζ. Δέν εἶναι σταυρόλεξο, ἀλλά 4 τετράγωνα ἑνωμένα. Ε. Μ α ν ο ύ σ α κ α ν, Ρέθυμνον. Γνωστές ἤ πολύ κοινές οἱ ἀσκήσεις σας. Τό κρυπτογραφικό, δέν εἶναι κρυπτογραφικό. Μ. Ε. Β., Μυτιλήνην. Ἀνεπιτυχεῖς οἱ λέξεις (λεσβιακόν κλπ.). Μ. Χ ω ρ α φ ᾶ, Καρδίτσα. Ἐγκρίνονται. Χ. Κ. Κ α σ τ ρ ι σ ι α ν ά κ η ν. Νά γράφετε ἀπό τή μιά ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. Συγχαρητήρια, γιά τά ὡραῖα σας αἰσθήματα. Ι. Γ. Κ ο ν τ ο σ τ ά ν ο ν. Στεῖλτε κάτι ἁπλούστερο. Α. Κ α ρ π ι δ ά κ η ν, Ἡράκλειον. Μεγάλο τό σταυρόλεξό σας, μέ πολλά μαῦρα. Ν. Δ. Κ ο υ λ ο ύ ρ η ν. Οἱ ἀκροστιχίδες εἶναι εὔκολες καί γι' αὐτό μᾶς ἔστειλες καί σύ, ὅπως ὅλοι οἱ ἀναγνῶσται μας σχεδόν, ἕνα σεβαστόν ἀριθμόν... Τί θά τίς κάνουμε; Ν τ ί ν α Γ. Π α μ π ο ύ κ η, Καλλιθέα. Συγχαρητήρια γιά τίς σωστές λύσεις. Μπορεῖτε νά στείλετε καί δικές σας ἀσκήσεις. Ι. Ε. Σ τ α μ α θ ι ο υ δ ά κ η ν, ἐγκρίνονται. Ε. Δ. Γ ε ω ρ γ ά κ η ν, Λευκάδα. Ἀπορρίπτονται. Λ. Δ. Ἀ ν α γ ν ώ σ τ ο υ, Καρδίτσαν. Ἐγκρίνεται τό Κρυπτογραφικόν. Ἀ ρ. Γ. Μ α λ α μ ί δ η ν, ἐνταῦθα. Καλά, ἀλλά ὄχι ἀπολύτως καλά. Μέ λίγη προσοχή θά κάνετε ὡραῖα σταυρόλεξα.

....

ΧΑΜΕΝΟΙ ΚΟΣΜΟΙ

Εἶναι ὁ νέος τόμος τῶν διηγημάτων τοῦ Π. Παπαχριστοδούλου, πού ἐκυκλοφόρησε τίς ἡμέρες αὐτές. Τά διηγήματα ἀναφέρονται στό γιορτασμό τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῆς Χριστιανωσύνης στή Θράκη. Μέσα ἀπό τά διηγήματα αὐτά παρελαύνουν ὁλοζώντανοι οἱ ἀνθρώπινοι τύποι μέ τήν ὁμιλία τους, τίς συνήθειές τους, μέσα στό σπίτι τους, πάνω στό τραπέζι, στό φαγοπότι, στό γλέντι, στήν ἐκκλησιά, στό καφενεῖο, στίς ἐπισκέψεις. Εἰκόνες παραστατικές, πού δίνουν ἔκτυπη τήν ἑλληνική ζωή τῆς Θράκης.

Πωλεῖται σ' ὅλα τά βιβλιοπωλεῖα.

....

Ἡ «Νεολαία παρακαλεῖ τόν ἀποστείλαντα τήν δημοσιευθεῖσαν εἰς τό ὑπ' ἀριθμόν 14 φύλλον τῆς 7ης Ἰανουαρίου 1940 Ε´ καί εἰς τήν σελίδα 441 φωτογραφίαν τοῦ Σκαπανέως Μαρκίδου Γεωργίου νά ἐπικοινωνήση μεθ' ἡμῶν καί νά μᾶς δώση σχετικάς πληροφορίας, προκειμένου νά ἐξυπηρετηθῆ Φαλαγγίτης, ὅστις ἀπώλεσε τόν ὑπό τό αὐτό ὄνομα ἀδελφόν του.

